

781.3
ม 376ก
จ.2

การวิเคราะห์บทเพลงของ สง่า อารัมภีร

๒๓ พ.ค. 2540

ปริญญานิพนธ์
ของ
มัยลา ศรีโสภา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

มีนาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

h 36312

การวิเคราะห์บทเพลงของ สง่า อารัมภีร

บทคัดย่อ

ของ

มัยลา ศรีโมรา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย
มีนาคม 2540

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาวิเคราะห์บทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ โดยศึกษาวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์ และแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงที่นำมาศึกษา จำนวน 417 เพลง และรายงานผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาปรากฏดังต่อไปนี้

รูปแบบคำประพันธ์ สง่า อารัมภีร์ มีความรอบรู้และสามารถแต่งคำประพันธ์ไทยได้ เป็นอย่างดี ทั้งสามารถนำรูปแบบของร้อยกรองไทยมาใช้แต่งเพลงและสามารถวางคำได้อย่างเหมาะสมกับลีลาและทำนองเพลง รูปแบบร้อยกรองที่นำมาใช้คือกลอนและกาพย์ ซึ่งมีรูปแบบเหมือนฉันทลักษณ์เดิมและรูปแบบที่คล้ายฉันทลักษณ์เดิม

ด้านการใช้คำ นับเป็นความสามารถเฉพาะตัวของ สง่า อารัมภีร์ ในการเลือกคำมาใช้ได้สอดคล้องกับท่วงทำนองและลีลาของบทเพลง มีทั้งการซ้ำคำ การใช้ภาษาพูด การใช้คำธรรมดา การใช้คำศัพท์ การใช้คำอุทาน และการหลกคำ

ด้านการใช้โวหารภาพพจน์ สง่า อารัมภีร์ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ถ้อยคำอย่างมีชั้นเชิง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดในบทเพลง โดยมีการใช้คำอุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อติพจน์ ปฏิพจน์ และสัทพจน์ เพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ ความรู้สึกและจินตภาพได้ชัดเจนขึ้น

ด้านการใช้สัญลักษณ์ ปรากฏน้อยมาก แต่บางเพลงที่มีการใช้สัญลักษณ์ก็มีความหมายที่กระทบใจ ทำให้ผู้ฟังเพลงได้รับอารมณ์ที่สมบูรณ์ด้วยรสคำและรสความ

ด้านแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ ที่มีมากที่สุดคือ แนวคิดเกี่ยวกับความรัก รองลงมาคือ แนวคิดเกี่ยวกับศาสนา แนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิงและแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจ สิ่งศักดิ์สิทธิ์

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ผลงานของ สง่า อารัมภีร์ ถึงแม้ว่าบทเพลงส่วนใหญ่จะเป็นบทเพลงเกี่ยวกับความรัก แต่ สง่า อารัมภีร์ ได้แนะแนวทางในการประพจน์ปฏิบัติที่ดี ซึ่งผู้ฟังสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้

AN ANALYSIS OF SANGA ARUMPEE'S SONGS

AN ABSTRACT
OF
MISS MAILA SRIMORA

Presented in partial fulfillment of requirements for
The Master of Education degree in Thai
at Srinakharinwirot University
March 1997

The aim of is analysis Sanga Arumpee's Songs. For studying is art of the writing style and idea 417 songs. By description analysis.

The Results of studying

Structure of poetry show his knowledge and ability. He could bring format of Thai style poetry and put the word in the sentence is good and consistent with meaning rhythm of songs.

Using the word : He could use common word, vocabulary, interjection and difference word.

Using figure of speech : He could transfer feeling and emotion by using the word.

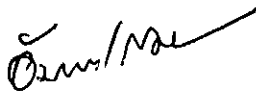
Using symbol : His songs have little symbol but they make an impression on the listeners.

Idea : His songs show idea about loving, religion, women and magic.

So that this analysis is able to introduce something about living of listeners.

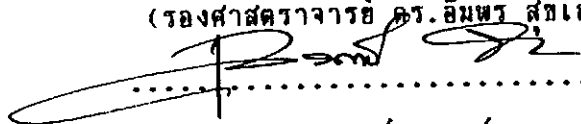
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้แล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

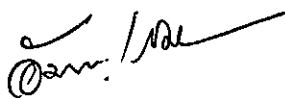
(รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สัทเกษม)

.....กรรมการ

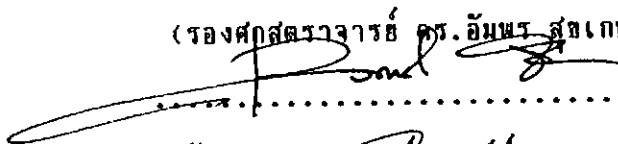
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวคนธ์ จงตระกูล)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สัทเกษม)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวคนธ์ จงตระกูล)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์บรรพต สิริชัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้แล้วเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 1๕ เดือน ๗ ค.ค.พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวคนธ์ จงตระกูล กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันมีค่าและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเมตตาเอาใจใส่แก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์บรรพต ศิริชัย กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่กรุณาแนะแนวทางให้คำแนะนำตลอดทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอบพระคุณ คุณสง่า อารัมภีร์ และครอบครัว ที่กรุณาให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวของท่าน และช่วยตรวจสอบเนื้อเพลงเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ คุณสมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์ ที่ช่วยค้นหาเนื้อเพลงของ คุณสง่า อารัมภีร์ อย่างเต็มความสามารถ ขอขอบคุณอาจารย์สมพิศ และอาจารย์วีระ สำหรับเงินแจ่ม ที่ช่วยเหลือในด้านการพิมพ์ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่สนับสนุนทางการศึกษา ญาติพี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

มัยลา ศรีโมรา

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	3
	เอกสารที่เกี่ยวกับทฤษฎีการวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์.....	4
2	วิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์ในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร	13
	รูปแบบของคำประพันธ์	14
	ลักษณะรูปแบบคำประพันธ์	15
	ศิลปะการประพันธ์ในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร.....	26
	การใช้คำ.....	53
	การใช้วิธีซ้ำคำ.....	53
	การซ้ำคำซ้ำตำแหน่ง.....	53
	การซ้ำคำชิดกัน.....	56
	การซ้ำคำห่างกัน.....	58
	การซ้ำคำโดยมีคำอื่นคั่น.....	59
	การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันเรียงกันโดยมีสัมผัส.....	61
	การใช้คำภาษาพูด.....	63
	การใช้คำศัพท์.....	64
	การใช้คำอุทาน.....	67
	การหลากคำ.....	69

การใช้โวหารภาพพจน์	70
อุปมา	70
อุปลักษณ์	73
บุคคลาธิฐาน	75
อติพจน์	77
ประพจน์	79
ประภาพจน์	80
ประพจน์	81
สัทพจน์	87
สัญลักษณ์	87
3 วิเคราะห์แนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร์	89
แนวคิดเกี่ยวกับความรัก	89
ความรักของหนุ่มสาว.....	90
ความรักที่สมหวัง.....	90
ความรักไม่สมหวัง.....	94
ความรักที่ต้องพลัดพราก.....	101
ความรักในครอบครัว.....	101
ความรักของบิดามารดา	101
ความรักระหว่างสามภรรยา	104
ความรักชาติ	105
แนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิง.....	106
แนวคิดเกี่ยวกับศาสนา.....	108
ความเชื่อในกฎแห่งกรรม	108
ความเชื่อในเรื่องชาติภพ.....	111

การใช้ให้แสดงความไม่เที่ยง.....	112
แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์	113
4 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	116
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	123

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

บทเพลงเป็นผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์ เพื่อใช้เป็นสื่อถ่ายทอดอารมณ์และความคิด บางอย่างแก่ผู้ฟัง โดยใช้อำนาจบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ และใช้เสียงดนตรีเป็นส่วนเสริมด้านอารมณ์และความรู้สึก ดังนั้น บทเพลงจึงเป็นผลงานที่ผู้ฟัง นอกจากจะได้รับคุณค่าทางด้านความบันเทิงแล้ว ยังได้รับรู้ความคิดในบางแง่มุมของผู้ประพันธ์เพลงอีกด้วย

เพลงในแต่ละสมัยจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม บทเพลงไทยจึงได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จากเพลงพื้นบ้านจนถึงเพลงลูกทุ่ง และจากเพลงไทยเดิมไปจนถึงเพลงไทยสากลหรือเพลงลูกกรุง

บทเพลงไทยสากลเป็นวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่สร้างสรรค์ขึ้นมาจากจินตนาการ และประสบการณ์ของผู้ประพันธ์เพลงออกมาเป็นเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดแนวคิด และจินตนาการของคนที่มีต่อเพื่อนมนุษย์และสังคมโดยใช้อำนาจเป็นสื่อถ่ายทอดความนึกคิดและอารมณ์ได้เป็นอย่างดี ดังที่ กุลชาติ เทพหัสดิน ณ อยุธยา กล่าวไว้ในหนังสือ เบื้องหลังเพลงดัง (2526 : 202) ว่า ถ้อยคำในเพลงลูกกรุงนั้นเพียบพร้อมด้วยความประณีตลึกซึ้งในความหมายแฝงไว้ด้วยลีลาภาษาของกวี มีรูปแบบร้อยกรองให้ได้รับรู้กันทางโสตและความรู้สึกนึกคิดที่ลึกซึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เจตนา นาควัชระ (2524 : 29) กล่าวว่า เพลงไทยสากลเป็นทุมทรัพย์อันมหาศาลในด้านวรรณศิลป์

จากคำกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การใช้ถ้อยคำภาษาในเพลงไทยสากลมีลักษณะที่น่าสนใจศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะเพลงไทยสากลเป็นสื่อบันเทิงที่เข้าถึงผู้ฟังได้ง่าย นอกจากนี้เนื้อหาของเพลงไทยสากลยังมีแง่มุมที่น่าพิจารณา แนวคิดที่แทรกอยู่ในเนื้อหาอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังและสังคมได้

ในวงการเพลงไทยสากลปัจจุบันนี้ กล่าวได้ว่า สง่า อารัมภีร์ เป็นศิลปินนักประพันธ์เพลงท่านหนึ่งที่ประสบความสำเร็จ นับตั้งแต่พุทธศักราช 2487 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า 45 ปี สง่า อารัมภีร์ ได้สร้างสรรค์ผลงานบทประพันธ์เพลงทั้งทำนองและเนื้อร้องไว้มากมาย และ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาบทเพลงของ สง่า อาร์มกัร ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความ ผิดหวัง ความงามของธรรมชาติ ตลอดจนให้ข้อคิดเตือนใจให้นึกถึงบาปบุญคุณโทษและศีลธรรม อันดีงาม นอกจากนี้ภาษาที่ใช้ในบทเพลงยังมีความงดงามและความไพเราะ ทั้งทางด้านการใช้ ถ้อยคำภาษาและสำนวนโวหาร จนได้รับคำประกาศเกียรติคุณจากสำนักงานคณะกรรมการศิลปิน แห่งชาติ (2531 : 93) ว่า

...นายสง่า อาร์มกัร สามารถรจนาบทร้องเพลงที่เลิศในลักษณะแห่งกวีนิพนธ์ตลอดจน ถ่ายทอดนิพนธ์ของกวีเอกออกเป็นเพลงไทยสากลได้อย่างแนบเนียน ถึงพร้อมด้วย สุนทรีภาพแห่งดนตรี...

นริศ อารีย์ (2538 : 39) ได้ให้ทัศนะว่า บทเพลงของ สง่า อาร์มกัร เป็น บทเพลงที่ใช้ภาษาบรรยายได้อย่างละเอียดละไมทั้งในเนื้อหาและสำเราะใด ๆ ก็ต้องยอมยกให้ ว่าเป็นบทกวีที่ซาบซึ้งเกาะกินใจ ส่วน สุรพล โทณวนิก(2538 : 31)ได้กล่าวแสดงความชื่นชม ว่า บทเพลงของ สง่า อาร์มกัร เป็นบทเพลงที่ไพเราะมาก เนื้อหาในประโยคทำให้แลเห็นภาพ ทันที และ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้กล่าวนิยามไว้ในหนังสือ คอนเสิร์ตเชิดชูครูเพลง ครั้งที่ 3 (2538 : 11) ว่า บทเพลงที่ สง่า อาร์มกัร แต่งขึ้น มีคุณภาพทางภาษาและมี คุณลักษณะทางฉันทลักษณ์ทั้งงดงามประหนึ่งบทกวีนิพนธ์

จากคำกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า บทเพลงของ สง่า อาร์มกัร เป็นบทเพลงที่มี คุณค่าทางวรรณศิลป์โดยเฉพาะการใช้ถ้อยคำ ที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึก อารมณ์เข้าถึงผู้ฟัง ได้เป็นอย่างดี ทำให้บทเพลงของ สง่า อาร์มกัร มีผู้นำมาขับร้องใหม่จนเป็นที่รู้จักของนัก ฟังเพลงรุ่นใหม่และ สง่า อาร์มกัร ยังได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงไทยสากล) จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2531 ผู้วิจัยจึง สนใจที่จะศึกษาวิถีการประพันธ์เพลง อีกทั้งแนวคิดของผู้ประพันธ์ที่ปรากฏในบทเพลงของ สง่า อาร์มกัร ที่นอกจากจะให้ความบันเทิงแล้ว ยังเป็นเสมือนบทเพลงที่เสนอความคิดให้แก่ ผู้ฟังและสังคมอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์และแนวคิดในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้เห็นคุณค่าศิลปะการประพันธ์ในการแต่งเพลงของ สง่า อารัมภีร ชวนให้เข้าใจสภาวะสังคมได้กว้างขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะบทเพลงที่ สง่า อารัมภีร เป็นผู้แต่ง เนื้อร้องด้วยตนเอง มีทั้งหมด 417 เพลง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์บทเพลงของ สง่า อารัมภีร มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. รวบรวมบทเพลงซึ่ง สง่า อารัมภีร เป็นผู้แต่งคำร้องด้วยตนเองจำนวน 417

เพลง

2. รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเพลง

3. ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวกับศิลปะการประพันธ์ และเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์

บทเพลงของ สง่า อารัมภีร

4. วิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์ บทเพลงของสง่า อารัมภีร ในด้านต่าง ๆ

4.1 กลวิธีในการแต่ง

4.2 การใช้ถ้อยคำ

4.3 การใช้โวหาร

5. วิเคราะห์แนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร

6. เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์

① กุหลาบ มลลิกะมาส (2529 : 122 - 132) กล่าวถึงการประพันธ์วรรณกรรมให้เกิดความงาม ความไพเราะ จะต้องประกอบไปด้วยกลวิธีดังต่อไปนี้

1. การสรรคำใช้ (Diction or Choice of Words)

1.1 คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและสถานการณ์ของบุคคล

1.2 การเลือกเสียงของคำ และการเล่นคำ

1.3 คำที่มีความหมายเจาะจงเฉพาะที่

1.4 คำภาษาถิ่น X

2. ไวยากรณ์เป็นเครื่องบอกกลวิธีในการแต่ง อันเป็นลักษณะเฉพาะตัวของกวีได้เป็นอย่างดี แบ่งเป็น

2.1 ภาพในจิตหรือจินตนาการ (Image) คือภาพที่บังเกิดขึ้นในความรู้สึกของผู้อ่านที่ผู้อ่านมีประสบการณ์มา

2.2 ภาพพจน์ (Figure of Speech) คือถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างใช้โวหารไม่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา ทั้งนี้ เพื่อมุ่งประสิทธิผลต่อความเข้าใจและต่อความรู้สึกยิ่งขึ้นกว่าการใช้ถ้อยคำบอกเล่าธรรมดา การสร้างภาพพจน์มีหลายวิธีเช่น

2.2.1 เปรียบสิ่งหนึ่งว่าเหมือนอีกสิ่งหนึ่ง (Simile) โดยมีความว่า ถัด เหมือน ประจุ ดัง เป็นคำบอกการเปรียบเทียบ

2.2.2 เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง (Metaphor) เป็นการเปรียบเทียบโดยตรงว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง

2.2.3 เปรียบสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ใช่คน แต่ทำกิจเหมือนคน (Personification)

2.2.4 เปรียบในรูปสัญลักษณ์ (Symbol)

2.2.5 การกล่าวเกินจริง (Hyperbole)

2.2.6 การกล่าวน้อยคำแต่กินใจความกว้างขวาง

(Understatement)

② พรสุข บุญสุภา และรมณี เพชรคุปต์ (2518 : 25 - 27) กล่าวว่า กลวิธีในการแต่งของกวีจะต้องพิจารณาประเด็นต่อไปนี้เป็นพื้นฐาน

1. Diction หมายถึง การเลือกใช้คำ และวิธีการใช้ความหมายต่อคำศัพท์เหล่านั้น
มี 2 ประเภท คือ

1.1 Denotation หมายถึง การใช้คำศัพท์ตามความหมายโดยตรงในพจนานุกรม

1.2 Connotation หมายถึง การใช้ความหมายพิเศษในคำศัพท์นั้น นอกเหนือ
จากความหมายในพจนานุกรม

2. Imagery หมายถึง ภาพพจน์ที่ทำให้ผู้อ่านสร้างขึ้นขณะอ่านคำบรรยายของนักเขียน
นักเขียนแต่ละคนมีวิธีสร้างภาพพจน์ต่างกันไป แบ่งได้ดังนี้

2.1 Literal Images คือวิธีการที่นักเขียนบรรยายเพื่อให้ผู้อ่านสร้างภาพพจน์
ได้ตามความหมายในคำบรรยายโดยตรง ด้วยวิธีการเลือกคำศัพท์ที่จะก่อให้เกิดความรู้สึกด้าน
ประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส

2.2 Figurative Images คือ การใช้คำบรรยายเปรียบเทียบในเชิงอุปมา
อุปไมย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์ ผู้อ่านจะไม่เข้าใจภาพพจน์ได้ทันที ต้องแปลความหมายตาม
ศัพท์โดยตรงไปเชื่อมโยงกับสิ่งอื่น ๆ ผู้อ่านจึงเกิดความเข้าใจวิธีสร้างภาพพจน์ มีหลายแบบ
เช่น Simile Metaphor หรือ Symbol

③ ลีทชา พินิจภาวค (2516 : 167 - 173) ได้กล่าวถึงโวหารภาพพจน์ (Figure
of Speech) หมายถึงการสร้างมโนภาพให้เกิดขึ้นโดยอาศัยถ้อยคำ ส่วนวนการเขียนที่ชัดเจน
ประณีตและสวยงาม โดยต้องมีการประดับตกแต่ง นั่นคือ การอาศัยเครื่องมือคือ "ภาพพจน์"
ซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ กัน ดังนี้

1. การเปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกัน (อุปมา Simile)
2. การเปรียบเทียบโดยนัย (อุปลักษณ์ Metaphor)
3. การเปรียบเทียบโดยใช้ข้อความตรงกันข้าม (ปรพากษ์ Antithesis)
4. การเปรียบเทียบโดยใช้ส่วนหนึ่งแทนทั้งหมด (นามนัย Metonymy)
5. การเล่นเสียงและจังหวะ (เสียงสัมผัส Alliteration)
6. โวหารที่ใช้ประโยคคำถาม (Interogation)
7. การเล่นคำ (Puns on Words)
8. การสมมติให้มีตัวตน (บุคลาธิษฐาน Personification)
9. การกล่าวเกินความจริง (อติพจน์ Hyperbole)

10. การเลียนเสียงธรรมชาติ (Onomatopoeia)

11. การลดความหมายของคำ (Euphonisme)

④ ล้อม เพ็งแก้ว (2522 : 22 - 92) ได้กล่าวถึงศิลปะการประพันธ์ เป็นตัวหลักที่ทำให้วรรณคดีเด่นเป็นอมตะและทำให้รูปแบบมีชีวิต โดยตั้งข้อสังเกตศิลปะการประพันธ์ที่น่าสนใจไว้ 3 ประการ คือ

1. ศิลปะการเลือกเฟ้นถ้อยคำ

1.1 การใช้คำแสดงอารมณ์

1.2 การใช้คำแสดงฐานะของบุคคล

1.3 การใช้คำเลียนเสียง

1.4 การใช้ถ้อยคำวิเศษณ์

2. ศิลปะการเรียบเรียงถ้อยคำ

2.1 การลำดับความ

2.2 การสรุปความ

2.3 ความสมดุล

2.4 การซ้ำคำ

2.5 การเล่นอักษรกับคำ

2.6 การใช้สร้อยสลักรวด

2.7 จังหวะและการถ่วงเสียง

3. ศิลปะการปลูกอารมณ์

3.1 สิ่งแปลกใหม่

3.2 ความสมจริง

3.3 การใช้โวหาร ได้แก่ โวหารอุปมา โวหารอติพจน์ โวหารสมาธิคุณ

3.4 การใช้สัญลักษณ์

⑤ วิภา กงกะนันท์ (2511 : 37 - 49) กล่าวถึงโวหารไว้ว่า โวหารเป็นศิลปะของการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง เป็นวิธีการพูด หรือเขียนที่ผู้พูดหรือผู้เขียน พูดหรือเขียนอย่างหนึ่งแต่หมายความว่าเป็นอย่างอื่นบ้าง ให้มีความหมายกำกวม หนักเบา คลุมเครือหรือเข้มขึ้นด่างไปบ้าง โดยการที่จะตัดสินว่าภาษาใดเป็นโวหารหรือไม่ ให้ดูที่วิธีการใช้คำว่า วลี ประโยคในข้อความ

ต่าง ๆ มีใช้ดูที่ลักษณะของคำ วลี หรือประโยคตามลำดับ จัดประเภทของโวหารไว้ว่าดังนี้

1. อุปมา (Simile) เป็นโวหารเปรียบเทียบของสองสิ่ง ที่ไม่จำเป็นต้องมาเปรียบเทียบว่าเหมือนกัน คำที่ใช้โวหารประเภทนี้ใช้ในการเปรียบเทียบคือ คำว่า เหมือน คล้าย กล ดูราว ประหนึ่ง เพียง ดัง ราวกับ เจก ฯลฯ

2. อุปลักษณ์ (Metaphor) เป็นโวหารเปรียบเทียบของสองสิ่ง ที่ไม่จำเป็นต้องมาเปรียบเทียบกันว่าเป็นสิ่งเดียวกัน หรือเท่ากันทุกประการ โดยใช้คำ เป็น เท่า คือ ฯลฯ ในการเปรียบเทียบ

3. สัมพจน์ (Synecdoche) คือ กล่าวถึงส่วนใดส่วนหนึ่งเป็นบางส่วน แต่ให้มีความหมายครอบคลุมทุกส่วน

4. นามนัย (Metonymy) คือ การเอ่ยถึงสิ่งหนึ่งแต่ให้มีความหมายเป็นอีกอย่างหนึ่ง

5. ปฏิภาวะ (Oxymoron) คือ การนำคำที่มีความหมายตรงกันข้าม หรือค้านกันมารวมกันเพื่อให้เกิดคำซึ่งมีความหมายใหม่

6. ปฏิภาคพจน์ (Paradox) คือ ข้อความที่มีความหมายขัดกัน ไม่ว่าผู้ฟังจะสนใจหรือไม่ก็ตาม เป็นข้อความที่กล่าวถึงสิ่งที่แปลกน่าประหลาด หรือไม่น่าเป็นไปได้ แต่เป็นไปได้

7. อาวตพากย์ (Synesthesia) คือการใช้คำแทนผลของสัมผัสที่ผิดไปจากธรรมชาติ

8. อธิพจน์ (Hyperbole) คือ การพูดเกินความจริง เพื่อเน้นความรู้สึกมีอะไรเพื่อหลอกลวง

9. อธิพจน์ (Overstatement) คือ การพูด หรือการเขียนประหนึ่งโอ้อวด โดยมีเจตนาจะให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังรู้สึกขื่น

10. ปฏิรูปพจน์ (Allusion) เป็นการใช้อรรถาธิบายที่ดัดแปลงมาจากข้อความ อันเป็นที่รู้จักกันดีแล้ว เช่น วาทะของนักปราชญ์ รัฐบาล กวี หรือ สุภาษิต คำพังเพย หรือ ผลงานของผู้อื่น

11. บุคลาธิษฐาน (Personification) คือการใช้ภาษาให้สิ่งไม่มีชีวิต แสดงอาการปฏิกิริยาต่าง ๆ ราวกับเป็นคน

12. อุทาหรณ์ (Analogy) เป็นวิธีการเปรียบเทียบเรื่องราว เหตุการณ์หรือความคิดสองอย่าง ที่ไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบว่าคล้ายกัน โดยการยกข้อความที่ง่ายแก่การเข้าใจ เปรียบเทียบกับสิ่งที่ผู้เขียนต้องการอธิบาย ต่างกับอุปมาตรงที่ เป็นการเปรียบเทียบถ้อยคำ

ในขณะที่อุทาหรณ์เป็นการเปรียบเทียบข้อความ

13. ปฏิพจน์ (Rhetorical Question) เป็นศิลปะของการใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ ผู้ถามมีเจตนาเรียกร้องความสนใจของผู้อ่านเป็นประการสำคัญ

๖ จิตรลดา สวัสดิกุล (2532 : 213 - 239) จากหนังสือภาษาไทย 7 หน่วยที่ 1-6 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทางสุนทรียศาสตร์ ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านเนื้อหา และองค์ประกอบทางด้านรูปแบบ

1. องค์ประกอบทางด้านเนื้อหา ได้แก่

1.1 สุนทรียภาพในคำ แยกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1.1.1 เสียงของคำ

1.1.2 การเล่นคำ

1.1.3 จังหวะและลีลาของคำ

1.2 สุนทรียภาพในความ ดังนี้คือ

2.2.1 ภาพพจน์

2.2.2 รสวรรณคดี

2.2.3 โวหาร

2.2.4 สัญลักษณ์

2. องค์ประกอบทางด้านรูปแบบ ได้แก่ การใช้คำให้เข้ากับรูปแบบหรือฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์แต่ละชนิด จังหวะและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิดย่อมแตกต่างกันไป ความแตกต่างเหล่านี้ล้วนส่งผลถึงอารมณ์ ความรู้สึกและน้ำเสียง โดยส่วนรวมของเนื้อความได้

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดที่ปรากฏในวรรณกรรม

การศึกษาแนวคิดที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงนั้น ผู้วิจัยจะใช้หลักเกณฑ์การวิเคราะห์แนวคิดในการพิจารณาวิเคราะห์วรรณกรรมมาเป็นแนวทาง ดังนี้

สุวรรณา เกรียงไกรเพชร (2516 : 7) กล่าวว่า แนวคิดคือจุดสำคัญของเรื่อง เป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ตั้งแต่ต้นเรื่องไปจนถึงปลายเรื่อง เป็นสิ่งเชื่อมโยงเรื่องทั้งหมดเข้าด้วยกัน

สวณีย์ มกราพันธ์ (2525 : 155) กล่าวว่า แนวคิดคือจุดสำคัญที่ผู้เขียนต้องการ
ให้ผู้ผู้อ่านคิดค้นหา สาร ที่ผู้เขียนเสนอมา

เปลื้อง ฌ นคร (2511 : 25) กล่าวว่า แนวคิด คือจุดสำคัญของเรื่อง ที่ผู้
ประพันธ์ไม่ได้บอกตรง ๆ ว่า มีความคิดเห็นในเรื่องอะไร เช่นไร แต่เมื่อคนอื่นอ่านจบลงแล้ว
ก็จะเกิดความรู้สึกหรือเกิดแนวความคิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการ

กุหลาบ มลลิกะมาศ (2529 : 105) กล่าวว่า นักเขียนย่อมมองดูโลกและชีวิตมนุษย์
ในแง่มุมต่าง ๆ กัน และต่างก็มีแนวคิดของตนที่มีอยู่ต่อโลก ต่อสังคมและต่อชีวิตมนุษย์ในแง่มุม
ต่าง ๆ กัน และต่างก็มีแนวคิดของตนที่มีอยู่ต่อโลก ต่อสังคมและต่อชีวิตมนุษย์แตกต่างกันออกไป
แนวคิดของนักเขียนจึงมีหลายแนว แต่ต่างก็พยายามถ่ายทอดความคิดต่าง ๆ นั้นในวรรณคดีที่ตน
แต่งขึ้นเสมอ

ธวัช ปุณโณทก (2527 : 109) กล่าวถึง หลักเกณฑ์การวิเคราะห์แนวคิดพิจารณา
จากที่ผู้เสนอทัศนะผ่านตัวละครหรือผ่านเรื่องราวมาสู่ผู้อ่านแต่มีปัญหว่า แนวคิดเหล่านั้น ผู้อ่าน
เข้าใจ หรือรับรู้เพียงไร ถ้าผู้อ่านยอมรับแนวคิดนั้น ๆ ก็แสดงว่าเป็นแนวคิดร่วมกันระหว่าง
ผู้อ่านและผู้เขียน ฉะนั้น ในการพิจารณาในด้านแนวคิดนี้ นักวิจารณ์วรรณกรรมจำเป็นต้อง
ตระหนักให้แน่ชัดว่าเป็นแนวคิดร่วมของสังคมอีกด้วย

สุกัญญา พงศ์ไพบูลย์ (2525 : 48) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวคิดว่า แนวคิดของ
เรื่องจะกระทำได้อีกเมื่อได้อ่านวรรณคดีนั้นจบแล้วเพราะว่าแนวคิดของเรื่องจะปรากฏขึ้นอย่าง
สม่ำเสมอเมื่อเรื่องดำเนินไป การวิเคราะห์แนวคิดของเรื่องแต่ละคนอาจจะเห็นแนวคิดเรื่อง
เดียวกันต่างกันไป แต่บางเรื่องอาจจะไม่มี

จากการศึกษาความหมายของคำว่า แนวคิด และหลักเกณฑ์การวิเคราะห์แนวคิดของ
ผู้รู้ดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า แนวคิด หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ประพันธ์ที่มีต่อสภาพสังคม
การเมือง เศรษฐกิจ ฯลฯ ที่ปรากฏในบทประพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์
แนวคิดในบทเพลงของ สว่าง อารัมภีร

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเพลง

ลัทธิ สุธสุวรรณ (2521) ได้ศึกษาวิเคราะห์ เรื่อง "วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง" ผลการศึกษาพบว่า การใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งมีการใช้คำง่าย ๆ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจตรงกับ ความหมายที่ผู้ประพันธ์ต้องการ เช่น คำเลียนเสียงธรรมชาติการซ้ำคำ และการเล่นคำ การใช้คำขยายแปลก ๆ การใช้คำภาษาถิ่น ภาษาต่างประเทศ การเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับ บทเพลง ในด้านการใช้สำนวนโวหารเปรียบเทียบกับอุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน คำหึงเพ้อ และสุภาพนิมิต นอกจากนี้ เพลงลูกทุ่งยังสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตชนบทในแง่มุมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ อาชีพ การแบ่งชนชั้น เป็นต้น นับได้ว่า เพลงลูกทุ่ง เป็นวรรณกรรมที่ทำหน้าที่บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ดี

พงษ์ชัย ไทยวรรณศรี (2529) ได้ศึกษาวิเคราะห์ "วรรณกรรมจากเพลงสุนทราภรณ์" ผลการศึกษาพบว่า บทเพลงสุนทราภรณ์มีเนื้อหากว้างขวางแฝงไว้ด้วยข้อคิด และคุณธรรมอัน เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังและสังคม บทเพลงสุนทราภรณ์เป็นบทเพลงที่มีคุณค่าทางวรรณศิลป์ มีการ เลือกใช้คำและสำนวนโวหารด้วยความประณีต มีสัมผัสคล้องจองตามแบบแผนของวรรณคดีไทย จึงทำให้บทเพลงของสุนทราภรณ์เป็นที่นิยมแพร่หลายมาจนถึงปัจจุบัน

พรเพ็ญ ดันประเสริฐ (2533) ได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่อง "เพลงไทยสากลระหว่าง ปี พ.ศ. 2529 - 2531 : การศึกษาในด้านลักษณะภาษาและการสะท้อนวัฒนธรรมไทย" ผล การศึกษาพบว่า เนื้อเพลงไทยสากลมีการใช้ถ้อยคำที่น่าสนใจ 4 ลักษณะ คือการสร้างคำ การใช้คำ การเล่นคำและการใช้สำนวน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่น่าสนใจของเพลงไทยสากล สำหรับ เนื้อเพลงไทยสากล ได้สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของสังคมไทยในปัจจุบันในด้านต่าง ๆ และยัง บันทึกปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบันอีกด้วย ปัญหาที่พบมาก คือ ปัญหาความ เบี่ยงเบนทางเพศ

สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์ (2534) ได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่อง "การวิเคราะห์เพลงลูกกรุง" ผลการศึกษาพบว่า การใช้ภาษาในเพลงลูกกรุง มีลักษณะเป็นภาษากวี มีสัมผัสคล้องจอง กล่าว ได้ว่า มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ การใช้ถ้อยคำที่พบมากที่สุด คือ การใช้คำง่าย การใช้คำอุทาน การซ้ำคำ การหลกคำ และการใช้ศัพท์สูงทางด้านการใช้สำนวนโวหารที่พบมาก คือ การใช้ อุปมา อุปลักษณ์ และอุปจุจลา นอกจากนี้ เนื้อหาสาระยังสะท้อนยังสะท้อนให้เห็นภาพสังคมโดย เฉพาะปัญหาครอบครัว และปัญหาโสเภณีซึ่งเป็นสภาพของสังคมไทยในระบอบนั้น ๆ

✓ สุธุมล จันทวี (2536) ได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่อง "การวิเคราะห์เพลงไทยสากล แนวใหม่ในช่วงปี 2524-2534" ผลการศึกษาพบว่า เพลงไทยสากลแนวใหม่จะใช้ภาษาง่าย ๆ กล่าวอย่างตรงไปตรงมา สื่อความได้ทันทีและไม่ค่อยให้ความสำคัญกับสัมผัสคล้องจองเท่าใดนัก ขาดความไพเราะด้วยเสียงสัมผัส มักมีท่อนที่มีเนื้อความร้องซ้ำไปซ้ำมาเพื่อให้ติดหูผู้ฟัง มีการใช้วลี หรือประโยคคำพูดที่นิยมพูดกันทั่วไป เช่น ไม่เป็นไร ให้มันแล้วแล้วไป ฯลฯ ส่วนเนื้อหา มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับการให้ความหวังและกำลังใจ เนื้อหาเกี่ยวกับ ภาพสังคมในด้านต่าง ๆ แต่ในขณะเดียวกันบางเพลงก็ไม่มีเนื้อหาสาระเท่าที่ควร ขาดเอกภาพ และความกลมกลืน ซึ่งเป็นจุดที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์มากในปัจจุบัน

บุษกร ครุทวงศ์ (2537) ได้ศึกษาวิเคราะห์ "วรรณกรรมเพลงของ พงศ์ มุกดา" ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมเพลงของ พงศ์ มุกดา มีเนื้อหากว้างขวางและหลากหลาย และเนื้อหาในวรรณกรรมเพลงแต่ละเพลงนั้น จะเป็นเรื่องราวของมนุษย์ การดำเนินชีวิตของ บุคคลในสังคม ส่วนในด้านศิลปะการประพันธ์วรรณกรรมเพลง ส่วนใหญ่ใช้รูปแบบคล้ายกลอน สุภาพ เลือกใช้คำและโวหารเหมาะสมกับเนื้อหาเด่นทั้งในด้านเสียงและความหมาย

เกณฑ์ในการพิจารณาวรรณกรรมเพลงประเภทต่าง ๆ นั้น มีดังนี้

เจตนา นาควิธระ (2532 : 67) ได้กล่าวถึงเพลงไทยสากลที่ไพเราะ จะต้องมีความประสานสัมพันธ์ระหว่างวรรณศิลป์กับคีตศิลป์ กล่าวโดยสรุปดังนี้

1. ผู้ประพันธ์ทำนองและคำร้องจะต้องคำนึงถึงลักษณะของภาษาไทย แม้ว่าจะใช้ เครื่องดนตรีทางตะวันตก ก็ต้องพยายามสร้างให้เป็นลักษณะของไทยจึงต้องมีความประณีตในการประพันธ์

2. มีคุณค่าทางคีตศิลป์

3. มีคุณค่าทางวรรณศิลป์

4. มีเนื้อหาสาระสร้างสรรค์สังคม

คณะกรรมการสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย (2523 : 17 - 18) มีเกณฑ์ในการพิจารณาเพลงแต่ละประเภทในการประกวดเพลงดีเด่น เพื่อรับพระราชทานแผ่นเสียงทองคำ จากพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

1. เนื้อหาเพลงต้องมีสาระไม่ขัดต่อศีลธรรม เป็นบทกวีที่มีความสมบูรณ์ เนื้อหาดี สามารถสรรหาถ้อยคำชวนฟัง รัดกุม ได้ใจความ สะท้อนภาพสังคม

2. คิดลำดับเพลงที่ได้รับความนิยมของสถานีวิทยุกองพลที่ 1 รักษาพระองค์
3. ขับร้องด้วยลีลาน่าสนใจ ออกเสียงชัดเจน

คณะกรรมการของ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2534 : 11) ได้กำหนดเกณฑ์คัดเลือกเพลงดีเด่นไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. เนื้อร้องของเพลงไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของชาติ ส่งเสริมคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม สะท้อนภาพสังคมวัฒนธรรมอันเป็นพื้นฐานของชีวิตไทย
2. ทำนองและคำร้องจะต้องผสมกลมกลืนอย่างสละสลวย ให้คุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ ไม่ผิดหลักภาษาไทย ไม่ทำให้ภาษาวิบัติ คงเอกลักษณ์ทางภาษาไว้อย่างครบถ้วน
3. เป็นผลงานเพลงที่เผยแพร่กันอย่างกว้างขวาง เป็นที่ยอมรับเป็นที่แพร่หลาย และรู้จักกันดีเป็นเวลาพอสมควร

วิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์ในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร

วรรณกรรม เป็นศิลปะที่ใช้ถ้อยคำในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้ประพันธ์ ไปสู่ผู้อ่านผู้ฟัง ถ้อยคำที่ใช้ต้องมีความหมายกว้างขวางและลึกซึ้งกว่าความหมายตามธรรมดาทั่วไป โดยเฉพาะงานประพันธ์ประเภทกวีนิพนธ์ ถือว่าเป็นงานที่ต้องใช้จินตนาการ ความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ เพื่อถ่ายทอดไปสู่ผู้อ่าน ผู้ฟังอย่างประณีตสุขุม เพราะความสำคัญของกวีนิพนธ์มิได้อยู่ที่รูปแบบของฉันทลักษณ์ อันเป็นข้อบังคับของร้อยกรองเท่านั้น หากแต่เป็นเรื่องของการใช้ถ้อยคำในงานนั้น ๆ ให้มีความไพเราะงดงาม ผู้ประพันธ์จึงต้องพิถีพิถันเป็นพิเศษในการเลือกใช้ถ้อยคำในงานวรรณกรรมของตน ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกอย่างมากมาย เช่น ต้องเลือกถ้อยคำให้เหมาะกับรูปแบบของงานประพันธ์ เลือกถ้อยคำที่มีพลังอำนาจในการสร้างจินตภาพ อารมณ์ความรู้สึก เป็นต้น

บทเพลง เป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่ผู้ประพันธ์สร้างสรรค์ขึ้น โดยใช้ภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติให้ผู้ฟังได้ทราบ-สิ่งสำคัญที่ทำให้บทเพลงของนักประพันธ์แต่ละท่านแตกต่างกันออกไปคือ—ศิลปะการประพันธ์— ซึ่งเป็นศิลปะที่ขึ้นอยู่กับการสามารถเฉพาะตน—ดังนั้น ในการศึกษาบทเพลงของนักประพันธ์ท่านใดท่านหนึ่งเพื่อให้เข้าใจสรรพตามความมุ่งหมาย จึงจำเป็นต้องศึกษากลวิธีต่าง ๆ ที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้ในการแต่งบทเพลง เช่น ความสามารถในการคัดเลือกถ้อยคำที่มีเสียงไพเราะรื่นหู คำที่มีความหมายกินใจ มาเรียบเรียงเป็นบทเพลง โดยใช้รูปแบบฉันทลักษณ์ได้อย่างเหมาะสม การศึกษาศิลปะการประพันธ์ในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์บทเพลงในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. รูปแบบของคำประพันธ์
2. การใช้คำ
3. การใช้โวหารภาพพจน์

1. รูปแบบของคำประพันธ์

บทเพลงของ สง่า อารัมภีร มีลักษณะเป็นวรรณกรรมร้อยกรองที่ไม่มีความตายตัวในเรื่องของจำนวนคำและสัมผัสเช่นร้อยกรองประเภทอื่น ๆ บทเพลง มีตัวกำกับรูปแบบ คือ จังหวะและทำนองเป็นสำคัญ อันเป็นลักษณะเฉพาะของเพลงที่แตกต่างจากคำประพันธ์ร้อยกรองประเภทอื่น ๆ ดังที่ สง่า อารัมภีร ได้กล่าวถึง รูปแบบของคำประพันธ์บทเพลงไทยสากลสรุปได้ว่า

...รูปแบบของการประพันธ์บทเพลงไทยสากล ส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายกลอนแปดแต่ไม่จำกัดจำนวนคำ จำนวนวรรค สัมผัสคือการแบ่งท่อนคำร้องตามลักษณะทำนอง จังหวะ และการแบ่งโน้ตดนตรี แต่การสัมผัส ยังนิยมสัมผัสระหว่างวรรค และระหว่างบทคล้ายกลอนแปด ส่วนเนื้อหา จังหวะและทำนอง ในเนื้อเพลงท่อนที่ 1, 2 และ 4 จะมีลักษณะเหมือนกันยกเว้นท่อนแรก (ท่อนที่ 3) เท่านั้น ที่แตกต่างกันออกไป (สง่า อารัมภีร ผู้ให้สัมภาษณ์, มียลา ศรีโมรา เป็นผู้สัมภาษณ์, สัมภาษณ์ที่ 109 ชอยเทพพนม 7 ธันวาคม 24 นนทบุรี เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2539 เวลา 11.00 น.)

สมาคมนักแต่งเพลง (2536 : 132) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการประพันธ์เพลงไว้ว่า

...การแต่งเพลง นิยมแต่งเป็นบทร้อยกรองตามรูปแบบเก่าของเพลงไทยเดิมคือบทเพลงต้องเป็นกลอน หรือโคลง ดังนั้น ผู้แต่งเพลงต้องยึดหลักว่า ต้องแต่งให้มีสัมผัสเหมือนกลอน คือมีสัมผัสนอก สัมผัสใน เพื่อความไพเราะและง่ายต่อการจดจำของผู้ฟัง...

อัมพร สุขเกษม (2524 : 132) ได้กล่าวถึงเนื้อร้องของเพลงไว้ว่า

...เนื้อร้องของเพลงในปัจจุบัน อาจนับว่าเป็นร้อยกรองได้ด้วยเหตุผลที่ว่า แม้จะมีได้มีบังคับฉันทลักษณ์ตายตัว แต่ละเพลงมีลีลาท่วงทำนองสัมผัสต่างกันออกไป แต่ทุกเพลงมีลักษณะเหมือนร้อยกรองคือการมีจังหวะวรรค มีการสัมผัสในวรรคและระหว่างวรรค ทั้งเนื้อเพลงแต่ละท่อน(ยกเว้นท่อนแรก) จะมีจำนวนคำและสัมผัสเหมือนกันในแต่ละเพลงด้วย...

สง่า อารัมภีร์ เป็นนักประพันธ์เพลงท่านหนึ่งที่ยึดรูปแบบคำประพันธ์ประเภทร่ายกรอง มาใช้ในการประพันธ์เพลงอย่างเคร่งครัด ทั้งพยางค์มัทรีกษา "ฉันทลักษณ์" และ "สัมผัส" ตาม ลักษณะคำประพันธ์เท่าที่จำหระ และท่านองคมนตรีเื้อ้อ่านวสให้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์บทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ ตามหัวข้อต่อไปนี้

1.1 ลักษณะคำประพันธ์

1.2 ศิลปะในการประพันธ์

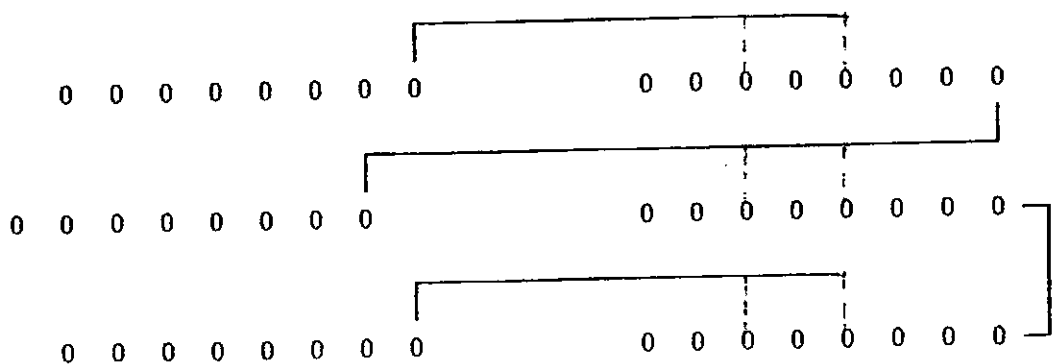
1.1 ลักษณะรูปแบบคำประพันธ์

การวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบคำประพันธ์ในบทเพลง ผู้วิจัยจะยึดลักษณะรูปแบบ ร่ายกรองชนิดต่าง ๆ เป็นหลักในการพิจารณา

สง่า อารัมภีร์ แต่งเพลงโดยยึดตามลักษณะบังคับตามแบบแผนฉันทลักษณ์ลักษณะรูปแบบ คำประพันธ์บทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ มีดังนี้

1.1.1 รูปแบบคำประพันธ์ที่เหมือนฉันทลักษณ์เดิม คือบทเพลงที่มีการวางรูปแบบ กำหนดคำในวรรค ในบาท ในบท และการรับส่งสัมผัสเช่นเดียวกับแผนผังคำประพันธ์แต่ละชนิด ซึ่งยึดถือกันแต่เดิมมา คือ

1.1.1.1 กลอนสุภาพ จำนวน 62 เพลง กลอนบทหนึ่งมี 4 วรรค คือ วรรคสดับ วรรครับ วรรครองและวรรคส่ง ในแต่ละวรรคใช้คำ 6 - 9 คำ บทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ จะพบรูปแบบชนิดนี้มาก มีแผนผังคำประพันธ์ดังนี้

ตัวอย่างเช่น

...แม้ชีวิตผิดหวังก้าวพลั้งพลาด
 แม้เวียนที่มันพลันมลาย
 ลืมเสียเกิดความหลังที่ฝังจิต
 ลืมเสียเกิดรักเราเก่าก่อนมา

แม้ศรัทธาที่วาดลั่นสลาย
 แม้จะพ่ายชะตากรรมกระหน่ำอุรา
 ลืมเสียเกิดความคิดเสันทา
 ลืมเสียเกิดแก้วตาอย่าอาวรณ์
 (เพลงลืมเสียเกิด)

...อ่านจรมางมกระไรดังในฝัน
 ประกายเนตรคือสายฟ้าคราบันดาล
 ขอบอ้อมอวรวายหมายแนบเนื้อ
 แม้ฤกษ์ก็ไม่ให้ต้องเท่าของโย

เสียงราวพิจจากสวรรค์อันอ่อนหวาน
 ให้สายธารรักกระเซ็นเหนืออื่นใด
 กนอมเพื่อจะได้พัฒนาทิลโชน
 พระพายใดมิให้พัดมาพังพาน
 (เพลงแม้ฤกษ์ก็ไม่ให้ต้อง)

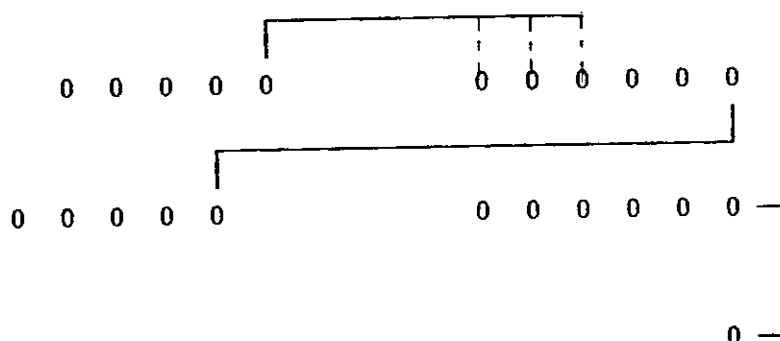
...ทำไมฝนจึงไหลปนกับน้ำคร่ำ
 ทำไมเลือดเชื่อว่าร้ายน้อยกว่าสูง
 ทำไมเงินจึงดีกว่าความรัก
 ทำไมฟ้าจึงได้ไร้ความปราณี

ทำไมต่ำจึงชอกช้ำกว่าความสูง
 ทำไมเขาคุยออกฟังจึงว่าดี
 ทำไมศักดิ์เมื่อไร้เงินจึงหมองศรี
 อ้อ...อย่างนี้ฝนจึงต้องไหลปนน้ำคร่ำ
 (เพลงทำไม)

หงส์เอ๋ยอย่าทะนงว่าหงส์หลวง
 ถือว่าสาวรวยหรือคนมีน้า
 จะพันหรือมือชายในโลกนี้
 จะศักดิ์หงส์ศักดิ์กว่าอย่างไร
 เกิดเป็นคนให้จะพันเป็นสัตว์โลก
 ผลสุดท้ายก็ต้องตายวายเป็น

พอถูกบ้างเข้าสักวันขวัญจะหาย
 ที่แคลนคลายยากจนทั้งกายใจ
 ใครผู้ค้ำคั่นกันคนใช้ไหม
 เมื่อเปรียบไปมันก็สัตว์เช่นเดียวกัน
 อุปโลกนกาหงส์พงศ์สวรรค์
 ดูถูกกันมันจะดีหรือหงส์เอ๋ย
 (เพลงหงส์เอ๋ย)

1.1.1.2 ภาพยี่ฮานี้ 11 จำนวน 16 เพลง ภาพยี่ฮานี้หนึ่งบทมี 4 วรรค วรรคหน้าจะมี 5 คำ และวรรคหลังจะมี 6 คำ มีแผนผังคำประพันธ์ดังนี้

บทเพลงของ สง่า อารัมภีร ที่มีรูปแบบเหมือนภาพยี่ฮานี้ 11 วรรคหน้าจะมี 5 คำ วรรคหลังมี 6 คำ ดังนี้

ตัวอย่างเช่น

น้ำค้างบนแก้มสาว
อาบพักตร์งามสวสสม
น้ำค้างบนแก้มเจ้า
ลบลีฬักตร์ม่องพรรณ
แก้มสาวพราน้ำฟ้า
ใคร่แนบแก้มสมร
น้ำค้างบนแก้มเจ้า
ใคร่เป็นน้ำค้างพรหม

ประกายพราวชวนพี่ชม
เพียงจะข่มนวลเพ็ญจันทร์
ยามพี่เฝ้าประคองขวัญ
โอร่ามขวัญพี่มเณตรอน
ครึ่งอุราฯ สะท่อน
คราเจ้านอนพี่แนบชม
ช่างชวนเข้าพี่ภิรมย์
บ่มแก้มเจ้าเคล้าแก้มนวล

(เพลงน้ำค้างบนแก้มสาว)

โลกนี้เป็นของเรา
มาเริงสายชลไป
เกลียวคลื่นและสายลม
แสงแดดงามตระการ
แมกไม้ทั้งสองฝั่ง
นกน้อยลอลมไป
เกลียวรักกระชับแน่น
โอบกระชับกลางสายชล

...หนึ่งนุชสุดโสภา
คิ้วคางปรางห้องใส
หนึ่งนุชสุดโสภี
ทั้งกายพรึงวาววาม
หนึ่งนุชสุดโสภาคี
หลงชายไปทั่วสกล

รักนุชสุดสายใจ
ขอน้องอทำายเหนียม
ฝนตกฝนหากตก
ลมพัดรับขวัญบน
ฝนตกไม้ทั่วฟ้า
ไม่เห็นในนอกเรา
เรียมรำน้าตาตก
แสนคะนิงถึงสายใจ

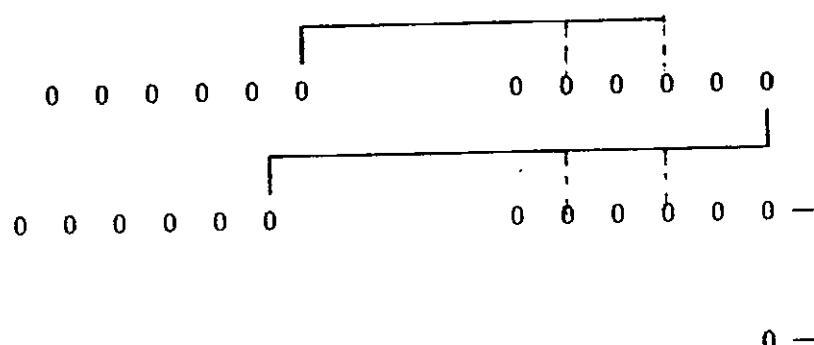
อย่าเหงามะไรดวงใจ
จะสุขใจหรือช้านาน
พรั่งพรูให้ซาบซ่าน
สาวสะคราญหนุ่มเริงใจ
งามสะพรั่งเขียวสดใส
เราสุขใจเริงสายชล
สองแขนถูกเวทมนตร์
เราทุกคนสุขสำราญ
(เพลงเริงสายชล)

งามหวานดงามหวานใจ
เลิสวไลในศรีสยาม
มีความดีเพียงความงาม
จิตใจก็งามสมเป็นยอดหญิงไทย
จอมสุรางค์เป็นยอดกมล
งามเปี่ยมล้นเลิศในศรีสยาม
(เพลงหนึ่งนุช)

ต้องฤทัยไม่เท่าเทียม
เกรียมจิตเจ้าเฝ้าทุกขทน
แก้วทิบออกอย่าโกรธฝน
แก้วโกลมานอนเนา
เย็นแหล่งหล้าในภูเขา
เพราะเพื่อนเกล้าเจ้าอยู่ไกล
ออกร้อนรุ่มดังสุ่มไฟ
เจ้าไกลสวาทนिरาศสม
(เพลงรักนุช)

บทเพลงของ สว่าง อารัมภีร์ ที่ใช้กาพย์ยานี 11 จะร้อยสัมผัสตรงค่าสุดท้ายของวรรคที่ 3 กับค่าที่ 1 หรือ 2 หรือ 3 ของวรรคที่ 4 ด้วย

1.1.1.3 กลอนหก จำนวน 10 เพลง กลอนหกหนึ่งบทมี 4 วรรค วรรคหนึ่งมีค่า 6 ค่า มีแผนผังค่าประพันธ์ดังนี้

บทเพลงของ สว่าง อารัมภีร์ ที่มีรูปแบบเหมือนกลอนหกคือ ในวรรคหนึ่ง ๆ จะมี 6 ค่า ดังนี้

ตัวอย่างเช่น

...ช - โอ้ทานตะวันดอกไม้	จำลาแรมร้างท่ามกลาง
พี่ขอสัญญาหัวใจ	สลักไว้กลางวิญญาณ
ญ - ไม้ดอกดวงใจฉันน้อย	ศึกรบยังคอยข้างหน้า
ศึกใดอย่าได้นำพา	พรข้าคืนฟ้าคุ้มกัน
ช - โอ้ทานตะวันเจ้าเอ๋ย	ช่วยเอ๋ยถ้อยคำไซ้หวาน
ให้รู้รักข้ารำพัน	ใจข้าหมายมั่นสัญญา

(เพลงสัญญาหัวใจ)

...เมรียต์นารีงาม
 คัมลิกนิตติคทรวงใน
 อาหารโอชาสารพัด
 สมองสุขปรนเปรอ
 เมรียต์นารีทรู
 คัมลารี คัมเมรีย
 เชิญ เชิญ คัมปรีดีเปรม
 เมรียนารีโสภา

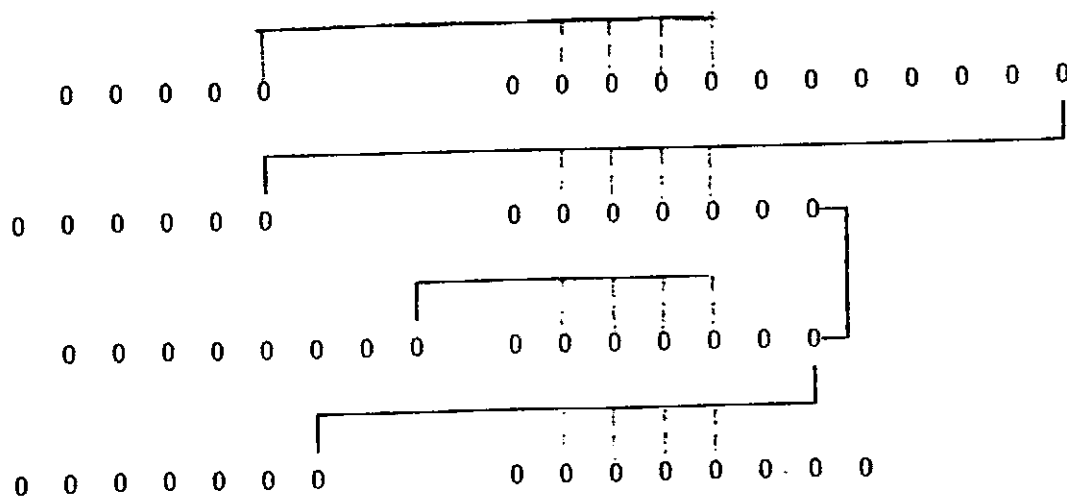
รสไม้ทรมชุ่มทรวงใน
 นารีวิไลบำเรอ
 สรรค์จัดมาเสนอ
 บำเรอจอมทหาธาณูชัย
 จะชื่นชูให้แจ่มใส
 รสใดใดไม่โอชา
 เกษมสุขรื่นเริงพรรษา
 คู่ชีวาของชายชาติวีร

(เพลงเมรีย-นารี)

บทเพลงของ สง่า อารัมภีร มีลักษณะรูปแบบเป็นกลอนสุภาพมากที่สุด รองลงมา คือ กาพย์ยานี 11 และที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ กลอนหก

1.1.2 รูปแบบคำประพันธ์ที่คล้ายคลึงฉันทลักษณ์เดิม บทเพลงแบบนี้ มีการวางรูปแบบ การกำหนดจำนวนคำในวรรค ในบาท ในบทและการรับส่งสัมผัสที่แตกต่างไปจากแผนผังคำประพันธ์แต่เดิมมา กล่าวคือ จำนวนคำอาจจะน้อยกว่าหรือมากกว่าคำประพันธ์เดิมก็ได้ ดังนี้

1.1.2.1. คล้ายกลอนสุภาพ จำนวน 249 เพลง เป็นรูปแบบที่ สง่า อารัมภีร ใช้มากที่สุด การกำหนดจำนวนคำ สัมผัส และจังหวะคล้ายกลอนสุภาพแต่ไม่เคร่งครัด ต่อจำนวนคำในแต่ละวรรค วรรคหนึ่งอาจจะใช้คำ 4-12 คำ มีแผนผังคำประพันธ์ดังนี้

ตัวอย่างเช่น

...แสนระกำซ้ำชอก
แรกรักเธอว่าทำดี
ปล่อยให้ความหวังของเรามา
ซ้ำใจไม่วาย

พิศดูเรือนร้าง
จะดูฐานะเหลือได้
แต่ทำไมแฟนไม่เมตตา
น้อยใจเหลือคณา

ผมจำคุณได้เสมอจริง ๆ
ผมไม่เคยลืมแก้วตา
ผมเคยชมว่าคุณสวยสะอ้าง
ผมว่าดวงดาวทั่วไป
คุณเกินดอกฟ้า
กลิ่นกายอบอวลหอมกรุ่น
ผมจำคุณได้เสมอจริง ๆ
รักคุณตราบนานวัน

สุขใจจะเสมอ
เคลียดลอยู่ทุกวันไป
ดังแผ่นน้ำคู่ฟ้า
รักมันรักดี

ถูกผู้หญิงเขาล้อเขาหลอกทุกที
ครั้นนานไปซึ่กลับกลาย
เข็ดหลาบผู้หญิงจนแทบตาย
โอ้เวรกรรมหนใด

(ดนตรี)....

ก็ไม่ทรมานเสียจนไกลคนเขาไป
ทั้งใจเป็นคนก้าวหน้า
ยิ่งครุ่นคิดไปกลุ้มมูรา
ไม่มีผู้หญิงรักเรา

(เพลงไว้รัก)

แล้วคุณไยนิ่งเมินหน้า
จำจนไม่เฝ้าคุณอยู่ที่ไหน-ที่ไหน
ผมชมคุณอย่างจริงจัง
ดวงเดือนวิไล-มีดหม่น-หมองไปเมื่อใกล้คุณ
กิริยางามละมุน
นางฟ้ายังวัน-อิจฉาคุณ-ไปตาม ๆ กัน
แล้วคุณไยนิ่งไหวหวั่น
รักคุณอยู่ทุกคืนวัน-คุณแกล้งว่าหันพักทำไม
(เพลงผมจำคุณได้เสมอ)

เท่าฉันมีเธอเป็นคู่ดวงใจ
เหมือนทิวาคู่ราตรี
ไปตลอดปี
ดังปลารักท้องนทีธาร

หากชีวิตของฉัน
คงคราญรำหวนอาลัย
เธอได้ฟังฟังฉัน
จงได้ส่งสาร

(ฮัม).....

.....

สุขใจจะเสมอ
เคลียดล่ออยู่ทุกวันไป
ดังแผ่นน้ำคู่ฟ้า
รักเธอเท่าชีวิต

ถ้ามันขาดเธอคงหมดจิตใจ
เหมือนคนที่ไร้วิญญาณ
รำพันกล่าวถาน
เห็นใจในรักที่ภักดี

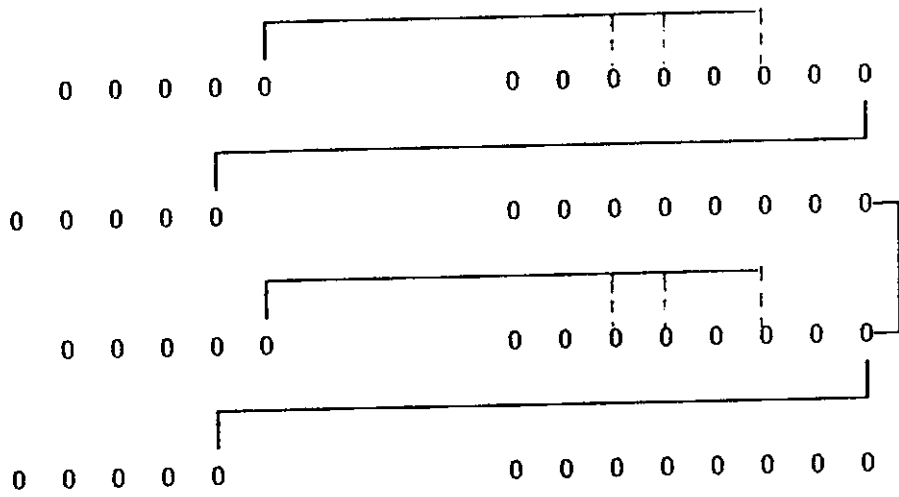
(เพลงชีวิตฉันขาดเธอไม่ได้)

นำลอนงค์อำองค์โสภา
กรุณาอย่าปิดบังใจ
จอมนงรามโปรดอย่าหมางเมิน
บุญบันดาลหรรษาเทวี
ชาติก่อนนี้คงได้ร่วมบุญ
มาชาตินี้จึงได้เฝ้าพาน
จอมดวงใจโปรดได้หันมา
จงฟังคำพิสุกญาไว้

ที่ฮัมนั้นหนาฉันอยากรู้ว่านามใด
เมตตาเพชราจาให้พี่ซาบซึ้งในหัวใจ
ข้าขอช่วยเชิญให้พี่หายเก้อเกินที่
จะละกันครั้งเดียวเท่านั้นเหมือนไม้ตรีมีน่าน
ทั้งการุณเกื้อกูลตลอดกาล
สมานไม้ตรีแนบตรึงซึ่งหทัย
พี่รักดอกหนาใจว่าเข้าซึ้งกวนใจ
ตราบนินฟ้ามอดมลายพี่ขอรักเธอคนเดียว

(เพลงพี่รักเธอคนเดียว)

1.1.2.2 คล้ายภาพย่น 11 จำนวน 80 เพลง คือจะมีการใช้คำ
ไม่เคร่งครัด เท่าภาพย่น 11 บรรทัด อาจมี 4-6 คำ และในบรรทัดหลัง อาจมีตั้งแต่
5-8 คำ ดังนี้

ตัวอย่างเช่น

คำคืนข้าฯ นิทรา
พาข้าฯ ป่วนปั่น
ลืมนตาข้าฯ เหงาหงอย
ครวญคร่ำรำไป
ไ้เทพฯ ช่วยข้าฯ
ข้าฯ แสนสุขอารมณ์
ขึ้นชู้คู่ดวงใจ
หากพรากจากกัน

พบเจ้าทุกคราสว่างามครัน
ข้าฯ ตื่นพลันเจ้าจากไป
ได้แต่หลงคอยเทพบุตรคู่ใจ
อยากใคร่แนบใกล้ภิรมย์
เมตตาให้ข้าฯ ได้สม
ได้แนบชมทุกคำคืนวัน
ขออย่าร้างไปดังในฝัน
สิ้นข้าฯ พลันสูญลับดับลง

(เพลงเทพบุตรในนิมิต)

ชีวิตดังต้องมนต์
น้ำเชียวเป็นเกลียวไป
ชีวิตข้าถูกสาป
กุศลมีข้าพา
จะละเมอหมองไหม้
รักเออใจนไม่ยิ่งสิ้น

อาภัพอันสุดทนแล้วใจ
หลังไหลไม่คืนกลับมา
โธข้า - อดใจขอภาวนา
รักกลับมา - เหมือนธารารักกลับคืน
เหมือนใจหักใจจนเหลือฝัน
เหลือฝันสะอื้นอยู่ใต้ดวงตา

ชีวิตสิ้นความหวัง
โลกหมองหม่นไป

แสนระร่ำอรุรา
น้อมนำทุกข์คลายได้
สายน้ำผึ้งแรกบาน
สวยแต่ไร้ราคา
สายน้ำผึ้งนี้
สายน้ำผึ้งน้อง
สองเรายู่อุ้ม
รักประทับดวงใจ

อรุณรุ่งรางแล้ว
มองฟ้าพรุ้งพรายโอฬาร
เงาไม้ไหวแหวกแสงสุรีย์
งามพิลาสหยาดละออง
เปรียบคนที่ใจงาม
ด้วยหวังคุณธรรมไมตรี
งามเออประเสริฐคน
ควรเทอดทูนบูชา

ชีวิตอยู่ยังแต่ลมหายใจ
หรืออย่างไร - จึงมืดแต่มุมเดียว
(เพลงชีวิตมืด)

ได้ชมมาลางามตรึงใจ
กลับป้องกันไฟเร้าอรุรา
ช่างงามตระการซึ่งวิญญา
อยู่ในพนาสูงค่าความมอง
ดังชีวิตพิทยายประคอง
พิชิตหมายปองรักคู่ใจ
ด้วยบุญอบรมไม่แรมไกล
ไม่มีสิ่งใดมาพรากจากกัน
(เพลงสายน้ำผึ้ง)

ไก่อ้าวัก้องกังวานหวาน
ตระการด้วยสุริยาส่อง
เจดจรรู้งทองงามผ่อง
บุลีทองกราดทั่วพระสุธา
แผ่ความเมตตาปราณี
ดุจบุลีทองท่งหล้า
ฮากจนก็สูงคุณค่า
ทั้งหล้าหาฮากแท้เออ
(เพลงดุจบุลีทองท่งหล้า)

...ฮอดซาฮ - กล้าแกร่ง
 ผู้คน - ทุกทิศลือ
 ที่รัก - กันนิม
 ที่ซึ่ง ก็ว่าไม่ดี
 แต่พอความรักมี
 เขากลับมีหัวใจ
 ฮอดซาฮ - สมนักดี
 เกียรติคุณระบือทั่วหล้า

จิตแข็งล้าระบือ
 รู้จักชื่อ - และนามเขาดี
 ชื่นชม - ทุกหน้าที่
 กลัวเขาที่ ไม่ยอมแพ้ใคร
 ความร้ายสันต์ก็หาสไป
 เมตตาอภัยทุกคนไม่เลือกหน้า
 ด้วยรัก - หลอมสุรา
 เพราะว่าเขามี - มงกุฎรักเอช
 (เพลงมงกุฎรัก)

...ไอ้ทรวงเขอหอม
 แนนอกอุ้นคราใด
 ไกลกังวลหม่นหมอง
 กรุ่นซึ่งใจพี่
 พุ่มพวงโกสุ่ม
 แต่งตั้งงามตา
 กัลยาณีเจ้านีเอช
 พี่รักจึงครวญ

น้อมใจพินใจ
 หัวใจให้เปรมปรีดิ์
 ชื่นทรวงหอมละมุนนึ่งนี้
 หวานฤดีสุดสรรค์พรรณนา
 แม้ประทุมยังด้อยกว่า
 หวีอรุราคราแนบแนวล
 ยิ่งเฉลยพาให้ใจที่ป่วน
 ทรวงนวลหอมชื่นใจเอช"

(เพลงไอ้อุ้นจากอกนาง)

รูปแบบคำประพันธ์ในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ มีลักษณะเหมือนกับฉันทลักษณ์เดิม และคล้ายคลึงฉันทลักษณ์เดิม แต่ส่วนใหญ่จะประพันธ์ด้วยรูปแบบที่คล้ายคลึงฉันทลักษณ์เดิม ที่ปรากฏมากคือ รูปแบบคำประพันธ์ที่คล้ายกลอนสุภาพ และรูปแบบคำประพันธ์คล้ายกาพย์ยานี 11 น้อยที่สุด ส่วนรูปแบบคำประพันธ์ที่เหมือนฉันทลักษณ์เดิมที่ปรากฏมากที่สุดคือกลอนสุภาพ รองลงมาคือกาพย์ยานีและกลอนหกปรากฏน้อยที่สุด

1.2 ศิลปะการประพันธ์ในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร

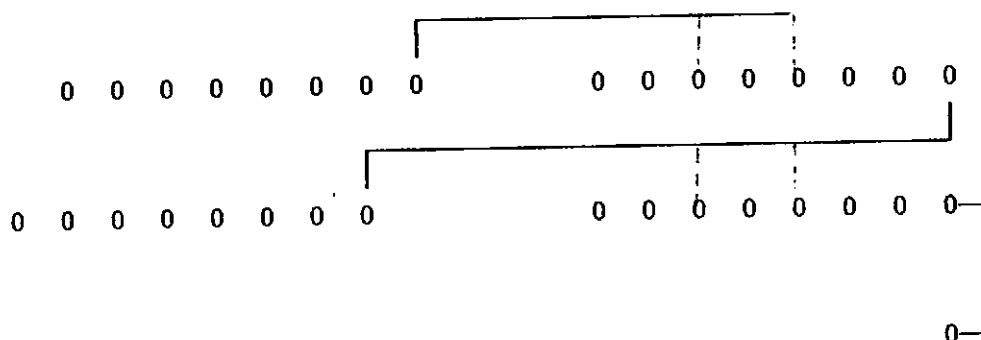
การวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์ในบทเพลง ผู้วิจัยจะพิจารณากระบวนการแต่ง โดยใช้กลวิธีการประพันธ์หรือกรองแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่นิยมกันทั่วไป ดังนี้

สัมผัสนอก เป็นสัมผัสบังคับ ซึ่งจะใช้ในรูปแบบคำประพันธ์ทั้ง 2 ชนิด คือ

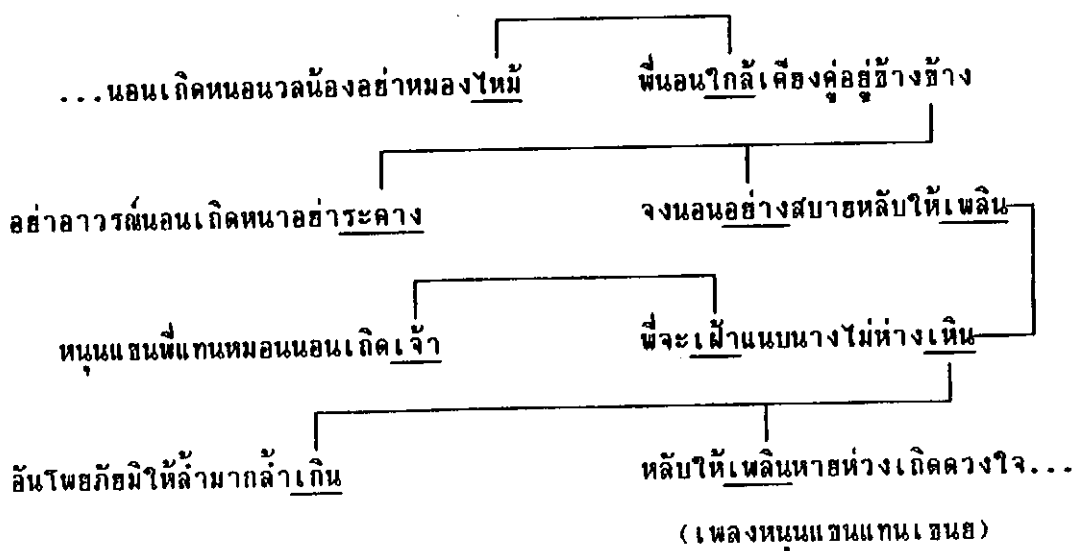
1) สัมผัสนอกในรูปแบบคำประพันธ์เหมือนฉันทลักษณ์เดิม ดังแผนผังการส่ง

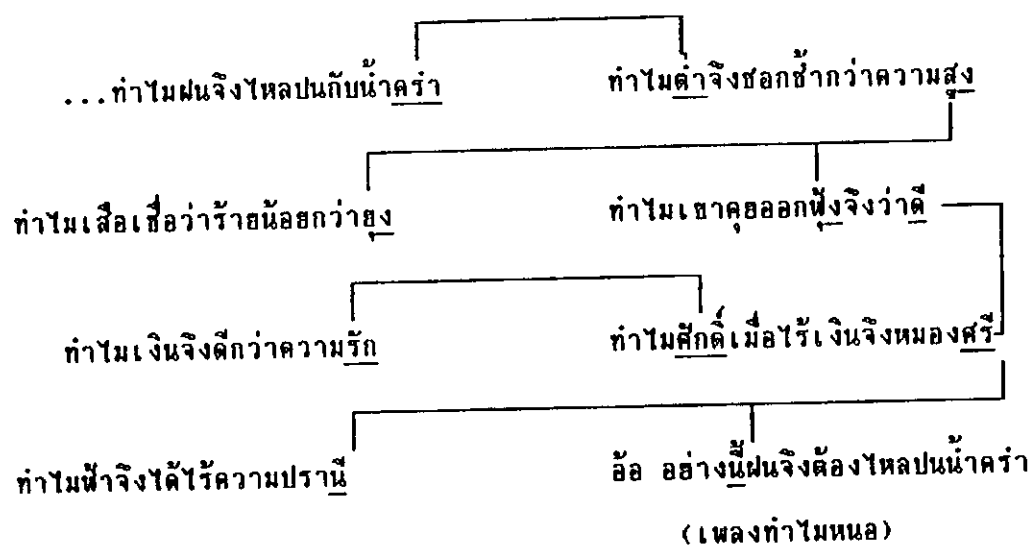
สัมผัสนอก ดังนี้

แผนผังสัมผัสนอกของกลอนสุภาพ

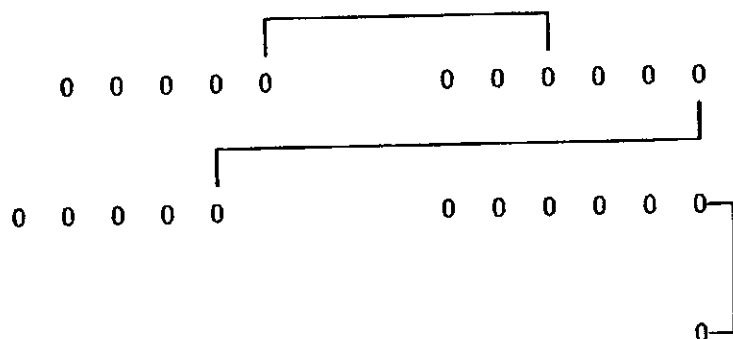

ตัวอย่างเช่น

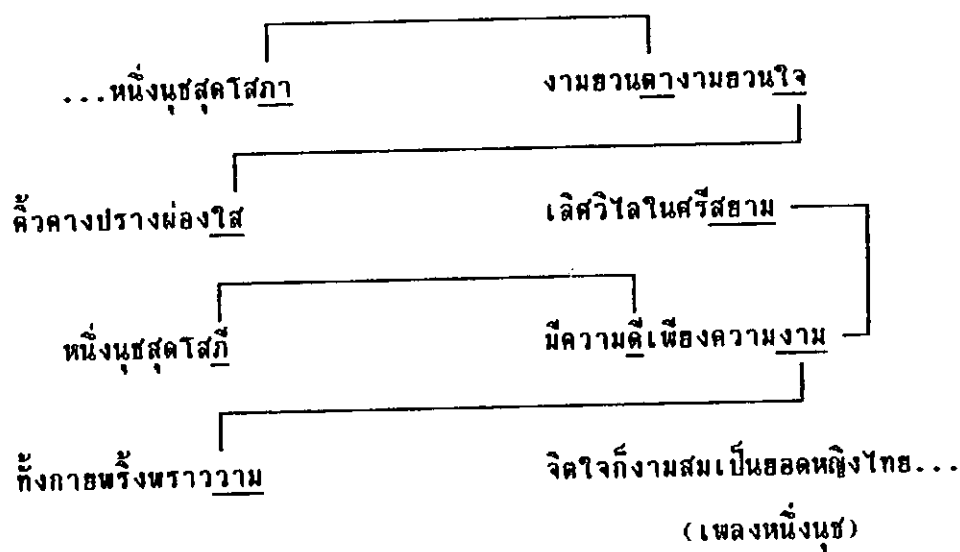
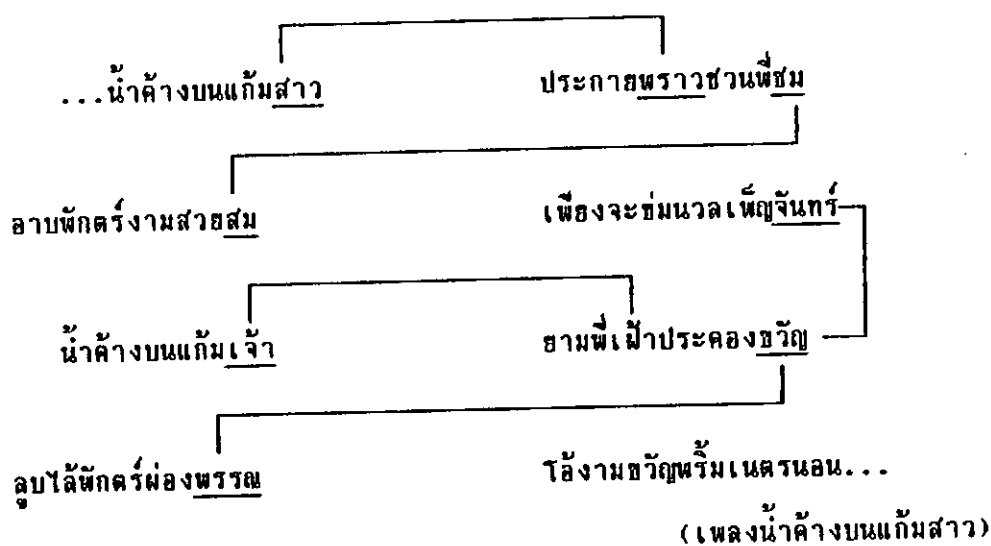

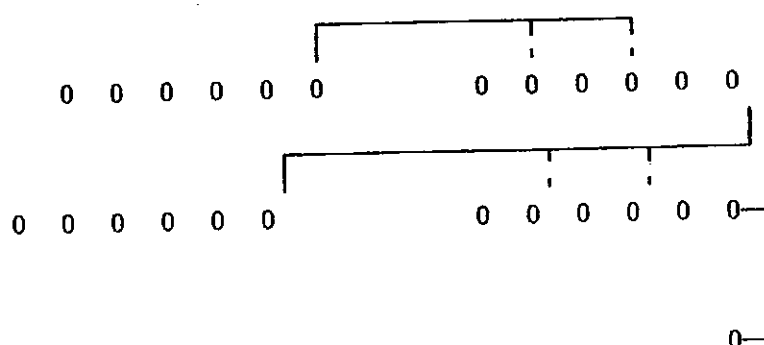
แผนผังสัมพันธ์นอกของภาพยี่ห้อ

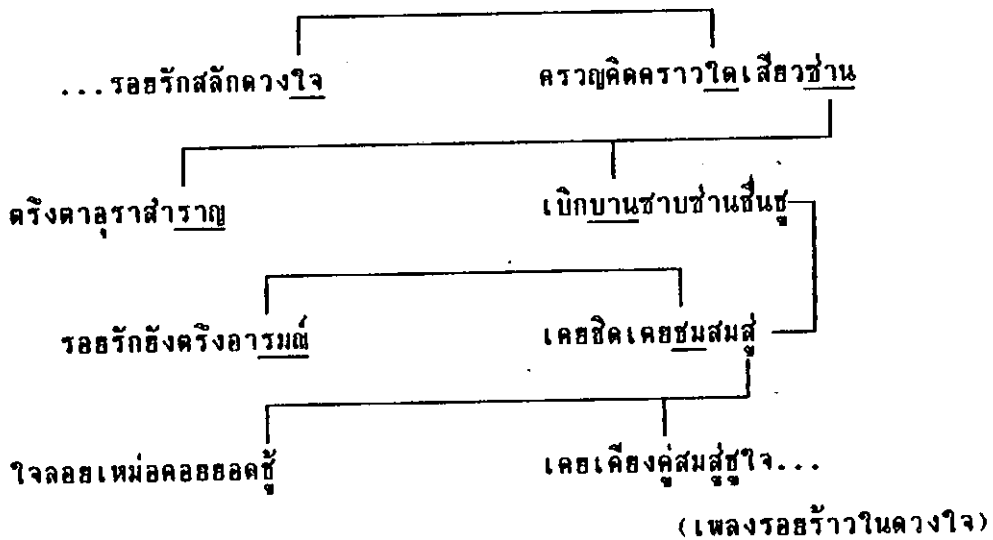
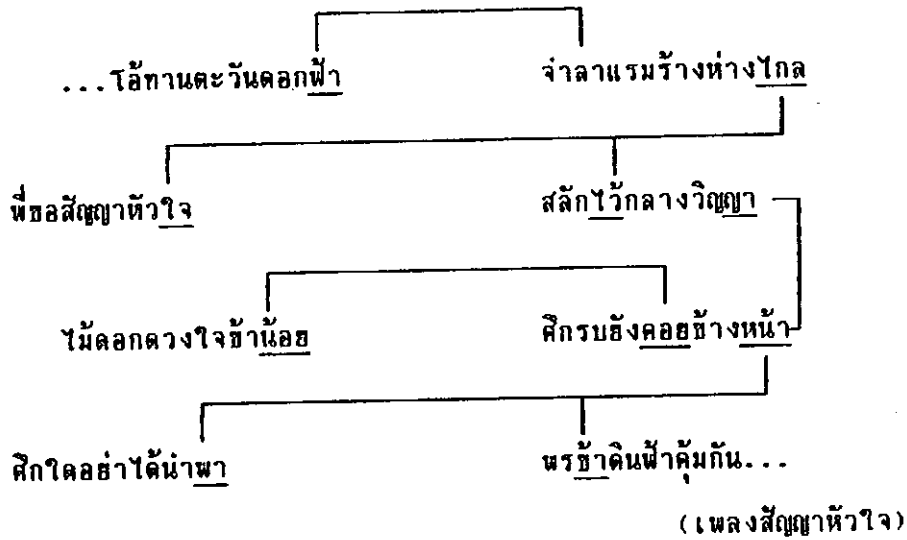
ตัวอย่างเช่น

แผนผังสัมพันธ์นอกของกลอนหก

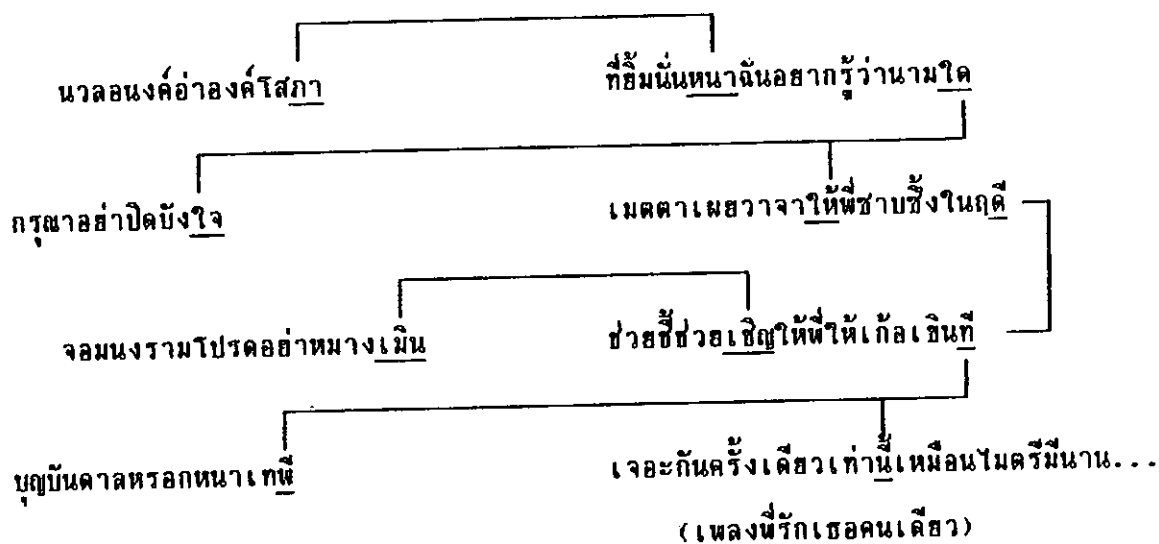
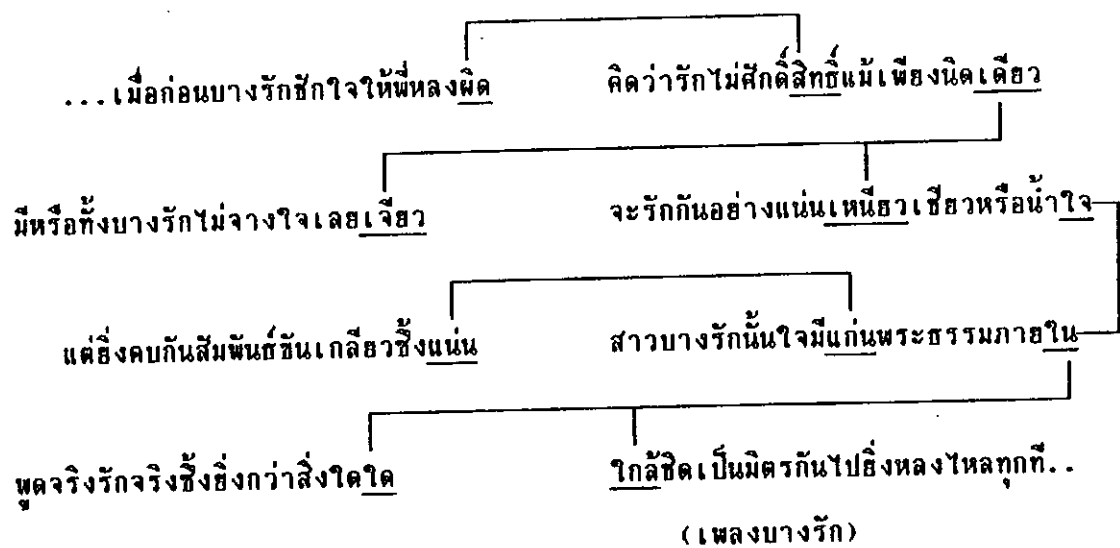
ตัวอย่างเช่น

2) สัมผัสนอกในรูปแบบคำประพันธ์ที่คล้ายคลึงฉันทลักษณ์เดิม

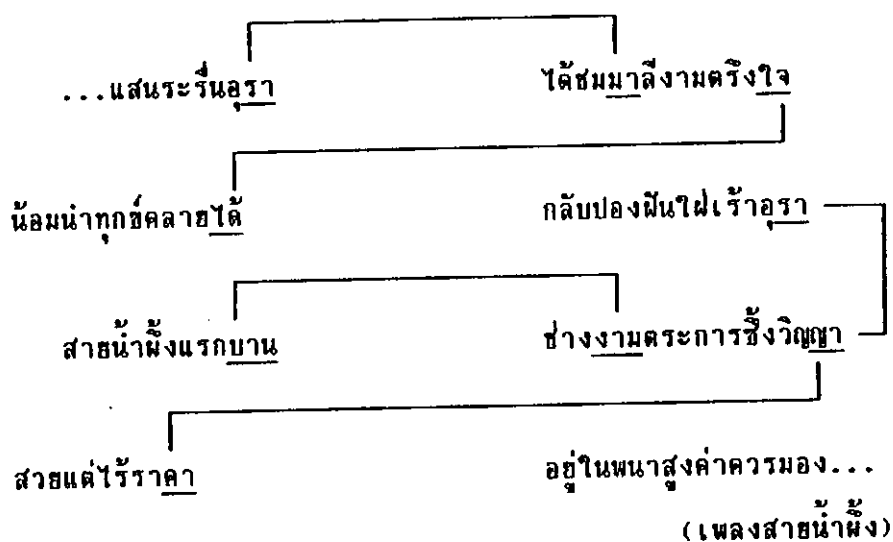
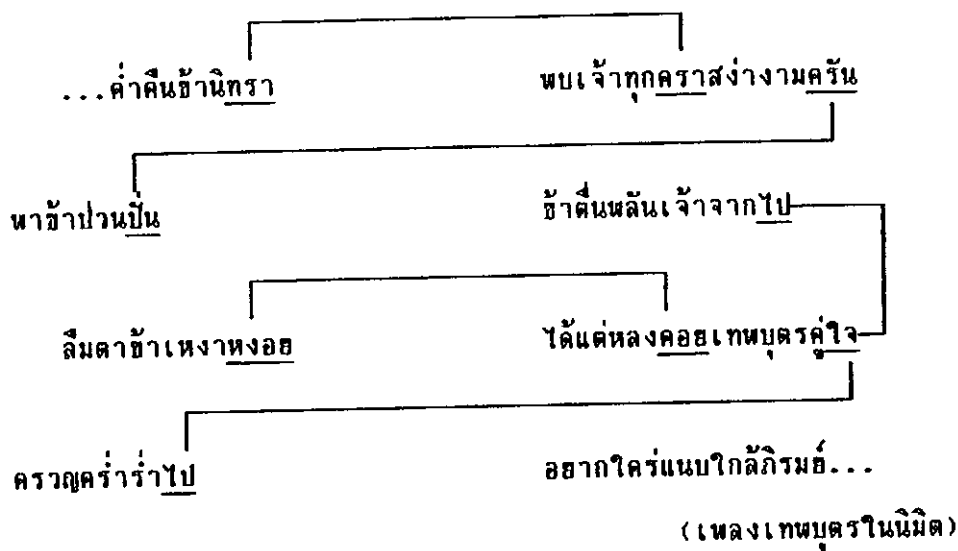
สัมผัสนอกของรูปแบบคำประพันธ์คล้ายกลอนสุภาพ

ตัวอย่างเช่น

สัมผัสนอกของรูปแบบคำประพันธ์คำกลอนยานี

ตัวอย่างเช่น

สัมผัสใน คือ สัมผัสที่เพิ่มเข้าไปในวรรค มี 2 ลักษณะ คือสัมผัสสระ และสัมผัสพยัญชนะ สัมผัสชนิดนี้เป็นสัมผัสที่ไม่บังคับ แต่เพิ่มเข้ามาเพื่อความไพเราะ ทำให้บทประพันธ์มีเสียงคล้องจอง ลักษณะสัมผัสในที่ปรากฏในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร ดังนี้

1. สัมผัสสระ คือคำที่สัมผัสคล้องจองกันด้วยเสียงสระ กล่าวคือ ประสมด้วยสระรูปเดียวกัน หากมีตัวสะกดก็อยู่ในมาตราเดียวกัน

สัมผัสสระที่เป็นสัมผัสใน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 สัมผัส หมายถึง คำที่ใช้สระรูปเดียวกัน หรือมีตัวสะกดในมาตราเดียวกัน อยู่ชิดกัน ดังนี้

1.1.1 สัมผัส 2 คำ เช่น

...ผมคิดไม่ถึงจึงพลาดไป

ไอ้ใจหนอใจไม่เห็นอกกับคงเคื่องเดิมที่

ถึงไม่ใช่คือขอความเป็นธรรม

อย่าล่าเอียงเพียงจะเป็นขลุ่ย

ก็จะเป็นบุญคุณชั่วชั่ว

หวังในไม่ ตรีที่เราเคยเข้าใจกันมา...
(เพลงผมคิดไม่ถึง)

...ดวงใจได้รับความขึ้นบาน

พิษรักลาญเผาลาญจำทน

ดังหนามออกชอกเข้ากมล

เจ็บเข้าจำทนหม่นคำคืนวัน...
(เพลงรอยร้าวในดวงใจ)

...สิ่งที่ผูกพันฉันอยู่เสมอ

คอยละเมื่อเพื่อคราทุกวัน...
(เพลงพรวนส่วาท)

...ญ - เหตุใดฟ้ารา ตรีที่เคยมอง

วังสีม่องอำมาแต่ไทน

ช - นั้นคือแสงแห่ง ดาวพราอำไไพ

ส่งดวงใจให้ร่วมด้วยความรัก

ญ - เหตุใดพานลาน ตาฟ้ากระเื่อม

จึงละเลื่อมและเห็นเป็นประจักษ์

ช - นั้นคือแสงแห่ง ดาวพรานที่ซึก

...ปิดเหลือบของลินไรไคต่อม

หากเจ้ารื้อนนอนไม่หลับ

คลอเคล้าเจ้ามีพรากจากจร

นี่สวดมนต์ขอพรอ้อนวอน

...นางแก้วพี่เอช

นอนยังฝันวันยังคำ

นางแก้วคู่ใจ

ใจโศกซึ่งถึงกับแก้วตา

ให้ความรักมาสมานซาบวาบทรวง...
(เพลงแสงแห่งความรัก)

ไม่ยอมให้หมองเศร้า

พี่จะรับพิศวาทให้เจ้า

อบแป้งร่ำพรหมน้ำอบให้โลมได้สมร

ให้เจ้านอนฝันดี...
(เพลงพรพี่)

พี่สลดเอ๋ยเจลย คำพรา

ดวงใจเพื่อพราร่ำพรรณา

เจ้าจากไปพี่ครวญหา

ร่ำพินถึงหน้าโมสมร...

(เพลงนางแก้วในดวงใจ)

...ชีวิตฉันวิญญานฉันนั้นอยู่เพื่อเธอ

จิตใจของฉันเฝ้าแต่รำพันมัน รักักดี

...เห็นผ้าห่มหนาวลมดึกถึงน้อง

น้องทนแค้นทนทนหมอนพื่อนอนรำว

เหลือรอยนอนหมอน นอนกรนกลิ่นเกศ

น้องสิ้นรักลืมว่าจาล้วหรือไร

เกิดมาไม่เคยรักใครเสมอเท่าเธอ

ทุกทุกนาที่จึงมีแต่คำย่ำว่า เพื่อเธอ
(เพลงเพื่อเธอ)

อยู่ร่วมห้องเคยทำให้พี่หายหนาว

หอมกลิ่นสาวอบอวนวิญญาณใจ

มะลิร่วงเหลือแต่เศษทิ้งไว้ให้

จึงถอดใจฝากพี่ไว้ไม่ขอคืน...
(เพลงห่อ)

1.1.2. สัมผัสชีวิต 3 คำ เช่น

...ทุกทุกนาที่พนอนวรณนิกถึง

ปากจมลมอมยงมองใส

พักตร์น้องตริ้งซาบซึ้งทรงใน

จะเอ่ยคำใดหวานห่มรู้โรยรา...
(เพลงนิกถึง)

...ทะเลไม่เคยหลับไหลใครบอกได้ไหมเอนจงดัน

บางครั้งมันสะอื้นทะเลมันดันออยู่ร่าไป...
(เพลงทะเลไม่เคยหลับ)

...สุดที่รักเอ๋ย
เพื่อคุณผมจึงมอบให้

กับคุณผมจึงสยบ

คำนี้ผมมีเคยจะเอ่ยกับใคร
ทั้งกายและวิญญาณรักที่ซื่อตรง

เพราะพบกุลสตรีที่รัก เช่นคุณ
(เพลงสุดที่รัก)

...ช - ช่างสวยเหลือเกินแก้วตา

ญ - ช่างหวานนำคำปราไป

หยาดฟ้ามาหรืออย่างไร

หวันใจจะสวยไม่นาน...
(เพลงวอนรัก)

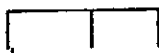
...คลอเคล้าเจ้ามีพรากจากจร

พี่สาวคนดีขอพรอ้อนวอน

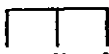
อบแป้งรำพรมน้ำอบให้โลมได้สมร

ให้เจ้านอนฝันดี...
(เพลงพรพี่)

...คำคืนได้ดวงเดือน
สาดแสงชวนชม

ลอยดวงเป็นเพื่อนเหมือนเดือนให้ภิรมย์
เปลืองจ้องมองเดือนดวงกลมทุกขั้ตรมก็สิ้นไป...
(เพลงฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ)

...เมื่อเหลียวมองซ้ายขวาทั้งหน้าหลัง
จะกินอยู่ขาดคู่ที่คลอเคื่อง

ยามนอนนิ่งข้างอ้างว้างสุดสังข์เสียง
ขาดสำเนียงกล่อมใจให้เพลิดเพลิน...
(เพลงขาดคู่)

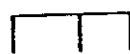
...เมื่อมีฟ้าผ่าเวหาอำไพ
เมื่อมีเมฆไ้ระยับตา ก็มีหมู่แมลงนั้นมา

ก็สร้างคู่ไว้คือมหาธรรมา
เคล้าคู่สู่สมภิรมย์สุขใจ...
(เพลงโยเซอไม่รักฉัน)

...รักหญิงอยู่คนเดียว สวสซึ่งจับหัวใจ
เนตรมองใสแน้วดาวเคลื่อนไหว

ปากจุ่มลิ้มพริ้มพิไล
ก็ไม่เหมือนไม่มันเชอ...
(เพลงหรืออย่างไร)

...แว่วแต่เพลงข้างสุดแสน
ฟังเสียงเพลงคงรักใคร่

หญิงใดท้าวในแคว้นแดนไหนไกลใกล้
ฝันใฝ่เพลงทิพย์คนธรรพ์...
(เพลงทิพย์คนธรรพ์)

1.2 สัมพัทธ์กัน หมายถึง สัมพัทธ์ที่มีสระที่มีค่าที่ใช้สระอื่นมาคั่นกลาง แบ่งเป็น

1.2.1 สัมพัทธ์กัน 1 คำ หมายถึง สัมพัทธ์สระที่มีค่าที่มีรูปสระอื่นมาคั่น 1 คำ

ตัวอย่างเช่น

...จนจนเกินงามแล้วยังไม่กลับใจ
คนเราจะสวยและงามอย่างแน่นอน

มองนาน ๆ ไปสวยขึ้นเพราะความงาม
ใช่เพราะงอนอยู่ที่ใจและไม่ตรี...
(เพลงงอนจนเกินงาม)

...หากมีเธอร่วมเรื่องหมอนหนุนนอนใกล้

เศร้าก็หายในทันใด...
(เพลงหนึ่งในดวงใจ)

...มองฟ้ายังเจาะดาว

ผมมองคุณกลับเป็น

...หลงทางรักไปเลือนานช้า

หลงไปโดนรักวางขิมเช้า

...ใจน้อยคอยระวาง

โปรดหันมาเกิดหนา

...ฟ้าซ่อมสูงแต่ดินนั้นต่ำ

ชาวดินสิ้นคนเมตตา

...จัดว่าหญิงจริงว่าอย่าไปเชื่อใจ

บางคราวก็เจาะเดือน

หลบเลือนลิมสัมพันธ์ที่ก่อนนี้...

(เพลงผมน้อยใจ)

คิดขึ้นมาครั้งใดหัวใจเศร้า

เจ็บแล้วจึงเข้าใจว่ารักเรา...

(เพลงหลงทางรัก)

ให้รักแคลงพิชิตสัญญา

หันมาให้พี่ดีใจ...

(เพลงยิ่งมองยิ่งเหมือน)

แล้วจะทำฉันใดเล่าหนา

จะหันหน้าไปพึ่งใคร...

(เพลงฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ)

เชื่อไม่ได้ทุกคน...

(เพลงเขาไม่รักเราจริง)

...มีเดือนเชยกิดขึ้น

รู้งรางฟ้าสางทันใด

...มีรักมันไม่ผันแปร

จะฮากจะแคนก็อยู่กันได้

...เรื่อนน้อยบนดอยเงียบสัจด
มวลหมู่ไม้ดอกดาษดา

...ใครได้เห็นมีแว่นหลงไล

...นอนเกิดหนานวลน้องอฮ่ำมองไหม

อฮ่ำอาวรณนอนเกิดหนาอฮ่ำระคาง

ทนนนซนพีทนทนมนนนเกิดเจ้า

แต่เพียงคอนคินพระรนชนนกย

เศร้าใจเสือดายเดื่อนดับลับจากนา...
(เพลงฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ)

มีรักทักรักน่อยกับใจ

ขอเพียงเชอมอบใจให้นแเอส
(เพลงวิมานหัวใจ)

สร้างสรรค์จัดสารพดงามดา
บุปผาด่างพันธุ์...
(เพลงยอดฟ้าเวียงดอย)

แล้วจะทำมใจผมได้อย่างไรกัน...
(เพลงผมมองคณ)

พีนอนไกลเียงคู่อยู่ข้างข้าง

จงนอนอย่างสบายหลับให้เพลิน

พีจะเฝ้านบนางไม่ท่างเนิน

...ช - สาวเอช แสนฉ่อนอ้ออ่าวอ่าว ชบทรงหมอง

ญ - แม้รักพี่เคลื่อน เลื่อนลอล่อง อกน้องคงกลัดหนอง...
(เพลงลาวราชบุรี)

...อันพระคุณของแม่นี้เอช
ล้วนแต่ปกแผ่พระคุณเกิดไว้
ลูกนี้สุดเอ๋ยมาเฉลยค่าได้
เลื่องลูกจนเดิบใหญ่ใครเล่าจะเหมือน...
(เพลงพระคุณแม่)

...ญ - คีนนี้โยเดือนหมองเลื่อนไม้ส่ายเหมือนคีนก่อน

ช - ก็เดือนอาสพักตร์ของบังอร - จิงไต้งอนหนึ่หน้าไป

ญ - หม้ดาวเคสกาวกล่ื่อนฟ้า - จากนภาทายไปนใด

ช - โถ...ดาวคงอายเมื่อจะดวงดาของนวลน้องพี่

ญ - ลมเคยพรี่วำเพช - กลับเงิบเลยไม้โบกวี่

ช - ก็ส่าลมนี้มีวหลงชมนวลเจ้า...

(เพลงคีนนี้)

...หากรักสมใจแล้วมองสิ่งใดก็ขึ้น
ทุกสิ่งกลับมีชีวิตเหมือนใครมาผลิตซ้ำ

จิตใจหมันรักพาขึ้นวิญญา
คำคืนต้นตาหาวิมาน...
(เพลงอาณภาพรัก)

...เขื่อนำรัก
กตัญญูผู้มีคุณท้าวหน้า

รักษาศักดิ์มีใจภักดีและกรุณา
ทศดาบบุษยาเขมคือยอดขวัญ
(เพลงทศดาบ-บุษยา)

...เมื่อก่อนบางรักชักใจให้พี่หลงผิด

คิดว่ารักไม่สีกัดลึกซึ้งแม้เพียงนิคเดียว

มีหรือทั้งบางรักไม่จางใจเลยเงี้ยว

จะรักกันอย่างแน่นเหนียวเชียวหรือน้ำใจ...
(เพลงบางรัก)

2. สัมผัสพยัญชนะ คือ คำพ้องเสียงพยัญชนะต้นหรือคำที่ใช้พยัญชนะต้นเสียงเดียวกัน
สัมผัสพยัญชนะ ในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร มีทั้งสัมผัสขิดและสัมผัสคั่นดังนี้

2.1 สัมผัสขิด หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้นเสียงเดียวกัน อยู่ขิดกันดังนี้

2.1.1 สัมผัสขิด 2 คำ

ตัวอย่างเช่น

...เขอเป็นคนต่างแดน

แต่แนบแน่นด้วยไมตรีสูงส่ง

มีใจรักมั่นคง

ไม่มีผู้ใดเสมอ...

(เพลงดวงใจ)

...คงทนคอยแต่คอยหา

ลอสลับไม้ เหลือแม่เงา

...แค่สืบเท่านั้น

เฝ้าแต่ แหนหาง หน่วงหนัก

...ไอ้เวรหรือกรรม

ชอกช้า ชนชน

...แดนดินถิ่นรักเกิด

ถิ่นนั้นหรือจักลา

เสียดวงจันทร์ ไม่บรรเทา

รู้หรือเปล่าว่า เรานี้ชอกช้าฤดี...

(เพลงทาสเทวี)

ทุก ๆ นาที่ ได้พบรัก

เข้าทำนอง หลงรักน้องเมียร ระเห็จใจ...

(เพลงแค่สืบ)

หน่นำให้ เศร้าโศก ระทม

ตรอมตรม ทุกคำคืนวัน...

(เพลงนิมฟ์ครวญ)

ก่อกำเนิด สีเหนา

แรมร้าง ห่างหักไป...

(เพลงสุญรักสิ้นชีพ)

...หญิงเอ๋ย เจ้าร้องระเริง

เวทนาหรือไร

หญิงคราวญเพลงเหย้าข้าอยู่ได้

จึงคราวญใคร ให้หา...
(เพลงพ้อรัก)

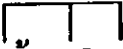
2.2.2 สัมผัสชนิด 3 คำ เช่น

...คิดแล้วยิ่งระทมวิญจวน

น้องเนื่อนวลมา โกรธเคืองพี่ได้...
(เพลงระวางรัก)

...ไม่เพียงแต่สวส

คู่สวสเพียงแต่รูปกาย

เจ้าพริ้งเพริศพราย

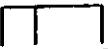
ดังเหมือนสวสวาทโฉมได้...
(เพลงแก้วตาขวิญจิต)

...เรื่อน้อยลอยลี้วไปในสายธาร

เชอฉันทว่ารำพันคำหวานประโลมใจ

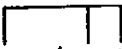

เรื่อน้อยลอยลี้วไป

เจื้อยแจ้วจับใจพวไปแต่รักตรึงตา

นวลแสงเพ็ญเด่นดวงเดือนส่อง

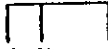

เรื่อน้อยลอยลี้ว ดั่งตามท้องธารา

พริ้วน้ำอ่วมตา

แสงจันทร์เจิดจ้าส่อง มาฟากฟ้านวลใจ...
(เพลงลอยลำนรำรัก)

...จากไปแล้วขอดวงแก้ว เนื่อนางนวล

จงอย่าด่วนแปรปรวนดังสายธารา

ลาที่มีใช้ลาก่อน จะ รีบร้อน เร่งหวนคืนมา

ซบยังทรงแก้วตาแนบอุราไม่ห่างไปเลย...

(เพลงลาที่มีใช้ลาก่อน)

... หญิงเรไร กังวาลเสียงคราวญ

ไฉ่ราตรีกำสรวลเหมือนชวนวิโยคอกตรม...

(เพลงราตรีกำสรวล)

...ดวงเนตรคมดังสายสนี่ฟ้าด

ร่างกายผายหงาดดังราชหงส์

 ส่วนสัด สันทัดสมทรง

 รักจงจอต จิตฤดีกาล...

(เพลงฤดีกาล)

... ตักน้อง นวลละมุน

 เรียม ทนทน แนบนอน

ซบตักบังอร

บรรจกรณไทนเปรี๊ยะปาน

เรียม ซบทนทน แนบนอน

ฟังเจ้าอันออกคำหวาน

เหมือนอยู่ทิพย์นิมาน

 รินสราญ ชวน ซู้แซ่...

(เพลงแทบทักนวลนาง)

...มีเดือนเชษฐาขึ้น

รุ่งรางฟ้าสว่างทันใด

...รักเหลือเชื้อรักร้างรา

พิชรักร้อนรมกลัดกลุ้มใจ

...เสียงเทียนดับลับหายคล้ายกับฝัน

เสียงสังข์หวังไว้ว่าไม่คลาย

แต่เพียงค่อนข้างพอระรื่นชื่นฤทัย

เศร้าใจเสียตายเดือนดับดับจากนภา...
(เพลงฟ้าสว่างเดือนดับ)

คงเหลือน้ำตาอาลัย

สุดอาลัยอาวรณ์...
(เพลงรอรักรอร้าง)

ดังคำมั่นสัญญาร้างราหาย

กลับมลายคลาญแคลงคล้ายแสงเทียน...
(เพลงความหม่นเวียน)

2.2.3 สัมผัสชนิด 4 คำ เช่น

...จอมนงรามโปรยอำมางเป็น
บุญบันดาลพรอกหนาเทพี

...โกรธกันนั้นมันง่ายจริงนา

เห็นห่างดังไม่เคยเจอ

ช่วยช่วยเชิญให้พี่หายเก้อเกินที่
เจอกันครั้งเดียวเท่านั้นเหมือนไม้ตรีมีนาน...
(เพลงพี่รักเธอคนเดียว)

สบตาแล้วก็พากันเก้อ

พิมพ์รำรำเพื่อแล้วก็ตัดไม้ตรี...
(เพลงเมื่อวานนี้)

...เสียดาย เออ

เสียดายว่าจะเลื่อนลาลับแล้ว

ในใจนั้นไม่แคล้วครรโลลา

...คำคืนมีดาว

พี่เคยเปรียบดารา

...โอ้เราหม่นใจมิวายครวญ
ลืบลดาไปไกลเสียดใจไหวหวั่น

...เรือน้อยลอยลี้วไปในสาธธาร

เรือน้อยลอยลี้วไป

...สุขมั่นในแดนอมร

ความหลังยังยืนยังยงเหมือนไถล

เสียดายแสงเดือน

ในใจหมองมัวไม่ส่องแผ้ว

เงาหนาในใจเออ...

(เพลงลาจาก)

แสงวิบวาบร่างพรานภา

ว่าพี่นัยนาน้องนาง...

(เพลงกลั่นแกล้งนางยังค้างในฤทัย)

นิมเนอนวลนางฟ้าลาวัลย์

เพื่อรำพันอยู่ทุกวันคืน...

(เพลงเชอไกลใจครวญ)

เชอฉันพร่ำรำพันคำหวานประโลมใจ

เจื้อยแจ้วจับใจพร่ำไปแต่รักตรงตา...

(เพลงลอยลำพร่ำรัก)

สู่ฟ้าโดยพรตลใจ

'เนาว์ในวิญญาณ...

(เพลงมนต์แห่งอดีต)

...ฟังคำโล้โล้คำช่างน่าใจ
คิดถึงกั้ววฟ้าสู่ตามาลัย

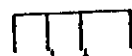
...แสนเพลินอารมณ์มีรักแนบชิดชื่นชู
วันคืนชื่นรักเรื่อสไป

...รักเหลือเชื้อรักข้าวรอร
เลือนลางห่างเหวเรื่อนไกล

...เพลินอร่า
พันธุ์ไม้คั่น

...สาธิตาร่า

มีดอกบัวงามอร่ามวิไล

ระวีเรื่อรับส่งน่าสงสาร

เจ้าเคยอ่านอักษรไค่นอนฟัง...

(เพลงอาลัยโถม)

พระนอคลอคู่ไม่รู้แรมร้างราไกล

อิงแอบแนบไว้คู่ฤดี...

(เพลงภิรมย์รัก)

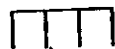

คิดเรื่อร้อร้าวรานใจ

สุดไขว่คว้ามาชม...

(เพลงรอรักรอร้าว)

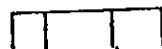
ยามชีวเทียนเวียนมาสนชื่น

ต่างชุ่มชื่นช่อวิไล...

(เพลงชีวเทียนกับความรัก)

เห็นหมู่มีจลาว่าสมาไร

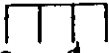
ละลอกเลื่อมล่ายประกายระยับตา...

(เพลงพาค่าเมืองแก้ว)

...งามพริ้งพรพรรณราย

หลงในเสน่ห์ท่นวล

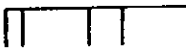
พาใจชายให้คร่ำครวญ

หวังจิตซมอินช้วนมาไว้เป็นคู่...

(เพลงโสภาพรรณราย)

2.2.4 สัมผัสชุด 5 คำ เช่น

...อรุณรุ่งรางแล้ว
มองฟ้าพริ้งพรายโอฬาร

...คุดาวเด่นดวงเดือนเพ็ญ

แสงนวลชั้วชวนใจกาย

...เจ้าจากฟ้าไป

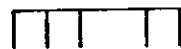
พี่ฝันถึงงามงอน

ไถ่แก้วก็้องกังวานหวาน
ตระการด้วยสรีราส่อง...
(เพลงคุณลือทองทองหล้า)

แสงเดือนลอยเด่นพราวพราย

คล้ายอัฐวิมานฟากฟ้าสวรรค์เมืองแมน...
(เพลงเพลินชมไพร)

ห้วงอาลัยใจอาวรณ์

รักกรมร้อนเร้าฤดี...
(เพลงนางแก้วในดวงใจ)

นอกจากนี้ การใช้จังหวะและการถ่วงเสียง เป็นการเพิ่มความไพเราะให้กับบทเพลง ดังคำกล่าวของ ล้อม เพ็งแก้ว (2522 : 58) กล่าวว่า จังหวะและการถ่วงเสียง เป็นศิลปะการเรียบเรียงถ้อยคำอย่างหนึ่ง โดยปกติร้อยกรองทุกประเภทย่อมมีจังหวะเป็นเฉพาะ กวีจึงนิยมให้มีสัมผัสตรงจังหวะตก เมื่ออ่านจะเกิดการถ่วงเสียงให้จังหวะไพเราะ เช่น กาพย์ยานี มีจังหวะในวรรคหน้าเป็น สอง สาม วรรคหลังเป็น สาม สาม กวีจึงใส่สัมผัสพิเศษตรงคำที่สองกับคำที่ห้าของวรรคหน้า คำที่สามกับคำที่หกของวรรคหลัง สัมผัสดังกล่าวไม่ใช่สัมผัสบังคับ เพียงแต่เพิ่มเพื่อความไพเราะยิ่งขึ้นและส่วนใหญ่เป็นสัมผัสอักษร ดังตัวอย่าง

... คุณมาคุณนั้น
น้ำค้างดั่งกฤษณ
เดือนดาวผ่านดินดอน
ยังรู้ประมาณกัน

ชะลาลิ้นเจอลม
สักแสนศที่ราวัน
ชโลทรพนาวัน
นโยชน์นับ บ อากโศ
 (เพลงชาวกรุงเก่า)

ถ้าเป็นคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ วรรคหนึ่งมีสามจังหวะ เมื่อมีสัมผัสตรงจังหวะตก ก็เกิดความไพเราะและมีลักษณะถ่วงเสียง เช่น

ถึงมีเพื่อนเหมือนพี่ไม่มีเพื่อน
มีเพื่อนเล่นก็ไม่เหมือนกับเพื่อนตาย

เพราะไม่เหมือนนุชนาฏที่มาคหมาย
มีเพื่อนชายก็ไม่เหมือนกับเพื่อนชม
 (นิราศเดือน-นายมี)

(ล้อม เพ็งแก้ว. ว่าสยเวียงวรรณคดี : 58-60)

การใช้จังหวะและการถ่วงเสียงในบทเพลง สง่า อารัมภีร จะมีการใช้คำสัมผัสพยัญชนะตรงจังหวะตก ทำให้จังหวะในบทเพลงเกิดการถ่วงเสียงของคำอันเป็นการเพิ่มความไพเราะมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างเช่น

... เพราะชมอื่นไม่เหมือนชมน้อง
ถึงจะได้ดอกฟ้าลงมาดม

ประสมสองสมจิตสนิทสม
ในอารมณ์ที่ก็ไม่ยินดี...
(เพลงในที่สุด)

... อาลัยด้วยใจห่วงนักร

หวั่นรักจักเลื่อนเหมือนตุลีดองลม...
(เพลงศรีปราชญ์)

... ดวงตากัวราวสวรคอันรินมย์

เชญกัวชมเมืองมนณแดนวิมาน...
(เพลงแก้วตานิทรานิเทศ)

... เห็นเพียงวีบเียวช่านเลื่องสะทานความเกา
จำติตารอชูบ-จำติคิจเนอนาง

คิดไปใจเศร้ากลับเสื่อดายไม่สร้าง
ยังหอมไม่จางจับทัวหัวใจ...
(เพลงถ่านไฟเก่า)

... กล่อมน้องในดวงกมล

ดังเราโคณมนตร์บันดาล...
(เพลงมนตร์แห่งอดีต)

... ดวงใจพรากไปไกลหัน้า
ก็เพียงแต่อื้มพักคร์พริมให้พันิยม
วาจากัวดาเจลยร้า
อื้มเพียงน้อยพีคอยเาไปเพื่อ

จะกันชัวเลากัวดาไม่เ็นชันชม
เื่อนเื่อความท่าทักท่าชมพรอดพร้า
ไม่ดีงมากค่าพีจ่าไปฝันละมอ
ขอแต่เพียงเออเพียงอื้มปรนเปรออ่าบิดเบื่อน...
(เพลงอื้มนิดไม่ได้หรือ)

... รักเอชริกชันที่ชันเรัน
รักลวงหรือรักเรไรอยลา

ขอให้เป็นทวัญไจเมื่อนดังว่า
อย่าหลงมาให้เราสะเทื่อนใจ...
(เพลงหลงทางรัก)

...จะเฝ้าระวังไม่ให้รักมารวนเร
 คอยเอาไว้ไม่ให้แฟนเบื่อจนระอา
 ถึงเคยประจักษ์ยังชอบใจ...

จะคาดคะเนไม่ให้รักกลายเป็นน้ำตา
 ฉันทนี้เป็นเหมือนทาสความรัก

(เพลงทาสรัก)

...ฟังซิฟังเพลงแว่ว
 ฟังเพลงพาใจสำราญ
 พาชีวิตนี้ชุ่มชื่น
 ความหลังที่ล่องลมกลับสม

วังเวงแว่ว เจือยแจ้วกังวาน
ชื่นล้ำเบิกบาน เรีงรมย์
เรีงรื่น ชวนใจชื่นชม
 ดังหัวใจหมายปอง...

(เพลงชีวิตนี้ยังมีหวัง)

...ระอับคาเรีงร้อน
 งามเลื่อมลายกมรกราย เล่นลม
 แสนเพลินอารมณ์ไนมีจสราญ...

อ้อ ! หมู่กมรบินกราย
 เจอไม้ครวญมรขึ้นบาน เคล้าชม

(เพลงอภิรมย์)

...วิญญานล่องลอยสมสู่
 เห็นละลิ่ว แรงลม

ชื่นชื่นแนบ เนื่อชิดชม
 สว่างประพรม เคล้า เสียงระซัง...

(เพลงระซังทอง)

บทเพลงของ สง่า อารัมภีร มีการเล่นสัมผัสพยัญชนะมากพอ ๆ กับสัมผัสสระ จึงทำให้
 มีความไพเราะรื่นหู ยังคงได้รับความนิยมตราบเท่าทุกวันนี้

2. การใช้คำ

การใช้คำนับเป็นความสามารถเฉพาะตัวของผู้ประพันธ์เพลงในการเลือกสรรคำมาใช้ให้เหมาะสมทั้งเสียงและความหมาย เพื่อทำใหบทเพลงนั้น ๆ มีความไพเราะและมีคุณค่า ทั้งนี้ผู้ประพันธ์จะเลือกสรรถ้อยคำให้สอดคล้องกับท่วงทำนอง และลีลาของบทเพลงนั้น ๆ ซึ่งต้องคำนึงถึงพื้นฐานหรือระดับของผู้ฟังที่จะเกิดความเข้าใจ ชำบซึ้ง ในถ้อยคำนั้น ๆ ด้วย

การใช้คำในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร มีดังนี้

2.1 ใช้วิธีซ้ำคำ หมายถึง การนำคำและวลีที่มีตัวสะกดและสระเหมือนกันมาเรียงไว้ติดกันหรือมีคำอื่นคั่นอาจซ้ำคำในวรรคเดียวกันหรือต่างวรรคก็ได้ การซ้ำคำก็เพื่อเน้นความหมายของคำที่ซ้ำนั้นให้ซึมซาบถึงความรู้สึกในใจ เป็นวิธีหนึ่งที่ผู้ประพันธ์เพลงนำมาใช้ เพื่อให้บทเพลงเกิดความไพเราะเพราะพริ้งและน่าสนใจ การซ้ำคำที่ปรากฏในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร มีดังนี้

2.1.1 การซ้ำคำซ้ำตำแหน่ง

การซ้ำคำซ้ำตำแหน่ง หมายถึง การซ้ำคำในตำแหน่งเดียวกัน จะเป็น
การซ้ำที่ต้นวรรค หรือท้ายวรรคก็ได้ ในวรรคหรือบทต่อไป

ตัวอย่างเช่น

... สไบน้องแทนกาย
หอมกระถินกลิ่นปทุม
สไบเจ้าเออแทนกาย
ทุกคำคืนกลิ่นน้ำตา
รักคนที่เขาไม่รักเรา
แสนสุดระทมใจ
อกฉันนี่คงต้องร้าวราน
แม้ชีวิตจะหมั่น

หอมมิวายคล้ายกลิ่น
ดังไฟรมสุมทรวงทรวงหา
หอมมิวายคล้ายคำ
ปวดอุราเพราะเจ้าของสไบ
จึงต้องเฝ้าเกล้าแต่สไบ
โธ่ ! สไบ ขอให้เจ้าเป็นพยาน
ทรมานทุกวันคืน
ถ้าทนฝืนยอมรับเพียงสไบแพร...

(เพลงสไบแพร)

...เจ็บใจเพราะน้องมาปรวนแปร
เสียดายพัสดุรับพัสดุเมืองมัน
เสียดายขนงโก่งรับที่ยักฮวน
เสียดายปรางช่างเบือนกระบวนมา
เสียดายโอรุ์เลื่อนคำให้กำหนด
เสียดายเต้าเคล้าคลึงอุราใน
 ครั้งนี้เสียดายรักก็รับรู้
 เป็นชายหมั่นชายให้อายคน

...แม้ชีวิตผิตหวังก้าวพลั้งพลาด
แม้วิมานที่ฝันพลันมลาย
ลืมนเสียดายเกิดความหลังที่ฝังจิต
ลืมนเสียดายเกิดรักเราเก่าก่อนมา

...ที่ว่า ความรักข้ามขอบฟ้า
ที่ว่า อากิธรรักแสงจันทร์

สุดจักแก้ให้กลับคงเดิมมัน
เสียดายกรรมกรรณรับรสพวงนา
เสียดายเนตรนำชวนเสน่ห์หา
 ให้นาสาสุบรสรัญจวนใจ
เสียดายกรกลอดรักกระหวัดไหว
เสียดายในน้ำใจทุกสิ่งอัน
 เสียดายก็เพราะเชิงที่เงาจน
 เหลือทนแล้วโอรุ์หนอตัวเรา...

(เพลงเสียดาย)

แม้ศรัทธาที่วาดลั่นสลาย
แม้จะพ่ายชะตากรรมกระหน่ำอุรา
ลืมนเสียดายเกิดความคิดเสน่ห์หา
ลืมนเสียดายเกิดแก้วตาอย่าอาวรณ์...

(เพลงลืมนเสียดาย)

ที่ว่า ปลารักน้ำพรวดำพัน
ที่ว่า เหล่านั้นไม่เห็นเป็นจริงสักครา...

(เพลงสวรรค์ล่าเอียง)

นอกจากนี้ ในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร ยังมีการซ้ำคำในบทเพลงที่เป็นการซ้ำทั้ง
 วรรค อาจจะเป็นการซ้ำวรรคที่ 1 ของบทแรก กับวรรคที่ 1 ของบทที่ 2 และวรรคที่ 1
 ของบทสุดท้าย หรือซ้ำวรรคที่ 1 และ 2 ของบทแรกกับวรรคที่ 1 และ 2 ของบทสุดท้าย
 ก็ได้ เช่น

สุดที่รักเออ
 โปรดได้เห็นใจการุณ
สุดที่รักเออ
 โปรดได้เห็นใจเมตตา
 คณอำมาตยา
 อันภวหรือทองนัท
สุดที่รักเออ
 เพื่อคุณผมจึงมอบให้
 กับคุณผมจึงสยบ

ดาวเอ๋ยดาวรุ่ง
ดาวสวณนำพิสมัย
ดาวเอ๋ยดาวรุ่ง
ดาวสูงสมศักดิ์ศรี
 งามของดาวงามเลิศ
 งามกาย-สิริโฉม
ดาวเอ๋ยดาวรุ่ง
ดาวสูงสมคำ

...บุหงาดันทองเืององค์เธอช่างโสภ
ฉันชอบทุกอย่างของเธอของแท้ในกาย
 กลิ่นกายช่างหอมละมุน
 โอเล โอเล เนื้อคุณ

คำนี้ผมเพิ่งเคยจะเอ่ยกับคุณ
 เพราะรักคุณท่วมท้นอร่า
คำนี้ผมเพิ่งเคยจะเอ่ยออกมา
 รักคุณดอกหนาจึงกล้าเพชว
 ใจผมมั่นคงแน่วไม่แปรปรวนร้างไมตรี
 กันรักนี้ไม่มีวันกันได้
คำนี้ผมไม่เคยจะเอ่ยกับใคร
 ทั้งใจและวิญญาณรักที่ซื่อตรง
 เพราะพบกุลสตรีที่ดี เช่นคุณ
 (เพลงสุดที่รัก)

ดาวนี้เจิดจรัสรุ่งเรืองไปทั่วเมืองไทย
ดาวรุ่งฤทัยเพราะน้ำใจนั้นปรานี
ดาวนี้หมายผดุงศักดิ์ของกุลสตรี
ดาวรุ่งฤดีสมเป็นดาวประจำใจ
 งามศักดิ์ประเสริฐเลิศวิชาทั่วไป
 งามน้ำใจเหนือหญิงทั่วไปในพสุธา
ดาวนี้เจิดจรัสรุ่งเรืองทั้งใจวาจา
 ปวงชาวประชาต่างศรัทธาแด่ดาวรุ่งเออ
 (เพลงดาวรุ่ง)

ฉันชอบสำหรับเธอใช้คลุมกาย
ฉันชอบไม่หน้าย-ไม่หน้ายจริง ๆ แม้คุณ
กลิ่นเหมือนพิกุลหอมจริงบุหงาดันทอง
กลิ่นเหมือนพิกุล หอมรื่นชื่นใจไม่วาย...
 (เพลงบุหงาดันทอง)

...ทำไมฝนจึงไหลปนกับน้ำคร่ำ
 ทำไมเสียเชื่อว่าร้ายน้อยกว่าสูง
 ทำไมเงินจึงดีกว่าความรัก
 ทำไมฟ้าจึงได้ไร้ความปราณี

ทำไมคำจึงชกซ้ำกว่าความสูง
 ทำไมเขาคุยก่อนฟังจึงว่าดี :
 ทำไมศักดิ์เมื่อไร้เงินจึงหมองศรี
 อ้อ! อย่างนี้ฝนจึงต้องไหลปนน้ำคร่ำ...
 (เพลงทำไม)

...ข้าคอยนางอย่างฟ้าในราตรี
 ข้าคอยนางอย่างกหลาบอาบอำไพ
 นางในฝันนั้นคอยเดือนลอยล่อง
 นางในฝันนั้นจะห่างอย่างดวงดาว
 นางในฝันนั้นคอยยิ่งพลอยเก้อ
 นางในฝันนั้นจะอยู่คู่ดวงใจ

คอยระพีส่องพรหมเมื่อวันใหม่
 คอยน้ำค้างกระจ่างใสได้แสงดาว
 คงเส้าทรงตั้งระทมด้วยลมหนาว
 ไกลตาครวครวญคะนังรำพึงไป
 คนละเมอแต่ฝันอันแจ่มใส
 รอคอยไปสิ้นสมุทรสุดแผ่นดิน...
 (เพลงนางในฝัน)

2.1.2 การซ้ำคำชนิดกัน

จะปรากฏอยู่ในวรรคเดียวกัน เพื่อเน้นความหมายของคำให้เด่น และ
 เพื่อให้เพลงเกิดความไพเราะ ช่วงจังหวะกระชับและน่าสนใจ ตัวอย่างเช่น

...ฟังว่าคำคนจนจน

พูดออกจากดวงกมลว่ารักจริงจริงแท้ไหน...
 (เพลงดาวเรือง)

...ขอลา ขอลา ขอลา

ลาจนกว่าจะตายจากกัน...
 (เพลงลาจนกว่าจะตายจากกัน)

...พี่ทอดกระชิบรำพึงแผ่วเบาเบา

ฟ้าคะนองสองเรายังพัวพรอดกัน...
 (เพลงพี่รักวสันต์)

...ผมรักคุณแค่ไหน

คุณควรรักให้เท่าเท่ากัน...

(เพลงผมว่าแล้ว)

...วันร่มลมห่มพิณมาโซฮั่น

วันวันเสียงเรียกหามาไหวไหว...

(เพลงบ้านในฝัน)

...พูดจริงรักจริงซึ่งยิ่งกว่าสิ่งใดใด...

(เพลงบางรัก)

...สาธตาเจ้าประจักษ์ เจ้ารักพี่จริง อย่าอาย นั่งนิ่งให้รับขวัญที่ก้มเออ...

(เพลงจำปาทอง)

...รักของเราไม่มีพรมแดนใดใดกันเลอ...

(เพลงรักไม่มีพรมแดน)

...จงโปรดปรานนี้เมตตาพี่สักคน

ช่วยรับรักคนจนจน...

(เพลงบุหงาปัตตานี)

...ราว รวยไปซี

หญิงอื่นเขาคงมีใจ...

(เพลงจนจนเกินงาม)

...แค่คือจริงจริง

เหมือนผีมาสิงในอุรา...

(เพลงแค่คือ)

...ช. - จงอาจสักไปสงคราม

ญ. - ใจเราก็ก้าวไปอยู่ใกล้ใกล้...

(เพลงแต่จงอาจศึก)

... เพราะฉันรักเธอยิ่งชีวิต

ทุกทุกนาที่ฉันนี้รักเธอรักเธอเสมอ...

(เพลงในที่สุด)

... เธองามด้วยคุณธรรมประจำใจ

สาวจนคนทั่วไป เรียกว่ายอดครูดี...

(เพลงยอดครูดี)

2.1.3 การซ้ำคำต่างกัน

ตำแหน่งคำที่ซ้ำไม่แน่นอน เพื่อเป็นการเน้นความคิดความรู้สึกของผู้ฟัง

ดังตัวอย่าง

...ฟ้ากันไม่ได้ ไฟกันไม่กลัว

ความรักไม่มี

ใจรักไม่จาง

ต่างชาติไม่ถือ...

(เพลงวิทยวนใจ)

...รูปงามนามประเสริฐเลิศวิไล

งามใจงามประพุดงามศักดิ์

งามแสงงามสว่างงามน่ารัก

พร้อมพักตร์บำเพ็ญเป็นคุณเฮอ...

(เพลงแม่พิมพ์ของชาติ)

...ที่ใดมีคนรักย่อมปะปนกันไป

เมื่อฮามถึงวัยรักสมใจไหววัน

บ้างชาอหญิงไม่คลายบ้างหญิงรักชายผูกพัน

บ้างร่วมรักกันตราดิ่ง...

(เพลงลานภาพรัก)

...ใครจะหนึ่งเพียงไหน

ใครจะหนึ่งไม่ว่า ข้าก็หนึ่งของข้า

เพราะฟ้าปกาคิตมา

ให้ข้าเป็นหนึ่งในสยาม

หากสยามยังอยู่ยังยืนง

ข้าก็เหมือนอยู่คงเป็นหนึ่งในความดีงาม

หนึ่งในความกล้า

เมื่อเกิดมาต้องสู้ผจญนักผู้คุกคาม หนึ่งในสยาม

(เพลงหนึ่งในสยาม)

...เพียงเจ้าเป็นตัวแทน
พาให้ข้าหอมไป
ข้าฯเฝ
หอมเจ้าคงรอง

...ญ. - จงเห็นใจน้องบ้างคนดี
ญ. - เดียวนี้ไม่เห็นใจ

...ชาวทะเลรักใคร่รักจริง
เหมือนน้ำรักฟ้า
แต่ถ้าจะให้งาม

...บัดนี้บางรักชักใจให้รู้แจ้ง
เพราะสาวบางรัก-รักไม่มีจิตมีใจ

2.1.4 การคำซ้ำโดยมีคำอื่นคั่น

คือการนำคำคำเดียวกันมาซ้ำกันมีคำอื่นคั่นกลาง ตัวอย่างเช่น

...สิ้นสาวทสมิพันซ์

...ฉันขอสุขเพียงสุดท้ายคั้งเดียว

หอมใดนมัได้
ถึงหัวใจเจ้าของ
หอม หัวใจใครปอง
หอม หัวใจ...

(เพลงหอมหัวใจ)

ช. - พี่เห็นใจน้องตั้งเกือบปี
ช. - พี่เห็นใจเรื่อยไป...
(เพลงฝน)

รักเดียวใจเดียวไม่ทิ้งไม่ขว้าง
เหมือนปลารักใบะเนนงราม
ต้องให้จูบสักทีเอ
(เพลงบางรัก)

พ้นจากความแห้งแล้งระเ็นสรรพางค์
สาวอื่นทุกบางไม่รักอย่างสาวบางรักเอ
(เพลงบางรัก)

อยู่เพียงแหวนหมั้นแหวนนั้นแทนดวงหน้า...
(เพลงขวัญใจเกาะเกิด)

จากกันจากเกลียวที่ไม่เคยสมสักครา...
(เพลงที่รักเราไม่ควรพบกันเลย)

...ความรักยิ่งจนใจ

เคยรักเคยชืด ไกลตั้งแต่แล้วกลายเหมือนแกล้ง...

(เพลงวาลิกาเศร้า)

...สามจะกินจะนอน เขาคงอดอันทน

เฝ้าเคล้าคลออยู่เคียงไม้ห่างไกล...

(เพลงรักคนที่เขารักเรา)

...ต่างคนต่างนอน

รักจึงย้อนชอกชุ้งทวิ...

(เพลงพมว่าแล้ว)

...ให้เขาเฝ้าจดจำ
จนเนิ่นจนนานปี

ดื่มด่ำชั่วดวงฤดี

ดังที่ชื่อข้าเรียกเจ้าเอช

(เพลงจำปี)

...หญิงใดงามพ้องไม่ชอช้องเกี้ยว

ไม่แลไม่เหลียว และปรารถนา...

(เพลงพรวนสวรรค์)

...พมว่าแล้วจริงไหมคุณ
เพราะคุณไม่รักกัน

โลกเรานี้วันพัลวัน

คอยเคื่องคอยโกรธ มันไม่ตรี...

(เพลงพมว่าแล้ว)

...ส่ายใจของพี่

ความรักของสองเรานี้เกินฟ้าเกินดิน...

(เพลงส่ายโลหิต)

...พี่ลืมตาเหมือนดวงตาที่ละเมอ
ไอไม่เจอแก้วตา หวีลรา ใจพี่เพื่อผวา

คอยแต่พร่ำแต่เพื่อ

ครวญหาขวัญใจ...

(เพลงแก้วตาพี่)

การซ้ำคำมีปรากฏอยู่มาก ช่วยให้สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนและช่วยเน้นหรือย้ำความหมายของคำที่ซ้ำนั้นให้เด่นชัดขึ้น และทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามได้ง่าย เพราะคำซ้ำมีช่วงจังหวะกระทบอารมณ์ได้เป็นอย่างดี

2.2 การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาเรียงกันโดยมีสัมผัส

ตัวอย่างเช่น

...หวานใดไหนเล่า
จะสดชื่นรื่นรมย์สมใจจริง
ก็เพราะรักคำเดียวเห็นชวโน้มอุรา...

จะเปรียบเท่าหวานนักโลกนี้
สิ้นความระทมสุขสมกลมเกลียว

(เพลงน้ำผึ้งน้ำใจ)

...นักรบจำ
ฉันรู้ว่าเธอต้องอ้างว้างอยู่เสมอ

ทุกเวลานฉันคิดถึงเธอ
ขาดคนบำเรอทุกกักราวตรี...

(เพลงแด่นักรบไทย)

...เหลียวมองแห่งใดต้นตาลใจได้ชม
สมรักอ้อมเอมเปรมปรีดี

แสงเดือนสายลมช่างนำภิรมย์ยินดี
มองไหนสดสีสุธา...

(เพลงภิรมย์รัก)

...รักปองของพี่ที่ไม่เคยผันผวนรวนเร

ยังชื่อตรงเรื่อยมา...

(เพลงรักแท้)

...เข้า-สาย-บ่า-เอ็น
แจ่มจันทร์ขวัญชีวิตติดตรึง

ไม่รู้หน้าจรดจิตคิดถึง
ยอดชีวิตจะรู้ซึ้งหรือไม่หนอ...

(เพลงดวงใจใครหนอ)

...น้องเอ๋ยพี่ตรม
ใจพี่ปั่นป่วน โศกกระสันรักจวน

ทนระทมถึงนวล
คร่ำครวญคะนึ่งถึงหน้า...
(เพลงแก้วตาพี่)

...เรือนหลังน้อย
วาววาวพรพราว

อยู่ริมธารละหานเกล็ดแก้ว
เงาไม้ลมไหวพา...
(เพลงเรือนน้อยริมธาร)

...ปากจิมลิ้มยื่นย่องผ่องใส

จะเอ๋ยคำใดหวานหูมิรู้โรยรา...
(เพลงนึกถึง)

...แต่เวลานี้ ไสน้องหมายเมินไปเล่า
ว่าเจ็บปวดรวดร้าวเพียงใด
น้องควรวีห้อย

รู้ใจพี่บ้างหรือเปล่า
พี่หลังหรือผิดอย่างไร
อย่ารีบด่วนตัดไม้ตรี...
(เพลงเมื่อคืนนี้)

...ขอเพียงให้เชยสุจริต
ว่าความรักนั้นเจิดจ้านพรรณา

ขอเพียงให้คิดถึงจุดหมาย
รักแล้วอย่าหน้าขออย่าห่างจากกัน...
(เพลงรักเท่านั้นไม่มีพรมแดน)

...กรรมใดชักนำเรามาพบกัน
ให้เฝ้าโหยหวนครวญคร่ำละเมอ

ให้รักให้ฝันหมายมันเสมอ
แล้วไยนะเออ กรรมกำลังสร้างใจ...
(เพลงพี่รักเราไม่ควรพบกันเลย)

...เสียงเพลงนี้ล่องลอยคล้อยเคลื่อนจากใจ โปรดจำไว้ว่าใครครวญคร่ำรำพัน...

(เพลงยังรักเธอไม่คลาย)

การใช้คำประเภทนี้ มีปรากฏอยู่มากเช่นกัน เป็นการใช้คำที่มุ่งด้านเสียงเป็นสำคัญ เพื่อให้เพลงเกิดความไพเราะและน่าสนใจ

2.3 การใช้คำภาษาพูด

ในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร จะมีบางเพลงใช้ภาษาพูดปะปนอยู่บ้างแต่น้อยมาก

ตัวอย่างเช่น

...รักเรามาแปรเปลี่ยนไป (รู้ไม)

ผมน้อยใจอยู่ทุกคืนวัน...

(เพลงผมน้อยใจ)

...ฮ้อยจะคอยพะนอเจ้ามีต่าง
บ่ต่างจากกัน

ฮ้อยเองบ่จิตจาจ

รักฮ้อยดังธารลำโพง...

(เพลงล่องรักลำโพง)

...คืนวัน
โศกตรมอยู่ไย
เกิดมาทั้งที
เรื่องตรมระทมเศร้า

เดี๋ยวมันก็ล่วงเลยไป

ฮืมหัวมันไปให้ทุกข์อายเขา

ทำไมไม่หัวเราะมันเข้า

ฮืมเข้าเดี๋ยวมันก็ผ่านพ้น...

(เพลงฮืมกันไว้ดีกว่า)

...ทุกคำที่กล่าวประพฤติตามเสมอ

ไม่เป็นคนพูดพล่ามจนเพ้อ...

(เพลงสรว้อยฟ้า)

...นี่แหละหรือเขาเรียกว่ารัก
คิดแล้วให้เสียตายที่มากลัวรักไป

ฉันเพิ่งประจักษ์ยังชอบใจ

เจอหวานมันก็ให้เจ็บใจจนเหลาเหย์...

(เพลงนี่แหละรัก)

...โถ ดาวคงอาช
ลมเคยพรูว่าเพช

เมื่อเจอดวงตาของนวลน้องพี่
กลับเงยบเลยมโยกวี...
(เพลงคืนนี้)

...ก็อยากเข้ายังมาทำหน้าที่

หมั่นไล่ใครเขาจะเวทนา...
(เพลงเคี้ยว)

...เห็นเพียงแวบเดียว
คิดไปใจเศร้า

ชานเสียวสะท้อนความเก่า
กลับเสียดายไม่สร้าง...
(เพลงถ่านไฟเก่า)

ถึงแม้ว่าบทเพลงของ สง่า อารัมภีร จะปรากฏภาษาพูดน้อยมาก แต่การนำภาษาพูดมาใช้ก็ช่วยสื่อความเข้าใจ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจสาระได้ชัดเจน

2.4 การใช้คำศัพท์ สง่า อารัมภีร เลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเพราะ สง่า อารัมภีร เป็นผู้สืบทอดในเนื้อหาวรรณคดีไทย ดังคำคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2538 : 11) กล่าวว่า

...การที่ได้สั่งสมความรู้ภาษาไทยจากวรรณคดีและหนังสือต่าง ๆ ที่อ่านมาแต่เยาว์วัย มีโอกาสช่วยให้บทเพลงที่แต่งขึ้นนั้น มีคุณภาพทางภาษา และคุณลักษณะทางฉันทลักษณ์ที่งดงาม..

จึงทำให้บทเพลงของ สง่า อารัมภีร มีการใช้คำศัพท์ค่อนข้างมาก ดังตัวอย่างเช่น

...หนึ่งนุชสุดโสปางค์
ของชายไปทิวสกล

จอมสร้างค์เป็นยอดกมล
งามเปี่ยมล้นเลิศในศรีสยาม...
(เพลงหนึ่งนุช)

... หยาดฟ้าลอยมาจากแดนพิมาน
ฉายนิล นิยนา พราวพรรณ

... สูญชีพสูญสิ้นพร้อม
รักร่วมพิราลัย

... ถึงฟ้าดินจะดับยัง เป็นภักสมชลิ
ไม่ขอคลายแม้จะตาย

... ประกายเนตรคือสายฟ้าคราบันดาล
ขอโอบล้อมวราภายหมายแนบเนื้อ

... วิมานในผืนนั้นเจิดแจ่ม
ไวชอนต์องค์อื่นทร์ฤาจะปาน

... เจ้าจากฟ้าไป
เข้าเือนไม่เว้นวัน

... ซึ่งทุกราตรี
หรือไรรื่นาหอม

สดแสนงามสะคราญดั่งนางสวรรค์
แจ่มแม้จันทร์พล่งนวลเอย...
 (เพลงหยาดฟ้ามาดิน)

ไม่ฝันยอมจากรักไป
ยอมขาดใจบรรลัยลาญ...
 (เพลงสูญรักสิ้นชีพ)

ประพิกล่มทลาย
รักคงไม่หน่ายจากดวงชีวัน
 (เพลงดวงชีวัน)

ให้สายธารระรื่นเหนืออื่นใด
ถนอมเพื่อจะได้พันมนทิลไหน...
 (เพลงแม้ชลิก็ไม่ให้ต้อง)

งามแอร่มดั่งเทพพิมานสถาน
เหมือนบ้านในผืนอันแท้จริง...
 (เพลงบ้านในฝัน)

ทุกข์ร่ำให้ดื่มโศกคลีย์
กลืนอุสซลหลังทวิ...
 (เพลงครวญสวาท)

ที่ประสคนธ์
ทำให้ใจเฝ้าตรมกลืนอุสซล...
 (เพลงบุษบาสวาท)

...ช. - ส่งสารเจ้ากระต่าย

ญ. - เดือนงามยามราตรี

ที่หมายขเฝ้าแต่แลรัชนี

รุ่งสรีย์รังสีไสมสลาย...

(เพลงแก้วกิ้งฟ้า)

...ชื่นจิต

กลิ่นหอมหวานป่วนหัวใจ

น้ำอมฤตจรุงใจ

ไม่รู้ชา...

(เพลงหอมหัวใจ)

...ไฉ่ความหวังเหมือนสายลม

ทะเลยังกำสราวล

เหลือข่มให้ใจหายครวญ

เราคงครวญอยู่มีวาย...

(เพลงแม่ทะเลยังระทม)

...รักเฮอร์สอมฤต

ดวงใจทั้งดวงทนให้

แทรกนิษณลาญจิตเพียงประลิย

กลับพรากไปขัยเลกกลาญ...

(เพลงไอ้รัก)

กล่อมเอย หัวใจ

ครองเรื่อนห่อสำราญ

ลอยล่องไปยังกิฬย์นิมาน

กิฬย์สถานนิมานทอง...

(เพลงระฆังทอง)

...นักรบจำ

ล้นชอพรพระอภิษฐานกับหมอน

ทุกทุกครวาก่อนจันจะนอน

ให้อริราชราญรอนพ่ายพ้านกรบไทย...

(เพลงแด่นักรบไทย)

การใช้คำศัพท์ เป็นการแสดงถึงความสามารถของผู้แต่งในการรู้จักเลือกสรรคำศัพท์
มาใช้ ทำให้บทเพลงมีความหมายและเสียงไพเราะน่าฟัง

2.5 การใช้คำอุทาน

การใช้คำอุทานในบทเพลง จะเป็นส่วนช่วยให้การสื่อความแสดงอารมณ์ และความรู้สึกชัดเจนขึ้น การใช้คำอุทานในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร มีปรากฏดังนี้

2.5.1 แสดงความเวทนาสงสาร ตัวอย่างเช่น

...แต่เราโอดกเอ๋ย! ชะตา

วาสนาไม่มี...

(เพลงฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ)

...โอดทนอะไร! สายสวาท

หัวใจที่แทบขาดด้วยคิดถึงหอดีวัน...

(เพลงซ่อนรัก)

...ก่อนเคยขอให้เดือนช่วยชายอาภัพ

อนิจจา! ดวงเดือนปลิดชีพเสียนี้...

(เพลงคำอธิษฐานของดวงดาว)

...โถ! อกตรมขมฤดี

เหมือนดั่งไม่มีวิญญาณ...

(เพลงอยากมารักเขาเอง)

...โธเอ๋ย! ผู้ชมชาน

ทรมานขมอันคืนวัน...

(เพลงโธ-รัก)

...โธเอ๋ย! ลองเคยสักที

ในดวงฤดีที่^{ฝั่ง}ร้อนรน...

(เพลงสวรรค์เป็นพยาน)

...ลมเย็นเจ้าเอ๋ยรำเพอ เราเจ้าเอ๋ยรำพัน โธ! เราโศกสลดวันคืน...

(เพลงข้า-ข้ารัก)

2.5.2 แสดงอาการรำพึงรำพัน ตัวอย่างเช่น

...โอ้! ขอดรักหากชาติหน้ามี

ผมขอจองคุณนี้เป็นคู่ชีวิต...

(เพลงผมรู้ดี)

...โอ! ความรักเธอ

อย่ารู้เรือนเลขร้างแรมรา...

(เพลงรักสมอก)

...โอ้! ราตรีกำสรวล

เหมือนชวันวิโชคโศกตรม

ฟังเสียงเรไรรังสรรค์ระทม...

(เพลงราตรีกำสรวล)

...จะแลเหลียวไปเพลินอุรา

โอ้! ไพรเส่นหา พนาสาวกเออ

(เพลงไพรพิศวาส)

...โอ้! เจ้าลำดวน

เจ้าหอมอวลหอมเกินจำปาทอง...

(เพลงกลิ่นแก่นางยังค้างในฤทัย)

2.5.3 แสดงความแปลกใจหรือประหลาดใจ ตัวอย่างเช่น

...เอ๊ะ! ใครหนอพรำรำพัน

งามอย่างไรกันฉันไม่เชื่อเลย...

...เอ๊ะ! ใครไปรักกับเธอ

มาทาละเมอ - ฉันยังไม่เคย...

(เพลงสวรรค์เป็นพยาน)

...เจ้าพระคุณเอ๋ย!

ไม่เคยพบเคยเห็นว่ามีใครงามจับตาเช่นนี้...

(เพลงยอดพิศวาส)

...อกเอ๋ย ! ผู้ชายแสนงอน

พ่อขวัญอ่อนขออะไรว่ามา...

(เพลงผืนนี้)

...เสียงสุดา ลอยมาแต่ไกล

ขวัญใจกำลังมา อ้อ! วิมาน...

(เพลงบ้านในฝัน)

...เออนะ! ชาย

ใจร้ายคอยหาเคราะห์...

(เพลงผืนนี้)

สง่า อารัมภีร ใช้คำอุทานเพื่อเน้นอารมณ์ แสดงให้เห็นถึงความสามารถเฉพาะตัวของ
สง่า อารัมภีร ในการเลือกใช้ถ้อยคำ คือการนำคำอุทานมาช่วยเร้าอารมณ์ ความรู้สึก อันก่อให้เกิด
เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ

2.6 การหลากคำ คือ การนำคำที่มีความหมายเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน มาใช้ใน
บทเพลงเดียวกันหลายคำ ซึ่งการหลากคำนี้ปรากฏในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร ไม่มากนัก

ตัวอย่างเช่น

...ฟังซิฟังเพลงแว่ว

วังเวงแว่วเจื้อยแจ้วกังวาน

ฟังเพลงพาใจสำราญ

ชื่นฉ่ำ เบิกบาน เรีงรมย์

พาชีวิตนี้ชุ่มชื่น

เรีงรื่น ชวนใจชื่นชม

ความหวังที่ล่องลม

กลับสมดังหัวใจหมายปอง...

(เพลงชีวิตนี้ยังมีหวัง)

...สุริยารุ่งฟ้าปลั่ง

หนหาดั่งท้องธารา

สายน้ำอำภา

แลเลื่อมริ้วริ้วตามกัน

ส่องแสงที่ธาร
อุษาลำไย

เคียงคู่ปานมิตรร่วมใจ
พ่ายนางฟ้าฮอดนารี...
(เพลงสุริยาธารน้ำ)

...ไอราชนัยขวัญใจ
จอมอิศเรศ

จากกันแสนไกลราวใจการะเกด
พระผู้เป็นเกล็ดสิ้นเมตตา...
(เพลงขวัญใจการะเกด)

...โถมเอยงามดั่งเขี้ยวเพ็ญจันทร์
เอยองค์อ่อนนงศ์เจ็ดฉาย
สวสเอยเลิศลอยล้ำลาวัลย์
ชวนประโลมเทนิยวไนมใจให้ประวิง

พ้องพรรณพริ้งเพราพิไล
เพ็ญพักตร์พรายเพริศพริ้ง
เจ็ดฉาย ไฉไลไปทุกสิ่ง
ฮากหาหญิงใดเทียมทัน...
(เพลงเพชรล้ำค่า)

การลากคำ เป็นการบอกอ้าความหมาย และเน้นความรู้สึกของผู้ฟัง ทั้งยังช่วยเพิ่ม
อรรถรสให้กับบทเพลงด้วย

3. การใช้โวหารภาพพจน์

การใช้โวหารภาพพจน์ เป็นศิลปะของการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง เป็นการใช้ถ้อยคำอย่าง
มีชั้นเชิง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดในงานประพันธ์ เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดจินตภาพ
ได้ชัดเจน กว้างขวาง ในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร ใช้โวหารภาพพจน์แบบต่าง ๆ เพื่อสื่อ
ความหมายให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพตามที่ผู้แต่งต้องการ ดังต่อไปนี้

3.1 อุปมา (Simile) เป็นโวหารเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่าเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยมี
คำเปรียบเทียบคือคำว่า เหมือน ดัง เจก เช่น ดุจ ราว ตัวอย่างเช่น

...หากฉันรู้สึกนึกว่าเขารักฉัน
คุณวลาไม่ได้อะไรแห่งพิรุณ

...มีเธอเหมือนมีแก้วสารพัด

...ได้ใกล้เธอเหมือนใกล้สวรรค์

สไบน้องแทนกาย
 หอมกระถินกลิ่นปทุม

...ความรักเหมือนกับบทเพลง

...หยาดฝน
 ให้เราสองรักร่วมตาย

...มนต์รักกระริน

...ทะเลหัวใจของเรา
 คูที่เป็นไปได้

ก็คงสุขสันต์ไว้ว่าไม่วุ่น
 เพราะจะมีบุญเพราะกระซิบรักจากเธอ...
 (เพลงหากรู้สึกนึก)

อันแก้วเจ็ดประการนั้นคำมั่นด้อยกว่าเธอ...
 (เพลงเมื่อยแก้ว)

ทัดดาวยอดขวัญ ฉันรักเธอ...
 (เพลงทัดดาว-บุษยา)

หอมมิวายคล้ายกลิ่น
ดั่งไฟรมสมุทรทางหว่างหา...
 (เพลงสไบแพรว)

ที่บรรเลงกันอยู่เรื่อยมา...
 (เพลงลำนารัก)

เย็นเหมือนเป็นน้ำสังข์เสียดกาย
 เมื่อวันดีกรายเคยได้คลอเคล้า...
 (เพลงพี่สาวสันต์)

เปรียบดั่งนกน้อยบินเหินลอยไปสู่เวหา...
 (เพลงมนต์รักดอกคำใต้)

แผ้วเอารักแอบเข้าไว้
 ต้นใจเหมือนดังทะเลทราย...
 (เพลงทะเลไม่เคยหลับ)

- ...ยิ่งคิดคะนึ่งหวาน เสียงลมครวญดังเสียงขานของเจ้า...
(เพลงนี้รักวสันต์)
- ...ยอดดองศ์ดอกฟ้าลอยมาจากสรวงสวรรค์ เหมือนปาริชาติเจดีย์นทุกวันเวลา...
(เพลงยอดดองศ์)
- ...ผมมองคุณ เหมือนมองวังสวรรค์นั้น...
(เพลงผมมองคุณ)
- ...เชONGามเปรียบดอกฟ้า สุดจะคว่ำมาแบบทรวงนี้...
(เพลงฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ)
- ...หากชีวิตฉัน ถ้าแม้ขาดเธอ คงหมดจิตใจ
คงครวญรำหวนอาลัย เหมือนคนที่ไร้วิญญาณ...
(เพลงชีวิตฉันขาดเธอไม่ได้)
- ...ชีวิตเราเหมือนเงาคราคร่ำ...
ชีวิตเหมือนนกในกรงทอง แลเหลียวมองหมองใจที...
(เพลงชาราเวียงนงค์)
- ...เหมือนนกขมิ้นหมองไหม้ อกใครจะซ้ำเหมือนดังอกเรา...
(เพลงนกขมิ้น)
- ...เพราะขอบฟ้าแคบหรือไฉน เวรและกรรมจึงซ้ำให้งั้น
รักเคยวาดไว้อย่างสวยซึ่งใจพลัน กลับดับดังจันทร์ข้างแรมทุกครา
เพราะขอบฟ้าแคบ ทรวงตั้งมีหนามชอกช่อซ้ำวิญญา
คอยเราคอยทุกครา วันแห่งความสุขของเราจะมาถึงเอส
(เพลงเพราะขอบฟ้าแคบ)

... เหมือนดังพรากนภาให้ต้องไร้คู่
 คอยหาขอคืนวันไม่เป็นอันกิน

ปล่อยตัวผู้ให้คอยอยู่ทุกวันให้โศกคอก
 นอนเฝ้าแต่อาวรณ์นึกถึง...

(เพลงนึกถึง)

...แค่สืบ-จริง ๆ
 จนใจที่ปากจันมิกล้า

เหมือนผีมาสิงในอร่า
 เอือนเอื้อวจาขอความรักเธอ...

(เพลงแค่สืบ)

เป็นที่น่าสังเกตว่า โวหารอุปมา มีการใช้คำเปรียบเทียบ "เหมือน" มากกว่าคำอื่น

3.2 อุปลักษณ์ (Metaphor)

เป็นการเปรียบเทียบหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ใช้คำเปรียบ คือคำว่า เป็น คือ เท่า ใน
 บทเพลงของ สง่า อารัมภีร มีการใช้อุปลักษณ์ดังนี้

...เธอเป็นความสว่าง

พรางดังเพชรประกายเลิศเลอ...

(เพลงดวงใจ)

...เรารักกัน เรารักกัน ไม่อำพราง

ไม่อ้างว้าง เพราะเธอเป็นดาวประดับใจ

(เพลงดาวประดับใจ)

...ใคร ใคร ได้สลโถมสุดา

อุทานว่าเป็นเพชรล้ำค่าขวัญเมือง...

(เพลงเพชรล้ำค่า)

...ฉันขอร้องให้เธอเป็นดาวประจำใจฉัน...

(เพลงดาวประจำใจ)

...สาวเอช พี่เป็นเชลยของเจ้า
ทะเลเป็นคอน

ไฟรักรุมเรา ชุนเขายังกร่อน
แต่พี่รักไม่คลอนหาส...

(เพลงเชลยศึก)

...คุณดาวแม่เอช
เป็นเทพธิดา

เชอคือดารา แพรพราวภา
สวรรค์มีงขวัญ แห่งกับเทวา...

(เพลงจันทร์เจ้าฟ้า)

...รักข้ามขอบฟ้า

รักคือสื่อภาษาสวรรค์...

(เพลงรักข้ามขอบฟ้า)

...ประเพณีทั้งหลายเราหล่น

มีรักคำล้นเป็นศาสนา...

(เพลงรักต่างแดน)

...กัลปิงหา
ชลลสาสยชา

เจ้าเกิดมาด้วยฟ้าประทาน
คือสายวิญญานแห่งรักสลักใจ...

(เพลงกัลปิงหา)

...ความรักก็คือบุปผา

ผลิดอกที่ตาแล้วมาบานแบ่งที่ใจ...

(เพลงมนต์รักดอกคำใต้)

...หากมีหนี้แล้วขอให้หนี้รักเกิด

ดอกเบญจที่เกิดคือพดด้วงรักพิไล...

(เพลงหนี้รัก)

...ความรัก คือ ธรรมชาติ
ปลูกหนุ่มปลูกสาวให้มีพลังใจ

พิไลพิลาสานุภาพยิ่งใหญ่
เพื่อทำให้โลกมีชีวิตรื่นเริง...

(เพลงลำนารัก)

3.3 บุคลาธิษฐาน (Personification)

หมายถึง การสมมุติให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตแสดงออกปฏิกิริยา อารมณ์และความรู้สึกนึกคิด ประหนึ่งมนุษย์ ตัวอย่างเช่น

...มองขึ้นมองทะเลเห็นลมคลื่นเห่จูบหิน...

...ทะเลไม่เคยหลับใหล
บางครั้งยังสะอื้น

ใครตอบได้ไหมใจนิจจัง

ทะเลมันตื่นอยู่ร่ำไป...

(เพลงทะเลไม่เคยหลับ)

...แม้แต่ทะเลยังครวญคร่ำ

ฟังคลื่นซัดร่ำดังเสียงโหยไห้...

(เพลงแม้ทะเลยังระทม)

...สายลมพริ้วจูบเชอมิใซอ้นใด

โปรดจำไว้ นั่นคือลมจูบจากพี่...

(เพลงพี่รักเธอไม่เคยคลาย)

...เรามีแสงเดือนเป็นเพื่อนซิม

และมีสายลมเจ้าชู้เหลือเกิน...

(เพลงสวรรค์ล้ำเลียง)

...รักกระซิบอยู่ในสายน้ำ
รักลือลอลอยตามลมจูบใรักกาษา

รักหวานชื่นฉ่ำกับมวลบุปผา

นั่นคือสัญญาที่รักน้องนาง...

(เพลงของเธอคนเดียว)

...หากจำแลงเป็นดอกไม้

ขอมอบให้เมฆหมอกเชยชม...

(เพลงพินานลอย)

...ละลมไผ่ศาล

บัวน้อยอ้ออ้อจมน

ไม้เสียดสีกอ

ม่านทองเพยฟ้า

บึงน้ำผ่านประโคน

สายลมจุบโศกพา

เหมือนล้อเพลงกมรา

อ้า-ละลม...

(เพลงเรีงละลม)

...หม่นกทะเลหยุดร้อง

ด้วยปองอิจนาส่องเรา...

(เพลงเกล็ดแก้ว)

...ญ. - หมูดาวเคสสาวเกลื่อนฟ้า

จากนภาหาสไปหนใด

ช. - โถ- ดาวคงอายเมื่อเจอจะดวงตาของนวลน้องพี่...

(เพลงคืนนี้)

...แต่เพียงได้พิศไกลชิดติดตริ่งตา

เดือนบนฟ้าอายแอบแนบเมฆไป...

(เพลงแต่เพียงได้พบ)

...กึ่งแก้วแสงงาม

ซึ่งทรวงพิไล

เมื่อขามพี่ทอดยอดดวงใจ

ขอให้ฟ้าคืนเป็นพยาน...

(เพลงกึ่งแก้ว-ชวนฟ้า)

...คุ้งคังความฝัน

สองเราเฝ้าชม

ขามฉันและเธอเรีงรมย์

จนโสมอายเอียง...

(เพลงลำดาวชวนฝัน)

...ยามฟ้าร้องโครมครืน

ฟ้าสะอื้นหรืออย่างไร...

(เพลงแม่ฟ้ายังเวทนา)

...ฉันยังรักเธอรักเธอมัน

จันทร์ช่วยซานไซ...

(เพลงรักคู่ฟ้า)

...คืนนี้ดาวเคลื่อน

แต่ฉันนี้เศร้าใจ

ดาวเดือนช่วยมอง

พบแล้วจงบอกว่า

ดาวลือมเดือนงามถึงสิ่งใด

มองหาเธอไม่พบหน้า

ให้ทั่วสองทิวพันพสุธา

มีคนเขาคอยอยู่ด้วยความน้อยใจ...

(เพลงเหม็นต์คราญ)

เนื่องจากบทเพลงของ สว่าง อารัมย์ ส่วนใหญ่เป็นเพลงรัก ในการใช้บุคลาธิษฐานในบทเพลง จึงเป็นการที่ผู้แต่งจงใจเน้นอารมณ์ให้กระทบใจผู้อ่านและผู้ฟังเป็นสำคัญ

3.4 อติพจน์ (Hyperbole)

วิภา กงกะนันท์ (2533 : 47) กล่าวว่า เป็นโวหารที่กล่าวเกินจริง แต่นำมาใช้อ้างอิงเพื่อเน้นให้เห็นอารมณ์อันเข้มข้นลึกซึ้งให้ถึงระดับที่ต้องการจะบอก โวหารชนิดนี้มีมาก เช่น

...คิดถึงสาอส์วาทเรื่อย

น้ำตาแห่งความระทม

อกเกรียมใจของเรียมเหลือข่ม

ท่วมถึงพรมท่วมทั้งสมโลกไกล...

(เพลงศรีปราชญ์)

...ขอโทษที่เกิดคุณที่รัก

ห้ามดิน น้ำ ลม ไฟ

ผมนี้หักห้ามใจไม่ไหว

ง่าชกว่าห้ามใจรักคุณ...

(เพลงขอโทษ)

...เชอคนเดีวเท่านั้น
ถึงฟ้าดินจะดับทั้ง เป็นภัสสมุติ
ไม่ขอคลายแม้จะตาย

...นางในฝันนั้นจะอยู่คู่ดวงใจ

...แม่เทพธิดา
 หาเทียมเหาวมาลย์

...สายใจของพี่
 ถึงแม่ชีพนี้จะสิ้น

...ขอหญิงเกินค่าเพชรบุรี

...ถึงสิ้นดินแหวะฟ้ามหาสมุทร
จะอยู่คู่ค้ำเคียงดินและฟ้า
 สุดฟากฟ้า แสนไกล
สุดฟ้านั้น

...ถึงแม่ฟ้าดินจะสิ้น

ที่พี่ป้องรักสมัครหมาย
ปรุพิณลุ่มทลาย
 รักคงไม่หน่ายจากดวงชีวัน...
 (เพลงดวงชีวัน)

รอคอยไปสิ้นสมุทรสุดแผ่นดิน...
 (เพลงนางในฝัน)

หยาดจากฟ้ามาจากแคว้นแดนสวรรค์
 สวสศคราญเสมอชดกัลยา...
 (เพลงเพชรล้ำค่า)

ความรักสองเราเนิ่นฟ้าเนิ่นดิน
ร่างภมดินแต่รักเรานั้นคง...
 (เพลงสายโลหิต)

สวสเออสามโลกไม่มีผู้ใดมาเทียมแก้วตา...
 (เพลงยอดครุฑ)

รักเราไม่สิ้นสุดเสนาหา
 ด้วยศรัทธา สองเราคงมั่น
 ถ้ามั้ได้รักกัน
สิ้นแท้แพ้ความรักเราเออ
 (เพลงสุดฟากฟ้า)

ความรักไม่ขาดวันเดือนกลาง...
 (เพลงรักนิรันดร์)

...ตราบฟ้าตราบดินสลายสิ้นลง
พี่คงรักเธอเรื่อยไป

พี่คงรักเธอเท่าใจ
จะสิ้นใจก็ไม่ลืมน้องเลย...
 (เพลงสเวตเตอร์สีแดง)

...ฟ้าและดินไม่สิ้นแสงทองส่องมา
รักของเราไม่มีพรมแดนใดใดกันเลย

โอ้ความรักและศรัทธาไม่จากแก้วตาหรืออกเอ๋ย
 จึงขอแต่เอ๋ยว่ารักเธออยู่ทุกวัน...
 (เพลงรักไม่มีพรมแดน)

...งามเกินหญิงในปฐพี

แม้เงาและชลก็งามเหลือคณา...
 (เพลงแก้วกัลยา)

ทวาทธิดาพจน์นี้ผู้แต่งมุ่งสร้างความรู้ลึกที่ยิ่งใหญ่เกินจริง แม้บางครั้งต้องการจะให้เป็นอย่างนั้นบ้าง ก็ไม่อาจเป็นไปได้เลยในความเป็นจริงแต่บรรณรสีที่ผู้ฟังได้รับเป็นความรู้ลึกที่ยิ่งใหญ่

3.5 ปฏิจจา (Rhetorical Question)

เป็นศิลปะของการใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ เพราะผู้แต่งมุ่งจะให้ป็นสื่อนำความคิดหรือเรียกร้องความสนใจ เช่น

...เกิดมาจากฟ้าหรือไร

ถึงงามจับใจชายทั่วหล้า...
 (เพลงมรสุมสวาท)

...เทพสร้างสรรค์เธอหรือไร

ถึงงามบาดจิตบาดใจไปทั่วสรรพางค์...
 (เพลงเสน่ห์สาวชาวเหนือ)

...แสนอัปลักษณ์
 หม่นหมองมัว

ใครเล่ารักรูปชั่ว
 เหลือบมองตัวฉันนึกปลง...
 (เพลงผู้อัปลักษณ์)

3.6 ปฏิภาณพจน์ (Paradox)

คือ ข้อความที่มีความหมายขัดกัน ไม่ว่าผู้แต่งจะจงใจหรือไม่ก็ตาม เป็นข้อความที่ขัดแย้ง เพื่อให้เกิดความสนใจโดยใช้ถ้อยคำตรงกันข้ามมาเข้าคู่กันเพื่อสร้างความรู้สึกลึกลับ ทำให้ได้อรรถรสเพิ่มขึ้น เช่น

...ทำไมฝนจึงไหลปนกับน้ำคร่ำ
ทำไมเสือเชื่อว่าร้ายน้อยกว่างู

...เมื่อมีร้อนก็มีเย็นเป็นของคู่
มีกลางคืนก็กลางวัน เสกสรรค์มา
หากมีคืนก็มีพืชตายคืนทั่ว
มีผู้ชาย มีหญิงอยู่เคล้าคู่กัน

...จะว่าบุญว่าบาป
ภักดีน้องพี่แทบขาดใจ...

...ฟ้าอ้อมสูงแต่ดินนั้นต่ำ
ชาวดินล้นคนเมตตา

...ดาวเอ๋ยดาวคลี
ถึงเป็นน้องนางบ้านนา

ทำไมต่ำจึงซอกซ้ากว่าความสูง
ทำไมเขาคุยออกฟุ้งจึงว่าดี...
(เพลงทำไม)

มองเห็นอยู่ชัดแจ้งใช่แลถึงว่า
เมื่อมีฟ้าก็มีน้ำประจำวัน
พอเกิดแล้วก็มีกล้าใช้ว่าฝัน
โฉนฉินธาตุคู่ร่วมเรียง
(เพลงธาตุคู่)

ใครหนอสาปให้นี้
(เพลงชะเลศศักดิ์)

แล้วจะทำฉันทใจเล่าหนา
จะหันหน้าไปฟังใคร...
(เพลงฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ)

เจ้ามีความสวยดังข้าวกล้า
แต่มีคุณค่ายิ่งกว่าสาวชาวกรุง...
(เพลงดาวคลี)

...ทำไมหนอฟ้าจึงงามฮามหาญผ่านพ้น
ทำไมหนอดาวของเราที่เพียงแค่นี้

ทำไมหนอคนจนจนจึงราวรักภักดี
ทำไมหนอทูกนาที่จึงต้องครวญคร่ำดังทะเล...

(เพลงทำไมหนอ)

...สกุใดจะเสมอ
เคลียดล่อ อยู่ทุกวันไป
ดังแผ่นน้ำคู่ฟ้าตลอดปี

เท่าฉันมีเสมอ เป็นคู่ดวงใจ
เหมือนทิวาคู่ราตรี
รักเธอเท่าชีวิต ดังปลารักน้ำ นิรันดร์

(เพลงชีวิตฉันขาดเธอไม่ได้)

...ย่อมเห็นแก่ตาและรักกันดี
กลางวันก็มีสุริยัน กลางคืนก็มีพระจันทร์
เมื่อมีฟ้าผ่าเวหาอำไพ
เมื่อมีแมกไม้ระยับตา

ว่าโลกนี้มีของคู่กัน
โลกสร้างสวรรค์ไว้ให้เหมาะสมนักหนา
ก็สร้างคู่ไว้คือมหาธารา
ก็มีหมู่แมลงนั้นมาเคล้าคู่สุมภิรมย์สุขใจ

(เพลงโอเธอเธอไม่รักฉัน)

3.7 ปฏิรูปจน์ (Allusion)

เป็นการใช้วิธีเขียนที่นิยมอ้างบุคคล เหตุการณ์ หรือพฤติกรรม หรือข้อความที่รู้จักกันแพร่หลายมาเปรียบเทียบกับให้เข้าใจเร็วยิ่งขึ้น ดังนี้

3.7.1 ใช้สำนวนไทยโดยตรง เป็นสำนวนที่รู้จักกันอยู่แล้ว ตัวอย่างเช่น

...จ้ะ จ้ะ จ้ะ จะทำอะไรก็ทำเสียเดี๋ยวนี้
ด้วยเวลายอมนมเวียนผ่าน

มักอรวิจะช้าไม่ทันการ
ช้าเป็นการ นานเป็นคุณ จะแถม...

(เพลงเดี๋ยวนี้)

...อยากจะเป็นเช่นนกน้อย
ชีวิตเหมือนนกในกรงทอง

...ครวญใคร่อาดูร
รักจากไปหัวใจชอกช้ำ

...ฉันไม่แคร์หัวใจจะเป็นแผลก็ทนได้
มันต้องไหม้เอาข้างเป็นธรรมดา...

...เกิดมาเป็นหญิง
จำทนสู่ความชาก

...ชีวิตของอาชาดหลานรัก

...หากเชื่อคำร้ายัน

...ปล่อยมันหน้ายแหนง
มัวค้นมัวเคืองกันอยู่ทำไม
อย่าไปกังวล

ล่องลอยในร่มยี่สิบสามใจ
แลเหลียวมองหมองใจทวิ...
(เพลงธाराเวียงพิงค์)

สิ้นสูญรักหวานน้ำ
เหมือนหนามชอกอกทรมาน...
(เพลงซ้ำซ้ำรัก)

เล่นกับรักเหมือนเล่นกับไฟ
(เพลงฉันไม่แคร์)

แท้จริงแสนลำบาก
เหมือนน้ำท่วมปากลำบากใจทน...
(เพลงรำพึงสวาท)

ไม่ผิดไม้หลักที่ปักเลน...
(เพลงหลานลีนอาได้)

เป็นต้องจบกัน น้ำตาต้องตกใน...
(เพลงเจ็บที่หัวใจ)

ฮือแย่งกันไซ้ ผู้ชายเต็มเมือง
แผ่นดินไม่ไว้เท้าใบพทรา
ชี้ค้ำร้านจะทนรับฝากวิญญาณ...
(เพลงสิบนิ้วเท้ากัน)

...ถ่านไฟเก่าคุกรุ่น
หวังว่าคุณก็คงเห็นใจ

จิตใจว้าวุ่นเรื่อยไป
ซึมซาบอยู่ในทรวงดี...
(เพลงถ่านไฟเก่า)

3.7.2 การดัดแปลงสำนวนไทย เป็นการแปลงมาจากสำนวนไทยเดิม เพื่อช่วย
เน้นความหมายของเนื้อหาให้ชัดเจนขึ้น เช่น

...สี่เท้ายังพลาด
แล้วพินิจไปบ้าง

เลิศมนุษย์เปรี๊ยะปราชญ์ประมาณยังพลั้ง
โปรดรับฟังพี่สักคำ...
(เพลงทอโทษที)

จาก "สี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง"

...คนโบราณนั้นกล่าวว่ากาขาว
จัดว่าหญิงจริงว่าฮ่าไปเชื่อใจ

คำที่กล่าวขาวที่กลั่นนั้นเชื่อได้
เชื่อไม่ได้ ไม่ได้ทุกคน...
(เพลงเขาไม่รักเราจริง)

จาก "กาขาวฮ่า"

...คำโบราณว่าปราชญ์
ไอ้ตัวพี่แค่นี้

ที่เก่งกาจก็ยังพลาดอยู่ดี
จะไม่พลั้งเลยเชียวหรือแก้วตา...
(เพลงเมื่อคืนนี้)

จาก "สี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง"

...เมื่อมาแล้วรักกลับซ้อน
เห็นออกลูกผู้หญิง จินจึงต้องนั่งอันอุรา

ทำให้อ่อนใจจริง
ต้องค้มน้ำตาได้สอทุกวัน...
(เพลงรักซ้อนซ้อนรัก)

จาก "น้ำตาได้สอ"

... หัวอกกลัดพิชหนอง

จำเศร้ามั่นหมองจนตา...
(เพลงจันทร์ระทม)

จาก "ออกกลัดหนอง"

... หอมกระถินกลิ่นปทุม

ดั่ง ไฟรมสมุทร ร่วงหว่า...
(เพลงสะไบแปร)

จาก "ไฟรมสมุทร"

3.7.3 การใช้ถ้อยคำจากเนื้อหาในวรรณคดีไทยโดยตรง เพื่อเป็นการเน้นความหมายของเนื้อหาที่ต้องการสื่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของผู้ฟังให้เกิดจินตนาการได้ชัดเจนแจ่มแจ้งมากขึ้น ตัวอย่างเช่น

... ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร
ความรักเท่านั้นจะดันดันไป

กัลปิงหาฮึงคงพิสุทท์มืองอำไพ
พบเจ้าได้ประทับใจระดับวิญญาน...
(เพลงกัลปิงหา)

จาก วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี

... น้องมีรักใหม่เพราะใจแค้น
แค้นรักเกิดจากใจรักคำไซ้ใจปอง

รักจะแน่วเหนียวแน่นพิ้งฮ้อง
ขอให้นวลน้องคิดดู...
(เพลงเลิกเม็นพินะ)

... หากรักด้วยใจปอง
รักควรจากดวงจิต

... รักกันด้วยใจรัก
จดจิตใจจะนิ่ง

รักเป็นต้องกระบวนปิด
ค่อยค่อยยคิดจะซาบซึ้ง
นั่นแหละเป็นหลักอันตราตรึง
สมรักซึ่งปรารมภ์มา
(เพลงรักแท้)

จาก วรรณคดีเรื่องผู้ชนะสิบทิศ

...หากสยามยังอยู่ยิ่งยืนยง
หนึ่งในความกล้า

ข้าก็เหมือนอยู่คงเป็นหนึ่งในความดีงาม
เมื่อเกิดมาตั้งสัจจะแก่ผู้คุกคาม หนึ่งในสยาม...
(เพลงหนึ่งในสยาม)

จาก บทพระราชนิพนธ์ รัชกาลที่ 6 "สยามมานุสติ"

...ร้อยรู้หรือจะสู้น้องเมียตน

เมียร้อยคนหรือจะสู้น้องเมียได้...
(เพลงแคลป์)

จาก "พระลอ"

3.7.4 ดัดแปลงถ้อยคำจากวรรณคดี ถ้อยคำในวรรณคดีไทย เป็นถ้อยคำที่ไพเราะและมีความหมาย ส่ง่า อารัมภีร ได้ดัดแปลงถ้อยคำในวรรณคดีไทยแต่ยังคงความหมายตามถ้อยคำเดิมอยู่ เพื่อให้เนื้อหาในบทเพลงกระชับและสื่ออารมณ์ได้ดี ดังนี้

จากเรื่อง "พระอภัยมณี" "ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร" ส่ง่า อารัมภีร ได้ดัดแปลงมาใช้ในบทเพลง เช่น

...เขาเมินไม่มองเราซ้ำ
แม้นดินฟ้ามอดมลาย

ทั้งคำที่เคยพูดไว้
ไม่ขอเปลี่ยนใจมอบรักให้พี่คอย...
(เพลงเลิกเมินพี่นะ)

...ถึงสิ้นดินแหวะฟ้ามหาสมุทร
จะล่องอยู่คู่เคียงดินแหวะฟ้า

รักเราไม่สิ้นสุดแสนหา
ด้วยศรัทธาสองเราคงมั่น...
(เพลงสุดฟากฟ้า)

...ถึงแม้ฟ้าดินจะสิ้น
แจ่มใสไม่มีจาง

ความรักไม่ขาดวันเดือนกลาง
รักแต่навลน้องนางอยู่ทุกลมหายใจ...
(เพลงรักนี้รันดร)

จากเรื่อง "พระลอ" "ร้อยชู้หรือจะสู้แม่ยกตน เมื่อร้อยคนถาจะสู้พระแม่ได้" เช่น

...ร้อยชู้ หรือจะสู้แม่ยกตน

เมื่อร้อยคน หรือจะสู้แม่ยกได้...

(เพลงแคคียบ)

...ร้อยชู้ เริงรส

ไม่สวสตร์นหรรษา

เหมือนเมือกวัวควา

ไม่โรยรสภิรมย์...

(เพลงควรวัวควา)

จากเรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ "รักด้วยใจภักดิ์...รักด้วยใจปอง" เช่น

...ขอเพียงใจภักดิ์

รักกันอย่างเพียงใจปอง...

(เพลงหวานรัก)

3.8 ลักษณะ เป็นการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ บทเพลงของ สง่า อารัมภีร ใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ เพื่อช่วยสร้างจินตภาพให้แก่ผู้ฟังให้เห็นภาพ และขณะเดียวกันก็ได้ยินเสียงด้วย เพราะเป็นการออกเสียงคำที่เลียนเสียงจริงตามธรรมชาติ เช่น

...มองหิมองทะเล

เห็นลมคลื่นเห่จูบหิน

บางครั้งมันบ้าบิ่น

กระแทกหินดัง ครืน ครืน...

(เพลงทะเลไม่เคยหลับ)

...ยามฟ้าร้องโครม ครืน

ฟ้าสะอื้นหรืออย่างไร...

(เพลงแม่ฟ้ายังเวทนา)

...จ๊ จ๊ จ๊ จะทำอะไรก็ทำเสียเดี๋ยวนี้

จ๊ จ๊ จ๊ เมื่อได้ที่รีบจูบเร็วไว...

(เพลงเดี๋ยวนี้)

...สุขในดวงใจ สุขทุกที

ฟังเสียงลมคลื่น ฟังเสียงคลื่นครวญ...

(เพลงธรรมชาติชาวเกาะ)

...อกหญิงชาวทะเล
คลื่นลมตาม

ยามชายห่างเหินออกหาปลา
ก็เหมือนมีสงครามในอุรา...

(เพลงปู่ทะเล)

...จ้าง-วอน งอนง้อก็เปล่า

ตามหารักเขาโครมโครม...

(เพลงอยากมารักเขาเอง)

3.9 สัญลักษณ์ (Symbol)

การใช้คำแทนสิ่งต่าง ๆ โดยนำเอาสิ่งที่เป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม ทำให้เกิดความหมายแตกต่างไปจากความหมายเดิม เพื่อให้ความหมายนั้นกระทบใจผู้ฟัง และผู้อ่าน
ดังนี้

...ดวงใจน้องไม่คงมั่น

ถึงได้ไหวหวั่น-เกาวัลย์ไม่เทียบใจเธอ

(เพลงไหนเธอว่ารักพี่)

"เกาวัลย์" แทน "หญิงสาวที่ใจโลเลไม่มั่นคงต่อความรัก"

...ญ - พันธุ์ไม้งามช่อ

ฝั่งคลองดื่มรสภิรมย์

ช - ภมรขึ้นน้ำขึ้นชม

ภิรมย์รักดื่มด่ำ

ญ - ภมรเคล้าชมสไมใจ

ราร้างไปดอกไม้ระกำ...

(เพลงวิมานรัก)

"ภมร" แทน "ชายหนุ่ม"

"ดอกไม้" แทน "หญิงสาว"

...ฟ้าข้อมสูงแต่ดินนั้นต่ำ
ชาวดินสิ้นคนเมตตา

แล้วจะทำจันใดเล่าหนา
 จะหันหน้าไปพึ่งใคร...

(เพลงฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ)

ผู้แต่งใช้คำว่า "ชาวดิน" แทนคนจน คนที่มีฐานะต่ำกว่า

...สามนาถไปไกลคำ
 เจ้าดอกขจร นกขมิ้นเหลืองอ่อน

อินเสียงร่ำพร่ำบอกเจ้าช่อไม้ดอกเอ๋ย
 คำนี้นอนไหนเอช-เอชนอนตรงนี้เอช

(เพลงนกขมิ้น)

"นกขมิ้น" แทน "คนจร คนเร่ร่อน"

...เพราะขอบฟ้าแคบ
 คอชเราคอชทุกครา คอชจนกว่า

ทรวงดั่งมีหนามชอกชอกซ้ำวิญญา
 วันแห่งความสุขของเราจะมาถึงเอช
 (เพลงเพราะขอบฟ้าแคบ)

"ขอบฟ้าแคบ" แทน "คนจิตใจแคบ"

บทที่ 3

วิเคราะห์แนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของ สง่า อาร์มกัร

บทเพลง เป็นงานประพันธ์ประเภทบันเทิงคดีที่สร้างสรรค์ขึ้นมาจากจินตนาการและประสบการณ์ เพื่อเป็นสื่อถ่ายทอดแนวคิดของผู้ประพันธ์ที่มีต่อมนุษย์และสังคม ผู้ประพันธ์อาศัยเรื่องราวและประสบการณ์เป็นวัตถุดิบในการประพันธ์ผลงาน บทประพันธ์บางบทอาจแสดงออกถึงความรู้สึกของมนุษย์ เช่น ความรัก ความโกรธ ความเกลียดชัง ฯลฯ บทประพันธ์บางบทเสนอแนวคิดทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองหรือในบทประพันธ์บางบทอาจจะเสนอแนวคิดหลากหลายปะปนกัน

จากการศึกษาบทเพลงของ สง่า อาร์มกัร จำนวน 417 เพลง มีเนื้อหาพอสรุปได้ดังนี้

1. เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก จำนวน 279 เพลง
2. เนื้อหาเกี่ยวกับคตินิยม จำนวน 43 เพลง
3. เนื้อหาเกี่ยวกับบรรณคดีและวรรณกรรม จำนวน 40 เพลง
4. เนื้อหาเกี่ยวกับชมความงามหญิงสาว จำนวน 30 เพลง
5. เนื้อหาเกี่ยวกับชมความงามธรรมชาติ จำนวน 25 เพลง

เนื้อหาแต่ละประเภทมีแนวคิดต่าง ๆ ซึ่งจัดประเภทได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความรัก
2. แนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิง
3. แนวคิดเกี่ยวกับศาสนา
4. แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์

1. แนวคิดเกี่ยวกับความรัก

ความรักเป็นความผูกพันอย่างลึกซึ้งทั้งชีวิตและจิตใจ ความรักทำให้ชีวิตมีทั้งความสุขและความทุกข์ ดังคำกล่าวของ DR.Erich Fromm แปลโดย ศักดา วิริยะ (2529 : 100)ว่า

"ทฤษฎีแห่งรัก หมายถึง ความเป็นจริงของชีวิตมนุษย์ ชีวิตที่มีทั้งความสุขและความทุกข์ มีหัวเราะ มีร้องไห้ มีการขัดแย้ง มีการปรองดอง มีความสมหวัง มีความผิดหวัง มีรอยมีน ความจริงเหล่านี้ เป็นสิ่งที่เราไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้พ้น การเรียนรู้ชีวิตดังกล่าวจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญของความรัก"

สง่า อารัมภีร ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 ความรักของหนุ่มสาว
- 1.2 ความรักในครอบครัว
- 1.3 ความรักชาติ

1.1 ความรักของหนุ่มสาว

สง่า อารัมภีร จะกล่าวถึง

1.1.1 ความรักที่สมหวัง

เป็นความรักที่นำความสุข ความสมหวังมาสู่ผู้ที่มีความรัก สง่า อารัมภีร เห็นว่าความรักจะสมหวังได้นั้นต้องประกอบด้วยคุณธรรมต่อไปนี้

- ความซื่อตรง สง่า อารัมภีร เห็นว่าชายหญิงเมื่อมีความรักแล้ว สิ่งที่ต้องการก็คือให้คนรักของตนมีรักเดียวใจเดียวและมีความมั่นคงซื่อตรงต่อกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ความรักนั้นมีความสุขสมหวังตลอดไป ดังปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงกระท่อมทิพย์ เพลงแว่วกริ่งกังสดาล เพลงสุดที่รัก เพลงกว่าจะรักกันได้ เพลงวามยุรา เพลงเพื่อเธอ คนเดียว ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

...ถึงจนสองเราก็นิสุข
แม้ฟ้าดินสูญไปรักเราไม่หน่ายสัมพันธ์

...ความรักเราผูกพัน
ด้วยกริ่งกังสดาลนี้

ไม่เคยทุกข์เพราะรักคงและมั่นคง
คงอยู่เป็นมิ่งขวัญแก้วตา...
(เพลงกระท่อมทิพย์)

ร้อยเรียงมั่นคงซื่อตรงกันชั่วชีวิ
คล่องชีวิ๊วกัดดินแด่เธอร้อยไป...
(เพลงแว่วกริ่งกังสดาล)

...ไอ้บุพเพสันนิวาส
ความรักของเราจึงยืนยง

...คุณฮ้ามัวพะวงใจผมมันคงแน่
อันกุเขาหรือทองนิก

...เขเป็นคนต่างแดน
มีใจรักมันคง

...ใจกับปากตรงกัน
แวมธุราฮิดเหนือ

...ฉันมีใจเดียว
จากไปไหนใด
เพื่อเธอคนเดียว
ฉันรักเธอเท่าฟ้า

...ชาวทะเลรักใครรักจริง
เหมือนน้ำรักฟ้า
แต่ถ้าจะให้งาม

ได้ประสาทรักอย่างซื่อตรง
ไม่พะวงคำใครนินทา...
(เพลงกว่าจะรักกันได้)

ไม่แปรปรวนร้างไมตรี
กันรักนี้มีวันกันได้...
(เพลงสุดที่รัก)

แต่แนบแน่นด้วยไมตรีสูงส่ง
ไม่มีผู้ใดเสมอ...
(เพลงดวงใจ)

ซื่อตรงคงมีใจเดียวรักเดียว
ศักดิ์หญิงสิ่งเดียวเป็นฮอดบูชา...
(เพลงแวมธุรา)

รักเธอคนเดียว ไม่เหมือนใคร
ซื่อตรงต่อเธอ ฮอดปรารภนา
เพื่อเธอคนเดียว อยู่ทุกเวลา
ฉันรักเธอเท่าฟ้า ไม่เปลี่ยนใจ...
(เพลงเพื่อเธอคนเดียว)

รักเดียวใจเดียว ไม่ทิ้งไม่ขว้าง
เหมือนปลารักปิยะนงราม
ต้องให้พี่จูบสักทีเออ
(เพลงปู่ทะเล)

...ขอให้พี่รักจริง
สองเรารักมัน
เราร่วมวิญญาน

ฮอดหญิงเพื่อรำพัน
วสันต์กรายคือวิมาน
ดวงใจและดวงมาลัยสาบานรักกันจนตาย...
(เพลงพี่รักสันต์)

หากเกรงว่าฝ่ายหญิงจะไม่เชื่อมั่นในความรักของตน ฝ่ายชายก็ใช้การกระทำ หรือ คำพูดเป็นสัญญาให้ฝ่ายหญิงเชื่อใจ เช่น

...สาขลมพริ้วจูบเขมมิช้อนใด
เป็นสัญญาว่ารักด้วยจิตใจภักดิ์ยิ่งชีวี

โปรตจำไว้นั้นคือลมจูบจากพี่
พี่ขอเพียงไมตรีแม้เพียงบุคลิกขึ้นใจ...
(เพลงพี่รักเธอไม่คลาย)

...ดาวเรืองฮอดรัก
ดาวจงถึงเป็นสัญญา

ดาวน้องจงประจักษ์ว่าจา
พี่ได้ยอมมอบชีวาอยู่ใต้บัญชาทุกนาที...
(เพลงดาวเรือง)

...จอมดวงใจโปรตได้หันมา
จงฟังคำพี่สัญญาไว้

พี่รักดอกหนาเฒ่าเข้าชู้กวนใจ
ตราบนันฟ้าอมคลายพี่ขอรักเธอคนเดียว...
(เพลงพี่รักเธอคนเดียว)

นอกจากความมั่นคงและความซื่อตรงต่อกันแล้ว สง่า อารัมภีร ยังได้กล่าวว่า การเลือกสตรีมาเป็นคู่ครองนั้น ควรดูผู้ที่มีคุณสมบัติที่ดี คือ มีความงามพร้อมทั้งกาย วาจา ใจ และกิริยามารยาท สมเป็นกุลสตรีไทย เช่น

...ไม่งามแม้กายน้ำใจก็งามเหลือที่

อหากมอบรักฝากไมตรีสาวเจ้าทั้งบาง...
(เพลงบางรัก)

... เพื่อคุณผมจึงมอบให้
กับคุณผมจึงสยบ

ทั้งกายและวิญญาณรักที่ตรง
เพราะพบกลสตรีที่ดี เช่นคุณ
(เพลงสุดท้าย)

- ความเมตตา สง่า อารัมภีร เห็นว่า รักแท้คือการให้ ให้น้ำใจ ให้
กำลังใจและให้อภัย ดังปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงรักคู่ฟ้า เพลงดาวประดับใจ
เพลงสอนน้อง เพลงรักแท้ ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

...ความรักที่ซึ้งจริงดวงจิต
รักเต็มไปด้วยกรุณา
ความรักที่แท้คือการให้

รักไม่มีพิษมีเมตตา
แบ่งปันกันได้ทุกเวลาด้วยน้ำใจ
ด้วยใจไมตรี...
(เพลงรักคู่ฟ้า)

...ความรักนิรันดร์
จะหนักนิศเบาหน้อยนั้น
น้องเอ๋ยเห็นหรือร้อนไม่แปลก
เป็นแกนมันคงอยู่ในศรัทธา

นั่นคือต้องอ่อนผ่อนปรนเข้าหากัน
อภัยให้กันรักเป็นไม่มีโรยรา
ขอแต่เพียงให้แทรกอภัยปรานีเมตตา
จะรักมันไปจนกว่าฟ้าดินมลาย...
(เพลงสอนน้อง)

... ขอคุณผู้มีรัก
อภัยและเมตตา

จงตระหนักและศรัทธา
นั่นแหละหนาแทนรักแท้เอ๋ย
(เพลงรักแท้)

...ชีวิตเราที่จริงเพราะสัจจะ
จะมีนอกรีตแบ่งปันกันได้

ต่างมานะพยายามให้อภัย
เพราะสองเราจริงใจไม่จิตจาง...
(เพลงดาวประดับใจ)

สง่า อารัมภีร์ ยังมีทัศนะว่า ความรักเป็นสิ่งที่ไม่อยู่ในอำนาจใด ๆ เพราะความรักเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมไม่มีพรมแดนใดขวางกั้นได้ ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ ศาสนา หรือประเพณีที่แตกต่างกัน ดังปรากฏในบทเพลง

...ประเพณีทั้งหลายเราหลดพัน
มีสองเราเท่านั้นในพิภพธา
เป็นบุพเพสันนิวาสแท้ที่ชั่ว
ความรักในต่างแดนช่างแสนหวาน

มีรักคำล้นเป็นศาสนา
ดินฟ้าต่างแดนเป็นพยาน
พบกันครึ่งเดียวก็เหมือนรักกันอยู่ช้านาน
เฝ้าอาบดวงมาลัยไม่รู้ลืม
(เพลงรักต่างแดน)

ขอบฟ้าหรืออาณาใดกัน
รักข้ามแผ่นดิน รักข้ามผืนดิน
ขอบฟ้าทั้งเขามาคลุมครอบ
เหมือนอ้อมกอดรักนี้ได้กอดใคร

ใช้รักจะดันฮากกว่านกโบยบิน
เมื่อความรักคืนฟ้าสิ้นความเข้าใจ
อ้าแขนรอรอบโอบโลกไว้ภายใน
ชาติภาษาไม่สำคัญเท่าใจตรงกัน...
(เพลงรักข้ามขอบฟ้า)

ดวงใจ
ถึงอยู่อย่างไกล
เธอเป็นคนต่างแดน
มีใจรักมั่นคง

ทุกคนมีสิทธิ์จะรักได้
ก็ยังส่งใจไปถึง
แต่แนบแน่นด้วยไมตรีสูงส่ง
ไม่มีผู้ใดเสมอ...
(เพลงดวงใจ)

1.1.2 ความรักไม่สมหวัง

เป็นความรักที่นำความทุกข์ ความโศกเศร้าเสียใจ มาสู่ผู้ที่มีความรัก บทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ แสดงแนวคิดเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวัง ซึ่งมีสาเหตุดังต่อไปนี้

- สง่า อารัมภีร์ เห็นว่า ความรักไม่สมหวัง อาจเป็นเพราะฐานะที่ต่ำต้อยกว่า โดยเฉพาะของฝ่ายชายจึงทำให้ฝ่ายหญิงไม่สนใจ ความรักจึงไม่สมหวัง ดังปรากฏ

ในบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงไฮเซอไมรักฉัน เพลงฮอดรักคนยาก เพลงหลับไม่ลง เพลง
งอนจนเกินงาม เพลงใจรักของนักสู้ เพลงฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ เพลงเงินมิใช่กำแพงขวางกั้น
เพลงรักเขาข้างเดียว เพลงอยากมารักเขาเอง ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

... หัวใจจะพบว่าชาตินี้จะก่อ
ถ้อยคำรับรักจากปากเธอ

เพราะเราค้นค้นจนยาก
คงทำให้เราเพื่อไปคนเดียว...
(เพลงหลับไม่ลง)

... แสนซ้ำจำทนคนยากอย่างนี้
ชาตินี้มีกรรมจึงซ้ำอุรา

ไม่เห็นจะมีใครที่เมตตา
ยังคิดยังพำนัดาร่าง...
(เพลงฮอดรักคนยาก)

... คนจนนี้หนา
พูดครั้งใด เจ็บหัวใจ

ซ้ำอุรา เรื่อยไป
สาปจนตาย...
(เพลงงอนจนเกินงาม)

... เขื่องามเปรียบดอกฟ้า
ยากจนชั้นขมเหลือที่

สุดจะคว่ำมาแนบทรงพี่
ไม่เคยมีวันขึ้นอุรา...
(เพลงฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ)

... เพราะผมจนไม่มีทุกสิ่ง
ตัดบัวคงเหลือเชื้อใย

ฮอดหญิงทิ้งขว้างจนผมแปลกใจ
ไม่ว่าใครมักกล่าวผมว่าคุณก็จะได้ยิน...
(เพลงเงินมิใช่กำแพงขวางกั้น)

- สง่า อารัมภีร ยังมีทัศนะว่า การรักเขาข้างเดียว ทำให้เกิดความรู้สึกกระทบใจ เศร้าใจ ดังปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงรักเขาข้างเดียว เพลงอยากมารักเอง ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

... ออกเฮอร์รักเขาข้างเดียว
ต้องตรมแล้วโทษใครได้

เปล่าเปลี่ยวสุดเหลือหาใคร
โทษหัวใจของเราเองเออ

(เพลงรักเขาข้างเดียว)

... ขุ่นเคืองโกรธแค้นกับใคร
รักขึ้นชมตรมซิดเซียว

ก็ไปรักเขาข้างเดียว
รักข้างเดียวตรมอร่า...

(เพลงอยากมารักเขาเอง)

นอกจากนี้ การที่คนรักไม่มีความซื่อสัตย์ ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุใดก็ตาม ย่อมก่อให้เกิดความทุกข์ทั้งสิ้น ดังปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงมนน้อยใจ เพลงเศร้าใจ เพลงพุ่มนี้ เพลงราตรีกำสรวล เพลงเขาไม่รักเราจริง เพลงหลานลีมอาได้ เพลงไหนเธอว่ารักพี่ ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

... คุณคงมีเพื่อนใหม่
ผิดนัดผมยังไม่เคย

พบเพื่อนเก่าจึงได้ทำเฉย
คุณมาละเลยให้มนน้อยใจ...

(เพลงมนน้อยใจ)

... โธ่รักเราเอ๋ย
หวังคลาญดังสายลม

จดจิตชื้อตรงเฝ้าพะวงหมายขึ้นชม
เศร้าระทมเพราะว่าเธอบิดแซ่เขื่อน...

(เพลงพุ่มนี้)

...เรื่องมันแล้วไปแล้ว
เคยได้เจ็บได้อาย

วิมานแก้วได้พังทลาย
เพราะเธอมาหน้าหมายชายอื่นชม...
(เพลงเขาไม่รักจริง)

ความทุกข์ ความผิดหวังที่เกิดจากการรักคนที่มีเจ้าของ เป็นความเศร้าอย่างยิ่ง ดังปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงรักซ้อนซ้อนรัก เพลงผมรู้ดี ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

...ชื่อเกินไป
ว่าใจเดียวทั้งไม่มีห่วง
เมื่อมีแล้วรักกลับซ้อน
เห็นอกลูกผู้หญิง
ต้องคั่นน้ำตา

ถึงได้โดนเขาหลอก
เธอชิงบ่วงล่อใจหญิง
ทำให้อ่อนใจจริง
ฉันจึงต้องนั่งอันธพาล
ได้ศอกทุกวัน...

(เพลงรักซ้อนซ้อนรัก)

...
แม่แย่งดวงแก้ว
ใจชั่วระทมไม่วาย
โหยขอรักหากชาติหน้ามี
รักกันตราบฟ้าแลดินมลาย
ถึงห้ามใจปอง

รู้ว่าคุณมีคู่แล้ว
เราคงพลาดแนวของชายชาติวี
เพราะรักศักดิ์ชายจึงชวดชมเทวี
ผมขอจองคุณนี้เป็นคู่ชีวิต
รู้ว่าคุณมีเจ้าของ
ตามผองคอยจ้องเพราะคุณสะกดใจ
(เพลงผมรู้ดี)

อย่างไรก็ตาม ความไม่พร้อมของผู้ชายหรือเพราะเหตุใดจำตามก็ต้องเสียสละคนรัก ไปได้แต่งงานกับชายอื่นจึงทำให้เกิดความทุกข์ใจ ดังปรากฏบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงนิสวาสาวย เพลงบางปะอิน เพลงเสียสละรัก ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

...เธอสำรวจสรวลอยู่กับคู่ขึ้น
ข้าเสียตาความรักสักเพียงใด

จงยังยืนสุขอยู่กับคู่ใหม่
จักแข็งใจจำช่วยอำนวยพร...

(เพลงบางปะอิน)

...ฉันรักเธอจึงยอมให้เธอไปแต่งงาน
ฉันยังไม่พร้อมแม้แสนจะรักก็ต้องยอมพลี

เพราะชีวิตหญิงมิได้ผ่านจะเสียศรี
อยากให้เธอมีศรีสักดีสักใจ...

(เพลงเสียสละรัก)

นี่คืออีกสาเหตุหนึ่งในความรักที่ไม่สมหวัง เพราะความเจ้าชู้ของผู้ชาย ผู้ชายเจ้าชู้มักจะสร้างปัญหาให้กับคนรัก ทำให้ผู้หญิงเจ็บปวด รมชื่นใจ ดังปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงเพราะเธอเป็นดวงใจ เพลงพม่าร้าง เพลงแม่ศรีเอ๋ย ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

...เขาว่าผู้ชายทุกคน
มองหญิงสาวเอ็นดู
สาขคาอ่อนโยนเหลือดี
เอาเปรียบผู้หญิงแล้วไม่จุนเจือ

เมตตากระคนเจ้าชู้
แต่ตาคล้าขงสะกดเหลือ
แต่ก็มีรสเค็มดังเกลือ
ช่างร้ายเหลือใจไม่เคยจะเจอ...

(เพลงเพราะเธอเป็นดวงใจ)

...ชาติเจ้าชู้ดีทั้งถีนและถ้วน
ชมโน่นคินี่นาระอา

ร้อยพันร้อยอย่างไม่สร้างชา
ขอเสียท้อฮ่อเสียเวลาทำพูดทำจารู้ทำทรอกเอช

(เพลงพม่าร้าง)

...แสนระอา
พวกเจ้าผู้ฉ้อฉล

จะเอากันล่อมหน้าล่อมหลัง
 ไม่อยากรับฟังวาทะที่...
 (เพลงแม่ศรีเอษ)

ในบางครั้ง ความรักก็ขาดเหตุผล มักใช้อารมณ์จึงทำให้รักเร็ว ก่อนความทุกข์และความขมขื่นที่อีกฝ่ายหนึ่ง ดังปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงเมื่อวานนี้ เพลงเมื่อคืนนี้ เพลงเลิกเม็นเฟิ่นะ เพลงหลงทางรัก ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

...เมื่อวานนี้เรายังดีกันอยู่
 ฉันเองหัวใจได้แต่งงาน

เหตุใดไม่รู้หลงเคื่องกัน
 เชอโกรชฉินด้วยเหตุใด...
 (เพลงเมื่อวานนี้)

...เมื่อคืนนี้คนดีของพี่ไม่มอง
 หวานล้ำเกินจะพรรณนา
แต่เวลานี้โยนน้องหมางเมินไปแล้ว
 พี่เลี้ยงหรือผิดอย่างไร

น้องยังออกอ้อนชิดชมให้พี่สุขสมอร่า
 หวานที่เชอชอบมาช่างหวานซึ่งใจ
 รู้ใจพี่บ้างหรือเปล่าว่าเจ็บปวดรวดร้าวเพียงใด
 น้องควรให้อภัยมิควรรีบด่วนตัดไมตรี...
 (เพลงเมื่อคืนนี้)

สง่า อารัมภีร มีความเชื่อในเรื่องบาป-บุญ จึงเห็นว่า ความรักที่ไม่สมหวังอาจจะ เป็นเพราะฝ่ายหนึ่งมีวาสนาน้อย สร้างบุญมาไม่พอที่จะบันดาลให้ได้เป็นคู่ครองกัน ดังปรากฏใน บทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงทาสเทวี เพลงแก้วดาววิญจิต เพลงรำพึง-รำพัน ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

...บุญฉันมีแต่คงไม่ถึง
คอยเฝ้าแต่คอยทุกครา

ฟ้าจึงไม่เวทนา
ดวงจันทร์ราไม่ลอยเลื่อนมาใกล้เรา...
(เพลงทาสเทวี)

...ตัวพี่ไม่มีบุญเทียม
มันม่จะเวทนา

จึงเฝ้าเจียมอยู่ห่างแก้วตา
เพียงแต่ซ่ายตาก็จะเป็นพระคุณ
(เพลงแก้วตาขวัญจิต)

...วาสนาของข้าต่ำ
น้อยหรือไม่เห็นเวทนา

เฝ้าหลงครวญรำเฝ้าคำทุกเวลา
เพียงแต่ไบน้าเธอไม่เห็นนามอง...
(เพลงรำพึง-รำพัน)

- อุปสรรคของความรักที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การมีประเพณีแตกต่างกัน
ดังปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงยอดพิศวาส เพลงยี่นดไม้ได้หรือ ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

...ยอดเยยยอดพิศวาส
มองสาธตาเห็นใจว่าเรารักกัน

ดวงใจพี่แทบขาดที่ชาตินี้มีกรรม
แต่ประเพณีนั้นมาพรากเราให้ต้องจากกัน...
(เพลงยอดพิศวาส)

...ดวงใจเจ้าไปจากพี่
พี่ข้าขึ้นชมตรอมตรมอกสะท่อน
ประเพณีพรากน้องพี่ไป
แต่แล้วไอ้เอ๊ยโดนเลอลืมสัมพันธ์

ด้วยประเพณีอกพี่จึงไร้คนนอน
แล้วเจ้าโสมสมรเจ้าร้าวรอนร่ำเพียงใด
พรากแต่เพียงกาสใช้ใจเราร้างลาถิ่น
ได้เจอหน้ากันท่าเห่ท่าหันจากตา...
(เพลงยี่นดไม้ได้หรือ)

1.1.3 ความรักที่ต้องพลัดพราก การสูญเสียคนรักโดยการพลัดพรากจากกัน
อย่างไม่มีวันกลับ มีผลทำให้ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่เศร้าโศกเสียใจ ดังปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ เช่น
เพลงห่วงรักอาลัย เพลงบูชาสวาท เพลงอภิมันครวญ เพลงสูญเสียสิ้นชีพ ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

... เธอจากไปไม่หวนกลับ
ยามจะนอนให้เราร้อนถอนใจ

เหมือนดาวเดือนดับจากฟ้าอำไพ
สองมืออ่อนไหวค่อยพบกันใหม่ในเมืองแมน...
(เพลงห่วงรักอาลัย)

... แสงสุริยชีวิตดับลง
คราตรีศูณฺณอยู่เป็นที่พิราลัย

ซากรักยังคงพิมพ์ใจ
อภิมันทาสรักรานใจร่ำให้อารมณ์...
(เพลงอภิมันครวญ)

... ไอ้เตี๋ยงศิลาและกอร์ปบุลี
หรือไฉนน้ำหอมทำให้พี่ตรอมอัสสซอล
ทุกคืนมาปรนและร่ำโศกา...

ทั้งทุกคราตรีที่ประสพคุณ
งานศพศพพาพี่จะจำทน
(เพลงบูชาสวาท)

1.2 ความรักในครอบครัว จากบทเพลงของ สง่า อารัมภีร ได้สะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับ
ความรักในครอบครัว ดังต่อไปนี้

1.2.1 ความรักของบิดามารดา

ความรักของบิดามารดาที่มีต่อบุตร เป็นความรักที่มีความมั่นคงยิ่งกว่า
สิ่งใดในโลก เช่น

ไอ้ความรักในจะแสนขี้ใจ
 ยามนอนแม่คอยพิด้วี
 เมื่อลูกยังเล็กและชนแม่ก็เฝ้าทน
 คอยกลัวจะหายคลาดตา-ข้าวปลาคอยป้อน
 รักของแม่บริสุทธิ์
 รักของแม่ขึ้นบาน
 จะเติบโตจนเหมือนคนทั้งปวง
 จะเป็นลูกหญิงหรือชาย-แม่รักไม่หน่าย

เทิสมรักแม่ได้มีแต่อกภัยและปรานี
 ให้ลูกนี้สุข-ไว้ทุกเมื่อยามนิทรา
 ขอเพียงให้ลูกเติบโตมา
 ลูกอ่อนก็ทนทรมมา
 สวองามผูกมั่งละมุนละไมอ่อนหวาน
 โชติเคราะห์การตราบจนโลกมลาย
 แม่ยังคอยห่วง ระวังหวงลูกอยู่ไม่วาย
 รักแม่ประเสริฐเลิศเอศ

(เพลงรักของแม่)

และในบทเพลง "พระคุณแม่" ดังนี้

อันพระคุณของแม่นี้เออ
 ล้วนแต่ปกแผ่พระคุณเกิดไว้
 ยิ่งเล็กเขาว่าอยู่แม่อุ้มชู
 เฝ้าแต่เพื่อแม่รักลูกแรมเดือน
 ยามลูกนอนแม่ร้องไห้กล่อม
 ลูกร้องหิวนมแม่ไม่ขมขื่นใจ
 อันพระคุณของแม่ท่วมล้น
 คิดไว้บ้างเมื่อครั้งยังเล็กนอนเปล

ลูกนี้สุดเอ๋ยมาเฉลยค่าได้
 เลี้ยงลูกจนโตใหญ่ ใครเล่าจะเหมือน
 ค่าเข้าแม่อยู่คอยอุ้มชูมิเคลื่อน
 มิได้เคยลืมเลือนรักลูกดังดวงใจ
 เลี้ยงลูกจนอมเท่กล่อมให้ลูกหลับไป
 ใ้หันมลูกกินอิ่มได้ลูกหลับไปแม่เฝ้าเฝ้าเปล
 ปรอดคิดทุกคนใจอย่าคิดหันเห
 เสี่ยงใครเล่ากล่อมให้เฝ้าเปลให้ลูกหลับนอน

(เพลงพระคุณของแม่)

ลูกจึงควรมีความรักและความกตัญญูต่อบิดามารดา

ไอ้สุดบูชองค์เดิยของลูกเออ
 แม่คอยเป็นห่วงยามลูกนิทรา

พระคุณเหลือเอ๋ยพระหนา
 ลูกห่างลับตาแม่เฝ้าพาเป็นห่วงใย

ไอ้แม่จ๋าแม่ลูกไม่ขอลืมคุณ
 ฟ้าฟามฟ้าลูกดังหนึ่งดวงใจ
 พระคุณของแม่
 น้ำทิพย์จ๋าที่รินโรยละออง
 ไอ้สูกุญซำองค์เดียวของลูกเออ
 ลูกขอทูนเทิดและเฝ้าบูชา

ที่ได้ทูนเก้ออารีลูกไว้
 ยุงเหลือบรินโรกัไม่ให้ต้อง
 แม่แต่ฟ้าก็ยังเป็นรอง
 ไม่เ็นเท่ารักของมารดา
 พระคุณเหลือเอ้อพรรณนา
 รักถึงชีวาของลูกเออ

(เพลงแม่ของลูก)

พ่อจ๋า หนูรักพ่อยิ่งกว่าใคร
 หนูรักพ่อดังศาสนา
 พ่อจ๋า ถึงเราจะยากจะจน
 จนเงินนั้นมันเรื่องเบา
 หนูอยู่เคียงพ่อ
 มือเรามีพลังจากใจ
 พ่อจ๋าหนูรักพ่อยิ่งกว่าใคร
 หนูรักพ่อยิ่งกว่าฟ้า

รักด้วยใจ สมบูรณ์ไปด้วยศรัทธา
 แม้ชีวาที่ไม่รักเทียบเท่า
 ออ่าถึงवलทุกซ์ไปให้ใจเศร้า
 ไม่ควรเศร้า เพราะเราไม่จนใจ
 หนูไม่ท้อให้พ่อนำไป
 ต่อสู้ต่อไปนะจ๊ะพ่อจ๋า
 รักด้วยใจ สมบูรณ์ไปด้วยศรัทธา
 และพลังมารวมกันเออ

(เพลงพ่อจ๋า)

ควรยกย่องเทิดทูนความเสียสละของ "แม่"

พระคุณของแม่สุดฟ้าแลดินกว้างไกล
 จะร้อนหรือเย็นแม่อดทน-จะมีหรือจนแม่หน้าชื่น
 ในกาชของลูกเลือดเนื้อแม่จุนให้
 เพื่อลูกเพื่อรักภักดี-เพื่อบุพการีที่แน่วแน่
 แล้วไซ้พ่อทั้งให้แม่กำพรว้า
 ลูกเข็ดน้ำตาด้วยมือนี้

เพื่อลูกด้วยใจไม่คิดเป็นอื่น
 เพื่อลูกเพื่อลูก-ลูกของแม่
 ตราบจนเติบโตใหญ่ไม่ปรวนไม่แปร
 ไอ้แม่จ๋าแม่-วีรสตรี
 ใจแม่รำหาอยู่ทุกนาที
 แม่จ๋าชาตินี้-แม่เกิดมาเพื่อให้อภัย

เงยหน้าสัมผัสศักดิ์ศรีของเราแม่จ๋า
แม่ให้น้ำใจในตรี-ไม่เลือกผู้ดีเลือกไพร่

แม่เกิดมาใช้เป็นทาสชีวิตไม่
"ลูกของแม่ไซ้รี" ภูมิใจจริงเออ
(เพลงพระคุณแม่)

1.2.2 ความรักระหว่างสามภรรยา สง่า อารัมภีร์ กล่าวถึงชีวิตครอบครัว
ระหว่างสามภรรยาว่า ผู้เป็นภรรยาก็พึงเป็นภรรยาที่ดี ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้
- มีความเป็นเพื่อน ตัวอย่างเช่น

...เมื่อเอ๋ยเมื่อยแกว
เธอเป็นทั้งเมื่อยทั้งเพื่อน

บุญของพี่จริงแล้วได้เธอเป็นขวัญเรือน
สูงค่ากว่าหญิงสวยเกลื่อนที่เห็นกันอยู่ทั่วไป...
(เพลงเมื่อยแกว)

- เป็นกำลังใจให้สามี ตัวอย่างเช่น

...ฮามโตที่ได้เจ็บซ้ำ

เธอก็คอยพำปอลบโชนให้หายทุกที...
(เพลงเมื่อยแกว)

...ซ. - น้องเอยน้องพี่ น้องเป็นเพื่อนปลอบชีวิตพี่นี้
...ฮามโตที่ได้เจ็บซ้ำ

(เพลงจนเงินไม่จนใจ)

ชีวิตคู่จะราบรื่นได้นั้นสามภรรยาจะต้องมีความซื่อตรงต่อกัน รู้จักเสียสละ ให้อภัย
เช่น

...ชีวิตที่จริงเพราะสัจจะ
จะมีน้องก็แบ่งปันกันได้

ต่างมานะพยายามให้อภัย
เพราะสองเราจริงใจไม่จืดจาง...
(เพลงดาวประดับใจ)

...ความรักนิรันดร์
จะหนักนิศเบาหน้อยนั้น

นั่นคือต้องอ่อนผ่อนปรนเข้าหากัน
อภัยให้กันรักเป็นไม่มีโรยรา...

(เพลงสอนรัก)

1.3 ความรักชาติ สง่า อารัมภีร เห็นว่า ความรักชาติเป็นความรักที่ยิ่งใหญ่ คือผู้
รักษาเอกราชของชาตินั้นควรแก่การยกย่องบูชา ตัวอย่างเช่น

...นักรบจำ
ฉันอยากรับใช้เธออยู่ทุกนาที
รักของเราคือรักชาติ
รักกลั่นมาจากดวงใจ
นักรบจำ
ฉันอธิษฐานกับหมอน

เธออยู่แนวหน้ารักษาปฐพี
อยากให้เรามีความสุขแจ่มใส
รักในสละอาดพิลาสพิไล
เพื่อให้ชาติไทยคู่ฟ้าสถาวร
ทุกทุกคราก่อนฉันจะนอน
ให้ोरิราชราญรอนพ่ายแพ้ันกรบไทย...

(เพลงแด่นักรบไทย)

เราได้ขออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ช่วยปกป้องรักษาชาติให้แคล้วคลาดจากภยันตรายทั้งปวง

...ญ - ข้าฯ ขออันเชิญ
โปรดคุ้มรักษา
ท - ข้าฯ ขออันเชิญ
โปรดจงบันดาล
คู่ - เราขอบวงสรวง
นำสันติภาพให้

เทพบุตรเทพธิดา
ให้ประชาชาวไทยสำราญ
เทพไททุกพินาน
ให้ลภัยผ่านชาติเราไปไกล
ปวงเทวารักษาชาติไทย
ชาวไทยร่วมเย็นสวัสดี...

(เพลงบวงสรวง)

2. แนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิง

ผู้หญิงที่ดี ควรจะเป็นผู้ที่มีความงามพร้อมทั้ง กาย วาจา ใจ เช่น

...น้องงามด้วยใจ ทั้งกายก็งาม วาจาก็ตาม น้องงามไม่มีใครเหมือน...

(เพลงรักแท้)

...คุณงามน้ำใจงามไม่ตรี
คุณงามทั่วสรรพางค์

งามเป็นผู้ดีมีดีหญิงใดใด
งามสมตัวอย่างกุลสตรีไทย...

(เพลงผมมองคุณ)

...หนึ่งนุชสุดโสภี
ทั้งกายพริ้งวาวงาม

มีความดีเพียงความงาม
จิตใจก็งามสมเป็นยอดหญิงไทย...

(เพลงหนึ่งนุช)

- ทั้งยังอาจงามด้วยความรู้ เช่น

...งามของดาวงามเลิศ
งามกาย-สรีวิไล

งามศักดิ์ประเสริฐเลิศวิชาทั่วไป
งามน้ำใจเหนือหญิงใดในพสุธา...

(เพลงดาวรุ่ง)

- ผู้หญิงควรรักษานวลสงวนตัว ดังตัวอย่างเช่น

...รักษานวลสงวนศักดิ์หงส์
อ่อนน้อมแต่ริ้มใจอยู่ทุกครา
ใจกับปากตรงกัน
แวมยุราฮิดเห็นยาว

ไม่เคยลุ่มหลงคำหวานช้ำมากหน้า
แวมยุราใจโลจจริงเจียว
ชื่อตรงคงมั่นใจเดียวรักเดียว
ศักดิ์หญิงสิ่งเดียวเป็นยอดบุษยา...

(เพลงแวมยุรา)

... น้ำเพชรเพชรแพรวส่องสอนใจ
ใจหญิงจงหึง ใจหญิงจงงาม ใจหญิงจงงาม

เหมือนเดือนคนใส่มิให้คนหาม
 คุจความงามของเพชรเออ
 (เพลงน้ำเพชร)

... หึงเออ หึงใจทะนง
 หวังรักชมสมคำ

ศักดิ์ทรงว่าองค์โสภา
 จากชาวฟ้าแหล่งเดียวกัน"
 (เพลงกินรีล่องฟ้า)

... เขอน่ารัก

รักษาศักดิ์มีใจภักดีและกรุณา...
 (เพลงทิดดาว-บุษยา)

... ยอดดอยนงค์น่ารักแกวักล้า
สาวงามฉลาดแจ่มใส
หึงในเกียรติของตน
 งามของยอดดอยนงค์

เด่นกว่าหญิงใด
 ทั้งใจมั่นคง
 ลำบากก็ทน ไม่ท้อพะวง
 ล้าเลิศยิ่งกว่า ยอดเขามาลัย...
 (เพลงยอดดอยนงค์)

ส่วนผู้หญิงที่ไม่รักนวลสงวนตัว จะต้องทุกข์ระทมแต่ผู้เดียว ตัวอย่างเช่น

... โอ้ว! เสียดายตัวนัก
 จะออกซื้อเสื้อชวไปทั่วทิศ

เพราะเชื่อนั่นหลงรักจึงข้าใจ
เมื่อหลงคิดผิดแล้วจะโทษใคร...
 (เพลงอนิจจาความรัก)

... เราเคยนอนในอ้อมแขน
แต่แล้วทิ้งไปไม่เหลือเงา

เคยห่วงหวงแทนด้วยรักเขา
 จึงต้องเศร้าเฝ้าตาย...
 (เพลงจินตนาอาลัย)

3. แนวคิดเกี่ยวกับศาสนา

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติของคนไทย เป็นแนวทางการดำเนินชีวิต คนไทยต่างยึดมั่นในคำสอนของพุทธศาสนา หลักธรรมในศาสนา จึงมีอิทธิพลต่อการประพฤติปฏิบัติตนของคนไทย จากบทเพลง สง่า อารัมภีร เสนอแนวคิดเกี่ยวกับศาสนาในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ความเชื่อในกฎแห่งกรรม

สง่า อารัมภีร เห็นว่า ชีวิตคนเราจะยากดีมีจน จะสุขหรือจะทุกข์ขึ้นอยู่กับเวรกรรม ไม่มีใครหนีกฎแห่งกรรมได้ ดังปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงกามเทพเจ้าเอ๋ย เพลงพิมพ์ครวญ เพลงที่รักเราไม่ควรรักกันเลย เพลงข้าข้ารัก เพลงขอความรักยากจน เพลงขอคพิสาส ฯลฯ ตัวอย่างเช่น

...จงเชื่อในความจริง

ทุกสิ่งที่ทำกรรมบันดาล...

(เพลงกามเทพเจ้าเอ๋ย)

...ไอ้เวรหรือกรรม

ชอกข้าขึ้นชม

หนูนนำไปใส่ฟ้าโศกระทม

ตรอมตรมทุกค่ำคืนวัน...

(เพลงพิมพ์ครวญ)

...แสนข้าจำทนคนยากอย่างนี้

ชาตินี้มีกรรมจึงข้าอุรา

ไม่เห็นจะมีใครมาเมตตา

ยิ่งคิดยิ่งพาน้ำตาร่วง...

(เพลงขอความรักยากจน)

...ขอเอชขอคพิสาส

มองสายตาว่าเรารักกัน

ดวงใจพี่แทบขาดชาตินี้มีกรรม

แต่ประเพณีนั้นมาเกินไปให้ต้องจากกัน...

(เพลงขอคพิสาส)

.... กรรมใดชักนำเรามาพบกัน
ให้เฝ้าโศกหวนครวญคร่ำละเมอ

ให้รักให้ฝันหมายมั่นเสมอ
แล้วไยนะเออ กรรมแกล้งแสร้งใจ...
(เพลงที่รักเราไม่ควรพบกันเลย)

... สะกดจิตใจไม่วายหาใช่ร่ำ
ลมเย็นเจ้าพัดอาวรณ์อร่าเร้าร้อนฤดี

แต่ไม่บรรเทากลับเหงาฤดี
เกิดมาชาตินี้มีกรรม...
(เพลงข้า-ข้ารัก)

... โอ้เราจะพ้นหรือไร
กรรมเวรไม่แปรผัน

หมองไหม้มิวายวันวัน
ตามกันให้เศร้าระทม...
(เพลงแม่ทะเลยิ่งระทม)

... บางปะอินถิ่นรักอันศักดิ์สิทธิ์
คงเป็นกรรมจำพรากมาจากนาง

ยังตรึงติดเดือนใจถ้าไม่ห่าง
เป็นจากอย่างชั่วชีวิตไม่คิดคืน...
(เพลงบางปะอิน)

... เพราะชอบฟ้าแควบลงหรือไหน

เวรและกรรมจึงข้าให้กังจัน...
(เพลงเพราะชอบฟ้าแควบ)

... โอ้ไอดา
เทวาทิงบันดาล

รักชาตินี้มีกรรมพลาญ
ทรงประทานให้รักวาท...
(เพลงสุญรักสิ้นชีพ)

... ต้องตรมถิ่นชมเหลือแสน
เหมือนบาปคอยสาบสรคัณจึงหมองไหม้

อันจนยากแค้นกว่าใคร
เมื่อไหร่จะพ้นเวรกรรม...
(เพลงใจรักของนกสู)

- คนเราเมื่อทำกรรมดีย่อมได้รับผลดี ตัวอย่างเช่น

...สาวอย่างคุณ

ไอ้บุญ หนุนให้เจอ...

(เพลงรักแรกพบ)

...ดาวเรืองคนสาว
เราต่างคนต่างอยู่ไกล

บุญสอง เรานั้นชั่วชวลใจ

บุญได้ บันดาลให้อยู่ใกล้เสียจนใจตรงกัน...

(เพลงดาวเรือง)

...บุญพี่ที่เชอลดกาบ

สู่อ้อมอก หมายธาสิ้น...

(เพลงกึ่งแก้วชวนฟ้า)

...มีบุญกว่าใครในพสุธา

ฟ้าจึงยอมให้ชมสร้อยฟ้าคนงาม...

(เพลงสร้อยฟ้า)

...บุญไต่บันดาลพัศตร์ให้เจิดจัน

ลาวัลย์เรียงนราขแจ่มจันทรอาสนาวพัศตรา...

(เพลงเรียมครวญ)

- คนเราเมื่อทำกรรมไว้อย่างไรย่อมได้รับผลเช่นนั้น ตัวอย่างเช่น

...ชบาไฟ

สาวงามจับใจกระทั้งเงา

รักชบาจนลั่นทรวงเรา

แต่บุญครั้งก่อนเก่ามิไม่ถึงจึงตรม...

(เพลงชบาไฟ)

...บุญฉันมีแต่คงไม่ถึง

ฟ้าจึงไม่เวทนา...

(เพลงทาสเทวี)

... พี่คงไม่มีบุญถึง
ขอขอลดพฐ

จึงรำพึงเพื่อให้รู้
จงเอื้อเอ็นดูพี่ในเอย
(เพลงโสภาพรรณราย)

... บุญเราไม่มีพอ

เฝ้าคอยรอเหมือนรอเดือน...
(เพลงพุ่มนี้)

... ตัวพี่ไม่มีบุญเทียม

จึงเฝ้าเจียมอยู่ห่างแก้วตา...
(เพลงแก้วตาขวัญจิต)

... แม้บุญพี่มีกับเขา

จะพอเป็นเงาตามหลังมธรา...
(เพลงแวมมธรา)

... เพราะบุญน้อยจำพลอยเสียสละ

เชอทั้งน้ำตา...
(เพลงเสียสละรัก)

3.2 ความเชื่อในเรื่องชาติภพ ความเชื่อนี้มีอิทธิพลต่อ สง่า อารัมภีร์ เห็นว่า มนุษย์เรายังมีการเวียนว่ายตายเกิด คือมีชาตินี้และชาติหน้า เมื่อชาตินี้ผิดหวังก็ยิ่งขอให้สมหวังในชาติหน้าดังปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงผมรู้ดี เพลงพี่รักเธอคนเดียว เพลงเสียสละรัก เพลงสอบใจ เพลงดวงชีวัน ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

... ใจข้าระทมไม่ว่าย
ไอ้อลลรักหากชาตินี้มี

เพราะรักศักดิ์ชายจึงชวนชมเท
ผมขอจงคุณนี้เป็นคู่ชีวัน...
(เพลงผมรู้ดี)

... ชาติก่อนนี้คงได้ร่วมบุญ
มาชาตินี้จึงได้ผัวพาน

ทั้งการผูกเกือกตลอดกาล
สมานไมตรีแนบซึ่งตริงฤทัย...
(เพลงพี่รักเธอคนเดียว)

... เพราะมีบุญน้อย
ขอเป็นชาติหน้า
ชาตินี้รักเธอ
ฉันจึงยอมให้

จำพลอยเสียสละเธอทั้งน้ำตา
จะเข้าวิเวกกับเธอให้ได้
ชาตินี้รักเธออย่างจริงจัง
เธอไปแต่งงานสราญสุขเอย
(เพลงเสียสละรัก)

... ฉันคงรักเธอไม่รู้ลืมเลือนหาย
จะเป็นนักชาติตามไป
รักฉันแน่นอนตราบนิจนิรันดร์...

รักเธอตราบนิจนิรันดร์วอดเป็นเถ้าถ่าน
ไม่เปลี่ยนใจรักนงคราญ
(เพลงสยบใจ)

... ฉันรักเธอซื่อต่อเธอจนสุดใจ

ฉันรักเธอทุกชาติไปดวงชีวัน...
(เพลงดวงชีวัน)

3.3 การชี้ให้เห็นความไม่เที่ยง

สง่า อารัมภีร์ เห็นว่า คำสอนตามหลักพุทธศาสนา เป็นคำสอนที่ชี้ให้เห็นหลักความจริงของชีวิตว่า คนเรานั้นย่อมต้องพบกับ การเกิด แก่ เจ็บ ตาย ดังปรากฏในบทเพลงเงินมิใช่กำแพงบวชกัน เพลงสยบใจ เป็นต้น

ตัวอย่างเช่น

...คิดคุณแล้วเศร้าใจ
แกล้งแล้วหน้าต้องเหี่ยวไปสิ้น

อันความสวาทใช่เกินฟ้าเกินดิน
แม้โฉมยุพินจะเอาความรวยชื่อได้อย่างไร...
(เพลงเงินมีใช้กำหนดขวางกัน)

...ถึงกายของเธอร่วงโรยผันตามเวลา

ทิวาและราตรีกาลเปลี่ยนไปเช่นไร...
(เพลงสขบใจ)

4. แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์

คนไทยมีความเชื่อเรื่องอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เมื่อมีสิ่งใดที่เกิดขึ้น จะเป็นความบังเอิญหรือไม่ก็ตาม ก็มักจะคิดเป็นเพราะอำนาจของสวรรค์บ้าง เทวดาบ้างหรือพระพรหมบ้าง อำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์จึงมีอิทธิพลต่อจิตใจของคนไทย สง่า อารัมภีร์ เห็นว่า อำนาจนี้สามารถลดบันดาลให้สมหวังได้ ดังปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ เช่น เพลงมนต์รักดอกคำใต้ เพลงตัวไกลใจครวญ เพลงเสน่ห์สาวชาวเหนือ เพลงอุมาเมืองดิน เพลงดวงชีวัน ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

...โอ้ละเหออ
ก็ชวก็อชคล้อยตามกัน

เธออยู่เคียงฉัน
สวรรค์นั้นแหละบัญชา...

(เพลงมนต์รักดอกคำใต้)

...คอย-คอยไปก่อน
สวรรค์โปรดประทาน

หากรักรอนชีวาคงแหลกลาญ
บันดาลความทุกข์นิราศพันสองเรา...

(เพลงตัวไกลใจครวญ)

...งามแท้แม่เอยช่างงาม
เทพสร้างสวรรค์เธอหรือไร

เธองามเกินหญิงอื่นที่เคยเห็นให้ฉันไป
ถึงงามบาดจิตบาดใจไปทั่วสรรพางค์...

(เพลงเสน่ห์สาวชาวเหนือ)

...หากพรสวรรค์บันดาล
จักเรื่องเฟื่องฟ้าไกล

ประทานรักอำไพ
คงหวานชื่นในทรวง...

(เพลงออกมาเดินดิน)

...ดวงชีวันขวัญแก้ว
จุติมาจากสวรรค์

ประเสริฐเลิศแล้วเหมือนดวงแก้วรุ่งลาวัลย์
เทพไทแสงสรรค์ ป็นเป็นจอมนาวี...

(เพลงดวงชีวัน)

...ไม้งามมากมายหลายพันธุ์
ประดับโลกสวยหรรษา

เทพท่านสร้างสรรคประทานไว้
เราชุ่มชื่นใจเมื่อชมไม้งาม...

(เพลงเพลินชมพรางาม)

...โยเปลี่ยนใจไหน

เทพช่วยคลายคลายทุกสิ่ง...

(เพลงถามเทพเจ้าเอ๋ย)

สง่า อารัมภีร ยังเห็นว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์จะบันดาลให้บุคคลประสบผลตามปรารถนาก็
ต่อเมื่อบุคคลนั้นต้องสร้างบุญ สร้างกุศลไว้ด้วย เช่น การกรวดน้ำแผ่ส่วนกุศลหรือการบวงสรวง
ขอความคุ้มครองให้แก่ตนและผู้อื่นด้วย ตัวอย่างเช่น

...ทำบุญควาใจตั้งใจน้อมอุทิศ
เป็นหนทางชักนำมาสู่แดนสวรรค์

ส่งกุศลจิตอุทิศจอมขวัญ
ด้วยแรงรักมั่นผูกพันดวงใจ...

(เพลงห่วงรักอาลัย)

...ขออธิษฐาน
ตักบาตรแม่พระธรณีพิน

ตั้งปณิธานด้วยจิตมั่นคง

ผลบุญนั้นจงคุ้มกันความรักข้าม

ตั้งปณิธานต่อธรณีนี้น

ขออธิษฐาน

คุ้มครองข้าอันฮองสืบไป"

กุศลผลบุญที่มี

(เพลงกุศลรักตักบาตร)

...ญ - ข้าขออันเชิญ	เทพบุตรธิดา
โปรดคุ้มรักษา	ให้ประชาชน ชาวไทยสำราญ
ช. - ข้าขออันเชิญ	<u>เทพไททุกนิมาน</u>
โปรดจงบันดาล	<u>ให้อภัยผ่านชาติเราไปไกล</u>
คู่ - เราขอบวงสร้าง	ปวงเทวารักษาชาติไทย
นำสันติภาพให้	ชาวไทยร่วมเย็นสวัสดิ์
คู่ - ทิวแผ่นดินทอง	ไทยพี่น้องสามัคคี
อภัยและปราณี	คุณธรรมดี-กันทั่วทุกคน...
	(เพลงบวงสร้าง)

จากการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร นั้น แนวคิดที่ปรากฏคือ แนวคิดเกี่ยวกับความรัก ส่วนแนวคิดย่อยคือ แนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิง แนวคิดเกี่ยวกับศาสนา และ แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งยังได้ชี้ให้เห็นว่า อิทธิพลของความรักนั้น มักจะทำให้ชีวิตประสบกับความสุขและความทุกข์จากสาเหตุต่าง ๆ แต่ในขณะที่เดียวกัน สง่า อารัมภีร ได้นำเสนอค่านิยมของตนเอง อันมีลักษณะสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมไทย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สง่า อารัมภีร ได้รับอิทธิพลทางความคิดในด้านต่าง ๆ จากสังคมไทย จึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาสอดแทรกไว้ในบทเพลง เป็นที่น่าสังเกตว่า สง่า อารัมภีร มีแนวคิดที่มีคุณค่าทางด้านอารมณ์มากกว่าเชิงสร้างสรรค์

บทที่ 4

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาบทเพลงของ ส่ง่า อารัมภีร์ จำนวน 417 เพลง โดยศึกษาวิเคราะห์ ศิลปะการประพันธ์และแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของ ส่ง่า อารัมภีร์ สรุปได้ดังนี้

ศิลปะการประพันธ์ในบทเพลงส่ง่า อารัมภีร์

บทเพลงของ ส่ง่า อารัมภีร์ ที่นำมาศึกษา ส่วนใหญ่มีรูปแบบการประพันธ์คล้าย กลอนสุภาพหรือกลอนแปด รองลงมาเป็น กาพย์ยานี 11 และกลอนหก จะต่างกันที่จำนวนคำใน วรรค และการรับ-ส่งสัมผัสอันเป็นลักษณะธรรมชาติของบทเพลง ที่มีจังหวะและทำนองเป็นตัว กำกับสำคัญ จึงไม่สามารถนำรูปแบบฉันทลักษณ์ที่ตายตัวมาเป็นกรอบในการศึกษาบทเพลง ของ ส่ง่า อารัมภีร์ ได้ แต่ก็ยังมีบทเพลงที่มีรูปแบบฉันทลักษณ์เดิมพอควรคือ กลอนสุภาพ กาพย์ยานี 11 และกลอนหก อันเป็นลักษณะคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองที่คนไทยรู้จักคุ้นเคยมาช้านาน ช่วยให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านซาบซึ้งบทเพลงได้ง่ายและรวดเร็ว

ในด้านการใช้คำ อันเป็นศิลปะเฉพาะตัวของผู้แต่งแต่ละคนนั้น บทเพลงของ ส่ง่า อารัมภีร์ ได้รับการยอมรับจากสถาบันต่าง ๆ และผู้ฟังทั่วไปว่า บทเพลงของ ส่ง่า อารัมภีร์ มีการใช้คำที่ทำให้เกิดอรรถรสที่มีคุณค่าทางวรรณศิลป์ ได้แก่ การใช้วิธีซ้ำคำ การใช้วิธีสร้อยคำ การใช้คำอุทาน และการหลอกลำ ส่ง่า อารัมภีร์ สามารถใช้คำได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้ฟัง หรือผู้อ่านเกิดความเข้าใจในเนื้อหาและถ้อยคำภาษาในบทเพลง อันทำให้เกิดความสะเทือน อารมณ์ คล้อยตามลีลาการใช้ภาษากล้นคำที่ ส่ง่า อารัมภีร์ ถ่ายทอดออกมา

การใช้โวหารภาพพจน์ ในบทเพลงของ ส่ง่า อารัมภีร์ มีการใช้อุปมา อุปุทธา อุปนัย บุคลาธิษฐาน อติพจน์ ปฏิพจน์ ปฏิภาคพจน์ และสัทพจน์ ซึ่ง ส่ง่า อารัมภีร์ ได้ใช้ความคิด สร้างสรรค์ร้อยกรองบทเพลงด้วยการใช้ลีลาโวหารนั้น ๆ เพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และความฝันต่าง ๆ ไปยังผู้ฟังหรือผู้อ่าน

บทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ เป็นผลงานที่ใช้ความรู้ประสบการณ์ชีวิตบวกกับความสามารถในการแต่งเพลง จึงทำให้บทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ เป็นสื่อเพื่อความบันเทิงและได้รับความนิยมจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะการใช้คำ การใช้โวหารภาพพจน์ มีส่วนช่วยส่งเสริมให้บทเพลงมีความงามทางภาษาที่มีลีลาชวนฟัง มีความไพเราะเสนาะหู ให้อารมณ์ความรู้สึกและความหมายที่ดี ทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเกิดมโนภาพ สามารถรับอารมณ์รสและสุนทรีรสได้เป็นอย่างดี

แนวคิดที่ปรากฏในบทเพลง สง่า อารัมภีร์

จากการศึกษาพบว่า แนวคิดหลักคือ แนวคิดเกี่ยวกับความรัก แนวคิดย่อยคือ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง แนวคิดเกี่ยวกับศาสนา และแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ถึงแม้ว่าบทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ จะนำเสนอแนวคิดในเรื่องของความรักค่อนข้างมาก เป็นสาเหตุให้บทเพลงเหล่านี้ ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยรัก แต่ในขณะเดียวกัน สง่า อารัมภีร์ ก็ได้เสนอแนวคิดด้านศีลธรรมของสังคมที่ฝังใจไว้ในบทเพลงด้วย จึงทำให้บทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ มีเนื้อหาและแนวคิดเกี่ยวกับศาสนาอยู่มาก การฟังหรืออ่านบทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ จะทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ได้เรียนรู้ความเป็นจริงของชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความรัก ทั้งได้แนวคิดทางจริยธรรมที่จะนำไปประกอบเป็นแนวทางดำเนินชีวิตให้มีความสุข

จึงกล่าวได้ว่า บทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ มีคุณค่าแห่งวรรณกรรม ทั้งในด้านศิลปะการใช้ถ้อยคำ ในด้านประเทืองอารมณ์ และในด้านบำรุงความคิดและสติปัญญาอย่างครบถ้วน

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ พบว่า บทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ จำนวน 417 เพลง มีลักษณะความเด่นทางกลวิธีการประพันธ์ในลักษณะคล้ายคลึงกันเกือบทุกเพลง สง่า อารัมภีร์ สามารถสรุปลักษณะเด่นที่สังเกตเห็นได้ชัด คือ ความหมายที่เร้าอารมณ์สำหรับผู้ที่อยู่ในวัยรัก บทเพลงหลายบทเพลงได้รับความนิยมจากนักฟังเพลงอาทิ เพลงร้องเดี่ยว เช่น เพลงทาสเทวี เพลงดวงใจ รักแท้ รักไม่มีพรมแดน พี่รักเธอไม่คลาย พี่รักสันต์ หนูรัก ฯลฯ เพลงร้องคู่ เช่น เพลงฝนนี้ เพลงมนต์รักดอกคำใต้ เพลงระแวงรัก เพลงจนจริงไม่จนรัก ฯลฯ เพลงเหล่านี้

ย่อมแสดงให้เห็นถึงความพยายาม และความสำคัญอย่างสูงของ สง่า อารัมภีร ที่ได้นำเสนอผลงานที่มีคุณค่าในเชิงวรรณศิลป์และความหมาย

เป็นที่น่าสังเกตว่า บทเพลงของ สง่า อารัมภีร มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความรักมากที่สุด อาจเป็นเพราะประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของ สง่า อารัมภีร ที่ได้ถ่ายทอดลงไปในผลงานเพลงเหล่านั้น ในบันทึกเรื่อง "นางในดวงใจของข้าพเจ้ามีอยู่ 3 คนด้วยกัน" ของ สง่า อารัมภีร (คอนเสิร์ตเชิดชูครูเพลงครั้งที่ 3, 2538 : 133 - 137) สง่า อารัมภีร ได้เล่าถึงนางในดวงใจ 3 คน ซึ่งนางในดวงใจคนแรกกับคนที่สองทำให้ สง่า อารัมภีร ผิดหวังในเรื่องความรัก เพราะความไม่พร้อมของตัว สง่า อารัมภีร คือความไม่พร้อมทางด้านเกียรติยศฐานะ และทรัพย์สินเงินทอง ดังนั้น ในบทเพลงหลายบทเพลงที่ สง่า อารัมภีร ประพันธ์ขึ้นจึงมีเนื้อหาที่กล่าวถึงความเสียสละที่ยอมให้ฝ่ายหญิงไปแต่งงานกับผู้อื่น เช่น เพลงนิศาสวาย เพลงบางปะอิน หรือเพลงเสียสละรัก เป็นต้น สง่า อารัมภีร ไม่เคยว่ากล่าวโทษหญิงใดเลย มักจะโทษตัวเองว่า บุญไม่ถึง หรือโทษเวรกรรมจึงทำให้พบกับความผิดหวังเช่นนี้ พอมาพบกับนางในดวงใจคนที่สามอันเป็นความรักที่สมหวัง เป็นความรักที่จะต้องฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ มาด้วยกัน เนื้อหาในบทเพลงจึงได้กล่าวถึงความภาคภูมิใจ ชื่นชม และยกย่องนางผู้เป็นที่รัก เช่น เพลงเมืงแก้ว เพลงดาวประดับใจ เพลงขอคนองค์ หรือเพลงสอนน้อง เป็นต้น นอกจากนี้ บทเพลงของ สง่า อารัมภีร ยังได้ชี้ให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเห็นแนวทางในการครองรักครองเรือนว่า จะราบรื่นได้นั้น ต้องมีความอดทน เสียสละ และให้อภัยซึ่งกันและกัน

จากเนื้อหาในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร แสดงให้เห็นว่า สง่า อารัมภีร เป็นผู้ที่มีแนวคิดกว้างไกลและมีลีลาการเขียนบทเพลงเป็นตัวของตัวเอง สามารถนำประสบการณ์ของตนเองมาบรรยายได้อย่างกลมกลืนกับทำนอง และจังหวะดนตรีได้อย่างไพเราะน่าฟัง สง่า อารัมภีร ยังเป็นบุคคลที่รู้จักปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และสภาพสังคมในแต่ละสมัยได้เป็นอย่างดี สังเกตได้จากบทเพลงชมความงามของหญิงสาว ในบทเพลงระชะแรกพบว่า สง่า อารัมภีร มองความงามของหญิงสาวที่คุ้นเคยในคตินิยมสมัยนั้นคือ งามกาย งามวาจา และงามใจ ต่อมาความงามของหญิงสาวนั้นได้เพิ่มคุณสมบัติอีกประการหนึ่งคือ งามความรู้และการศึกษาเพราะสุขสมัยและสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาแนวคิดของ สง่า อารัมภีร ที่รู้ทันโลกทันเหตุการณ์เสมอ

ถึงแม้ว่าบทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักหลากหลาย แต่ สง่า อารัมภีร์ ก็ได้พยายามวางกรอบศีลธรรมที่ต่างต่าง ๆ แทรกไว้ในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาแทรกไว้มากมาย ซึ่งเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีงามลงไป在心ใจของผู้ฟังและผู้อ่าน อันจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังในสังคมได้รู้จักการพัฒนาตน พัฒนาสังคม และจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติในที่สุด นับว่าบทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ มีคุณค่านอกจากจะใช้เป็นสื่อเพื่อความบันเทิงแล้วยังช่วยสร้างสรรค์จริยธรรมสังคมไทยอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาบทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ ในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยพบแง่มุมที่น่าสนใจ ศึกษาเกี่ยวกับบทเพลงอีกแง่มุมหนึ่ง คือ การศึกษาเปรียบเทียบบทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ กับบทเพลงของนักประพันธ์ท่านอื่น ๆ เพื่อหาลักษณะร่วมและลักษณะต่างด้านแนวคิด

מדורגות

บรรณานุกรม

กาญจนา นาคสกุล และคนอื่น ๆ. การใช้ภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, ม.ป.ป.

กุหลาบ มลลิกะมาส. วรรณคดีวิจารณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. ศิลปินแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินตติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2531.

เจตนา นาควัชระ. "ความสัมพันธ์ของวรรณศิลป์กับคีตาศิลป์ในเพลงสุนทราภรณ์," สุนทราภรณ์วิชาการ. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.

ดนตรีแห่งประเทศไทย, สมาคม. ที่ระลึกงานตัดสินเพลงแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน ประจำปี 2522. กรุงเทพฯ : สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย, 2523.

ธวัช ปุณโณทก. แนวทางการศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
บุษกร ครุทวงศ์. วรรณกรรมเพลงของพองค์ มุกดา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

ประจักษ์ ประภาพิตยากร. ความรู้พื้นฐานทางวรรณคดี. กรุงเทพฯ : ชินอักษรการพิมพ์, 2522.

ปรานี วงษ์เทศ. "เพลงพื้นบ้าน," วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร. 2(12) : กรกฎาคม - กันยายน 2523.

เปลื้อง ณ นคร. คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2507.

พงษ์ชัย ไทยวรรณศรี. วรรณกรรมจากบทเพลงสุนทราภรณ์. ปริญญาโท กศ.ม. พิชญโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2529. อัดสำเนา.

พรเพ็ญ ตันประเสริฐ. เพลงไทยสากลระหว่างพ.ศ. 2529 - พ.ศ. 2531 : การศึกษาในด้านภาษาและการสะท้อนวัฒนธรรมไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.

พรสุข บุญสุภาและคนอื่น ๆ. นวนิยายอังกฤษและนวนิยายอเมริกัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518.

วราวุธ สุมาวงศ์. "วิวัฒนาการเพลงไทยสากล," สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
ศักดิ์โสภาคการพิมพ์, 2527.

วิภา กองกะนันท์. วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ล้อม เฝิงแก้ว. วายุเวียงวรรณคดี. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2522.

ลักษณ์ สุทธสุวรรณ. วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง. ปริญญาพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

สมบัติ กิ่งกาญจนวงศ์. การวิเคราะห์เพลงลูกกรุง. ปริญญาพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

ลีลา พินิจกุล. ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2516.

สุขุมล จันทวี. วิเคราะห์เพลงไทยสากลแนวใหม่ในช่วงปี 2524 - 2534. ปริญญาพันธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. ภาษาไทย 7 (วรรณคดีวิจารณ์สำหรับครู) หน่วยที่ 1 - 6.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

สุทธีวงศ์ พงษ์ไพบูลย์. วรรณคดีและวรรณกรรมปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์,
2504.

สุวรรณ เกรียงไกรเพ็ชร. พระอภัยมณี การศึกษาในเชิงวรรณคดีวิจารณ์. กรุงเทพฯ :
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2518.

สุนัย มกราพันธ์. "แง่คิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม," เอกสารประกอบการเรียนการสอน
วิชาภาษาไทย 105. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2525.

อัมพร สุขเกษม. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับร้อยกรองไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524.

ภาคผนวก

ก. ประวัติและผลงาน

ประวัติชีวิตและผลงานของ
นายสง่า อารัมภีร
ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง
(เพลงไทยสากล)

นายสง่า อารัมย์ หรือที่รู้จักกันในนามแฝงว่า แจ้ว วรจักร เป็นคนกรุงเทพฯ โดยกำเนิด บรรพบุรุษมีเชื้อสายมาจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกิดที่ตำบลบางขุนพรหม เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2464 บิดาชื่อ สมบุญ และมารดาชื่อพิศ ตระกูลฝ่ายบิดามีอาชีพในการทำดอกไม้ไฟ และฝ่ายมารดามีอาชีพทำนา มีพี่น้องท้องเดียวกันรวมทั้งนายสง่า 7 คน นายสง่า เป็นบุตรคนที่ 3 และเป็นบุตรชายคนโต มีพี่สาว 2 คน น้องสาว 1 คน และน้องชาย 3 คน เมื่อเกิดมานั้น บิดามารดาเห็นว่าเป็นเด็กที่มีชะตาแรงด้วยความเชื่อถือในเรื่องโหราศาสตร์ จึงได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของ นาวาอากาศเอก ชุนสวัสดิ์ที่ฉิมพร และนางพิศวง (หรือทรงสอาด) ที่ฉิมพร ทั้งยังได้มีการเปลี่ยนดวงชะตามาเป็นคนเกิดวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2466 โดยเชื่อว่าจะทำให้ชีวิตของนายสง่าดีขึ้นด้วยการทิ้งปวง

ชีวิตในระยะแรกเริ่ม อยู่ในภาวะขัดสนได้เรียนหนังสือแต่ไม่ได้สอบไล่หลายครั้งเพราะไม่มีเงินจ่ายค่าเรียน จนเมื่อมาอยู่กับบิดามารดาบุญธรรมแล้ว ความเป็นอยู่จึงสะดวกสบายขึ้น นับเป็นโชคดียิ่งอย่างหนึ่งที่นายสง่าเกิด ณ ตำบลบางขุนพรหม ซึ่งยุคที่เป็นเด็กนั้น เขตบางขุนพรหม เป็นหมู่บ้านแห่งนักดนตรี เริ่มจากวัดบางขุนพรหม ซึ่งเป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต อันเป็นสถานที่มีวงดนตรีบรรเลงเป็นประจำทั้งวงปี่พาทย์มโหรี เครื่องสาย จนถึงบรรเลงเพลงไทยและเพลงฝรั่ง นายสง่าก็ได้ยินได้ฟังเพลงไพเราะนอกจากวงนั้นมิได้ขาด นอกจากนี้ เขตใกล้เคียงอันเป็นที่ตั้งของวัดอินทร์วิหาร วัดใหม่อมรศรี วัดสามพระยา ยังเป็นที่อยู่ของนักดนตรีกลุ่มเครื่องสายที่สำคัญหลายบ้าน อาทิบ้านของหลวงไพเราะเสียงซอ (อู่ รอยช้วน) บ้านหลวงเสียงเสนาะกรรม (พัน มุกดวาทย์) บ้านขุนสนิทบรรเลงการ (จง จิตเสวี) และครูละเมียด จิตเสวี บ้านของ นายเตียง ธนโกเศศ เรื่อยมาจนถึงบ้านพิณพาทย์ในซอยวัดสามพระยา เสียงดนตรีจึงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตในวัยเด็ก ซึ่งฝังลึกติดตัวเรื่อยมา ประกอบกับบิดาและมารดาบุญธรรม เป็นผู้รักดนตรี สรรหาเครื่องเล่นงานเสียงเพลงไทยเพลงฝรั่งมาไว้ฟังเล่นในบ้าน เสียงเพลงจึงเป็นเพื่อนนายสง่า มาตั้งแต่วัยเด็ก ได้ฟังเพลงของ "พราหมณ์" อันเป็นเพลงไทยสากลในระยะแรกเริ่ม ซึ่งแต่งขึ้นเป็นเพลงประกอบภาพแสดงละครมากเป็นพิเศษ จึงฝังใจในเพลงประกอบละครเรื่อยมา

การศึกษา

นายสง่า เริ่มเรียนหนังสือที่โรงเรียนเทียนอุปหลั ซึ่งอยู่ในย่านบางขุนพรหม การเล่าเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก อ่านหนังสือแตกฉานมาตั้งแต่เล็ก ต่อมาบิดา มารดาบุญธรรม ย้ายไป

ราชการที่จังหวัดลพบุรี จึงเขียนหนังสือที่บ้าน โดยมารดาบุญธรรมเป็นผู้สอน โดยเฉพาะภาษาไทยนั้นได้เรียนก้าวหน้าไปไกลมาก ได้สอบเทียบชั้นมัธยมปีที่ 3 ได้ และได้เริ่มเข้าฝึกงานแก่เครื่องยนต์ที่หมวดซ่อมของกองบินน้อยที่ 4 โคกกระเทียม จังหวัดลพบุรี สมัยนั้นเห็นว่าการเรียนได้อ่านออกเขียนได้เป็นที่พอใจแล้ว จึงมีงานอาชีพ การศึกษาในโรงเรียนจึงจบลงเพียงนั้น

ในเรื่องของการศึกษาวิชาดนตรี กล่าวได้ว่า นายสง่าเรียนด้วยตนเองมาตลอด เริ่มจากการฟังเพลง ซึ่งมีแผ่นเสียงประกอบละครเป็นพื้น ได้แก่ เพลงของพรานบุรุษ ซึ่งมีนางสาวประทุม ประทีปประเสน เป็นนักร้องสำคัญ ต่อมา ก็แผ่นเสียงเพลงจากละครเรื่องต่าง ๆ ของหลวงวิจิตรวาทการ เพลงจากภาพยนตร์เรื่อง ศรีกรุง ของ เรือโท มานิตย์ เสนะวิวัฒน์ และขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์) ชุดนั้น เป็นชุดเพลงละครทั้งหมด รวมทั้งละครร้องในแนวเก่าของ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ละครคณะแม่เลื่อน แม่บุญขาด เป็นต้น ทั้งหมดนี้จัดได้ว่าเป็นครูด้วยประสบการณ์การฟังเท่านั้น

นายสง่า เป็นผู้รักการอ่านหนังสือ เรียกได้ว่านอนหนังสือมาตั้งแต่อายุได้ 10 ขวบ หนังสือนวนิยายชุดนั้น ไม่ว่าจะเป็นของดอกรัณสี แม่อนงค์ แม่ราตรี ยายอบ ตลอดจนหนังสือวารสารต่าง ๆ เช่น เสนาศึกษา ก็อ่านจนหมด ทั้งวรรณคดีของเก่าก็มีได้ละเว้น จึงเป็นผู้ที่มีประสบการณ์กับภาษาไทยในแนวลึก ชอบโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และรักบทประพันธ์ประเภทกาพย์ห่อโคลงมากเป็นพิเศษ สามารถที่จะเขียนบทความ เรียบเรียงบทกลอนต่าง ๆ ได้ ตั้งแต่ยังอยู่ในวัยรุ่น ในระหว่างที่เรียนแก่เครื่องยนต์นั้น จิตใจมิได้ออกอยู่กับเครื่องยนต์เลย อ่านหนังสือหรือได้อินโครบรรยายถึงสถานที่แห่งใดงามน่าชม จิตใจก็อยากออกไปชมให้เห็นกับตา ดังนั้นในปี 2479 ขณะที่ผู้ปกครองไปธุรกิจที่กรุงเทพฯ นายสง่าจึงออกจากบ้านไปท่องเที่ยวตามลำพังตัวคนเดียว รับจ้างทำงานคุมเครื่องยนต์ที่บ้านแหลม เพชรบุรี จนถึงปี 2480 จึงกลับบ้านและเข้ารับราชการทหาร ถึงปี 2483

การเข้ารับราชการทหารที่ลพบุรีนั้น กองบินน้อยที่ 4 โคกกระเทียม มีเรืออากาศเอกเฉลิมเกียรติ วัฒนางกูร เป็นหัวหน้าหน่วย จัดให้มีวงดนตรีเพื่อความรื่นเริงของหน่วยงานขึ้น นายสง่า เป็นนักร้องประจำก่อนที่จะได้เรียนดนตรี เพราะมีพื้นเดิมสามารถร้องเพลงเก่า ๆ ได้แม่นยำมาก่อน เมื่อว่างการร้องเพลงก็ถือโอกาสหัดเป่าปี่สั้น ปี่ปัดโกโล่ พื้นเดิมที่ได้อินมามากแต่เด็ก ทำให้เรียนได้รวดเร็วมาก

วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2484 บิดามารดา บุญธรรมได้อำเภอลับบ้านเข้ามาประจำที่ กองพันอากาศกรุงเทพมหานคร นายสง่า อารัมภีร์ ได้ติดตามลงมาด้วยและในปีนั้นเองก็ได้เรียนดนตรีอย่างจริงจังกับครูคนแรกในชีวิต คือ เรืออากาศโท โพธิ์ ศานติกุล ด้วยเหตุที่มีความรักและความตั้งใจจริงในการเรียนดนตรี นายสง่า แม้จะมีอายุเกินกำหนดการเป็นนักเรียนกองดุริยางค์กองทัพอากาศ ครูก็เมตตาให้เป็นนักเรียนพิเศษ ประเภทฝากเรียน ซึ่งได้เรียนดนตรีอย่างจริงจังเป็นครั้งแรก ประกอบกับขณะนั้น รัฐบาลได้มอบหมายให้กองทัพอากาศ สร้างภาพยนตร์เรื่อง บ้านไร่ของเรา จากโครงเรื่องของจอมพล ป.พิบูลสงคราม มีพระเจนครูยงค์ (ปิติ วาทยกร) เป็นผู้แต่งทำนองเพลงประกอบ และขุนวิจิตรมาตรา เป็นผู้แต่งเนื้อเรื่อง นายสง่า จึงได้เข้าถึงนักประพันธ์เพลงชั้นเอกแห่งยุค ด้วยการสังเกตการณ์อย่างใกล้ชิด สอดตัวเป็นผู้รับใช้ท่านทั้งสองและหาโอกาสต่าง ๆ ที่จะเรียนจากท่าน จนแม้แต่กระดาษโน้ตเป็นลายมือของพระเจนครูยงค์ร่างทำนองเพลงต่าง ๆ นายสง่าก็เก็บไว้บนหิ้งบูชา การได้คลุกคลีกับวงการภาพยนตร์ครั้งแรกได้ข้อแนะนำมา นอกจากจะได้เรียนรู้เพลงประกอบภาพยนตร์เป็นครั้งแรกแล้ว ยังได้ร่วมเป็นตัวแสดงประกอบอีกด้วย นับเป็นประสบการณ์ครั้งแรกที่ชี้ชะตาแนวการดำเนินชีวิตการดนตรีประกอบการแสดงของ นายสง่า ซึ่งดำเนินต่อมาจนประสบความสำเร็จเป็นนักประพันธ์เพลง

ครูที่ได้เป็นตัวอย่างในการเรียนรู้วิธีประพันธ์เพลงนอกจาก ครูโพธิ์ ศานติกุล(โพธิ์คำ) แล้วยังมีอีกท่านหนึ่งคือ ครูโพธิ์ ชูประดิษฐ์ (โพธิ์ขาว) ท่านผู้นี้เป็นนักประพันธ์เพลงไทยสากลของกองดุริยางค์ทหารอากาศรุ่นนั้น ส่วนบทร้องประพันธ์โดยนักเขียนคนสำคัญที่ใช้นามปากกาว่า เวทวงศ์ หรือ เรืออากาศโท ทองอินทร์ บุญเสนา อีกสองท่านที่ต่อมาเป็นบุคคลสำคัญในเวทีการแสดงและทำหน้าที่ประพันธ์คำร้อง คือ ครูเนรมิต (อานวย กัลลณี) กับครูมารุต (ทวี ฅ บางช้าง) เพียง 6-7 ท่านที่ นายสง่า อารัมภีร์ ได้ใกล้ชิดในระหว่างที่อยู่กองดุริยางค์กองทัพอากาศยุคก่อนสงครามโลกครั้งที่สองนั้น ก็เพียงพอที่จะศึกษาความรู้ และประสบการณ์ในการประพันธ์เพลงบรรเลงดนตรีได้ถึงขั้นแนวทางของวงการดนตรีไทยสากล

นายสง่า ได้เริ่มงานประพันธ์เพลงไทยสากลโดยเป็นผู้ช่วยอยู่ห่าง ๆ ในงานราชการ บางครั้งต้องแต่งเพลงใหม่เพื่อใช้ในราชการ ก็ทำหน้าที่เป็นผู้แต่งบทร้องเพลง และในปี 2485 นั้นเอง จึงได้มีโอกาสใกล้ชิด รับใช้พระเจนครูยงค์ (ปิติ วาทยกร) เมื่อครั้งที่ท่านไปทำงานที่ โรงถ่ายภาพยนต์ ขอลาทหารอากาศ ที่ทุ่งมหาเมฆ เป็นระยะที่ท่านเมตตาสอนวิชาจดโน้ตเพลง

จากเสียงป๊อโนให้ และในปีนั้น นายสง่า ก็สอบผ่านวิชาดนตรีปีที่ 2 ไปได้ จากความตั้งใจจริง ความเอาใจใส่ฝึกฝนอย่างหนักต่อเนื่องกันเป็นเวลา 3-4 ปี จึงมีความรู้ทางดนตรีดีมากขึ้นเป็นลำดับแทบจะเรียกว่าออกหางานทำได้แล้วอย่างสบาย ครั้นในปี 2486 กองภาพยนตร์ทหารอากาศ ได้ตั้งโรงเรียนนาฏศิลป์สากลขึ้น อำนาจการสอนโดย มาดามสวัสดี ชนบาล ต้องการผู้บรรเลง เปียนโน ประกอบการเต้นรำ นายสง่า อารัมย์กร จึงได้ทำหน้าที่นั้น รวมทั้งนักเขียนนามปากกา "เวทวงศ์" ได้สอนหัดให้เขียนข่าวและเขียนหนังสือให้ ทั้งแนะนำให้รู้จักนักเขียนมีชื่อ ในยุคนั้น ได้แก่ "ยาขอบ" "หม่อมองค์" "นายร่ำคาญ" "อาษา" "อุษณาเพลิงธรรม" "อรพรรณ" "เหม เวชกร" รวมทั้งพระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล ผู้เป็นเจ้าของบริษัทภาพยนตร์ ทำให้รู้จักผู้คนกว้างขวางขึ้น อาศัยที่เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน และสามารถร่วมวงสนทนาวางสุรากันได้ ความสนิทสนมจึงเพิ่มพูนมากขึ้น จนในที่สุดหนทางเข้าสู่วงการละครเวทีก็เปิดให้แก่ นายสง่า อารัมย์กร อย่างราบรื่นและกว้างขวาง

ทั้งหมดนั้น นับเป็นการเรียนดนตรีสากลจากประสบการณ์ชีวิต โดยมีผู้แนะนำสั่งสอน ให้หลายท่านด้วยความเมตตาทำให้ท่านมีความรู้ลึกซึ้ง

ชีวิตการทำงาน

ในระหว่างที่รับราชการเป็นทหารอากาศนั้นได้ทำหน้าที่นักร้อง นักดนตรี ช่วยแต่งเพลง จนได้รับพระราชทานยศเป็น จ่าอากาศตรี เมื่อว่างราชการก็ออกเล่นดนตรีหารายได้พิเศษ ได้คุ้นเคยกับ "แก้วฟ้า" (แก้ว อัจฉริยกุล) นารถ ถาวรบุตร เอื้อ สุนทรสนาน ได้ช่วยงานครูนาถ ถาวรบุตร ในการดนตรีสำหรับมหาอุปการะเรื่องดารณี ซึ่งพระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ทรงนิพนธ์ขึ้น แต่ไม่ได้เปิดแสดง สงครามทำให้ภาพยนตร์ขาดตลาด การละครเวทีจึงเข้ามาแทนที่ บิดาบุญธรรม คือ นาวาอากาศเอกขุนสวัสดิ์ที่ขัมพรและคุณแม่พิศวง ได้ก่อตั้งคณะละครสีวามณ์ ขึ้นในปี พ.ศ. 2487 แสดงประจำที่ศาลาเฉลิมกรุงด้วยเรื่องนั้นทาเทวีเป็นเรื่องแรก ติดตามมาด้วยเรื่องพันท้ายนรสิงห์ ทำให้ นายสง่า ต้องทำหน้าที่นักดนตรี นักแต่งเพลงให้แก่คณะละครของบิดาและมารดาบุญธรรมซึ่งให้วิชาดนตรีทางอ้อมมาตลอดและละครเรื่องพันท้ายนรสิงห์นี้เอง ส่งให้เพลง "น้ำตาแสงใต้" ของนายสง่า อารัมย์กร เค้นดังเป็นที่รู้จักกันไปทั่ว เพลงนี้นายสง่า อธิบายว่า ใช้ประสบการณ์จากท่านองไทยเดิมเขมรไพรโยค ตรงกับเพลงลาวครวญสร้างท่านองขึ้นใหม่ทั้งหมด ส่วนบทร้องเป็นของ ครูเนรมิต ครูมารุต และสุรสิทธิ์ สัตยวงศ์ ร่วมกันแต่ง

เพลงน้ำตาแสงใต้ ไม่ใช่เพลงแรกที่ นายสง่า อารัมภีร์ แต่ง แต่เป็นเพลงแรกที่ประสบความสำเร็จยิ่งใหญ่กลายเป็นเพลงอมตะจนทุกวันนี้ เพลงแรกที่ท่านแต่งคือเพลง"บัวงาม" แต่งช่วงน้ำท่วมใหญ่ปี 2485

เนื่องจาก นายสง่า ได้เข้าไปมีบทบาทในคณะละครสีวารมณ จนได้รับความสำเร็จดังกล่าวนั้นแล้ว ทำให้เป็นงานประจำติดตัว ดังนั้นเมื่อกองทัพอากาศแต่งตั้งยศให้เป็นจ่าอากาศโทและกำลังย้ายที่ทำงาน คือ กองดุริยางค์ทหารอากาศ จากทุ่งมหาเมฆกลับไปดอนเมือง จึงตัดสินใจออกจากกองทัพอากาศมาทำงานให้แก่วงการละครอย่างเต็มตัวในปี 2488 จากบรรดาเพื่อนร่วมงานที่เคยเรียนโรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ และทำงานร่วมกันมา และกำลังจะมีชื่อเสียงในวงการบันเทิงอันได้แก่ สุรพล แสงเอก ชูศรี มีสมมนต์ และไสล ไกรเลิศ เป็นอาทิ

ชีวิตของนายสง่า อารัมภีร์ จึงหันเข้าสู่วงการละครเวที และผลิตผลงานเพลงละครเป็นงานหลักมาตั้งแต่ปี 2488 ในขณะที่เพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ใช้ชีวิตในวงการดนตรีอย่างสามัญ คือ เล่น ร้อง แต่ง สำหรับบริการทั่วไป แต่งานของ นายสง่าเป็นงานศิลปะประยุกต์ทางดนตรีและละคร ซึ่งต้องอาศัยความสามารถพิเศษหลายประการมารวมกัน ต้องอาศัยความรู้ทั้งในการดนตรี การแสดง และจัดการแต่งเพลงให้เหมาะกับคุณภาพเสียงของนักแสดงให้เหมาะกับบทบาท ในการแสดงละครนั้นดนตรีมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง มิฉะนั้น จะไม่สามารถดึงดูดคนให้ชมละครอยู่ได้ถึง 2-3 ชั่วโมง ดังนั้น งานที่นายสง่าทำจึงจัดเป็นผลงานสร้างสรรค์เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

งานของคณะละครเป็นงานค่อนข้าง บางครั้งต้องแบ่งการแสดง 2 ที่ หรือ 3 ที่พร้อมกัน เพราะเมื่อมีชื่อเสียง ประสบความสำเร็จในเพลงน้ำตาแสงใต้แล้ว คณะละครอื่น ๆ ก็ขอร้องให้ช่วยแต่งเพลงให้ อันได้แก่ คณะเทพศิลป์ คณะชุมนุมศิลปิน ฯลฯ การแสดงเปิดที่โรงละครหลายแห่ง อาทิ ศาลาเฉลิมกรุง ศาลาเฉลิมบุรี พัฒนาการ ศาลาเฉลิมนคร โรงละครเทียนแก้วเทียน โรงละครไชยบุรีไท้ ตั้งบุรีไท้ (มักแสดงละครแนวเงินและสำเนียงเงิน) เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองยุติลง งานการแสดงที่โรงละครเฉลิมไทยก็เด่นดังขึ้นเป็นโรงละครเอกในยุคนั้น งานแต่งเพลงก็เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ ทั้งเพลงที่ใช้ร้องในฉากจนถึงเพลงสลับฉากหน้าม่าน(เวลาเปลี่ยนฉาก) ก็ต้องแต่งขึ้นใช้การ นับจำนวนเพลงที่ผลิตขึ้นในยุคนั้นไม่ต่ำกว่า 250 เพลง

ความเป็นศิลปินของ นายสง่า อารัมภีร์ ไม่ได้มีแต่เพลงในเรื่องของดนตรี แต่ยังเขียนบทความ ร่วมแต่งบทเพลงมีทั้งละครเวทีและละครวิทยุ ได้ร่วมแต่งเพลงกับเพื่อนร่วมอาชีพอีก

หลายคน กว้างออกไปทุกที อาทิ ได้ร่วมงานกับสุนทรีธา ณ เวียงกาญจน์ ชาลี อินทรวิจิตร สมาน กาญจนะผลิน ไศล ไกรเลิศ ได้ร่วมงานกับบริษัทผลิตแผ่นเสียงเช่น ต.เจ๊กชวน นำไทย และ กมลสุโกศล รวมทั้งฝึกฝนตนเองในวิธีถ่ายภาพ สามารถเป็นช่างภาพ เรือนอัด ล้าง ชยาย และแต่งภาพขาวดำด้วยเส้นดินสอ โดยเรียนจาก ม.ล. ค้อย ชุ่มสาธ และประชุม ชำตาบุตร ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่ถนนวรจักร และณ ที่นั่นเองที่ นายสง่าได้พบกับสุภาพสตรีนาม วิภา ชำตาบุตร ภายหลังได้แต่งงานกันในปี พ.ศ. 2490 และอยู่ที่บ้านวรจักรนั้น ด้วยเหตุนี้เองนามปากกาของ นายสง่า จึงใช้เป็นประจำในการเขียนคอลัมน์ดนตรีและการละครว่า “แจ้ว วรจักร” เป็นนามปากกาที่รู้จักกันทั่วไปมาจนทุกวันนี้ และมีผู้กล่าวว่านามปากกานี้ทำนุตั้งขึ้น เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งความรักด้วย

ความสามารถของนายสง่า อาร์มกั๊ว ค้อย ๆ ปรากฏขึ้นทุกปีที่ผ่านมา งานที่ทำร่วมกับ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล กับบริษัทสวีนภาพยนตร์ ละโว้ภาพยนตร์ ของพระองค์เจ้าอนุสรณ์ มงคลการ ช่วยส่งให้เพลงของ นายสง่าเป็นที่รู้จักมากขึ้นโดยการบันทึกแผ่นเสียง ร่วมกับบริษัท ดีคิเปอร์ฮอห์นสตัน บริษัทนำไทย บริษัทกมลสุโกศล และห้าง ต.เจ๊กชวนตรากระต่าย ได้คัดเลือกนักร้องที่เป็นนักแสดงบันทึกเสียงไว้มากมาย เช่น สุรสิทธิ์ สัตยวงศ์ สวลี ผกาพันธุ์ ฉลอง สิมะเสถียร อันเป็นผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2491-2499

ครั้นถึงปี พ.ศ. 2496 ภาพยนตร์เริ่มมีบทบาทชัดเจนขึ้น และความนิยมในการดูละครลดน้อยลง พ.ศ. 2497 เริ่มมีการฉายภาพยนตร์จอใหญ่ สีมีมาตรฐาน ที่เรียกว่าหนังจอยักษ์ คนก็เริ่มละจากงานละครไปหาวงการภาพยนตร์ ปี 2497 เป็นปีที่ชาวคณะศิวารมย์ ต่อสู้เพื่อแสดงละครเป็นยุคสุดท้าย ณ โรงละครศรีอยุธยาแต่ไม่ประสบความสำเร็จ จึงต้องลาจากเวทีละคร หันมาสู่วงการภาพยนตร์ และแต่งเพลงอย่างเอกเทศเพื่อป้อนตลาดแผ่นเสียงต่อไป

เมื่อว่างการแต่งเพลงประกอบละครและงานแต่งเพลงประกอบภาพยนตร์มีน้อย นายสง่า ก็หันมาเป็นผู้เขียน และร่วมงานพิมพ์หลายฉบับ อาทิ หนังสือพิมพ์ไทย (2498) นิคมสารดารา (2498) เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งไปไปทำหน้าที่เลือกเพลงที่จะบันทึกแผ่นเสียงให้กับห้างกมลสุโกศลด้วย

มิถุนายน 2498 เป็นการเริ่มศักราชใหม่ของวงการโทรทัศน์แม้จะเป็นเพียงขาวดำ ที่ช่อง 4 บางขุนพรหม แต่ก็เปิดโอกาสที่จะได้แสดงฝีมือในด้านการละครเวทีซึ่งเป็นเรื่องใหญ่อีกเรื่องหนึ่งสำหรับชีวิตการทำงานอันเป็นงานท้าทายมา เพราะงานแสดงสดทางทีวีผิดกับละครเวทีมาก

ผลิตภาพยนตร์ และนอกจากนั้นยังมีรายการเพลงออกอากาศบ่อยอีกด้วย การที่ไม่จับงานที่วิ
 ษายให้งานที่เคยทำมาก่อนได้รับการนำมาออกอากาศซ้ำ เป็นรูปแบบของละครเวทีรวมทั้งต้อง
 สรรหานักร้อง ทดสอบการขับร้องหน้ากล้อง ตลอดจนฝึกซ้อมดารานักร้องทั้งหลายอีกด้วย

ผลงาน

นายสง่า อารัมภีร์ มีผลผลิตจากงานที่ทำต่อเนื่องมาจากปี พ.ศ. 2484 ถึง 2531
 เป็นเวลากว่า 40 ปี สิ่งหนึ่งที่ควรกล่าวไว้ในที่นี้ก็คือ ความเป็นผู้ทำงานอย่างครบวงจรซึ่ง
 นักประพันธ์เพลงบางคนที่ประสบความสำเร็จ จะเขียนแต่เพียงทำนองเพลง หรือเขียนเพียง
 บทร้องเพลง แต่ สง่า อารัมภีร์ สามารถแต่งทั้งทำนองเพลง และเนื้อร้องไปพร้อม ๆ กัน
 เพลงที่เกิดขึ้นจากสมอง สัมบูรณ์ในรูปแบบความหมาย อารมณ์และเหมาะสมแก่นักร้อง ที่แต่งให้
 ในคราวเดียวกัน เป็นความพร้อมที่ประเสริฐสุด นอกจากนี้ ความเป็นนักดนตรีเขียนโน้ต
 เพลงได้ รู้หลักการประสานเสียง รู้ความสามารถของนักดนตรี และนักร้องที่จะร้องเพลงตน
 เพลงที่แต่งขึ้นจึงใช้การได้ทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาแก้ไข และใช้นำออกแสดงละครเวที ละคร
 วิทยุ ตลอดจนละครเวทีได้สะดวกรวดเร็ว

การที่ได้สั่งสมความรู้ภาษาไทยจากวรรณคดี และหนังสือต่าง ๆ ที่อ่านมาแต่เยาว์วัย
 มีโอกาสที่ช่วยให้บทเพลงที่แต่งขึ้นนั้น มีคุณภาพทางภาษาและมีคุณลักษณะทางจิตตลักษณ์ที่งดงาม
 ประหนึ่งบทกวีนิพนธ์

การที่เป็นผู้มีความเฉลียวฉลาด มีสายตาที่แหลมคมในการคัดเลือกนักร้องมาร้องเพลง
 ที่ตนเองแต่งขึ้น ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ผลงานเพลงที่แต่งขึ้นนั้น ประสบความสำเร็จ

การที่รู้จักเลือกนักดนตรี วงดนตรี และสถานที่บันทึกเสียงที่ดี ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้
 งานบันทึกเสียงดำเนินไปอย่างราบรื่นจะมีอยู่ก็เพียงการจัดจำหน่าย แต่ไม่ได้ทำเองซึ่งสมัยก่อน
 ที่งานดนตรีจะเปลี่ยนรูปมาเป็นธุรกิจการค้า งานที่ต้องทำในการจัดจำหน่ายก็ไม่ใช่วิธีการที่จะ
 ต้องแข่งขันกันอย่างเอาเป็นเอาตายเหมือนทุกวันนี้ จึงสามารถกล่าวได้ว่าลักษณะการผลิตงาน
 เป็นงานประเภทครบวงจรที่น่าชื่นชมยิ่ง

เป็นความจริงที่เพลงหลายเพลงของ นายสง่า อารัมภีร์ มีผู้ร่วมงานช่วยแต่งบทร้อง
 เพลงบ้าง แต่งทำนองบ้าง แต่ก็ไม่มากนักเท่างานที่ทำด้วยตนเองแบบสำเร็จรูปตั้งแต่ต้นจนจบ

ขอเสนอตัวอย่างผลงานของ นายสง่า อารัมภีร์ พอเป็นสังเขป ดังนี้

ก. งานประพันธ์เพลง

1. เพลงประกอบละครเวที ได้แก่ บรรดาเพลงที่ได้แต่งร่วมกับคณะศิวารมณ เทพศิลป์ มีทั้งเพลงประเภทขับร้อง เพลงระบำ เพลงมาร์ช ที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคือเพลงน้ำตา แสงใต้ จากละครเวทีเรื่องพันท้าวทรสิงห์ มีเพลงประเภทนี้สำหรับละครกว่า 250 เรื่อง

2. เพลงประกอบภาพยนตร์ ร่วมงานกับอำนวยการภาพยนตร์ ดาราไทยภาพยนตร์ เนรมิตภาพยนตร์ เพลงที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคือ น้ำตาแสงใต้ หนึ่งในร้อย เรือนแพ ผลงานเพลง ประกอบภาพยนตร์มีมากกว่า 50 เรื่อง

3. เพลงประกอบละครเวที ร่วมงานกับหลายคณะที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคือเพลงในเรื่องทหาร เลือดพระนคร และมีเพลงประเภทนี้มากกว่า 50 เรื่อง

4. เพลงที่แต่งอย่างเป็นเอกเทศ ไม่อยู่ในการแสดง

- ประเภทเพลงที่นิยมใช้ในงานสมรสซึ่งมีชื่อเสียงมาก ระฆังทอง นิทราทิพย์ คันทิ่ง ฝนนี้

- เพลงที่ขับร้องโดยนักร้องต่าง ๆ และมีชื่อเสียงแพร่หลาย สวลี ผกาพันธุ์ เพลงดวงใจ พรุ่งนี้ ระฆังทอง รักจริงหรือเปล่า หากรู้สัจนิรันดร์ หนึ่งในร้อย เมื่อวานนี้ นิทราทิพย์ สุเทพ วงศ์กำแหง เพลงที่รักเธอไม่คลาย คันทิ่ง ฟังดนตรีเกิดขึ้นใจ ฝนนี้ อวยใจ สุดที่รัก จนกว่าจะพบกันอีก จินตนา สุทธิศักดิ์ เพลงนกขมิ้น มงกุฎเพชร กุลสตรี ชรินทร์ นันทนาคร เพลงทาสเทวี เรือนแพ ฝนนี้ รักไม่มีพรมแดน สไบแพร แก้วฟ้า กิ่งแก้วกิ่งฟ้า สุดฝากฟ้า เกล็ดแก้ว เพ็ญศรี พุ่มชูศรี เพลงเรไรระลม แม่ทะเลยิ่งระทม สอนรัก นกน้อย ในกรงทอง รักคนที่เขารักเรารู้จักว่า ชานันท์ อินทรเทพ เพลงไกลกังวล ตึกดาหยดรัก ดาวเรือง ลินจง บุณนารินทร์ เพลงสายน้ำผึ้ง ครวญสวาท เพชรล้ำค่า หยดฟ้าเวียงดาว เรียมครวญ รวงทอง ทองล้นทม เพลงที่รักเราไม่ควรพบกันเลย สวรรค์หาญ น้ำไหลใจคน ยอดอนงค์ ทนงศักดิ์ ภักดีเทวา เพลงสายโลหิต แก้วกิ่งฟ้า รักแท้ สุนทรภพ บุณยิมพ์ เพลง ภิรมย์รัก เรือหาความรัก รัก วิทยุณรัก ลอยล้า พร้ารัก โอ้รัก แม่พิมพ์ของชาติ นริศ อารีย์ เพลงฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ ชาญ เอ็นแซ เพลงคนิงนาง เทวีในฝัน ห่วงรัก ห่วงอาลัย เพลินชมไพร สุรสิทธิ์ สัตยวงศ์ เพลงน้ำตาแสงใต้

ทั้งหมดนี้ เป็นเพียงผลงานที่นักร้องอัดแผ่นเสียงไว้ในอดีต นักร้องใหม่ที่นำเพลงของ นายสง่า อารัมภีร์ มาร้องบันทึกแผ่นเสียงก็มี เช่น เพลงหนึ่งในร้อย ร้องโดยสุรนนท์ ภมรมนตรี ฯลฯ

ข. งานเขียนหนังสือและบทความต่าง ๆ

เป็นนักเขียนที่มีผลงานแพร่หลาย ใช้นามปากกาหลายชื่อ ดังต่อไปนี้ มหาเมฆ
น้อยหน้า อัญชลี ณ เวียงฟ้า

แจ้ว วรจักร

หนังสือที่เขียนปรากฏผลงานอยู่ในสยามสมัย (2487-88) ดาราไทย ไทยรัฐ เสี่ยง
ปางสน พ้าเมืองไทย ไทยโทรทัศน์ พ้าอาชีพ พ้านารี ถนนคนตรี

ค. งานสร้างสรรค์อื่น ๆ

- เป็นผู้ก่อตั้ง และกรรมการสมาคมนักแต่งเพลง
- เป็นคณะกรรมการดำเนินการ ห้องสมุดดนตรี ทูลกระหม่อมบริพัตร หอสมุดแห่งชาติ
- เป็นผู้ก่อตั้งสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- เป็นผู้ก่อตั้งสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย
- เป็นผู้ก่อตั้งสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิง
- เป็นที่ปรึกษา คณะไทยช่วยไทยชมรมกล่อมขวัญผู้ปฏิบัติราชการชายแดน ชมรม
มิตรมวลชน มิตรสงเคราะห์

ขณะนี้ นายสง่า อารัมภีร์ หรือ แจ้ว วรจักร ยังแต่งเพลงและเขียนหนังสืออยู่ เพลงที่
แต่งไว้ทั้งหมดประมาณ 2,000 เพลง เพลงที่ทำนปรารภนา จะทำต่อไปในอนาคตก็คือเพลงที่
เกี่ยวกับแม่น้ำทุกสายในประเทศไทย

สำหรับผู้ร่วมผลงานเพลง ได้แก่ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล
พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอนุสรณ์มงคลการ แก้วอัศจรรย์กุล สุวัฐ พุกกะเวส
สุนทรียา ณ เวียงกาญจน์ อาจันต์ ปัญจพรค์ ชลอ ไตรตรองศรี ชาลี อินทรวิจิตร สม ชาติรี
อ.กวี สัตโกวิท และไศล ไกรเลิศ เป็นต้น

จากประวัติชีวิตและผลงานของ นายสง่า อารัมภีร์ ที่กล่าวมา สมควรอย่างยิ่งที่ท่าน
จะได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงไทยสากล)
พุทธศักราช 2531

(จากหนังสือ "คอนเสิร์ตเชิดชูครูเพลง ครั้งที่ 3" สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ จัดพิมพ์เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2538 หน้า 5 - 11)

๒. บทเพลงของ สง่า อารัมภีร

(ผู้วิจัยได้แก้ไขอักขรวิธีทั้งหมดให้ถูกต้องตามอักขรวิธีการเขียนภาษาไทย ทั้งนี้ ผู้วิจัย
ได้ขออนุญาตผู้ประพันธ์แล้ว)

กลืนแก้มนางยั้งค้ำงในฤทัย

เมื่อเชอจากไป	โอ้หัวใจจะขาดลอยร่วง
ใจพี่เฝ้าคอยทวง	พุ่มพวงเมื่อไหร่จะมา
คำคืนมีดาว	แสงวิบวาวพร่างพราวนภา
พี่เคยเปรียบดารา	ว่าแพ้นัยนาน้องนาง
พี่เคยชมเดือน	ว่าเดือนทั้งงามสะพรั่ง
แม้เดือนจะงามกระจ่าง	พักตร์น้องนางยิ่งงามชมเดือนผ่อง
โอ้เจ้าล้าดวง	เจ้าหอมอวลหอมเกินจำปาทอง
เจ้าก็ยังเป็นรอง	กลืนแก้มบัวทองน้องนาง
ลมโชยโรยริน	โอ้ประทีปกลิ่นหอมสะพรั่ง
หอมเอซหอมดังกลิ่นปราง	ของน้องนางอวลดังกลิ่นชูปฟ้า
พี่เฝ้าคอยเชอ	เฝ้าละเมอเพื่อทุกเวลา
แต่น้องคลาดตา	ไม่กลับมาให้พี่เชยชม

กล่อมนางนอน

จังหวัดวอลซ์ - แทงโก

สายส่มรนอนเกิดพี่จะกล่อม	เจ้างามจริงพริ้งพร้อมดังเลขา
นวลละอองพ้องพักตร์โสภา	ดังจันทร์าทรงกลมดนมณฑล
งามเนตรดังเนตรมฤคมาศ	งามขนงวงวาดดังคันศร
อรชรอ่อนแอ้นดังกินริน	หวังถวิลมิได้เว้นวายเอษ

กว่าจะรักกันได้

กว่าจะรักกันได้	ก็ทรมานใจเป็นหนักหนา
มันเคืองเหมือนผงเข้าตา	ทุกเวลาหงุดหงิดสิ้นดี
กว่าจะรักกันได้	เหมือนดั่งมีไฟอยู่ปลายวารี
ฟังความแล้วชอกช้ำทุกที	เคราะห์ดีที่หัวใจเราชื้อตรง
ไอ้บุพเพสันนิวาส	ได้ประสาทรักอย่างชื้อตรง
ความรักสองเราจึงฮั่นอง	ไม่พะวงค่าไครนินทา
กว่าจะรักกันได้	กว่าจะชื่นใจสมปรารถนา
กว่าจะได้กอดขอดช้ำ	เกือบหมดปัญญาเขี้ยวหนามมั่ว

กัลปิงหา

จังหวัดบิเลโร

กัลปิงหา	ชลลดาคือมาตาปิตุภูมิ
เติบโตเต่งตม	อยู่ได้ร่วมมหาชลาลัย
ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร	กัลปิงยังคงนิสทุที่ผ่องอำไพ
ความรักเท่านั้นจะดันดันไป	พบเจ้าได้ประทับใจประดับวิญญาน
กัลปิงหา	เจ้านั้นเกิดมาด้วยฟ้าประทาน
ชลลดาสาธยาย	คือสายวิญญานแห่งรักสลักใจ
หนึ่งในดวงใจช้านั้นคือกัลปิงหา	เข้าเป็นขวัญชีวาที่ฟ้ามอบให้
ถึงสิ้นแสงสุริยฉาย	ชลาลัยเหือดแห้งไป
แต่ใจรักก็ยังไม่เปลี่ยนไป	จากกัลปิงหา

กระท่อมทิพย์

จังหวัดชลบุรี

กระท่อมแห่งนี้เป็นที่สำราญ	เหมือนเป็นวิมานคู่ขวัญใจ
เราสองเคียงคลอกันไป	แนบชิดสนิทในทุกคืนวัน
ถึงจนสองเรานี้สุข	ไม่เคยทุกข์เพราะรักคงและมัน
แม้ฟ้าดินสูญไป-รักเราไม่หน่ายสัมพันธ์	คงอยู่เป็นมิ่งขวัญ "แก้วตา"
กระท่อมแห่งนี้คือทิพย์นิมาน	เป็นที่รวมวิญญาณไม่รู้วันที่รา
เฝ้าคอยวนไปเวียนมา	ตราบจน "แก้วตา" เป็นสุขเฮย....

การะเกด

จังหวัดสโลว์

การะเกดจอมขวัญ	พี่หมายมั่นขวัญจิต
ใจกายพี่หมาซอทิศ	ชีวิตลิขิตให้เป็นทาสปรารถนา
รัก-รักเซอเท่าฟ้า	พี่สุดบูชาว่าน้องนางใด
หอมพุ่มพวงดวงใจ	หอมสไบหอมละมัยเพียงแต่เงา
การะเกดเพริดแพรว	ไอ้น้องแก้วลืมพี่แล้วหรือเจ้า
เมินเมียงเหลือเพียงประทีนกลั่นเกล้า	พี่คอยหลงเฝ้าโฉมเจ้าเทพี่
น้อง-น้องพี่อยู่ไหน	พี่พิศมัยด้วยใจภักดี
นางไหนในแหล่งหล้าชาตรี	หรือจะมีเหมือนการะเกดเฮย

กามเทพเจ้าเอ๋ย

จังหวัดลพบุรี

กามเทพเจ้าเอ๋ย	พี่เคยทนนำความรักขึ้น
ใจผิใจสลดฝัน	ขึ้นน้ำฤทัยใจจะห้อย
เทวาผู้ทรงฤทธิ	คลจคิดขึ้นมารักข้ายังคอย
รักแก้ยาใจน้อย	เป็นจริง
ใจเปลี่ยนใจไหน	เทพช่วยคลายคลายทุกสิ่ง
จงเชื่อในความจริง	ทุกสิ่งที่ทำกรรมบันดาล
รักแท้ไม่มี	มารเล่ห์ราศีมั่น
ผสมภิรมย์ร่วมรักกัน	จนนิรันดร์

กินรีล่องฟ้า

จังหวัดสกลนคร

นางเอ-นางน้อยใจใด	อยู่ในตระกูลสูงครัน
โฉมประโลมลักษณะนั้น	เสพย์สุขสันต์ทุกวันเวลา
เจ้าเอ-เจ้าเลอหลงไป	เข้าใจว่าล่องฟ้ามา
สูงเกินคนทั้งหล้า	จุติจากฟ้าแหล่งเดียวกัน
ควรเสพย์คู่คู่สม	ร่วมคู่ขึ้นชมให้สมจินต์
ความภิรมย์ชมสิ้น	มิใช่พวกดินสิ้นราคา
หญิงเอ-หญิงใจทรง	ศักดิ์ทรงว่าองค์โสภา
หวังรักชมสมคำ	จากชาวฟ้าแหล่งเดียวกัน

เกล็ดแก้ว

จังหวัดลพบุรี

เกล็ดเอ๋ย-เกล็ดแก้ว	คำรักแก้วเกล็ดแก้วแรมรา
ทะเลราดกลายเป็นน้ำตา	ฝั่งคงคาร้างราดังป่าไพร
ยามเมื่อน้ำทะเลล้นฝั่ง	กระซิบสั่งว่าสุดอาลัย
เมื่อน้ำลดแห้งไป	เจ้าเปลี่ยนใจไม่เห็นเช่นวารี
เคยช้ำชวันชมคลื่น	ครันครันทั่วพื้นนที
เคยชมเสียงลมเสียดสี	เคล้าเสียงเพลงที่เธอร้อง
ช้านิจนิรันดร์	ริมชะง่อนโขดดอนเคยปอง
ลมสัจดหุดพัดล้าพอง	คลื่นหุดคึกคะนอง
หม่นกทะเลหุดร้อง	ด้วยปองอิจจาสองเรา
เกล็ดแก้ววิบวาวกว่าดาว	เหตุใดเล่าเจ้าร้างพี่ไป

แก้วตานิทราเกิด

จังหวัดสกลนคร

นิทราเกิด แก้วน้อย เดือนลอยสว่าง
 ฟ้าล้อมเจ้า อยู่ในทรวง จงสุขสม
 ดวงตาแก้ว ราวสวรรค์ อันรื่นรมย์
 เชิญแก้ว ชมเมืองแมน แดนพินาน

นิทราเกิด แก้วน้อย คอยฟังกล่อม
 ฟังนอม ดังแก้วตา จักหาไหน
 ยามแก้วตื่น จะอ้างว้าง ทุกอย่างไป
 ว่าหัวใจ สุดเหลือว ลอยู่เดียวดาย....

แ ก้ว ตา ฟี

จิงหะสโลว์-แทงโก

น้องเอ๋ยพี่ตรม	ทนระทมถึงนาล
ใจพี่ปั่นป่วน	พี่โศกกระสันรัญจน
คร่ำครวญคณิงถึงหน้า	พี่ลืมนตาเหมือนดวงตาพี่ละเมอ
คอยแต่พร่ำแต่เพื่อ	ใจไม่เจอแก้วตา
หวิวอุรา-ใจพี่เหือนว	ครวญหาขวัญใจ
โอเจ้าแก้วตา	เจ้าเปรียบมณีสั่งค่า
เป็นแก้วแววตา	ไ้ทเทวาประทานให้
หากดวงตาพี่ สองดวงนี้	มีดไป
ขอเพียงดวงแก้วขวัญใจ	แทนตา
รสเส่นหา พี่นแ้วตา	สูงค่ากว่าเฮส...

แ ก้ว กิ่ง ฟ้า

พื้นเมือง

ช. ฟ้าคืนเพ็ญ	ลอยเด่นอยู่กกลางสรวง
ญ. งามเต็มดวง....	เป็นขวัญฟ้ายามราตรี
ช. สงสารเจ้ากระต่าอ	ที่หมายแนเฝ้าแต่แลรัชนี
ญ. เดือนงามยามราตรี	รุ่งสุรีย์รังสีไสมสลาย
ช. แต่รักข้าน้อย	แม้สูงสุดสอยก็ไม่ลอยเลือนหาย
ญ. สุดสายรักจากใจ (คู่)	เกิดทูนไว้ในดวงฤดี
ช. โอ้กิ่งแก้ว กิ่งฟ้า	ผกาสวรรค์
งามเหมือนดวงจันทร์	ดวงใจข้าฯ
ญ. ขอรักอย่าเลือน	เหมือนเดือนจากฟ้า
ช. มอบวิญญาด้วยใจภักดี	รักกิ่งแก้ว-กิ่งฟ้า นิรันดร....

แก้วตาขวัญจิต

จังหวัดบึงกาฬ

แก้วตาขวัญจิต	แม่ยอดชีวิตของพี่....
ไม่เพียงแต่สาว	ดูสาวสวยแต่เพียงรูปกาย
เจ้าหญิงเพริศพราย	ดูเหมือนสายสวาทโล้มได้
เจ้าเปี่ยมด้วยคุณความดี	งามเหลือที่จะเปรียบกับใคร
สาวยิ่งกว่าสิ่งใด	เพราะว่าหัวใจมันกตัญญู
แก้วตาขอตรึก	ความสาวนั้นประจักษ์ใครก็รู้
ต่างรักยอดดง	หวังไว้คู่แนบอร่า
ตัวพี่ไม่มีบุญเทียม	จึงเฝ้าเจียมอยู่ห่างแก้วตา
มันแม่จะเวทนา	เพียงแค่ชายห่างตาก็คจะเป็นพระคุณ

แก้วกัลยา

จังหวัดบึงกาฬ

งามจริงหนอแก้วกัลยา	น้องงามบาดตาผู้ชายทุกวัน
ดวงเดือนก็ยิ่งหมองไหม้ (ฮัม)	เมื่อได้พบพักตร์ของเจ้านะน้องเอ๋ย
สายลมยังหยุดรำเพย	มิวหลงแต่ชมเชยความงามของแก้วกัลยา

แก้วใจขวัญจิต

แก้วใจ-ยอดขวัญจิต	รักเราสุดจิตเหลือที่จะพรรณนา
อย่าหวาดรักเหมือนดั่งขวิดหวาดฟ้า	พี่ขอสัญญาว่าจะรักดีมีวันคลาย
แก้วใจ-ยอดขวัญจิต	รักเราสุดจิตคิดว่าเธอคงรู้ดี
หลังจากเกิดน้ำใจ-เจือจานไว้ เพียงธลี	หลังจากเกิดไมตรี หลังไมตรีให้พี่เออ

กุศลรักดีกบฏ

ขออธิษฐาน	ตั้งปณิธานด้วยจิตคิดมั่น
ดีกบฏแม่พระธรณีพิน	ผลบุญนั้นจงคุ้มกันความรักข้ามี
ขออธิษฐาน	ตั้งปณิธานต่อธรณี
กุศลผลบุญที่มี	คุ้มครองข้านี้สิ้นของสืบไป
ยอดกุศลแท้	คงได้กุศลรักจากใจ
ขออุทิศให้	ความรักยิ่งใหญ่อย่าราไปให้ข้า
ขออธิษฐาน	ตั้งปณิธานขอบุญหนุนใจ
หากข้าพบรักคราใด	ขอบุญหนุนให้เพียงเป็นรักแท้แน่นอน

กุหลาบเอ๋ย

กุหลาบเอ๋ยรู้หรือไม่ว่าเราทุกข์	ไม่เคยสุขเพราะรักไม่เหมือนหมา
ก่อนเคยหวานลำพ้านภาพรา	มากลับกลายมีดคมหมั่นอูรา
ผิดกับเจ้าทุกคำเข้าดูข่มขืน	ระเร้งรินแจ่มใสใจहरษา
ได้เห็นเจ้าทุกข์คลายจากอูรา	ข้าขอปวงใจนักหนาจากุหลาบเอ๋ย

เกาะสวาทหาดสวรรค์

ญ - เกาะสวาทหาดสวรรค์	ช - โอ้แจ่มจันทร์ในทิวา
ญ - มีส่วนมะพร้าวงามตา	ช - มะพร้าวงามามเทียมแจ่มใจ
	เกาะสวาทหาดสวรรค์
ญ - เกาะในฝันของคนไทย	ช - ฝันกลางวันพระจันทร์นิล
ญ - ยิ่งพูดกันไปถึงน้ำเมิน	ช - เรามีแสงเดือนเป็นเพื่อนชม
ญ - และมีสายลมเจ้าชู้เหลือเกิน	ช - เรามีสายน้ำไหลเซาะเนิน
ญ - อ๋อมาลวงเกินฝันเกลียดวาจา	ช - เกาะสวาทหาดสวรรค์
ญ - ช่างห้องพรตโศภา	ช - โอ้ความรักเดินทางมา

(คู่) เราสุขุราอ้อมความรักเออ

ภูน้ำใจ

ท้องฟ้าจะโปร่งใส	ยามเมื่อไรเมฆาเข้าปน
ใจคนจะงามตระการ	เมื่อทุกท่านมีความกตัญญู
กตัญญูทุกเวที	คือความดีที่โลกรู้
ผู้ใดเคยมีน้ำใจชั่ว	จึงต้องถูกด้วยกตัญญูทุกเวที

กึ่งแก้วแชนฟ้า

กึ่งแก้วงามแสนแชนฟ้า	เกินกว่าจะละเมอฝัน
ดั่งจันทิมาลาวัลย์	สุดเฝ้ามจากสวรรค์มาดิน
บุญพี่ที่เชลลดาธ	สู้อ้อมอกหมาสฤณ
จึงจูบเชอถึงคะนิงจันต์	ชานินทร์แห่งนี้เป็นพยาน
ฮอดรักบัดนี้พี่รอ	เพื่อขอสรุบอ่อนหวาน
โปรดคลลงมาจากฟ้าวิมาน	เพื่อรักล้ำผ่านฤทัย
กึ่งแก้วแสนงาม	เมื่อฮามพี่ทอดยอดดวงใจ
ซึ่งทรงวงพิไล	ขอให้ฟ้าดินเป็นพยาน

ขอลอยน้ำ

ไม่เคยคิดเลย	ว่าความรักจักปรวนแปร
ไม่เคยคิดเลย	ว่าเกิดพลในแซไซ
ไม่เคยคิดเลย	ว่าความรักจักเหมือนไฟ
ไม่เคยคิดเลย	ว่าดวงใจ จักไหม้ทรมมา
ขอลอยน้ำ	คือชีวิตของเรา
ขอลอยน้ำ	ไว้ชีวิตที่ปรารถนา
ขอลอยน้ำ	ไว้พี่น้องล่องธารา
ขอลอยน้ำ	ข้าอุราเพราะรักดวง

ขอโทษ

ขอโทษเกิดคุณที่รัก

ห้ามฉันน้ำลมนไฟ

มิใช่ว่าคุณสุดสวย

ที่รักด้วยเห็นใจคุณ

ให้สาวและสาวทรู

ผมรักคุณกว่าสิ่งใด ๆ

ขอโทษเกิดคุณที่รัก

หวังว่าคุณคงไม่ใจดำ

ผมนี้หักห้ามใจไม่ไหว

ง่ายกว่าห้าม-ใจรักคุณ

หรือร่ำรวยเกอหนูน

โอบอ้อมการุณแก่คนทั่วไป

หรือจะเทียบสู้-งามน้ำใจ

เพราะน้ำใจประเสริฐล้ำ

ผมนี้หักใจจนชั่ว

แกล้งทำเฉยให้ผมหัวใจวาท

เขาไม่รักเราจริง

เรื่องมันแล้วไปแล้ว

เคยได้เจ็บได้อาย

แต่เธอหันกลับมา

จะไม่ผิดกับสายลม

คนโบราณนั้นกล่าวว่ากาขาว

จัดว่าหญิงจริงว่าอย่าไปเชื่อใจ

เรื่องมันแล้วไปแล้ว

จำและจดใส่กมล

วิมานแก้วได้พังทลาย

เพราะเธอมาหน้ายหมายชายอื่นซม

อันวาจาเชื่อได้หรือจะสุขสม

ให้เราชื่นชมข้าสองหรือไร

คำที่กล่าวชั่วที่กลั่นนั้นเชื่อได้

เชื่อไม่ได้ทุกคน-ทุกคน

ควรหาแนวแห่งความสุขสัน

ว่าหญิงทุกคนเขาไม่รักเราจริง

ของเขคนเดียว

ชีวิตเป็นของเขคนเดียว	ของเขคนเดียวทั้งวิญญาณและร่าง
พี่รักภักดีจริง ๆ เกียรติลูกผู้หญิงทุกอย่าง	พี่จะเกิดกลางหว่างดวงใจ
ชีวิตพี่เป็นของเขคนเดียว	ของเขคนเดียวทุก ๆ ชั่วติไป
พี่รักเขอนิรันดร์ ไม่มีคลายคลอนถอนใจ	รักพี่แทรกไปทั่วท้องนภา
รักกระซิบอยู่ในสาขาน้ำ	รักหวานขึ้นน้ำกับมวบบุปผา
รักลือลือตามลมจวบไล้กาษา	นั่นคือสัญญาพี่รักน้องนาง
ชีวิตพี่เป็นของเขคนเดียว	ของเขคนเดียวทั้งวิญญาณและร่าง
พี่รักภักดีต่อเธอ รักมันเสมอทั่วสรรพางค์	ไม่มีอำพรางของเขคนเดียว

ขาดคู่

เมื่อมีร้อนก็มีเย็นเป็นของคู่	มองเห็นอยู่ชัดแจ้งไซ้แกล้งว่า
มีกลางคืนคู่กลางวันสีกสรรค์มา	เมื่อมีฟ้าก็มีน้ำประจักษ์กัน
หากมีดินก็มีพืชดาษดินทั่ว	พอเกิดกลัวก็มีกลัวใช้ว่าฝัน
มีผู้ชายก็มีหญิงอยู่คู่ล้ำคู่กัน	ใจนฉินขาดพญคู่ร่วมเรื่อง
เมื่อเหลียวมองซ้ายขวาทั้งหน้าหลัง	ฮามนอนนิ่งช่างอ้างว้างสุดสังข์เสียง
จะกินอยู่ขาดคู่ที่คลอเคียง	ขาดสำเนียงกล่อมใจให้เพลินเพลิน

ขอโทษที

ขอโทษพี่ที่	พี่พึ่งผิดเพื่องนี้โฮไม่มีเมตตา
ครึ่งเดียวพลาดไป ไม่คิดเลยว่า	จะพาแก้วตาชุ่นใจ
ขอโทษพี่ก่อน	ฟังพี่ว่าอนท่าแสนงอนเสียโฮ
ลักต่อนหน้าบาง พุดจากกันได้	พี่วอนแก้วโฮไม่ฟัง
สี่เท้ายังพลาด	เลศมนุษย์เปรี๊ยะปราชญ์ประมาทยังพลั้ง
แล้วพี่ผิดไปบ้าง	โปรดรับฟังคำพี่สักคำ
ขอโทษพี่ที่	น้องทำหน้าอย่างนี้พี่ดูดีระกำ
สกโทษแล้วโฮไม่เพสคำพรวด	อยากฟังน้ำคำเอ๋อฮกฮก

ขอรักเธอคนเดียว

รักเธอด้วยใจจริง	โฮเจอนึงทำทั้งขว้างตัดรอน
โอ้โงมบังอรทำแสนงอนอยู่โฮ	ให้อารมณ์หมองมัว
รักเธอยิ่งชัวร์	โฮแก้วตาทำหน้าเหมือนกลัว
โฮเอ๋ยทูนหัว เลิกหมองมัวเสียที	ขอจงปราณีเมตตา
เคียงกันนั้นเป็นสิ่งไม่ดี	ฮกฮกเสียที่เกิดกัลยา
ดีกันนะโฮแก้วตา	สองชัวร์จะเรงรีน
รักเธอยิ่งดวงใจ	ขอเคียงใกล้ไม่ห่างเป็นอื่น
ไม่ขอคลายคืน มิใช่ฝันใจเพื่อ	ขอรักเธอคนเดียว

ทวิญใจการะเกด

ไอ้ราชันย์ทวิญใจ	จากกันแสนไกลร้าวใจการะเกด
จอมเลิศเรศ	พระผู้ปิ่นเกลศลิ้นเมตตา
ตั้งวิหคเหินลม	ล่องลอยโพยมลับไปตามใจข้าฯ
เหมือนวารีขาดปลา	เดือนดาวขาดฟ้าเหมือนพฤษาขาดแผ่นดิน
หงส์เหินราชเอศ	อย่าเลออย่าเหินเกินเมฆิน
ไม่คิดถึงซึ่งแดนดิน	ไม่ถวิลสิ้นภิรมย์สุดา
สิ้นสวาทสัมพันธ์	อยู่เพียงแหวนหมั่นแหวนนั่นแทนดวงหน้า
ภักดีชีวา	ตราบฟ้าดินสิ้นเอช

ครวญสวาท

ทวิญน้องเรือมสงวน	อย่าคร่ำครวญให้หม่นหมอง
จากเจ้าใจเรือมครอง	อยู่แนบน้องทุกคืนวัน
เจ้าจากฟ้าไป	ทุกข์ร่ำให้ดื่มโศกศัลย์
เข้าเฝ้าไม่เว้นวัน	กลิ่นอัสสัชลหลังทวิ
ดื่มรสขื่น	ระเริงรินเข้าขวนอี
เมื่อรัก-เจ้าเลือนหนี	คงไม่มีวันจะกลับมา
ร้อยชู้เงิงรส	ไม่สวสัดรินทรรา
เหมือนเมื่อยทวิชีวา	ไม่โรยรารสภิรมย์

ความหมุนเวียน

แสงเทียนดับลบลายคล้ายกับฝัน	ตั้งค้ำมั่นสัญญาร้างราหา
เสียงสิ่งหวังไว้ว่าไม่คลาย	กลับมลายคล้ายแสงคล้ายแสงเทียน
เมื่อไหร่หนอแสงเทียนจะสุกสว่าง	แสงส่วร่างกระจำงใสไม่หันเหิน
ไม่มลายวายวุ่นความหมุนเวียน	ไม่ผันเปลี่ยนส่วส่วร่างสว่างคง
แต่เทียนดับหมดเล่มยากจะติด	สุดจะคิดให้ส่วร่างดังประสงค์
สิ่งมุ่งหวังไม่ได้ดังใจจง	ไม่มีคงแตกกระจายมลายไป

คอยอ้อมกอดพี่

แก้วเอ๋ยแก้วตา	พี่จากเจ้ามาไอ้แก้วตาอยู่ดีหรือไฉน
คิดถึงนุชสุดอาลัย	เคลิ้มไปครานวลพักตร์เจ้าเฝ้าหยอกเฝ้าเคล้าทรงพี่เชย
วอนระริกกระชีกกระชี่	เสียงน้องพี่เฝ้าพร่ำเจดย
หยอกเฝ้าเจ้าเอ๋ย	เฝ้าชื่นเชยรสส่วาทหยาดพรางพรหม
ไอ้เจ้าดวงสมร	คงร้าวรอนรานระทม
ขวัญเอชชย่าตรม	ขวัญเจ้าจงช่อม่อฮ่ำรำไห้
คอยอ้อมกอดพี่ที่แรมไกล	จันทร์เจ้าแจ่มดวงคราใด
เจ้าฝากใจให้พี่เชย	

คะเนิงนาง

เลือกเอ็นักหนาถมพัฒนาเจือยฉิว	พาวาบหวิวสาธลมพริ้วมาอ่อน ๆ
ทรวงสะท้อน	ร้าวรอนฤทัยให้หวน
วาบหวิวสาธลมเคยชิดซ่มนิ่มนวล	ลมเจ้าครวญพิศตรึนวลเนตรแนบอุ่น
ซบทรวงหนุน	เนือละมุนเหนียมอาสจันตรา
รื่น ๆ รวยรินกลิ่นประกินสวรรค์	ลมพัดพลันซ่านอุรา
โศกซึ้งวิญญา	หอมฉกาหรือเทียมแก้มงคราญ
โอ้ดาวพราวฟ้า	พราวณาเจิดฉิน
ดาวพราวพรณ	หรือเทียมทันส่องเนตรพริ้มพราย
สามเมืองขม้าย	ส่องดาวราสอาสเนตรนงพงา

คินนี้

ญ - คินนี้โยเคื่อน	หมองเลือนไม่ส่ายเหมือนคินก่อน
ช - ก็เคื่อนอาสพิศตรึของบังอร	จึงไค้งอนหนีหน้าไป
ญ - หมู่ดาวเคยสกาเวลื่อนฟ้า	จากนภาหายไ้หนใด
ช - โถ...ดาวคงอาส	เมื่อเจอะดวงดาของนวลน้องพี่
ญ - ลมเคยพริ้วร่าเพอ	กลับเงียบเลอไม่โบกวี
ช - ก็สาธลมนี้	มัวหลงซ่มนวลเจ้า
ญ - เน้าพริ้วซ่ม	ให้หลงคารมมินเมา
ช - ไซ้แกล้งชอโณมเจ้า	ทุกวันนี้ใครเล่าจะงามยิ่งขวัญชีวี
ญ - ปากน ثنا	น้ำตาก็ด้อยกว่า
ช - โอ้อกั้วตา	รักดอกหนาไซ้ลวงเล่น
ญ - ซาสทุกคนซ่มหญิง	ให้หลงลมชอกข้าล่าเค็ญ
ช - น้องเอ๋ยพี่ไม่เป็น	เหมือนเช่นผู้ซายใด ๆ

ญ - น้องกลัวพี่อีกใคร ๆ

ช - กลัวทำไมแก้วดา คนดี

ญ - ก็เพราะน้องยังใหม่ นะที

ช - ยิ่งเก่ายิ่งดี หนึ่งไม่มีสอง

(ดนตรี)

ญ - แม้จริงดังนี้ น้องไม่ขัดข้อง

ช - สองเราพี่น้องรักกันมัน

ญ - ตราบที่วีและฟ้าดินไม่พิณาศาไปพลัน

ช - รักก็มันคงอยู่ไม่รู้รา

ญ - แน่ะ ดาวตกอลยลวงจากฟ้ามา

ช - โถดวงดารา เจ้าคงจะเห็นใจ ที่สองเราได้รักกันคืนนี้

คืนหนึ่งในฝัน

คืนหนึ่งในฝัน

ใต้แสงจันทร์นวล

ท่ามกลางแสงเงินในสวน

พริ้งพร้อมมวล

ไม้ดอกแพรงพราวตา

ลมพัดพาพริ้วไป

เรืออรินกลิ่นหอม

โน้มน้อมชวนใจ

เคล้าผสมลมไป

ชื่นในอารมณ์

ระรื่นรสสุขคนช

ชุ่มจ้ำกมลเบิกบาน

เสียงท่วงเรไร

กล่อมใจให้สำราญ

ช่างแสนหวาน

เพียงอุทานเมืองแมน

สุดแสนเสียดาย

ฝันกลายหายฝัน

ชมสวนงามใต้แสงจันทร์

ใจเพื่อละเมอ

คะนึงอยู่วิสาข

คอยเฝ้าฝันทุกคืน

แค่คิด

แค่คิด-เท่านั้น
 พบกันทุกวันที่บทรามเซย
 แค่คิด-เท่านั้น
 ฝันแต่หนทางทวนวงหนัก
 ร้อยรู้หรือจะสู้น้องเมียตน
 น้องเมียเนื้อเอ็น-เนื้อเอ็นซึ่งถึงใจ
 แค่คิด-จริง ๆ
 จนใจที่ปากฉันมิกล้า

ฉันให้ทั้งเงินมิกล้าเอ่ย
 แต่ก็มิเคยเอ่ยบอกรัก
 ทุก ๆ นาที ที่ได้พบพักตร์
 เข้าทำนองหลงรักน้องเมียระเหี่ยใจ
 เมื่อร้อยคน-หรือจะสู้น้องเมียได้
 คงสุขใจ-ถ้าได้เคียง-น้องเมียนา
 เหมือนผีมาสิงอยู่ในอุรา
 เลื่อนเอ่ยนวาทะขอความรักเธอ

คำอธิษฐานของดวงดาว

สาปให้ฉันสูญสิ้นเกิดดวงใจเอ๋ย
 คราคืนเดือนเพ็ญจันทร์แจ่มปีใหม่
 ก่อนเคยขอให้เดือนช่วยชาวอาภัพ
 วอนประทานพรแด่ร่มชีวิ
 เวลาจวนสองยามทุกปี
 สองยามเคลื่อนคล้อยไป
 สาปให้ฉันสูญสิ้นดังอธิษฐาน
 ประทานพรที่โหดลงมาเลย

ดวงดาวนี้เคยขอพรวิงวอนไหว
 ยิ่งคอยเฝ้าวอนไหวก็ยิ่งหมองใจเพิ่มทุกที
 อนิจจาดวงเดือนปลิดชีพเสียนี่
 ช่างโหดร้ายสิ้นดีฉันนี้กลับสิ้นพ่อไป
 ฉันมองเดือนงามกราบขอพรด้วยความแถมใส่
 ไม่วอนขอพรให้เจ็บใจเหมือนเช่นเคย
 ดวงดาวนี้รอเวลามานานเหลือเอ๋ย
 ดีกว่าคนเอ๋ยให้เจ็บช้ำหัวใจทุกวันคืน

งอนจนเกินงาม

งอนเกินงาม แล้วยังไม่กลับใจ
 คนเราจะสวยและงามอย่างแน่นอน
 งอนจนเกินงาม แล้วยังทำอวดดี
 คนจนนี้หน้าข้าอร่ามเรื่อยไป

มองนาน ๆ ไป สวยสิ้นเพราะความงอน
 ไข่เพราะงอนอยู่ที่ใจและไม่ตรี
 รวย ๆ ไปซี หญิงอื่นเขาคงมีใจ
 พุดครึ่งใจ เจ็บหัวใจ ส่าปจนตาย

จนกว่าจะพบกันอีก

จากไปด้วยใจร้าวรอน
 จำลาร้างห่างไกลกัน
 จากไปแต่ใจนั้นคง
 ไปเพื่องกายแต่ใจยังอาลัย
 โอ้เวรกรรมหนใด
 ให้เราจากกันทุกครา
 หากยังมีลมหายใจ
 รอคอยหวังด้วยใจวิงวอน
 แต่เรายังฝังหวังใจ
 ความหวังมีดมีดบาด ๗

ทั้งที่ความอาวรณ์ยังมัน
 ด้วยเคราะห์กรรมบันดาลให้
 คิดพะวงเหมือนเคยเคียงใกล้
 ระทมทุกข์ในสุดพรรณนา
 ฝ่าฝ่าไม่เมตตา
 ร้าวร้าวด้วยอาวรณ์
 คงจะได้พบกันดังก่อน
 ขอพรพรหมบันดาลบ้าง
 ในไม่ช้าฟ้ามีดวงสว่าง
 คงใสกระจ่างดังใจปอง

จะรักก็บอก

จะรักก็รักเสียเถิดคนดี	จะรอจะรีไปถึงเมื่อไร
หรือยังระแวงเคลือบแคลงอันใด	จะรออะไรเมื่อไรจะบอกรักสักที
จะรักก็รักเสียเถิดอย่ารวนเร	จะรอจะรีไปทำไมนี่
ของจะคงถึงถึงความไม่ตรี	ปึกใจเสียที่อย่ามีระแวงระไว
แต่ไรไหนมาสาธิตาเชอบอก	อย่าหลอนอย่าหลอกบอกกันจะเป็นไร
ดวงตาเป็นพยานอ่านอกถึงใจ	อย่านึกว่าไม่รู้เท่า
จะรักก็รักเสียเถิดอย่าอ้าวรณ	จะเกี่ยงจะงอนไปทำไมเล่า
หรือเชอหมายใจแต่เพียงชั่วเข้า	ให้รักร้อนเร่าเผาดวงวิญญาณ
จะรักก็รักเสียก่อนอกกรมเกรียม	อย่าอาสยอย่าเหนียมให้เสียเวลา
หรือมีรักใดแนบใจจริงตรา	รักนั้นหวานกว่าถึงไม่กล้าเอ่ยคำ

จันทร์เจ้าฟ้า

ไอ้เดือนเต็มดวง	ทอแสงส่องงามเมื่อยามราตรี
โคมปฐพี	โคมทุกทีวิ ้ให้มีสุขสันต์
จันทร์เป็นเจ้าแห่งฟ้า	สวยสุดสง่าลาวัลย์
มนตรีกานต์คืนจันทร์	เชอเป็นจอมขวัญพงศ์พิษณุ
จุจดาวแม่เออ	เชอคือดาราแพรวพราวภา
เป็นเทพธิดา	สวรรค์มีขวัญแห่งกับเทวา
ถึงมิใช่เดือน	ก็ไม่ต้อยกว่าเพราะรักสูงค่า
รักให้ราคา	อิฐเลือกดาวมาเป็นราชินีแห่งใจ
จันทร์เจ้าฟ้า	ดาราเทพธิดาสวรรค์

จำปาทอง

ไอ้จำปาทองน้องงามจนดวงเดือนอาฮ	งามพรรณรายสวดยเกินมั่งไม้สวรรค์
งามลึกซึ้งพร้อมคุณธรรมอนันต์	จำปาทองเจ้าเกิดฉันทักกระทั้งเงา
จำปาทองน้องเจ้าพี่เอ	พี่รักเธอเคยรู้หรือเปล่า
คอยเวลาจนปวดใจร้าว	คอยบอกกับเธอว่ารักเหลือเกิน
จะกินจะนอนร้าวรอน	เพราะกลัวเจ้าจะเมิน
กรุณาอย่าให้เนิ่น	พี่รักเหลือเกินน้องจงได้เห็นใจ
จำปาทองน้องโปรดเมตตา	พี่รักเธอเหลือคณานับได้
ดูนิรันดร์ของพี่เป็นไร	จะบอกเจ้าได้ว่ารักจริง
อย่าเมินขอตรึก	สาธดาเจ้าประจักษ์ทุกสิ่ง
เจ้าก็รักพี่จริง อย่าอาฮนึ่ง ๆ	ให้พี่รับขวัญที่ก้มเอ

จำปี

จำเอ-จำปี	ขึ้นชีวิหอมไม่มีสร้าง
ฮามใดได้จำปีแนบข้าง	กรุ่นสรพางค์ไม่จางจิตเลย
อบฮวลปนป่วนใจ	หากใครได้ขึ้นเชย
คงจำกลิ่นร่ำเพอ	ดังที่เคยได้ขึ้นทรวงใน
จำเอ-จำปี	ช่วยปรานีข้าสีกที่ได้ไหม
คอยไซยกลิ่นหอมเดือนเขาให้	ส่งหัวใจหาถึงบ้าน
ให้เขาเฝ้าจดจำ	ดื่มด่ำชีวิตดวงฤดี
จนเนิ่นจนนานปี	ดังที่ชื่อข้าเรียกเจ้าเอ

เจ้าพระยา

ไอ้ชีวิตเป็นสุขล้ำ	เมื่อเห็นแม่น้ำเจ้าพระยา
นับเป็นบุญและวาสนา	ที่เกิดมาใกล้แม่น้ำนี้
เจ้าพระยาให้ความร่มเย็น	เหมือนดังเป็นเส้นเลือดน้องพี่
ให้ความสุขทั้งไพร่ผู้ดี	เป็นมหานครเป็นมหานครน้ำใจ
เจ้าพระยาให้ความรัก	ซึ่งสลักไปทั่วเมืองไทย
รักเจ้าพระยาสิ่งสิ่งใด	หนุ่มสาวไทยรักเจ้าพระยา

ใจรักของนักสู้

สิ่งเดียวที่หัวหนักหนา	เป็นความปรารถนาจากใจ
แท้จริงสิ่งที่หวังไว้	คือความยิ่งใหญ่ฝากชีวิตไว้เป็นนักสู้
ยิ่งคอยยิ่งหวังเหมือนฝัน	ยิ่งพาไปไกลยิ่งอดสู
แม้มีแต่ความผิดหวังยังหวังอยู่	ขอต่อสู้ไปตรัสรู้ความจริง
ฉันมีเธอคนเดียว	ที่คอยโอบอุ้มเห็นขวบแขนบแอบอิง
เล่าโลมทุกสิ่ง	ไอ้ยอดหญิงยอดมิ่งขวัญดวงใจ
ต้องตรมชื่นชมเหลือแสน	อับจนยากแค้นกว่าใคร
เหมือนบาปคอยสาปสวาทจึ่งหมองไหม้	เมื่อไหร่จะพ้นกรรมเวร

จันทร์ลอยฟ้า

จันทร์เอยจันทร์	ลอยเวหากกลางนภาส่องแสงนวล
ส่องเรืองรองพร่างพื้นปฐพี	โสมลอยเด่นแสงเพ็ญทั่วธานี
พลอบฤกษ์ระต้อน้อยให้หงอยคลาย	เพียงเห็นเพ็ญ จันทร์ลอยเจดจันท์กลางนาลัย
ไกลเจ้ากระต่ายลิมดาบ	สดชื่นต้นต้นน้ำใจ กระต่ายคิด
หมายเพียงรัศมีจันทร์	ไทม์หมายมันจะกระสันต์เอยมโอบดวง

จนกว่าจะพบกันอีก

จากไปด้วยใจร้าวรอน	ทั้งที่ความอาวรณ์ยังมัน
จำลาร้างห่างไกล	ด้วยเคราะห์กรรมบันดาลให้
จากไปแต่ใจนั้นคง	คิดพะวงเหมือนเคยเคียงใกล้
ไปเพียงกายแต่ใจยังอาลัย	ระทมทุกข์ในสุดพรรณนา
โธ่เวรกรรมหนใด	เฝ้าไข้ไม่เมตตา
ให้เราจากกันทุกครา	ร้างอรุณด้วยอาวรณ์
หากยังมีลมหายใจ	คงได้พบกันดังก่อน
รอความหวังด้วยใจวิงวอน	ขอพรพรหมบันดาลบ้าง
แต่เรายังฝิ่งหวังใจ	ในไม่ช้าฟ้ามีดคงสว่าง
ความหวังมีดมีวาลง ๆ	คงได้สักระจำงัดใจปอง

จันทร์ระทม

แจ่มจันทร์ระยับจับตากกลางสรวง	เห็นเชื่อมแถมดวงลอยล่องกลางหาว
ฉันทเกิดเพริดพราว	จันทร์เจ้าแสงจ้าเจิดจรัส
ผ่องเพ็ญพร่างแผ่นฟ้า	ขวัญภาพวังตาลาวัลย์
โสมเชื่อมดวงฉายพลัน	ใครก็ชมกันแจ่มจันทร์วิไล
หากเมฆาลอยพัดผ่านมายังจันทร์	แสงมอญพิศพลันมิดมิดทันใด
สีซีดสลับไป	มองไหนไร้เดือนขึ้นชม
โถ...เดือนคงชอกช้า	ร้าวระกำหัวใจตรอมตรม
โสมโศกทรวงระทม	ร่ำให้ชื่นชมเสียดายโคมโสภา
เปรียบสตรียุคแสนโสภีอาไพ	พิกตร์เจิดใจโลเฬิงสุรางค์นางฟ้า
เอื้อมหยาตบาดตา	อุบาทว์ทั้งหล้าเป็นรอง
หากมีฟ้าไผ	เสียไปแล้วใครไหนปอง
หัวกกกลัดหนอง	จำเศร้าหม่นหมองจนตาย

จินตนาอาลัย

ไม่อยากให้สิ้นแสงตะวัน	ไม่อยากเห็นจันทร์ที่ลอยฟ้า
ไม่อยากเห็นมวลหมู่ดารา	ไม่อยากเห็นฟ้าที่หม่นไป
ไม่อยากเห็นห้องที่นอนเคียง	ไม่อยากเห็นเตียงให้หม่นไหม้
ไม่อยากเห็นคนที่หลาใจ	ไม่อยากเห็นใครที่ล่วงเรา
เราเคยนอนในอ้อมแขน	เคยห่างหวงแทนด้วยรักเขา
แต่แล้วทั้งไปไม่เหลือเงา	จึงต้องเศร้าเดียวดาย
ไม่อยากได้ยินเสียงเรไร	ไม่อยากคิดถึงใครที่ห่างหน่าย
ไม่อยากฟังลิ้นเลห์ของชาย	ไม่อยากเคียงกายตราบวายเอย

วิจมนุชย์

มหาสมุทรสุดลึกถัน	คณนา
สายดั่งทั้งทอดมา	หยิ่งได้
เขาสูงอาจวัดวา	กำหนด
จิตมนุชย์ไซ้	ซากแท้อย่างถึง
ไกลตาในมหาสมุทร	แลดูจุลสุดคณา
สายดั่งทั้งทอดมา	พาหยิ่งได้ตั้งใจปอง
ภูผาในนภาพิจิตร	ภาพโสภิตวัดได้มอง
ใจคนจนใจปอง	ใครหยิ่งถึงซากแท้อย่าง

ชุมทางหาดใหญ่

หาดใหญ่...	ชุมทางน้ำใจของคนหาดใหญ่
โลกทั้งโลกเล็กเหลือใจ	เล็กกว่าหาดใหญ่ - ใหญ่หัวใจเหลือเกิน
ฟ้ากว้าง...	ยังกว้างน้อยกว่าน้ำใจชาวดิน
กว้างน้ำใจหาดใหญ่ไหลริน	ไม่รู้หมดสิ้น ทุกถิ่นเคยล้นเกินน้ำใจ
หาดใหญ่...	ชุมทางน้ำใจรักและไมตรี
สมานสมัครรักแต่ความดี	สูงต่ำไม่มี - ไม่มีดินฟ้าในระดับใจ

จนจริงไม่จนรัก

ช - น้องเอยน้องพี่ ญ - ลำบากลำไ้เคย เราหากจะต้องจำเ็นทนกับหน้า ช - เหลือขาดท้องหับหลับนอน ญ - เราอยู่กันตามประสา ช ญ เราว่าเรารักกันหนา ช - เราแสนจนคั่นแค้นเหลือดี ช - กลัวน้องตรมขึ้นชมฤทัย ช - โอ้ใจเจ้างามล้ำเหลือจะเอ๋ย ญ - เราจนแต่เงินนะพี่เอย ช - ขึ้นใจพี่จริง ช - เราจนแต่เงินนะขึ้นใจ ช - เก็บมาขีเอย ช - กอดกันแก้จน ช - พี่กอดเชอสิกันิดเป็นไร ช - จะต้องอายใคร ๆ	น้องเป็นเพื่อนปลอบชีวิตพี่เอยามจน โถเราเห็นอยู่กันสองคน หัวใจสะท้อนให้อ่อนระอา ถึงใครจะว่าช่างใคร ถึงใครจึงจำข้างเป็นไร ญ - จนหรือมีพี่กลัวจนใด ญ - กลัวน้องเอยไม่เคยคิดเลย ใช้น้องเคยหม่นดวงใจ ญ - มีทั้งพี่ไป ช ญ แต่รักเราไม่เคยจน ญ - แน่เอยพิกล ญ - แน่ ชนแล้วใจ ญ - ช่างไม่ละอายแก่ใจ เพราะรักเราไม่หากจน

ชบาไฟร

ชบาไฟร
 สิ่งามซาบซึ้งนัยนา
 เปรียบเหมือนกลุสตรี
 สวรรค์หาคนที่มน้ำใจ
 รอยยิ้มติดตา
 งามเป็นหนึ่งไม่มีสอง
 งามหยาดฟ้าดังทอง
 ชบาไฟร
 รักชบาจนล้นทรวงเรา

สวสเกินมวไล้ในพนา
 เจ้างามเหนือไม้ป่าที่สูงค่าทั่วไป
 ผิวพรรณผู้ดีมีกมไป
 ช่างหาหากกระไรเหมือนชบาไฟรเรื่องรอง
 วงหน้าติดตริง
 ทั้งเดือนและดาวมาเปรียบก็แพ้เป็นรอง
 นื่องงามกริดใจชายให้เศร้า
 สวองงามจับใจกระทั้งเงา
 แต่บุศย์ครั้งก่อนเก่ามิไม่ถึงจึงตรม

ชมพภา

ชื่นอารมณ์ชมพภา
 ดูดอกเด่นวิไล
 รื่นรมย์ชมนกลิ่นหอม
 พุดซ้อนจะอ่อนนลม
 สายหยดช้วนหยดยัง
 พิกุลกรรณิการ
 ช่อลดดาพริ้งพริ้ว
 สุกนธรสตรึงซาบซึ้งใน

พราวลดาชู่อไสว
 งามลมไกวไหวพริ้วลม
 พวงพยอมช้วนเด็ดคม
 ช่างสวสสมวิลาศดา
 ดอกสะพริ้งหลังเส้นหา
 โชชกลิ่นมาหอมเย็นชื่นใจ
 ลำดวนน้อชกลิ่นสดใส
 ตรึงฤทัย-เมื่อชมพภา

ชะตารัก

มองดูบุปผานานาพรรณราย
สะเทือนเมินเหม็นหอมเบือนเหมือนว่า
รำพึงได้คิดเมื่อมองมาลี
แม้คืนและวันผันไป
นึกถึงตัวเรา
รักเราจึงเกินไขว่คว้า
จำทนเมื่อคิดคำนึงคราใด
รักจึงเหมือนคลื่นกระทบฝั่ง

ต้องสาธลมโศกเอื้องอาภรณ์ดังหญิงถูกชายเกี้ยวพา
ลมเอื้องพริ้วพา รักมาหรือดวงให้ซ้ำซ้ำใจ
เปรียบคล้ายพวงเราสดชื่นรกรบานตระการสดไส
ความรักและความไฉไลก็คงจะร่วงโรยรา
กรรมคงเข้ายึดโชคชะตา
อนิจจาเจ้าลอยไปไม่คืนหลัง
ชาตินี้คงไม่เป็นไปดังใจจิตเราเฝ้าหวัง
คงเหลือไว้เพียงความหลังให้เราระทมเออ

ชีวเทียมนกับความรัก

เพลินอุรา
พันธุ์ไม้ต้น
สอด้งงามครัน
เบ่งบานกลีบเรีองรายระยับตา
มีต่าง ๆ พันธุ์
มองแล้วเพลินอุรา
ฮามเช่นนี้
รักเต็มคำ
ชายจะอ่อนน้อม
ต่างระวิกระวี
ชายก็จำขึ้น
พวักิรมย์

ฮามชีวเทียมนเวียนมาแสนขึ้น
ต่างขุ่มขึ้นช่อวิไล
ชมแล้วช้านใจ
ระยับตา
สาวดังสวรรค์มา
เพ็ญพวัก
หนุ่มสาวปลื้มเปรมปรีดิ์ขุ่มจำ
สุขดวงใจยิ่งล้ำรักทวี
หญิงพลอดพาทิ
รื่นรมย์
หญิงก็ชื่นชม
ในฮามชีวเทียมน

ชีวิตฉันขาดเธอไม่ได้

(ฮัม) สุขใจจะเสมอเท่าฉัน	มีเธอเป็นคู่ดวงใจ
เคลียดลลอยู่ทุกวันนี้	เหมือนทิวาคู่ราตรี
ดั่งแผ่นน้ำคู่ฟ้า	ไปตลอดปี
รักมันรักดี	เหมือนปลารักทองนทีธาร
หากชีวิตของฉัน	ถ้ามันขาดเธอคงหมดจิตใจ
คงราวผุพังราวหวนอาลัย	เหมือนคนที่ไร้วิญญาณ
เธอได้ฟัง	ฟังฉันรำพันกล่าวขาน
จงได้สงสาร	เห็นใจในรักที่รักดี
(ฮัม) สุขใจจะเสมอเท่าฉัน	มีเธอเป็นคู่ดวงใจ
เคลียดลลอยู่ทุกวันนี้	เหมือนทิวาคู่ราตรี
ดั่งแผ่นน้ำคู่ฟ้า	ไปตลอดปี
รักเธอเท่าชีวิต	เหมือนปลารักน้ำ...นิรันดร์

ชีวิตนี้ยังมีหวัง

ลมพริ้วโชยระรื่น	มวลดอกไม้ดินช่อกลิ่นลม
งามตาเมื่อคราได้ชม	พอาภรณ์เรืองใจ
ภมรน้อยระเรีงรำ	ต่างพาเคล้าชมมวลไม้
นกน้อยใหญ่ เริงใจ	ร่อนกลาเล่นลม
ฟังพิพิงเพลงแว่ว	วังเวงแว่ว เจื้อยแจ้วกังวาน
ฟังเพลงพาใจสำราญ	ชื่นฉ่ำเบิกบาน เริงรมย์
พาชีวิตนี้ชุ่มชื่น	เริงรื่น ชวนใจชื่นชม
ความหวังที่ล่องลม	กลับสม ดังหัวใจปอง

ชีวิตใหม่

- ช - เราสองต่างคนต่างมีชีวิตใหม่
 ความหลังที่เราวน
 ญ - ทนน้องทนด้วยความรักพี่
 น้องยังรักแค่ไหน
 ช - คนคิงเชื่อ
 ญ - พี่พี่อ่อนวอน
 ช - เราสองคนร่วมชีวิตใหม่
 รักสองเราคู่ฟ้า
- ขอให้ขวัญใจจงเห็นควาร
 กับน้องเนื่อนวล น้องควารให้ภัย
 รักพี่ไม่มีใครเห็นใจ
 ยิ่งซ้ำหัวใจ เพราะพี่ไม่แน่มั่นนอน
 พี่ไม่เหลือร้ายเหมือนกาลก่อน
 น้องสะท้อนเห็นใจพี่ทุกครา
 เพราะได้เห็นใจเอื้อเฟื้อกันมา
 ไม่ร้างไม่รา เพราะเราต่างรู้ใจกัน

เชลยศึกดี

- จะว่าบุพการีบาป
 ภักดีน้องพี่แทบขาดใจ
 ไม่แคล้วครวญใคร่
 ดวงใจอำมหาด
 ไม่ร้างแรมสวาท
 ขอลอมเป็นทาสนางเฮว
 ไฟรักรุ่มเร้า
 ทะเลแม่เป็นดอน
 ไม่รู้วันสลาย
 รักพี่สุดเปรศ
- ใครหนอสาปให้พี่
 พี่เป็นทาสเจ้าแล้วนะ
 เปี่ยมปองรักแค่ไหน
 ไฟถึงเพียงหนึ่งนาง
 ซาคินทั้งชาติ
 สาวเอ๋ย พี่เป็นเชลยของเจ้า
 ทุนเขายังกร่อน
 แต่พี่รักไม่คลายหาย
 หน้าสหนี
 เป็นเชลยรักจนวันตาย

ข้า - ข้ารัก

ดิฉันคำคืนกล้ำกลืนหมองหม่น	สุดอดสุดทนหม่นหมองทุกข์
จำตรมข่มรักอาวรณ์	อรุณเร้าร้อนอาลัย ตัดรักเชื้อไขไม่มี
สกดจิตใจไม่วายหายเศร้า	แต่ไม่บรรเทากลับเหงาฤๅ
ลมเย็นเจ้าพัดอาวรณ์	อรุณเร้าร้อนฤๅเกิดมาชาตินี้มีกรรม
ครวญใคร่อาดูร	สิ้นสุขรักหวานฉ่ำ
รักจากไปหัวใจชอกช้ำ	เหมือนหนามชอกอกทรมาน
ดิฉันคำคืนตื่นใจคล้ายทวง	หนักหน่วงในทรวงสุดตรมร้าวราน
ลมเย็นเจ้าเอ๋ยรำเพอ	เรไรเจ้าเอ๋ยรำพัน โอ้เราโศกสัลย์วันคืน

ชบถรวง

ชบใครไม่สุขเหมือนชบถรวงคุณ	หัวใจว่าวนคิดถึงคุณทุกเวลา
ยามชบถรวงเป็นสุขนิทรา	ภาวนาแนบนิ่งเมื่ออิงถรวงคุณ
ชกใครไม่สุขเหมือนชกถรวงคุณ	ทั้งความเป็นห่วงหวงถรวงเคยแนบละมุน
ลืมนิลงอ้อมอกคุณ	แสนเอ๋ยแสนอ่อนด้วยคั่นเคยชิน
โอย-จะปลื้มใจตาย	ไม่มีวันแทนที่น่ายทอดกายให้เป็นอาจันต์
ความลับใดเคยได้ยิน	กระซิบกลางถรวงจนสิ้นไม่ขอไปชบใครเลย
ชบใครไม่สุขเหมือนชบถรวงคุณ	หาถรวงใดอุ่นเหมือนถรวงคุณก็มีเคย
ใจฉันจึงเป็นสุขนักเอ๋ย	อย่าเลยอย่าพรากถรวงนะดวงใจ

ซ่อนรัก

โอ้ความรักที่ซ่อนในดวงจิต
วันคืนล่วงไปใจยิ่งเฝ้ารอ
สุดจะรั้งใจซ่อนรักอยู่
แม้เธอได้ยิน รักรินจากใจ
ถึงจะมีแหวนแทนต่างหน้า
พี่จึงเข้าใจไม่ว่า
โอ้นอกกระไรสายสวาท
ตัวพี่ร่ำเพื่อเฝ้าเหม่อรำพัน

ตามเฝ้าสะกิดให้เราระทมอุรา
อยากพบและเห็นหน้าทุกเวลาหมองไหม้
จึงครวญให้โลกรู้ล่องลอยตามสายลมไป
โปรดอภัยให้ใจความหมองไหม้พี่คลาย
เพียงแต่เดือนสีสุกไม่เหมือนมีน้องเคียงกาย
เมื่อไหร่หนอจะได้พบกัน
หัวใจพี่แทบขาดด้วยคิดถึงยอดขวัญ
ด้วยความรักเช่นนั้น ซ่อนไม่ไหวแล้วเออ

ฤดีดาลัย

ช - นารีใดใครทนนอกอ้อมสวาท
ญ - บุรุษใดใครทนนอกอ้อมอวรณ์
ช - ผิวพักตร์เจ้างามเพียงกลีบโกสุม
สะเอวองค์กลมเกลียวเร้าฤดี
ญ - ดวงเนตรคมดังสายสุรีย์ฟาด
ส่วนสัดสันทัดสมทรง
คู่ - สเนตรต่างเนตรซ่อนคิด
สองจิตซาบซ่านฤดีดาลัย

ผิวพรรณม่งสะอาดดังอัปสร
อกสะท้อนนงรักหนักฤดี
ทรงเจ้าแต่งคู่มิดชิดวิ
พี่รักเจ้าสุดที่บรรเทาลง
ร่างกายผายผางดังราชหงส์
รักจงจอตจิตฤดีดาลัย
สองจิตต่างจิตไยฮาน
ศรพลายุสองจิตทลายลง

ดีด สี ตี เป่า

ดนตรีไม่มีพิษภัย	เป็นยาสมานดวงใจ ให้ใสสุขชื่นบาน
ดนตรี ดีดสีตีเป่าให้ชำนาน	ชีวิตรุ่งตระการสุขสำราญ ทุกทิวาราตรี
เพื่อนที่ให้แต่ความสุข	ไม่เคยให้ทุกข์ ก็คือดนตรี
ก็ตำร่า กลอง ทุกอย่างดี	เป็นเพื่อนดีของมนุษย์ทั่ว ๆ ไป
ดนตรี ไม่มีพิษภัย	เป็นเงาความรักสลักหทัย
ฮ่อมจิตใจ	ให้รักมันกตัญญูเออ

แต่ จ ง อ าง คี ก

จังหวัดสโลว์โบเลโร

ช. ภายอยู่เมืองไทย	ญ. แต่ใจไปอยู่เวียตนาม
ช. จงอางศึก ไปสงคราม	ญ. ใจเราก็ตามไปอยู่ใกล้ ๆ
ช. ยามคำคืนลมพริ้วลอบ	ญ. นั่นคือลมจูบ จากดวงใจ
ช. เพ็ญพระจันทร์แจ่มคราใด	ญ. จันผากรักไปกับแสงจันทร์
ช. ขอพระพุทธรูปองค์	ญ. ทหารพี่น้องทั่วหน้ากัน
คู่. จงอางศึกรบด้วยศรัทธามั่น	คู่. โลกจะสุขสันต์ ด้วยมือเธอ

ดวงใจ

จังหวัดสโลว์ โบเลโร่

ดวงใจ....	ทุกคนมีสิทธิ์จะรักกันได้
ถึงอยู่ห่างไกล	ก็ยังส่งใจไปถึง
อ้อมแขนของฉัน	คอยสัมพันธ์รักอันตราตรึง
คอยวันสุขซึ่ง	จากดวงใจที่จริงจึงมั่นคง
เธอเป็นคนต่างแดน	แต่แนบแน่นด้วยไมตรีสูงส่ง
มีใจรักมั่นคง (ฮัม)	ไม่มีผู้ใดเสมอ
เธอเป็นความสว่าง	พราวดังเพชรประกายเลิศเลอ
ฉันได้จุมพิตจากเธอ	ฉันภูมิใจและสุขใจทุกคืนวัน...

ดาวคลี

จังหวัดสโลว์

ดาวเอ๋ยดาวคลี	เจ้ามีความสุขดังข้าวกล้า
ถึงเป็นน้องนางบ้านนา	แต่คุณค่ายิ่งกว่าสาวชาวกรุง
น้ำใจและวาจาเจ้า	เพริดเพราเหมือนดังเดือนรุ่ง
เขาลือกันถึงในกรุง	ว่าดาวคลีรุ่งฤดีทุกดวงใจชาย
ใครเห็นใครรัก	เฝ้าปองภักดีแม้ธูสก็ยังมีหมาย
ต่างยอมมอบกาย	กระวนกระวายเพราะรักดาวคลีทุกคน
พี่เองก็รักเจ้า	แม้เงายังฝังในดวงกมล
ถึงเป็นรักของคนจน	แต่ค่าล้ำเพราะรักดาวคลีด้วยใจแท้เอ๋ย

ดาวรุ่ง จังหวัดบิเลโร

ดาวเอ๋ย ดาวรุ่ง	ดาวนี้เจิดจรัสรุ่งเรืองไปทั่วเมืองไทย
ดาวสวณนำพิศมัย	ดาวรุ่งฤทัยเพราะน้ำใจนั้นปราณี
ดาวเอ๋ยดาวรุ่ง	ดาวนี้หมายผดุงศักดิ์ของกุลสตรี
ดาวสูงสมศักดิ์ศรี	ดาวรุ่งฤดีสมเป็นดาวประจำใจ
งามของดาวงามเลิศ	งามศักดิ์ประเสริฐเลิศวิชาทั่วไป
งามกาย สิริพิไล	งามน้ำใจเหนือหญิงทั่วไปในพสุธา
ดาวเอ๋ย ดาวรุ่ง	ดาวนี้เจิดจรัสรุ่งเรืองทั้งใจวาจา
ดาวสูงสมค่า	ปวงชาวประชาต่างศรัทธาแต่ดาวรุ่งเอ๋ย

ดาวประจำใจ จังหวัดวอลซ์

ขอตรึงเอ๋ย (ฮัม)	พี่ไม่เคยรักใครเปรียบเหมือนเธอเลย
ขอตรึงเอ๋ย (ฮัม)	พี่ไม่เคยรักใครเปรียบเหมือนดาวดาว
สุขหัวใจ (ฮัม)	โลกสดใสเพราะดวงคาราพรางพราย
เด่นวิบวาบ (ฮัม)	ดั่งเนตรสาวมีรักประจำใจ
เธอมีเนตรเหมือนคารา	ซึ่งสง่าวิไล
ฉันขอร้องไห้	เธอเป็นดาวประจำใจฉัน
ขอตรึงเอ๋ย (ฮัม)	พี่ไม่เคยรักใครจนเพื่อรำพรณ
พี่รักเธอมากทุกวัน	โปรดเมตตาฉันนะ ดวงดาว...

เดี๋ยวนี้

จังหวัดสโลว์

จึ๊ ๆ ๆ จะทำอะไรก็ทำเสียเดี๋ยวนี้	มัวรอรีจะช้าไม่ทันการ
ด้วยเวลาซ่อมหมุนเวียนผ่าน	ช้าเป็นการ นานเป็นคุณ จะแสน่า
จึ๊ ๆ ๆ จะทำอะไรก็ทำเสียเดี๋ยวนี้	ทุกนาทีล่วงไปนั้นมีค่า
ยิ่งกว่าทองก็คือเวลา	อย่ามัวรอช้าทำเดี๋ยวนี้ซิเพื่อนเรา
ยิ่งความรักยิ่งมัวช้าอยู่	แม้ยอดพชฺคงรอให้เห็นเงา
ก็อยากช้ายังมาทำหน้าเศร้า	หมั่นไล่ใครเขาจะเวทนา
จึ๊ ๆ ๆ เมื่อได้ทีรีบจูบเร็วไว	รุกเข้าไปก็คงได้ความรักมา
ไม่มีหญิงใดชอบผู้ชายเชื่องช้า	เร็ว ๆ เข้าหน้าทำเดี๋ยวนี้ดีกว่าเออ

ดาวเรือง

จังหวัดโบเลโร

ดาวเรืองเจ้าเอ๋ย	ดั่งน้ำคำพี่เอ๋ยสักหน
ฟังว่าคำคนจน ๆ	พูดออกจากดวงกมลว่ารักจริง ๆ แค่นั้น
ดาวเรืองคนสวย	บุญสองเราคงชั่วสลดใจ
เราต่างคนต่างอยู่ไกล	บุญชั่วสลดบันดาลให้อยู่ใกล้เสียจนใจตรงกัน
รักดาวยิ่งซี้วี	จิตใจพี่นี่ยสอບຈຳນรรຈ
ใจพี่เต้นทุกวัน	เฝ้าพร่ำรำพันว่ารักดาวเรืองเหลือคณา
ดาวเรืองขอตรึก	ดาวน้องคงประจักษ์ว่าจา
ดาวจะถือเป็นสัญญา	พี่ได้ขอมมอบชีวาอยู่ใต้บัญชาทุกนาที

ดาวประกาย

จันทระเมฆไม้

ดาวประกายวิบวาวพร่างพร่าง	ทรงส่องแสงไลไลบนท้องนภา
ดาวประกายนั้นคือดวงตา	สวรรค์ส่องมาให้ศรัทธารักมั่นเรื่อยไป
ดาวประกายสายใจของพี่	ดาวคนดีนี้มาจากฟ้าหรือไร
ดาวประกายถึงกำดวงใจ	ของพี่สยบในอุ้งมือเขอทุกคืนวัน
ไอ้ละहन	ไอ้ละहनดาวเลย
ไอ้ละहनตั้งแต่เกิดมา	ไม่เคยพบใครลาวัลย์
ดาวประกาย	ดวงนี้เท่านั้น
ที่งามเจิดจรัส	ใครเห็นงงเง้อค้ออันอุรา
ดาวประกายสายใจของพี่	จงปรานีมองพี่ให้ซึ่งวิญญา
ดาวประกายน้องจงหันมา	ให้พี่สยบตาเพื่อทำสัญญาแห่งใจ

ดวงใจอนุสรณ์

จันทระโบลีวี

ดวงใจของใครคนหนึ่ง	ที่ต้องถูกตรึงอยู่กับความรัก
พิษมันซาบแล่นเต็มแน่นทรวงนัก	เพราะคำว่ารักทำเราระทม
เมื่อครั้งแรกเริ่มเหมือนเดิมน้ำผึ้ง	รสหวานซาบซึ่งลวงเราหลงม
แต่แล้วพลิกกลับหนีลิบล้างชม	ปล่อยเราระทมลี้วลอย
ดวงใจของใครคนชื่อนี้	ไม่มีแล้วหรือบอกเราสักหน่อย
ที่ได้เคยพบมานับร้อย	ล้วนแต่พล่อย ๆ ปากว่ารำพัน
มาขอผูกสมัครว่ารักเจียนบ้า	สาบานกับฟ้าทำทางแจ้งขึ้น
เดี๋ยวเดียวกลับเบี่ยงบิดเลียงแปรผัน	ทำให้ตัวฉนั้นแสนระอา

ดวงชีวัน

จังหวัดสโลว์

ดวงใจวันขวัญจิต
เธอคนเดียวเท่านั้น
ถึงฟ้าดินจะดับยังเป็นภัสสมชูลี
ไม่ขอคลายแม้จะตาย

ดวงชีวันขวัญแก้ว
จุติมาจากสวรรค์
น้องนั้นหรือ
เปรียบเหมือนรัชนี
ดังมีจกาคู่วาริน
คือดวงชีวัน

แม่ยอดชีวันของพี่
พี่พี่ป้องรักสมัครหมาย
ปฐพีกล่มทลาย
รักคงไม่หน่ายจากดวงชีวัน
ประเสริฐเลิศแล้วเหมือนดวงแก้วรุ่งลาวัลย์
เทพไทยเสกสรรค์ ปั้นเป็นจอมนารี
เป็นทิวาคู่ราตรี
คู่ดารา
คู่บุญเหมือนฟ้าคู่ดวงชีวัน
ประดับใจ.

ดาวประดับใจ

จังหวัดวอลซ์

ชีวันฉิน ศรัทธา รุ่งเรืองเพราะคุณ
ชีวันฉิน เดินไป ตรงทาง
ชีวันเรา ที่จริง เพราะสัจจะ
จะมีน้อย ก็แบ่งปัน กันได้
ชีวันฉินศรัทธาฉิน
แม่ยอดรัก
เรารักกัน เรารักกัน ไม่อ้อพราง

แม่ยอดรัก ใฝ่การรุ่ม ร่วมสร้าง
ไม่อ้างว่างเพราะเธอเป็น "ดาวประดับใจ"
ต่างมานะ พยายาม ให้อภัย
เพราะสองเรา จริงใจ ไม่ฉ้อฉล
รุ่งเรืองเพราะคุณ
ใฝ่การรุ่ม ร่วมสร้าง
ไม่อ้างว่าง เพราะเธอเป็น "ดาวประดับใจ"...

ดวงใจใครหนอ

ใครหนอ จกซึ่งดวงใจของพี่ไป	ดวงใจที่พี่มียู่ดวงเดียว
ใครหนอ ทำให้พี่วิลถึงมิรู้วาย	ฝันถึงคนึงถึง
เข้า สาย บ่าย เย็น ไม่รู้หน่าย	จรดจิตคิดถึง
แจ่มจันทร์ขวัญวีรดิศตรึง	ฮอดชีวิต จะรู้ซึ่งหรือไม่หนอ
ใครหนอ ขอให้พี่สัญญา	รักเดียวมอบพญาวัว
พี่รับประทับขวัญลั่นวาจา	มอบลั่นที่เขาส่งสัยว่าหวานนัก
จะไว้กับคนอื่นในภายหลัง	ให้เธอช่วยเก็บรักษา
ในท้อบ่อนวิญญา	ในอุราฮอดสุดดวงใจ
ใครหนอ ขอให้พี่ประกอบความดี	ทะนงศักดิ์ศรี
ของชาติชาติ เพื่อที่จะได้สมรส	สมรัก สมหมายในภายหลัง
โอ้ ใครคนนั้น	คือขวัญข้าของพี่คนนั้นหนา
ฮอดพญาวัว อนงค์ใดในหล้า	ไม่เทียบเปรียบได้องค์เดียวในดวงใจ

ดวงดารางาม

จังหวัดวอลซ์

โอ้ดวงดารา	สกุร่ามลอยฟ้ายามราตรี
แสงพรายดังนวลมณี	สดใสสี่ประกายงามตา
จิตใจใฝ่ฝัน	เฝ้าฝันหลงละเมอเพ้อหา
ถึงดาวอยู่ทุกเวลา	คืนตาเฝ้าคอยแลชม
เชื่อดังดวงดาว	สุดน้ามาร่วมภิรมย์
ฉันทรมตรม	ท้อใจระทมทุกข์ทวี
โอ้ดวงดารา	โปรดลอยมาคู่ชีวิต
ยังฉันผู้รักดี	อย่าได้มีหน่ายแทนเลยเอย

แด่นักรบไทย

จังหวัดลพบุรี

นักรบจำ...	ทุกเวลาฉันคิดถึงเธอ
ฉันรู้ว่าเธออ้างว้างอยู่เสมอ	ขาดคนบำเรอทุกทิวาราตรี
นักรบจำ...	เธออยู่แนวหน้ารักษาปฐพี
ฉันอยากรับใช้เธออยู่ทุกนาที	อยากให้เธอมีความสุขแจ่มใส
รักของเราคือรักชาติ	รักในสละอาคณิลาศนิไล
รักกลั่นมาจากดวงใจ	เพื่อให้ชาติไทยคู่ฟ้าสกาพร
นักรบจำ...	ทุก ๆ คราก่อนฉันจะนอน
ฉันขอพรพระอิศวรกับหมอน	ให้ขอวีรราชรณพ่ายแพ้กับไทย

ดอกฟ้าในมือโจร

งามเอช...งามมั่นเดือนดารา	งามดังดอกฟ้าลอยลงมายังปฐพี
แม้งามเหมือนเพชรนิลมณี	แม้สร้างสมแต่ความดีเป็นสตรีที่สวองงาม
เชื่องาม...งามทั้งการพูดจา	ที่ทำกิจวิธาดั่งบุษบาฮอดนงราม
เด่นเหนือเดือนดาววาววาม	แต่น่าเสียดายที่นงรามนั้นเป็นดอกฟ้าในมือโจร
เปรียบดังวิหคอยู่ในกรงทองใจฮ่อมหมอง	แม้วังเรืองรองก็อยากผกโพน
ฟังคำพ้อวนจนอ่อนโยน	ดอกฟ้าในมือโจรที่รักเธอเหลือคณา
บุญเอช...บุญสองเราถ้ามี	วอนเทพพิฆังปราณีและโปรดเมตตา
ให้เหมือนราตรีคู่ทิวา	ให้เหมือนอาทิตย์คู่จันทร์นระแม่มดอกฟ้าในมือโจร

ตัวไกลใจคราวญ

จังหวัดสโลว์

เราเคยมีสุข	อยู่เคียงกันทุกวันมีเสื่อมคลาย
มาจากกันไป	ฤทัยพาเศร้ารุมเร้าอารมณ์
ตัวไกลใจห่าง	โอดวงใจคราใดพาให้ตรม
รักหักอารมณ์	ระทมใจเศร้าหงอยเหงาฤทัย
โอดวงใจฉัน	จิตใจเรานั้นกรรมมาดล
เราขอมลื้น	จนกว่าจะพ้นกรรมบันดาล
คอย คอยไปก่อน	หากรักรอนช้ำดวงแสงหลกฉาย
สวรรค์โปรดประทาน	บันดาลความทุกข์นี้ราศ์พันสองเรา

ตุ๊กตายอดรัก

ญ - โอ้ ตุ๊กตา...	สูงค่ากว่าอื่นใด
เป็นตัวแทนน้ำใจ	ให้วันไหลถึงกันและกัน
ช - ฉันนี้รักเธอเสมอ...	ญ. ฉันนี้รักเธอวันวันคร
ช - สองเราตั้งใจตรงกัน	ญ. คงและมั่นคงสาธเลือกไทยจีน
ค - โอ้ ตุ๊กตา...	สูงค่ากว่าน้ำใจ
รักเจ้ายิ่งสิ่งใด	โอ้ตุ๊กตา ยอดรักเออ...

แต่เพียงได้พบ

แต่เพียงได้พบ (ฮัม)	หัวใจก็สยบเป็นทาสคุณ
ยังได้รับเมตตาและการณ	นับว่าเป็นบุญจนเหลือคณา
แต่เพียงได้เห็น (ฮัม)	คิดว่าเดือนเพ็ญหล่นจากฟ้า
แต่เพียงได้พิศใกล้ซิดคิด	ตรึงตา เดือนบนฟ้าอาบแสงแนบเมฆไป
คุณเป็นยอดสวยและยอดสาว	เป็นดอกฟ้าโน้มน้าวลงมาใกล้
คุณเป็นมิ่งขวัญเป็นกำลังใจ	เมื่อเข้าใกล้ก็ยิ่งรักว่าทำบุญ
แต่เพียงได้พบ (ฮัม)	หัวใจก็สยบเป็นทาสคุณ...
หากได้แนบแอบซบกับทรวงละมุน...	โลกจะหยุดหมุนก็ช่างปะไร

เติมความรัก

ญ - สมัยนี้ความรักมักระเหย	ช - ใครจะเลขาไม่หมั่นเติมเสริมให้มัน
ญ - ชีวิตร่วมจึงเนาไปให้จวบลิ้น	ช - ต้องโศกสลดย์ หมองไหม้ไฟลูกทรวง
ญ - เติมความรักกันดีกว่าเพื่อผาสุก	ช - เติมความรักเพื่อให้ทุกข์สุขกับทรวง
ญ - เติมความมักให้ความหวานซบชานทรวง	ช - เติมความรัก เพื่อให้ดวงใจสุขเฮย

ด้อยตั้งใจ

ญ - ด้อยตั้งใจเฝ้า	เจ้าไม่เคยละเลยจากดิน
มีดวงม่วงโศกณ	ระเรียดินอยู่ทุกเวลา
เมล็ดใช้พอกคุดมี	ช่วยชีวาคนจนมานานหนักหนา
ไม่ผิดกับดอกหญ้า	คู่พสุธาอยู่ทุกนาที่
ช - หากด้อยตั้งใจเป็นหญิง	คงมีใจจริงในความรักภักดี
หญิงทั่วไปหากเป็นเช่นนี้	ชายจะไม่มีความรักซ้ำใจ ความสุขก็จะถาวร
สุนิรันดร์ คู่ฟ้าดินไป	โอ...ด้อยตั้งใจ รักเจ้ายิ่งสิ่งใดโอหวัญใจชาวดิน

ถ่านไฟเก่า

หญิงชายทุกคนไม่อาจลืมรักครั้งแรก	เพราะรักนั้นแทรกเข้าวิญญาณซึมทั่ว
พบสบตาใจสั่น ดวงจิตพลันระริว	เหมือนมนตร์สะกดทั่วสรรพางค์
เห็นเพียงแว็บเดียวชานเสื้อสะท้อนความเก่า	คิดไปใจเศร้ากลับเสียดายไม่สร้าง
จำติดตารอยจูบ จำติดใจเนื่อนาง	ยังหอมไม่จางจับชั่วหัวใจ
ถ่านไฟเก่าคุกรุ่น	จิตใจว่าวุ่นเรื่อยไป
หวังว่าคุณก็คงเห็นใจ	ซึมซาบอยู่ในทรวงดี
หวังความเมตตาจากคุณเหมือนครั้งก่อน	ทุกหัวใจจะพ่อนหากว่าได้โมตรี
เพียงแต่ช้ำตาหน้อย เพียงแต่รอยยิ้มมี	วิญญาณซึ่วมอบแทบเท้าคุณ

ทัดดาว-บุษยา

ทัดดาวบุษยา	เธอสวยกว่านางในสวรรค์
ดวงใจพระอินทร์ทั้งสองคั่น	งามไม่เทียมทันทัดดาวบุษยา
เธอน่ารัก	รักษาศักดิ์มีใจภักดีและกรุณา
กตัญญูผู้มีคุณทั่วหน้า	ทัดดาวบุษยาเธอคือยอดขวัญ
เธองามพร้อมทั้งใจและกาย	จับจิตใจชายยิ่งกว่าเดือนรักตะวัน
ได้ใกล้เธอเหมือนใครสวรรค์	ทัดดาวยอดขวัญ จันรักเธอ

ทับ เทวา

ทับเทวา คือศรัทธาของความรัก	ด้วยใจภักดี ไซ้ใจปองให้หมองศรี
ทับเทวา ศรัทธารักที่ภักดี	มีโมตรี เือนอาบ ซาบซึ้งทรวง
ทุกชีวิต ทุกจิตใจ ในทับเทวา	ผู้ชะตา ผู้โชค โสภณหนักหน่วง
ผู้ทำดี เหนือกมล คนทั้งปวง	เกียรติโชคชัชวาล คือ "ดุษฎี" พราวฟ้าเออ

ทานตะวันเพื่อ

งาม...	ฮามเมื่อรุ่งอรุณเบิกฟ้า
คืนตา...	แสงงามแนวป่าอูราสำราญ
มวล...	พันธุ์ไม้ช่อชูดอกบานพริ้ว
เฉื่อยฉิว...	สายลมวาบหวิวทั่วทุ่งตระการ
เพลินใจสดใสน้ำ	งามล้ำเจ้าดอกทานตะวัน
งามเขี้ยวดวงสุริยัน	ทานตะวันใครสรรค์เรียกเจ้า
แสง...	สุริยส่องดอกทานตะวัน
ข้าฝืน...	แสงสุริยันกำลังมาเยือน

ทาสรัก

แต่ก่อนความรักนี้ฉันชักกลัวกลัวทุกที	แต่ว่าบัดนี้พบถึงรักใจมักพิกล
พอแฟนคลอกรักก็จนอลวน	นี้แหละหรือเขาเรียกว่ารัก
ฉันพึงประจักษ์ยังชอบใจ	คิดแล้วให้เสียดาบที่นวลกลัวรักไป
เจอหวานมันก็ให้เจ็บใจจนเหลาเหย	จะเฝ้าระวังไม่ให้รักมันมารวนเร
จะคาดคะเนไม่ให้รักกลายเป็นน้ำตา	คอยเอาใจไม่ให้แฟนเหวี่ยงระอา
ฉันนี้เป็นเหมือนทาสความรัก	ถึงเพิ่งเคยประจักษ์ยังชอบใจ
ขอเจ้าอย่าร้างราไปไกลแสนไกล	มีรักไว้ให้ชุ่มชื่นใจ ชาบขี้ขาง

ที่รัก เราไม่ควรพบกันเลย

ก่อนจากกันไปเป็นของใครอื่น	กอดฉันให้จำจูบฉันให้ชื่นฤทัย
ถึงสุดจะขมถึงแสนจะขื่นทรวงใน	สูทนปวดใจกลืนกินน้ำตา
ฉันขอสุขเพียงสุดท้ายครั้งเดียว	จากกันจากเกลียวที่ไม่เคยสมสักครา
ขอให้จุมพิตทิ้งรอยขีดแนบบุรา	เพื่อปลดบใจคราคนึงถึงเธอ
กรรมใดชักนำเรามาพบกัน	ให้รักให้ฝันหมามันเสมอ
ให้เฝ้าโศกหวนครวญคร่ำละเมอ	แล้วโยนเธอ กรรมกำลังสร้างใจ
จะพบทำไมเพราะพบเพื่อจาก	ให้รักให้พรากกระชากโดนฤทัย
ฉันต้องทรมานและขมขานอยู่เรื่อยไป	ที่รัก เราไม่ควรพบกันเลย....

เทวีในฝัน

โอ้เทวีที่พบเจ้าเพียงฝัน	เพ็ญพักตร์มองพรรณที่ฝันทุกคำคืน
เทวีเจ้าให้ฝัน	เพียงแต่ในยามคำคืน พลิกฝันเจ้าจากฝันไป
พี่ละเมอพบว่าเพื่อครวญหวนให้	นอนคว่ำไขว่หลับไปพี่ทวาดผวา
พี่เห็นแต่แก้วกัลยา	
แนบบุราพี่ว่าคำวอน	ตื่นแลเหลือวเปล่าเปลี่ยวอกสะทอน
เทวีเจ้าจากจรราวรอนพี่ระทม	เทวีเจ้าให้พี่ชม เพียงแต่ในฝันลม ๆ
เชยชมกันแต่นิทรา	

แพบตีกันวลนาง

ดักน้องนวลละมุน	เรียมหนุนแนบนอน
ขับดักบังอร	บรรจจรรพ์ไหนเปรี๊ยะปาน
เรียมขับหนุนนอน	ฟังเจ้าอันนออดคำหวาน
เหมือนอยู่ทิพย์วิมาน	วันสรวาญชวนชู้เชย
ดักน้องเนื้ออุ่น	เรียมหนุนแทนแทน
ขออย่าห่างไปเลย	ให้เรียมเชยแนบนิทรา
ขอเรียมขับพิศตร์	ฟังคำรักจากนางฟ้า
ถึงจะวายชีวา	ดักนางฟ้าเป็นทมิฬ

เพี้ยงคืน

เพี้ยงคืนฝันใจลา	ขอเชิญไทเทพเทวาเคล้าอุราให้ขวัญดี
เพี้ยงคืนฝันใจพี่	ขอเชิญแก้วตาเทพฝันดีร่วมกัน
หวานใจในความหม่นเวียน	รักคงแปรเปลี่ยนเช่นคืนวัน
โศกปรดจมนั้น	อย่าไหวหวั่นในฤดี
เพี้ยงคืนฝันใจพี่	ขอเชิญแก้วตาเทพฝันดีร่วมกัน

เธออยู่ไหน

- ญ. ใครคนนั้นที่ฉันฝันถึงเขา ใครคนนั้นยิ้มเศร้า ๆ เธออยู่ไหน ใครคนนั้น
ที่ฉันรักเหมือนดวงใจ อยู่ที่ไหนนะจันทร์ ฉันหลงคอย
- ช. อยู่ที่ไหนไม่สำคัญหรอกขวัญจิต โปรดจงคิดถึงกันสักวันละหน่อย อาจ
แทรกอยู่กับน้ำค้างกลางดวลอย อาจจะยิ้มอย่างละห้อย คอสัมพันธ์
- ญ. เธออยู่ไหน
- ช. ฉันอยู่ที่นี่ ที่รักจำ
- ญ. เธออยู่ไหน
- ช. ในดาราคือตาฉัน
- ญ. เธออยู่ไหน ให้ฉันเห็นเป็นสำคัญ
- ช. ที่กลางใจเธอ นั่น คือฉันเอง

เธอคือความรัก

รักเธอ...	รักเจ้าอยู่ไหน
กลัวทั่วไป	เชื่อว่าเจ้าอยู่ในสายน้ำ
อยู่ในขุนเขา	อยู่บนเวหา แม้ว่าช่องน้ำคร่ำ
อยู่กับไม้กลั่นจรุงรำ	อยู่กับสายลม พรหมจุบหญิงทั่วไป
รักเธอ...	รักที่ปรารถนา
ฉันเพิ่งได้รู้ว่า	รักนั้นอยู่ ไม่ไกล
รักแท้ของหญิง	ที่จริงจังและจริงใจ
รู้จริงเมื่อได้	อยู่ในอ้อมกอดเธอ

เธอคือชีวิตของฉัน

ฉันรักเธอ ยิ่งกว่า รักตัวเอง	ฉันไม่หวั่นเกรงประเพณีที่บังคับใจ
ไม่มีเธอ ชีวิตฉัน นั้นอยู่ไม่ได้	โปรดจงเห็นใน ความรัก ที่ภักดี
ความสุขของฉัน	นั้นอยู่ที่เธอ เธอสุดที่รัก
ฉันขอสมัคร	เป็นทาส ตลอดชีวิตนี้
ให้ความรักฉัน	ให้เมตตาฉัน แม้เพียงชั่ว
ฉันก็จะมี ลมหายใจ	สืบไปนิรันดร์

เธอไกลใจครวญ

โอ้เราหม่นใจมิวายครวญ	นึ่มเนื่อนวลนางฟ้าลาวัลย์
ลืบทาไปกลเสียวใจไหวหวั่น	เพื่อรำพันอยู่ทุกวันคืน แม้งามขึ้นไปอยู่ไหนใด
พัดนตาเฝ้าคอยชะเง้อดู	หากโฉมตรูรู้ใจจงเมตตาให้พินิจได้ชม
จะเพียงแต่เงาเร้าอารมณ์	ก็คงสุขสมขึ้นอร่า
รักเธอยิ่งเดือนและดาวรักฟ้า	ทุกเวลาเฝ้านึกถึงเธอ
อยู่เสมอมิได้ร้างเลือน	ซึ่งวันคืนเปลี่ยนไปไม่เห็นเธอเสียน
ฝันเหมือนมีร่าง	แต่ไร้หัวใจมาครองเอ๋ย

ธาราเวียงพิงค์

โอ้แม่ปิงธารา	ไหลหลั่งมาเวียงฟ้าชื่นฉ่ำ
ชีวิตเราเหมือนเงาคราคร่ำ	ไม่เหมือนธารน้ำไว้ความสุขสอง
อหากเป็นเหมือนเช่นนกน้อย	ล่องลอยรื่นรมย์สุขสมใจปอง
ชีวิตเหมือนนกในกรงทอง	แลเหลียวมองหมองใจทวิ
คอยสุเทพเรืองฤทธิ์	โปรดเนรมิตชีวิตขึ้น
ข้าขอกราบอัญชลี	ให้ความรักมีสมฤดีเกิดเอ๋ย

ธรรมชาติชาวเกาะ

สุขในดวงใจ	สุขฤทัย
ฟังเสียงลมครืน	ฟังเสียงคลื่นครวญ
แว่ววังเวงหวาน	แว่วกังวานชวน
ลมทะเลครวญ	คราต้องสน
พันธุ์บุปผาหอมมาตามลม	เคล้าผสมลมโชยขึ้นกมล
มวลดึกซาบินมาเวียนวน	ฟ้าสีหม่นจับตาหาไหนเหมือน
เมฆลอยลมพริ้ว	เมฆลอยปลิวเลื่อน
ทินกรเลื่อน	ลับจากตา

ในที่สุด

จังหวัดสโลว์

ในที่สุด เธอต้องกลับมา	เธอต้องกลับมาอยู่ในวงแขนฉัน
เพราะฉันรักเธอมัน	รักนิรันดร์ตราบชีพสลาย
ในที่สุดเธอต้องกลับคืน	เธอต้องกลับคืนดังดวงใจมันหมาย
เพราะฉันรักเธอไม่หน่าย	รักไม่คลายตราบสิ้นลม
เพราะฉันไม่เหมือนคนอื่น	ประสมสองสมจิตสนิทสนม
ถึงจะได้ดอกฟ้าลงมาดม	ในอารมณ์รักไม่อินดี
ในที่สุด เธอต้องกลับมา	เธอต้องกลับมาอยู่ในวงแขนนี้
เพราะฉันรักเธอยิ่งชีวิต	ทุก ๆ นาทีฉันรักเธอ รักเธอเสมอ

นิกรถึง

ทุกทุกนาที่ฟ้าอวสานถึง
ปากจิมลิ้มชิมช้องผ่องใส

ทุก ๆ นาที่ฟ้าอวสานถึง
ต้องพรากันเพราะกำแพงศักดิ์นา

เหมือนดังพรากนให้ต้องไร้คู่
ต้องโศกคอย คอยหาชอดชีวิต

ทุก ๆ นาที่ฟ้าอวสานไม่หาย
แต่บุญน้อยจึงต้องโศกซึ่ง

พักตร์ผ่องน้องตริ้งซาบซึ่งทรวงใน
จะเลื้อยคำใดหวานหมิรู้โรยรา

นึกว่าครั้งหนึ่งเคยรักกันมา

พันพาดศรัทธารักเราให้คลายจากกัน

ปล่อยตัวผู้ให้ค้อยู่ทุกวัน

ไม่เป็นอันกินนอน ฟ้าแต่อวสานถึง

รักไม่รู้คลายเฝ้าคิดคำนึง

ได้แต่นึกถึง นึกถึง อยู่เดียวดาย

นกขมิ้น

อนาถไม่ว่าสิดไปไอ้ตัวเรา
ชีวิตเดียวที่ท่องเที่ยวไป

อกใครจะซ้ำเหมือนดังอกเรา
ดินเฝ้าพยายามไม่เห็นแม่เพียงเงา

อ้างว้างอยู่เดียวเปลี่ยวเปล่า
ยามนภาดับไปใกล้ค่ำ

เจ้าดอกขจร
เฝื่อนอนตรงนี้เอย

หมดสิ้นความหวังไว้กระทั้งร้างนอน
ร้างรอนไม่เว้นเลย ชีวิตไม่เคยขึ้นเชย
อกเฮยโศกตรมหนอนนกขมิ้นเอย...

ทุกคืนวันเศร้าไว้ที่พานักใจ

เหมือนนกขมิ้นหมองไหม้

สอคล้องเฝ้ามองหาคนที่ใจงาม

ชีวิตจึงจำหน่นเศร้า

เจ็บปวดรวดร้าวไม่เคยสุขเลย

อินเสียงร่ำพร่ำบอกเจ้าช่อไม้ดอกเฝื่อน

นกขมิ้นเหลืองอ่อนคำนึงจะนอนไหนเอย

เหมือนนกขมิ้นเหลืองอ่อน

ชื่นชมตรมใจเหลือเอย

น้ำค้างบนแก้มสาว

น้ำค้างบนแก้มสาว	ประกายพราวชวนพี่ชม
อาบพักตร์งามสวสสม	เพียงจะชมนวลเพ็ญจันทร์
น้ำค้างบนแก้มเจ้า	ยามพี่เฝ้าประคองขวัญ
ลบล้างพักตร์ผ่องพรรณ	โองามขวัญพี่มเตรนอน
แก้มสาวพราน้ำฟ้า	ครึ่งอุราข้าฯ สะท่อน
ใครแนบแก้มสมร	คราเจ้านอนพี่แนบชม
น้ำค้างบนแก้มเจ้า	ช่างชวนเข้าภิรมย์
ใครเป็นน้ำค้างพรหม	บนแก้มเจ้าเกล้าแก้มนวล

นางในฝัน

ข้าคอยนางอย่างฟ้าในราตรี	คอยระพีผ่องพรรณเมื่อวันใหม่
ข้าคอยนางอย่างภูทาบอาบอำไพ	คอยน้ำค้างกระจ่างใสได้แสงดาว
นางในฝันนั้นคอยเดือนลอยล่อง	คงเส้าทรวงตั้งระทมด้วยลมหนาว
นางในฝันนั้นจะห่างอย่างดวงดาว	ไกลตาคราวครวญคิ่งรำพึงไป
นางในฝันนั้นคอยถึงพลอยเกือ	คงละเมอแต่ฝันอันแจ่มใส
นางในฝันนั้นจะอยู่คู่ดวงใจ	รอคอยไปสิ้นสมุทรสุดแผ่นดิน...

นิจ

นิจงามร่าง	นิจงามน้ำใจ
นิจไม่เหมือนหญิงใด	ปากกับใจนิจตรงกัน
นิจเป็นทั้งผู้ดี	และคนดีศึกรบครัน
นิจคนเดียวเท่านั้น	คือกุลสตรีในดวงใจ
แม้ใครจะแกล้ง	กลางแครงให้นิจระทม
นิจไม่เคยหลงลม	ไม่โสกตรมเหมือนหญิงใด
ใจแน่วอยู่กับที่	นิจไม่มีความหวั่นไหว
พร้อมเสมอที่จะอภัย	ไอ้ออดดวงใจคือนิจของนี่คนเดียว

นกน้อยในกรงทอง

วาสนาเรา ^{นี้} เอย	ไม่คิดเลขว่าจะลำบาก
เข้าเียน เหมือนนกน้อยลำบาก	เหงาเศร้าอยู่ในกรงทอง
เกียรติศักดิ์มา ^{กัน} รักให้	ใกล้เหมือนไกลพาใจหม่นหมอง
เศร้าอร่ามน้ำตานอง	รักเอ๋ยรักที่เรปกป้อง
รักคงจะต้อง	พราวไกลจากกัน
อกใจวทวนพิลวัน	ให้อึดอั้นตันตันจริงเอย

นิทราภิพย์

นิทราภิพย์..ลิวลิป ลิบละล่อง นื่องมาถึง	ข้ามแดนเดือนดวงดาวดาวดิ้ง
สวดยั้ง สุดจะสรรค์ พรรณนา	ณ ที่นี้..สัขาวดี ที่เคยเพรียกร้องเรือกหา
แสนหวาน ปานสวรรค์ วันวิวาส	นื่องนิทรา รอรัก ยอดรักเออ

น้ำ เพชร

ครองเพชรอยู่ในดวงใจทั้งดวง	ฉันทสุดสำทแสนท่วงเหมือนดวงชีวา
เอาไว้เคียงนอนเชยช้อนบูชา เชยช้อนบูชา	ไม่ให้ใครคว่ำไปครอง
มีแหวนธาคของรองเพชรประกาย	เหมือนสตรียบชายทั้งใจและกายเราสอง
น้ำเพชรประกายม่งหมายเรือนทอง	แหวนเพชรวางทอง คู่ครองของแท่งทน
แหวนจวงใครใส่ลงนิ้วฉัน	เหมือนสัมพันธ์ผูกใจมิให้ชุกชน
ดูเหมือนดังเป่ามนต์	ฉันทอมมอบตนประคুমักคนทวงห้าม
น้ำเพชรเพริดแพรวส่องสอนใจ	เหมือนเดือนคนใสมิให้คนทลาย
ใจหญิงจงหยิ่ง ใจหญิงจงงาม ใจหญิงจงงาม	ดูจความงามของเพชรเออ

น่าน้อยใจ

บุปผา ยามเช้า ฝ้าส่งกลิ่น
 กลิ่นเกษร ตอนสาย ค่อยคลายลง
 โบสถ์บิน ผินหา ผกาอื่น
 เข้าคลุกเกล้า ฝ้าชม สมฤดี
 เสียงเพลงฟังกังวานยังช้านหู
 เสนาะนักสำเนียงเสียงรำพัน
 หรือนางไม้จากเพรชไผ่ไหมหนอ
 หยดเสียได้ (ฮัม) ช่างใจดำ

ภุมรินทร์ บินล้อย ฝ้าตอมหลง
 ภมรปลง ใจร้าง นางมาลี
 ที่หอมชื่น หวานรส งามสดสี
 ไม่ไยดี บุปผาเก่า ให้เงาเอย
 อหากใครรู้เพลงอะไร ไครมาสรรค์
 เป็นเชิงขึ้นทำนองเหมาะไพเราะคำ
 จึงไม่ต่อเพลงไปให้ฟังช้า
 ปลอญเราช้า หลงคอย น่าน้อยใจ

บวงสรวง

ญ - ข้าฯ ขออัญเชิญ	เทพบุตรธิดา
โปรดคุ้มครองรักษา	ให้ประชา-ชาวไทยสำราญ
ศ - ข้าฯ ขออัญเชิญ	เทพไท่ทุกนิมาน
โปรดจงบันดาล	ให้ภัยผ่านชาติเราไปไกล
คู่ - เราขอบวงสรวง	ปวงเทวารักษาชาติไทย
นำสันติภาพให้	ชาวไทยร่วมเย็นสวัสดี
คู่ - ท้าวแผ่นดินทอง	ไทยพี่น้องสามัคคี
อภิธและปรานี	คุณธรรมดี ทัวกันทุกคน

บางรัก

เมื่อก่อนบางรักรักใจให้พี่หลงผิด	คิดว่ารักไม่ศักดิ์สิทธิ์แม้เพียงนิดเดียว
มีหรือที่บางรักไม่จากใจเลยเจียว	จะรักกันอย่างแน่นเหนียวเชียวหรือน้ำใจ
แต่ยิ่งคบกันสัมพันธ์ขึ้นเกลียวยิ่งแน่น	สาวบางรักนั้นใจมีแก่นพระธรรมภายใน
พูดจริงรักจริงซึ่งยิ่งกว่าสิ่งใด ๆ	ใกล้ชิดเป็นมิตรกันไปยิ่งหลงใหลทุกที
เพ่งสาวบางรักก็ชักหวิวทรวง	ทุกนางน่ารักน่าห่วง น่าหวงยิ่งชีวี
ไม่งามแม้กายน้ำใจก็งามเหลือที่	อยากมอบรักฝากไมตรีสาวเจ้าทั้งบาง
บัดนี้บางรักรักใจให้พี่รู้แจ้ง	พ้นจากความแค้นแค้นระเหินสรวางค์
เพราะสาวบางรักรักไม่มีจิตมีจาง	สาวอื่นทุกนางไม่รักอย่างสาวบางรักเอช

บ้านในฝัน

วิมาน ในฝัน นั้นเจิดแจ่ม	งามแอร่ม ดังเทพ พิมานสถาน
ไฉนองค์องค์อินทร์ ฤาจะปาน	เหมือนบ้าน ในฝัน อันแท้จริง
ร่มรื่น ราชรอบ สุดขอบเขต	เป็นประภพ รั้วระดา อ้า! สอดหญิง
กอแก้ว กลิ่นกรุ่น พิกุลกิ่ง	ผูกพัน หึงช้า น่านกว้างไกล
รื่นรมย์ ลมพัด มาโชยชื่น	รื่น ๆ เสียงเรียกหา มาไหว ๆ
เสียงสุดา ลอยมา แต่ไกล	ขวัญใจ กำลังมา อ้า ! วิมาน

บางทีพี่พลั้ง

บางทีพี่พลั้งพี่เผลอไป	ใช้หลงลืมให้เคืองชุ่น
บางทีพี่พลั้งน้อยนิดเมื่อเธอไม่คิดการุณ	พี่คงสิ้นบุญแน่เทียว
คนเราไม่พลั้งซากเหลือเกิน	เมื่อน้องหมายมั่นพี่เปล่าเปลี่ยว
มองเธอไม่อึดพริ้มเพราะดูโลกรวดร้าวจืดเชียว	ใจพี่ห่อเหี่ยววงจัน
อึดน้อยยเกิดหนาคนดี	ผิดเพียงเท่านั้นอย่าเพิ่งท้อตัน
พี่ยังเชื่อตรงคงมัน	มาดีกันเกิดหนาดวงใจ
เพราะพี่ผิดพลั้งจึงวอน	ให้โถมบังอรคลายหมองไหม้
จงฟังพี่สัญญาเวลาพี่มีหาสใจ	ไม่นึกอื่นใดนอกจากเธอ

บางปะอิน

บางปะอิน ถิ่นรัก อันศักดิ์สิทธิ์	ยังตรึงติดเตือนใจข้าฯไม่ห่าง
คงเป็นกรรม จำพราว มาจากนาง	เป็นจากอย่าง ชั่วชีวิต ไม่คิดคืน
แม้เจ็บปวดปานใดเต็มใจรับ	จะหวานทวนกลีบนั้นสุดฝัน
ใจจะซ่านส่นซ้าต้องกล้ำกลืน	จะแข็งขันสู้อำนาจจนขาดใจ
เธอสำราลสรวลอยู่กับคู่อื่น	จงยังฮีนสุชอยู่กับคู่ใหม่
ข้าเสียดาบความรักสักเพียงใด	จักแข็งใจจำช่วยอำนาจพร

บุหงาตันหยง

บุหงาตันหยงเอาจองค์เซอช่างโสภี	ฉันชอบสำหรับเธอใช้คลุมกาย
ฉันชอบทุกอย่างของเธอของแท้ในกาย	ฉันชอบไม่หน่าย ไม่หน่ายจริง ๆ แม้คุณ
กลิ่นกายช่างหอมละมุน	กลิ่นเหมือนพิกุล หอมจริงบุหงาตันหยง
โอเล โอเลเนื้อคุณ	กลิ่นเหมือนพิกุล หอมกรุ่นชื่นใจไม่ว่า

บุษบาสาวาท

บุษบาสาวาท	ที่โรยเตียงมาศมาลีศรี
โอ้เตียงศิลา	และกอร์ปตุลี
ซึ่งทูกราตรี	พี่ประสุมณ
หรือไรรื่นหอม	ทำให้ใจพี่ตรอมกลิ่นอัสสุชล
งานศพชญา	พี่จะจำทน
ทุกคืนมาปรน	และรำโสภา

บุหลันลันตุ

ไม่มีความสุขใดจะชั่งใจ	เท่ากับได้มีเชือกที่รักเคืองข้าง
แจ่มจันทร์สาดแสงนวลทั่วสรรพางค์	แดนและนวลนางงามไม่ผิดกัน
ไม่มีความสุขใดจะชั่งใจ	เท่ากับได้กอดเชือกที่รักกลางจันทร์
ไอดวงตาของเธอเลิศล้ำวาลัย	กายและใจของฉันทันเป็นทาสเธอ
ไอบุหลันเลข บุหลันลันตุ	ขอคพฐเธอ ฉันทันรักเธอฉันทันรักมันแต่เธอเสมอ
ขอคพฐเธอ ฉันทันรักเธอ	ฉันทันรักเธอเสมอ นิรันดร์
ไม่มีความสุขใดจะชั่งใจ	เท่ากับได้กล่อมเชือกที่รักให้นอน
หลับตาเกิดขอคพฐเธออ่าวารณ	นอนในอ้อมแขนของคนที่รักเธอ

บัวสวรรค์

ไอบัวสวรรค์	จะเฝ้าจันทร์หรือไรเจ้าดอกบัว
สวยทุกคืนตื่นตา	ฮามแสงจันทร์ลาฟากฟ้าภาวรุ่งรางสลับ
ตั้งคุ่มมองเห็นอยู่	ดังจะเข้าใจชั่ว
บัวน้อยลอยสล้าง	เหมือนดังปะทุมน้องนางสถิตย์อยู่กลางสระสวรรค์
บัวเจ้าไหวก้าน	งานตระการชั่วใจฉันทัน
อหากเอื้อมเด็ดบัวสวรรค์	เกรงเจ้านั้นจะมีเจ้าของ
บัวน้อยเจ้าลอยฮั่วหรือ	กลัวจะไม่มีใครปอง
ใครจะขอจ้องเก็บปะทุมน้อง	ไว้กลางใจฉันทันเธอ

บุหงาปัตตานี

บุหงาปัตตานี	เป็นยอดมาลีที่ชาวใต้ทวงแหน
เป็นดอกไม้ของไทยชายแดน	บริสุทธิ์แสนทั้งไม้งามแลสาวลาวัลย์
บุหงาปัตตานี	เธอโสดยิ่งกว่านางในสวรรค์
ดวงใจองค์อินทร์ทั้ง 4 ดวงนั้น	งามไม่เทียบทันกับแก้วกัลยา
เพียงแต่แรกพบ	ก็หลงรักเธองามทรงศักดิ์หนักหนา
ถึงผิวจะคล้ำแต่คมขำเหลือคณา	ยิ่งแห่งสายตาก็ก็นอนดั่งว่าต้องมนตร์
บุหงาปัตตานี จงโปรดปรานี	เมตตาพี่สักคน ถว้รับรักของคนจน ๆ
แม้ดอกฟ้าหน้ามลพ็อรักเธอไปจนตาย	

ประดู่หอม

ถ้า मैंจำแลงกาย	เป็นสาย ลมโบกเปื้อนบน
พี่ไปแสนไกลสุดหน	สายสุดนัย นื่องพาดสาธุรา
หากเป็นวิหคได้	จะแผ่เงา ประดู่หอมกล่อมพฤษภา
พรอดพรำจำเรื่อง	ใช้เสียง กล่อมพื้ในทรา...
เมื่อคราพี่อกใจลอย	อกเอ๋ย เหมือนดอกฟ้า
สุดตาจึงอับไม้สอย	เหมือนเด่นเพ็ญโสมลอย
แดนฟ้าก็พลอยหงอยเหงาเศร้าฤดี...	

ปทุทะ เล

พวกเราชาวทะเล ย้าเฮ้สำราญบานใจ
 ร้องรำกันให้สนุก จะมัวมีทุกข์ไปทำไม
 อย่าทิ้งทะเล อย่าโกรธทะเล อย่าได้เห่ห่างไกล
 ร้องรำทำเพลงกันไป แล้วจะได้เป็นปทุทะเล
 ญ. ออกหญิงชาวทะเล ยามชายห่างเหือกหาปลา คลื่นลม
 ตาม ก็เหมือนมีสงครามในอุรา แต่พอได้เห็นหน้า
 เมื่อเขากลับมาแล้วเราแสนจะชื่นใจ
 ช. ชาวทะเลรักใคร่รักจริง รักเดียวใจเดียวไม่ทิ้งไม่ขว้าง
 เมื่อน้ำรักฟ้า เหมือนปลารักโอ๊อะนงนาราม
 แต่ถ้าจะให้งาม (ซ้ำ) ต้องให้ฟุ้งสักทีเอย

ผม รู้ดี

รู้ดีว่าคุณมีคู่แล้ว...

แม่แอ้งดางแก้ว เรานี้คงพลาดแนวของชายชาติรี
 ใจข้าระทมไม่วาย เพราะรักศักดิ์ชายจึงชวดชมเที
 โอ้ออดรักหากชาติหน้ามี ผมขอจองคุณนี้เป็นคู่ชิววันรักกันตราบฟ้าแลดินมลาย

รู้ดีว่าคุณมีเจ้าของ...

ถึงห้ามใจปอง ตาผมยังคอยจ้องเพราะคุณสะกดใจ
 งามเหมือนจะพรรณา แม้ปวงเทพธิดาก็ไม่งามเทียมได้
 โอ้ออดรักถ้าเกิดชาติใด ผมขอจองคุณไว้เป็นคู่ชิววันรักกันตราบนิรันดร์เอย

ผมน้อยใจ

มองฟ้ายังเจาะดาว	บางครั้งาก็เจาะเดือน
ผมมองคุณกลับเบือน	หลบเลือนลี้มสัมพันธ์ที่ก่อนมี
มองน้ำยังเจาะปลา	มองนัยน์ตายังเจาะไมตรี
โถ... คุณก็สวยดี	มองหาไมตรีไม่เจาะเลย
คุณคงมีเพื่อใหม่	พบเพื่อเก่าจึงได้ทำเฉย
ผิดนัดผมยังไม่เคย	คุณมาละเลยให้ผมน้อยใจ
มองฟ้ายังเจาะดาว	วิวาวพราวไสว
รักมาแปรเปลี่ยนไป (รู้ไหม)	ผมน้อยใจอยู่ทุกคืนวัน...

ผมคิดไม่ถึง

ผมคิดไม่ถึงจึงพลาดไป	โธ่ใจหนอใจไม่เห็นอกซึ้งเคืองเต็มที
ถึงไม่ใช่ดีขอความเป็นธรรม	อย่าล่าเอียงเพียงจะเป็นฐลี
ก็จะเป็นบุญคุณชั่วชีวิ	หวังในไมตรีที่เราเคยเข้าใจกันมา
ผมคิดไม่ถึงจึงหม่นหมอง	อกดังเป็นหนองพี่น้องก็เมินให้ระกำวิญญา
ซ้ำในอุราขอคุณกรุณา	อย่าเมินเหมือนใครโปรดได้เวทนา
ก็จะเป็นบุญคุณชั่วชีวิ	ขอคุณอย่าโกรธเลย ผิดคราวนี้ผมคิดไม่ถึงจริง ๆ

ผาค่าเมืองแก้ว

สวองามตา	เมืองแก้วเมืองฟ้าล้วนพาเพลินชม
หอมกลิ่นไม้ไผ่	พาให้นิยม เอื้อย ๆ สาขลมได้ชมเพลินใจ
สาขธารา	เห็นหมู่มีจลาว่ายมาร่ำไร
มีดอกบัวงามอร่ามวิไล	ละลอกเลื่อมลลายประกายระยับตา
งามล้ำผาค่าเมืองแก้ว	แม่เอื้อเพริดแพ้ว ผาค่าเมืองแก้วสมฮา
ฟ้าเรืองรอง ปุ่ยเมฆสีทองชวนมองนักหนา	
วิหคร้องกู่ พาคู่เหินมา สุดจักพรรณนาผาค่าเมืองแก้ว.....	

แผ่นดินของใคร

แผ่นดินของใคร	โถมไพรโปรดตามหัวใจของข้า...
สะท้านก้องดังใครร้องมา	ลั่นฟ้าสะเทือนมาถึงดิน
ล่าธารแมกไม้	โบทกึงใบไร่โถมเลื่องชีวิน
ไธ้ดินหนอดิน	คือแหล่งทำกินจนสิ้นใจ
แผ่นดินของเรา	ใจเรากู้ครวญร้องไปไม่หวั่น
สะท้านสิ้นสะเทือนถึงกัน	แอบกันส่งแรงเป็นแสงไสว
แดนดินถิ่นทำกิน	ไธ้แผ่นดินนี้ข้ารักจับใจ
แผ่นดินของใคร	แผ่นดินของใคร ของเรานี้แหละเออ..

ผมมองคุณ

ผมมองคุณด้วยความรู้สึกที่สูง ไม่มองเพื่อบังคับให้คุณลงต่ำ
 หวังว่าคุณคงไม่ใจต่ำ ทำเม้นไม่มองคำพูดหวังดี
 ผมมองคุณด้วยความนิยมปรารถนา หวังในพสุธาที่ไกลคุณเหลือที่
 คุณงามน้ำใจงามไม่ตรี งามเป็นผู้ดีผดุงใจใด ๆ
 คุณงามมีวสรวางค์ งามสมควรอย่างกุลสตรีไทย
 ใครได้เห็นมิเว้นหลงไหล แล้วจะห้ามใจผมได้อย่างไรกัน
 ผมมองคุณด้วยความรู้สึกที่สูง มองคุณเหมือนมองรังสรวรคั่น
 แม้จะสุดเลื่อมสุดจ่านรรจ์ ขอมองให้ได้ทุกวันก็จะเป็นพระคุณ

ผมว่าแล้ว

ผมว่าแล้วจริงไหมคุณ โลกเรานี้วุ่นพลวัน
 เพราะเราไม่รักกัน ทำเคืองทำโกรธตัดไมตรี
 ต่างคนต่างถอน รักจึงย้อนฮอกยุ่งทวี
 ลองรักกันดูสิ ทั้งโลกจะมีแต่ความฮักกริ่มทั่วไป
 ผมว่าแล้วจริงไหมคุณ เราต้องหนุนเกือกกาฮใจ
 ผมรักคุณแค่ไหน คุณควรรักให้เท่า ๆ กัน
 หนักหน่อฮเบานิด ไม่ควรคิดให้งงจัน
 คุณผมมารักกัน โลกก็แจ่มพลันจริงไหมคุณ

ฝันหวานด้วยลมกระซิบ

เหม่อมองไป หนไหน	ชุ่มชื่นใจเหลือที่จะกล่าว
มองเว้าในอ่าว	ละลอกพราวขาวดั่งธารเงิน
มวลดึกษา	กลาวอ่อนร้อนลมแสนเพลิน
คู่ช่างงามเหลือเกิน	ฮากจะเฝ้าไปมองสิ่งใด
คุณนิมิตร ฝันหวาน	แหว่กังวานเสียงคลื่นซัดฝั่ง
ดังเหมือนเสียงรักสั่ง	ว่าความหวังยังคงเคืองใจ
เย็นลมโบกโบย	พัดโชยให้สิ้นทุกข์
ดังจูบเดือนเราให้	มันในรักเลย

ฝัน

ช. โอ้ดวงใจเอ๋ย เคยเอยของงอนเจ้า	
ญ. จะขออะไรเล่า แม้เงาไม่ตัดเลย	
ช. พี่ระอา น้องมาล้อเล่นเช่นดังเคย	
ญ. ออกเฝ้าผู้ชายแสนงอน โอ้ขวัญอ่อนขออะไรว่ามา	
ช. ก็รู้อยู่แกล้งใจ เรือนหอรักรักใคร รอได้ปีกว่า	
ญ. รอคู่วิวาห์จะมาร่วมเคือง	
ช. แล้วใครเกเรไม่ฮากนอนเคือง	ญ. จงเห็นใจน้องบ้างคนดี
ช. พี่เห็นใจน้องตั้งเกือบปี	ญ. เตือนนี้ไม่เห็นใจ
ช. พี่เห็นใจเธอไป	ญ. รัก
ช. รัก	ญ. เรา
ช. เรา	ญ. คง
ช. คง	ญ. มัน จัง
ช. วิวาห์เสียที	ญ. หน้าฝัน
ช. จำ หน้าฝัน	ช.ญ. สองชีวีไม่พราวจากกัน

ผู้อัปลักษณ์

ไอ้รักเลื้อย ก่อนเคยเคืองคู่ซ่ม กลับขึ้นซ่ม แสนระทมตรมจาบัลย์
 ไอ้อนิจจา รักชั่วร้ายจากกัน เส่ร้ายว้าวราน ร่ำโศกศัลย์ ทุกโมงยาม
 เกิดชาตินี้ โศกฤดีรูปกายทรม ใดรหยาม จันไม่งาม น่าเกลียดกลัว
 แสนอัปลักษณ์ ใครเล่ารักรูปชั่ว หม่นหมองมัว เหลือบมองตัวจันนึกปลง
 จันเกิดมา เปรียบเหมือนกากับหงส์ คำเผ่าพงษ์ ผูกหงส์คอยแต่เหยียดกา
 ไอ้เทพไท ท่านคงใช้น้ำตา ปั้นจันมา ให้เส่ร้ายอร่าจนตาย

เพื่อเธอคนเดียว

- ญ. จันมีใจเดียว รักเธอคนเดียว ไม่เหมือนใคร
 จากไปไหนใด ชื่อตรงต่อเธอ ยอดปรารถนา
 เพื่อเธอคนเดียว เพื่อเธอคนเดียว อยู่ทุกเวลา
 จันรักเธอเท่าฟ้า จันรักเธอเท่าฟ้า ไม่เปลี่ยนใจ
- ช. จันมีใจเดียว รักเธอคนเดียว ไม่เหลอให้ใคร
 มอบจิตและใจ ตราบจนวิญญูณ ให้กับเธอ
 เพื่อเธอคนเดียว เพื่อเธอคนเดียว เพื่อเธอ เพื่อเธอ
- คู่. จันรักเธอเสมอ จันรักเธอเสมอ นิรันดร...

พิศवासวาย

จันรักเธอด้วยพิศवासไม่ขาดหาย แม้ว่าเธอพิศवासวายคลาจากจัน
 ก็จจะรักแต่เธอเสมอชั่วนัน เราะรอชจาวริกักนั้นไม่มีวันเลือนได้
 จันเป็นสุขใจที่ปล่อยเธอไปสมดังปรารถนา เพราะได้คิดว่าให้เธอมีสุขมีความแจ่มใส
 ได้เห็นคนรักของตนเป็นสุขนั้นสุขเหนืออื่นใด จันสละเธอไปเพราะจันรักเธอมากเหลือเกิน...

แพรว

แพรว เปรียบดังเพชรบุรี
 เสงี่ยมเจิดจรัสพรพรรณราย
 แพรว ยอดกัลยาณี
 กตัญญูไม่ลืมคุณของมารดา
 เธอเป็นคนมีสัจจะธรรม
 ไม่เป็นคนพูดพร่ำจวนเพ้อ
 แพรว แม่จอมขวัญชีวี
 มีบุญกว่าใครในหลุสุธา

มวลมณีต้องหมองสะท้านอาย
 ฟ้ายังอายแอบเดือนไม่ให้พบหน้า
 เป็นผู้ดีทั่วกายใจและวาจา
 หาดึงใจจะงามพร้อมเหมือนดังเธอ
 ทุกคำที่กล่าวประพศิตตามเสมอ
 น่ารักเสมอ จริง ๆ นะ แพรวเจ้า...
 ใครก็ทำได้เธอเป็นคู่ชีวา
 ฟ้าจึงยอมให้ชม แพรว คนงาม

พราณสวาท

สิ่งที่ผูกพันฝันอยู่เสมอ
 รักเธอผู้เดียวเหมือนเกลียวสัมพันธ์
 ที่มีความรักหนักอยู่ในทรวง
 แม้เพียงจะเอ่ยเผยความคับใจ
 หลงรักเธอจริงรักยิ่งหนักหนา
 หึงใจงามมองไม่ขอข้องเกี่ยว
 เจ้าอย่าฮ้ายคิวให้เรียมเหงา
 รักจริงยิ่งฟ้าให้มรณา

คอยละเมอเพื่อครวญทุกวัน
 มิเคยฝืนฝันหึงใจ
 ดังภูเขากลางกับหลวงหมองไหม้
 ให้เหนียมและอายจริงเจียว
 รักล้นอรุณวิญดาผู้เดียว
 ไม่แลไม่เหลียวและปรารภนา
 ดูดั่งนาคพราณเขาเงื่อง่า
 อย่าเงื่อง่าแล้วทำลายเอช...

พ รุ่ง ใจ

คืน วัน พัน เวียน
 คอยจนเส้าอร่า
 ใจ เรา ยัง คง
 หวังคล้ายดังสาขลม
 บุญเราไม่มีพอ
 ไซ้คืนแรม ไลน์ไม่เขื่อน
 คืน วัน พัน เวียน
 คอยวันพรุ่งนี้

เฝ้าเปลี่ยนหมุนไปแต่ความหวังไม่หมุนมา
 ไม่เวทนาบ้างหรือโรปล่อสให้ตรม
 จอดจิตซื้อตรงเฝ้าพะวงหมายขึ้นชม
 เส้าระทมเพราะว่าเธอบิดแซ่เขื่อน
 เฝ้าคอยรอเหมือนรอเดือน
 ร้างราเลื่อนให้เส้าทวิ
 เฝ้าเปลี่ยนหมุนไปแต่ความหวังไม่เห็นมี
 สู้คงมีรักคงมาเคียงคู่ใจ

พิ อ

เห็นผ้าห่ม	หนาวลมศึก	นึกถึงน้อง
อยู่ร่วมห้อง	เคยห่มให้	พี่หาขทนาว
น้องหนุนนอน	แทนหมอน	พี่น้องร้าว
หอมกลิ่นสาว	อบอวล	รัญจวนใจ
เหลืออรอนอน	หมอนหนุน	กรุ่นกลิ่นเกศ
มะลิร่วง	เหลือแต่เศษ	ทิ้งไว้ให้
น้องสิ้นรัก	ลืมวาจา	แล้วหรือไร
จึงถอดใจ	ฝากพี่ไว้	ไม่ขอคืน...

เพชรล้ำค่า

โถมงามดั่งเหยี่ยวเพ็ญจันทร์	ผ่องพรรณพริ้วพราวพิไล
เอวองค์อ่อนนงศ์เจิดฉาย	เพ็ญพักตร์พรายเพชรพริ้ง
สวดยเอยเลิศลอยล้ำลาวัลย์	เจิดฉั่นไฉไลไปทุกสิ่ง
ชวนประโลมเหนียมโน้มน้ำใจประวิง	ฮากหาหญิงใดเทียบทัน
แม่เทพธิดา	หยาตจากฟ้ามาจากแคว้นแดนสวรรค์
หาเทียมเหวามาลัย	สวสศราญเสมอชอดกัลยา
โถมนางเลื่องลือล้ำแดนไกล	ละมุนละโลมฝังใจตรึงตรา
ใคร ๆ ได้ยลโฉมสุดา	อุทานว่าเป็นเพชรล้ำค่าขวัญเมือง

เพลินชมไพร

เพลินชมป่าดงพงไพร	ทิวไม้ดงงามสะพรั่ง
ทะโงกโกระซารเราฟัง	ไทรหลังกระเซ็นพรางเห็นฟองฝอยน้ำกระจาย
ดูดาวเด่นดวงเดือนเพ็ญ	แสงเดือนลอยเด่นพราวพราย
แสงนวลยั่วชวนใจกาย	คล้ายอยู่วิมานฟากฟ้าสวรรค์เมืองแมน
มันมีคู่ครองเคียงคู่คลอ	เฝ้าพนอสุขแสน
แดนใดไหนมัน	ถิ่นแดนพนมเฝ้าพาสุขใจให้หวาน
มันเดือนจะงามเพียงใด	พิศเดือนยังไม่ใจป่วน
พิศเธอพาฉันขวัญจวน	หวานให้ละเมอพราเพื่ออยู่ทุกคืนวัน

พื้นฟ้าดวงจันทร์

เพลินใจนักหนา	ลมพาหอมพันธุ์ไม้ป่าอบอวล
ระเริงอุราคราชมระรื่นอารมณ์รักจวน	ฟากฟ้านวลด้วยแสงจันทร์รา
ลมโชยโบกพริ้ว	เงื่อยฉิวเมฆละลี้วเลื่อนฟ้า
เหลียวมองแห่งใดงามครัน	ฟ้ามีแจ่มจันทร์นวลตา นร่างนภาอุราสำราญ
เรไรระงม	เสียงลอลมก้องกังวาน
เริงใจใครเทียบเปรียบปาน	ขึ้นบานกระไร
ดวงเดือนเขื่อนฟ้า	รักข้าขอเจ้าจงอย่าแรมไกล
ฟ้าแนบแอบอิงดวงใจ	รักข้าปักมั่นทรวงใน
	ครวญครั้งใดสุฤทัยจริงเอย

เพลินชมพกา้งาม

สวสเอชยามเมื่อดอกไม้บาน	สวสสะคราญ เหลือที่จะพรรณา
หลายเพศหลายพันธุ์ผกา	มณฑาทูลาบสร้อยระย้าทานตะวัน
สวสเอช จำปากระดังงา	เฟื่องฟ้าลัดดาพราวพรรณ
กาหลงสายหยุดอัญชัญ	ชู้ช่อพราวพรรณยามลมพัดโบกร้าเพย
หอมเอช ยามเมื่อสายลมพา	มวลบุปผา หอมเย็นช่างชวนเชย
หอมสุดที่จะเอช	มันได้ชื่นเชย คงสมสมใจ
ไม้งาม มากมายหลายพันธุ์	เทพท่าน สร้างสรรค์ประทานไว้
ประดับโลก สวสทรวิวไล	เราชุ่มชื่นใจเมื่อเพลินชมไม้งาม

พินานลอย

หากจำแลงเป็นดอกไม้	ขอมอบให้เมฆหมอกเชยชม
หากเป็นสายลม	คู่เชยชมขอได้แสงเดือน
มันเป็นดิน	ขอเฝ้าถวิลคอยฟ้ามีรูลาเลื่อน
ถ้าเป็นหมู่ดาวเลื่อน	ขอจงคู่เดือน ไม่ขอเลื่อนร้างเลย
หากความหวังไม่สมดังหมาย	เหมือนวิมานทะลายหมดเลย
สิ้นคู่ชูเชย	โอดถอนร้างจิตนิจจา
หัวใจเรา	คงปวดร้าวเสร้างระทมอุรา
ขอเทพฯ ช่ายข้าฯ	บันดาลอย่าให้พินานลอยไป

พี่รักวสันต์

พี่รักวสันต์	ใจพี่ผ่นึงถึงเจ้า
ปานนี้้องคงหมองเศร้า	ขวัญเจ้าอยู่เคียงตาย
หยาตฝนเย็น	เหมือนเป็นน้ำสังข์เลี้ยงทาย
ให้เราสองรักร่วมตาย	เมื่อวสันต์กรายเคยได้คลอเคล้า
ยิ่งคิดคึงหวาน	เสียงลมครวญดังเสียงชวนของเจ้า
พี่ทอดกระซิบรำพึงแผ่วเบา ๆ	ฟ้าคะนองสองเรายังพัวผลอดกัน
ขอให้พี่รักจริง	ยอดหญิงเพื่อรำพัน
สองเรารักมัน	วสันต์กรายคือวิมาน
เราร่วมวิญญาน	ดวงใจและดวงมาลย์สาบานรักกันจนตาย

พี่รักเธอไม่คลาย

ถึงอย่างไร พี่ยัง รักเธอไม่คลาย	ตราบนี่ วอดวาย เป็นเจ้าถ่าน
ก็จะขอรัก จะขอรัก ด้วยวิญญาณ	แทรกสายลมโชยผ่าน
เคล้าเคลียนงคราญ	ไม่ห่างไกล
สายลมพริ้ว จูบเธอ มิไยอื่นใด	โปรดจำไว้ นั่นคือ ลมจูบจากพี่
เป็นสัญญาว่ารัก	ด้วยจิตใจภักดี ยิ่งชีวี
พี่ขอเพียงไมตรี	แม้เพียงชุลี ก็ชื่นใจ

เพื่อนชม

ถึงมีเพื่อนเหมือนพี่ไม่มีเพื่อน	เพราะไม่เหมือนนุสนาภที่มาตรฐาน
มีเพื่อนเล่นก็ไม่เหมือนกับเพื่อนตาย	มีเพื่อนซาสก็ไม่เหมือนกับเพื่อนชม
ถึงจะมีวิมานสถานทิพย์	ที่ลอยลิบเลิศจนสุขสุดปฐม
ถ้าไม่มีคู่เคียงเรียงภิรมย์	จะเตรียมตรมตรึกหาเป็นอาจันต์

พี่ห่วงดวงใจ

ไอ้อนงค์นางฟ้าที่ข้าฯใฝ่ฝัน

มาร้างร่ากันไปเหี่ยวหนใด คอยหาจะไม่กลับคืนมา

ชวนให้ใจรัญจวน คร่ำครวญแลหา

อยู่มาหน้าหน้าไหน รักเอ๋ยเศร้าใจยามเมื่อจากหา

พาให้พี่ข้าฯร่ำหา...

เสียงหรีดร้องเหมือนคำแหว่พรรณา

มองเดือนเหมือนเดือนถึงวงหน้า

ส่งสารแก้วตาจากไป

พี่ห่วงดวงใจ เจ้าอยู่แห่งใด อ้อห่างหายเลสนา

ขอวนเทวา จงช่วยพาขอลนางฟ้า

ให้ข้าฯเชยขวัญนางเออ...

ไพรพิลาป

ช่างงามสุดแสน

แดนป่าพนาวิน

เปลิดเพลินสุขสันต์

แสงจันทร์ระยับตา

น้ำค้างต้องแสงจันทร์

ทั่วแดนพนาชุ่มฉ่ำอาไพ

เหมือนดั่งนารี

ชุ่มชื่นฤดียามมีรักกลมดวงใจ

สูญรักไป

ก็เปรียบดังไพรไร้แสงจันทร์

ไร้ทั้งน้ำฟ้า

พนาพิลาปรำพัน

พนางามสดสี

ยามที่มีเพ็ญจันทร์

เด่นเดือนสุขสันต์

พนาวันทะมินมีดไป

เหมือนดั่งอุปมัย

ไม่ผิดอะไรดวงใจนารี

ไร้คู่คู่สม

อกเอ๋ยระทมช้ำตรมฤดี

สมรักทวี่

ชุ่มชื่นฤดีมีสุขทุกครา

ทุกข์ไหนจะมา

รักพาอ้อมได้ไม่เกรง

ฟ้ารักดิน

ช - อุ่นอารมณ์สัมผัสสุขอย่างนี้แม้แต่เราสอง
ญ - ออกดินถวิลล้าพองคิดปองฟ้าไกลพาให้ตรม ชวดชมแล้วชมชานเศร้า
ช - หวันกระไรฟ้าดิ้นใจตรงกัน
ญ - แต่กระนั้นยังพรันมิเบา
ช - ไม่ทำให้เจ้าเงาไม่ทำให้เจ้าช้า ออกดินถวิลครวญคร่ำ
ญ - ออกฟ้าระกำยิ่งกว่า
ช - ไหววอนขอพรเทวาให้คืนเสมอฟ้าที่
ญ - ถึงยามราตรี ช - ฟ้ามีแสงจันทร์
ญ - ขอปันแสงจ้าเมตตาให้ฟ้าโลมดิน
ช - แอบจวบจุบไล้ยุพินจูบดินด้วยแสงจันทร์ส่อง
ญ - เชื่อใจเพียงใคร่จะลองก็กลัวจะหมองมิवास
ช - ทุกทิวา ญ - ทุกราตรี ช - สองชีวี
คู่ - มีหน้าอ ไม่น่าคลายรักเอ๋ย

ไพฑูริศवास

ขึ้นสู่สรวง	ภิรมย์แนบรักสลักใจ
เรียงระรินทรวางใน	สุขฤทัยไม่มีแรมรา
ล้าเนาเขาไพรวันรมย์สดใส	จะแลเหลียวไปเพลินอรุณ
ไอ้ไพรเสน่ห์หา	พนาสวาทเอ๋ย
แมกไม้เถาวัลย์	คล้องพันกิ่งไทรโฉนดเลข
ดวงใจคู่ชูเชย	อย่าละเลยเจ้าคล้องพันให้
เจ้าป่าพนาลีปกป้องกัน	โปรดฟังวีลธกวนไฉน
ปกปักษ์รักไว้	ในไพรสวาทเอ๋ย

เพราะเธอเป็นดวงใจ

เชื่อว่าผู้ชายทุกคน	เมตตาระคนเจ้าชู้
มองหญิงสาวเอ็นดู	แค่ตาคล้ายงูสะกดเหยื่อ
สายตาอ่อนโยนเหลือดี	แต่มีรสเต็มดังเกลือ
เอาเปรียบผู้หญิงแล้วไม่จนเจือ	ช่างร้ายเหลือใจไม่เคยเจอะเจอ
หญิงเป็นเพศอ่อนแอ	รักของหญิงรักแท้รักมั่น
มั่นคงเสมอคง	เช่นอย่างฉันรักกับเธอ
รักทุกวันไม่อำพราง	ไม่มีว่างมีเว้นบ่าเธอ
ตั้งแต่แรกพบเจอะเจอ	ก็คงรักเธออยู่ทุกวัน
แม้เธออยากทำเจ้าชู้	ควรเจ้าชู้เฉพาะกับฉัน
เพราะสองเรารักกัน	รักอย่างนั้น นักหนา
นึกถึงความหลังครั้งก่อน	อย่าคิดว่าสอน ไม่อยากให้ใครนินทา
เพราะเธอเป็นศรีราชา	และดวงใจของฉันเธอ

พิมพ์ขวัญ

ไอ้เวรหรือกรรม	หนุนนำให้เสว้าโศกระทม
ชอกช้ำขื่นขม	ตรอมตรมทุกคำคืนวัน
จะเหลียวมองใคร	ทำให้ใจงงงัน
ไอ้ตัวฉัน	อยู่เดียวหรืออย่างไร
มีคณเหลือเกิน	หมองเม็นให้อึดอันหัวใจ
จะทำฉันใด	มองไปแล้วหมดปัญญา
ดังหลงกลางไพร	หมองไหม้ทุกเวลา
สิ้นวาสนา	หรือไรใจคร่ำครวญ

พี่รักยอดน้องค์

เพราะชะตาสวรรค์บันดาล	จึงพบนคราญงามผ่อง
แม่งามล้ำเดือนเด่นฟ้าแดนทอง	ใครเห็นใครปอง โอ้อยอดน้องค์
ฉันรักเธอเสมอจิตใจ	ศรัทธาทักขม้นคง
จะมีเขาสูงขอบฟ้าบังน้องค์	พี่ก็ยังคงเฝ้ารักทุกครา
เห็นเดือนดาวจ้องมอง	พี่หม่นหมองเพราะหวาดดวงชีวา
อิงสายลมจูบไซรักราชา	พี่ยังอิจฉากว่าสิ่งอื่นใด
เพราะรักเธอจึงพร่ำวอน	ด้วยใจร้าวรอนหมองไหม้
โปรดฟังน้ำคำที่สัญญาใจ	ชีวิตพี่มอบให้แก่ยอดน้องค์...

เพลงทิพย์—คนธรรพ์

แ่วดังผืนเพลงคนธรรพ์	บรรเลงกล่อมใจฉันบนชั้นวิมาน
แมน ฅ แดน หิมพานต์	มาสู่สวรรค์บรรเจิดเจิดฉาย
เหล่าสุรางค์นางสวรรค์	หัวใจให้ไฟฝันเพลงนั้นไม่วาย
ชาวฟ้าคงลืมนารายณ์	เพียงแ่วเพลงทิพย์คนธรรพ์
ดอกฟ้า... สดาสวรรค์	แ่วเพลงรักพลันพารื่นรมย์
แลลลอคอยหวังชม	กล่อมอารมณ์ไฉนจิตใจ
แ่วแต่เพลงช่างสุดแสน	หญิงใดทั่วในแคว้นแดนไหนไกลใกล้
ฟังเสียงเพลงคงรักใคร่	ฝันใฝ่ เพลงทิพย์คนธรรพ์

เพราะชอบฟ้าแคบ

ฟ้าเคยกว้างสดใสซึ่งจิตใจ	แลวิไลใสมาน่าชม
แล้วกลับหม่นหมองซบซม	เราจึงหมองตรมทุกคืนทุกวัน
เพราะชอบฟ้าแคบลงหรือโดน	เวรและกรรมจึงซ้ำให้ถึงจน
รักเคสวาดไว้อย่างสวยซึ่งใจหลั่น	กลับลับดั่งจันทร์ข้างแรมทุกครา
เพราะชอบฟ้าแคบ	ทรวงดั่งมีหนามชอกช่อเข้าวิญญา
คอยเราคอยทุกครา คอยจนกว่า	วันแห่งความสุขของเราจะมาถึงเอย

มนต์รักดอกคำใต้

ช. พริ้วลมพัดนำ	ดอกคำใต้กรุ่นหอมละมุนโรยกลั่นละไม
ไอ้ละหนอเจ้าดอกคำใต้	เจ้าหวานดอกไว้เหมือนคอยเตือนให้ใจฝัน
ญ. หอมชวนหวานชื่น	ค่อนข้างครั้งหนึ่งซึ่งใจจนสุดรำพัน
ไอ้ละหนอเธออยู่เคียงฉัน	เกี่ยวก็้อยคล้อยตามกันสวรรค์นั้นแหละบัญชา
ช. มนต์รักกระริน	เปรียบดั่งนกน้อยบินเหินลอยไปสู่เวหา
ความรักก็คืออุปผา	ผลิดอกที่ตามแล้วมาบานแบ่งที่ใจ
ช.ญ. สองเราสาวหนุ่ม	เกาะกุมแขนเกี่ยวนิคเคียวก็สุขเกินใคร
ไอ้ละหนอเจ้าดอกคำใต้	อย่าบอกนะใครใครว่ารักเราได้สู่สวรรค์

โศก

จะว่าโศก โศกอะไร
ไม่โศกเท่า ใจหนัก
จะว่าหนัก หนักอะไร
ถึงสิ่งขร ก็ไม่หนัก
จะว่าเจ็บ เจ็บแผล
ถ้าเจ็บกาย แล้วชีวา
แต่เจ็บคัน นี่แหละแสน
สุดจะกลืน สุดจะกลืน

ที่ในโลก นะน้องเอ๋ย
เหมือนรักสมร
ในดินดอน นะน้องเอ๋ย
เหมือนรักกัน
พอแพ้ทาส นะน้องเอ๋ย
แทบอาสัญ
จะเจ็บครัน นะน้องเอ๋ย
ฝันอารมณ์

พระคุณแม่

อันพระคุณของแม่นี้เออ
ล้วนแต่ปกแผ้วพระคุณเกิดไว้
ยังเล็กเยาว์ นั้นแม่อุ้มชู
เฝ้าแต่เพื่อแม่รักลูกแรมเดือน
ฮามลูกนอน แม่ร้องไห้กล่อม
ลูกร้องหิวนม แม่ไม่ข่มขืนใจ
ลูกหลับไป
อันพระคุณของแม่ทั่วมลิ้น
คิดไว้บ้าง เมื่อครั้งยังเล็กนอนเปล

ลูกนี้สุดเอ๋ยมาเฉลยคำได้
เลี้ยงลูกจนโตใหญ่ ใครเล่าจะเหมือน
คำเข้าแม่อยู่คอย อุ้มชูมิเคลื่อน
มิได้เคยลืมเลือน รักลูกดังดวงใจ
เลี้ยงลูกจนอม เท่กล่อมให้ลูกหลับไป
ให้นมลูกกินอิ่มได้
แม่เฝ้า แก้วเปล
โปรดคิดทุกคน ใจอย่าคิดหันเห
เลี้ยงใครเล่ากล่อมเท่แก้วเปลให้ลูกหลับนอน

พวงมาลัย

(ลูกคู่) ลอยมา-ลอยไป พวงมาลัยลอยล่องไปในธารา (ซ้ำ)
 กลิ่นร่ำเพชหมอลอยมาแต่ไกล เจ้ามาลัยไหนไหนเจ้าลอยมา
 แม้ขึ้นอุราโปรดอย่าลอยไป แม้ขึ้นอุราโปรดอย่าลอยไป...

ท. ดอกเอ๋ย หอมดอกกล้าสวน
 อกฟุ้งร่ำครวญ ฤทัยให้หวานถึงนวลน้อง
 ค่ำคืนตื่นใจ อथाใครเคืองประคอง
 รักรักพี่เกิดน้อง เจ้าเอ๋ย อथाได้เฉยแซ่เชือน

(ลูกคู่รับ)...

ญ. ดอกเอ๋ย หอมดอกจำปา
 ไม่ทันจะพุดจา แล้วไซ้จึงมาหวังแนบแอบอิง
 เห็นใจเกิดพี่ น้องนี้เป็นหญิง
 ไหนบอกจริง ๆ เกิดหนา ว่าพี่ฮาเป็นใคร

(ลูกคู่รับ)

ท. ดอกเอ๋ย หอมดอกบานชื่น
 อุตส่าห์ทนกล้ำกลืน ทนมาฮั้นหมาฮั้นใจชาย
 กลับมาผิดหวัง วิมานจันพึงทลาย
 ขอโปรดจงได้ เมตตา กรุณารับคำ (ลูกคู่รับ)

ญ. ดอกเอ๋ย หอมดอกขจร
 อธำมาอัสนวน ให้เราร้อนหมองมัวอารมณ์
 นิกว่าเกิดมา วาสนาเราไม่สม
 แม้หากเพชอชม ดอกฟ้า เสร้าอุราจนตาย

(ลูกคู่รับ)

พม่าร้าง

(หมู่) เอ้าว่า ทุงยา บาเล เล ๗ ๗ ๗ ๗

เรามาสาเห ร้องรำกัณไป ร้องรำกัณไป

ช. พลพักตร์ผ่องพิศข้างติดตา ปิ่นปวนวิญญามองจ้อง

เอวองค์โสภาคย์น่าประคอง นวลน้องงามตา

ญ. ซาดิเจ้าชู้รู้ดีทั้งถืทั้งห่าง ร้อยพันร้อยอย่างไม่สร้างชา

ชมโน่นดินนี้ช่างน่าระอา ขอเสียท้ออย่าเสียเวลา

ทำพดจารู้ทำพดอกเออ

(หมู่รับ)

ช. ช้านักชอดรักเจ้าตัดพ้อ พี่จะอนง้ออย่าเคืองพี่

ธรรมดาโลกเราบุรุษสตรี มีไว้คู่กัน

ญ. ออย่าเพอเพื่อคำข่มจำเริญชู เห็นหน้ามองอยู่รู้เท่าทัน รู้เท่าทัน

จริงอยู่โลกเรามีของคู่กัน น้องเองไม่ขอผูกพันเป็นของคู่กันกับพี่พดอกเออ

(หมู่) เอ้าว่า ทุงยา บาเล เล ๗ ๗ ๗ ๗

เรามาสาเห ร้องรำกัณไป ร้องรำกัณไป...

พรพื

แก้วตานิทราเกิดเจ้า

อฮ่าระคางหรือชุ่นใจ

ปิดเหลือบขงรันไรไต่ตอม

หากเจ้าร้อนนอนไม่หลับ

คลอเคล้าเจ้ามิพราจากจร

พี่สวมนต์ขอพรอันวอน

พี่จะเฝ้าเคล้าเคลียไม่ห่าง

เหนือฮ่อนเพี้ยนนอนเสียเกิดเจ้าพี่เฝ้าถนอม

ไม่ยอมให้หมองเศร้า

พี่จะรับผิดชอบให้เจ้า

อบบึงรำพรมน้ำอบให้โลมได้สมร

ให้เจ้านอนฝันดี

ฟ้าสว่าง - เดือนดับ

สวส งามไปทุกถิ่น
 จีบตาด้วยแสงนวลจันทร์
 เหลียว ชมทางไหนนั้น
 หากเดือนลอยลับดวงไป
 คำคืนได้ดวงเดือน
 สาดแสงชวนชม
 มีเดือนเชยชิดขึ้น
 รุ่งรางฟ้าสว่างทันใด

ทั่วแดนแผ่นดินงามโสมดังถิ่นสวรรค์
 เดือนเดือนแถมดวงลาวัลย์ฟ้าพลันอำไพ
 ช่างงามเจิดจ้านมีแสงจันทร์ประดับเรืองไร
 ทั่วแดนมีคมมองไม้วิไลรื่นรมย์
 ลอยดวงเป็นเพื่อนเหมือนเดือนให้ภิรมย์
 เพลอจ้องมองเดือนดวงกลมทุกขัณฑ์ตรมก็สิ้นไป
 แต่เพียงค่อนข้างพอระรื่นชื่นฤทัย
 เสรวาใจเสียดายเดือนดับลับจากนภา

ฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ

ฟ้าย่อมสูงกว่าดินนั้นแน่
 โอ้เราเฝ้าไฟผืนละเมอ
 ฟ้าย่อมสูงกว่าดินลิบลัว
 แต่เราเฝ้าอกเอ๋ยชะตา
 เชื่องามเปรียบดอกฟ้า
 ยากจนขึ้นชมเหลือที่
 ฟ้าย่อมสูงแต่ดินนั้นต่ำ
 ชาวดินสิ้นคนเมตตา

ฟ้าไม่แปรเปลี่ยนมาเสมอ
 มุ่งเพยอเลื่อมไหว่คว่ำ
 แม้เมฆปลิวก็ไม่ถึงฟ้า
 วาสนาไม่มี
 สุดจะคว่ำมานับบารงฟ้า
 ไม่เคยมีวันขึ้นอุรา
 แล้วจะทำฉันใดเล่าหนา
 จะหันหน้าไปพึ่งใคร...

ฟังดนตรี เกิดขึ้นใจ

ชนใดไม่มีดนตรีการ	ในสันดานเป็นคนชอบกลนัก
อีกใครฟังดนตรีไม่เห็นเพราะ	เขานั้นเหมาะคิดขบถปลุกปล้ำ
ถาอูบามุ่งร้ายอฆาติก	มโนหนักมีดมีวเหมือนราตรี
แหละดวงใจย่อมดำสกปรก	ราวราเช่นกล่าวมานี้
ไม่ควรใครไว้ใจในโลกนี้	เจ้าจงฟังดนตรีเกิดขึ้นใจ

ฟ้าซุนเทียน

ฟ้าซุนเทียน	หมุนเวียนมาพลัน
สุดเพริดพลินตา	ในยามนภามีเนตรนับพัน
ซุนเทียนเคยเปลี่ยนคืนวัน	โศกศัลย์ผันไปเป็นสุขศรี
ฟ้าซุนเทียน	เวียนมาราสุดโศกชีวี
สุขที่เคยมีมาร้าง	ซุนเทียนโปรดหาดวงใจ
มาให้เข้าได้	เรียงซุนเทียน

ฟังรักดิน

- ช. ลุ่มอารมณ์สัมผัสอย่างนี้มีแต่เราสอง
 ญ. อกตินถวิลล้าของคิดปองฟ้าไกลพาให้ชม ชวดชมแล้วชมชานเคঁร่า
 ช. หวันกระไรฟ้าดินใจตรงกัน
 ญ. แต่กระนั้นยังหวันมิเบา
 ช. ไม่ทำให้เจ้าเงา ไม่ทำให้เจ้าช้า อกตินถวิลครวญคร่ำ
 ญ. อกฟ้าระกำยิ่งกว่า ไหววอนขอพรเทวา
 ช. ให้ดินเสมอฟ้าที่
 ญ. ถึงยามราตรี
 ช. ฟ้ามีแสงจันทร์
 ญ. ขอบันแสงจ้า เมตตาให้ฟ้าโลมดิน
 ช. แอบจูบจูบไฉยุนิน จูบดินด้วยแสงจันทร์ส่อง
 ญ. เชื่อใจเพียงใครจะลอง ก็กลัวจะหมองมิวาย
 ช. ทุกทิวา
 ญ. ทุกราตรี
 ช. สองชีวี มีมีหน้าย
 คู่. ไม่สบายคลาสรักเอช

แม่พิมพ์ของชาติ

เพ็ญจันทร์พรรณกระจำส่วงฟ้า	เหมือนใบหน้านวลละอองผ่องศรี
ดาวอร่ามยามเมฆไม่ย่ำยี่	เหมือนนารีเรืองอร่ามงามจรธา
ตะวันแดงแสงส่องสว่างหน	เหมือนมิ่งมั่นถมลมาศึกษา
ลั่นรอบรู้ส่วงสว่างพร่างวิชา	เป็ร้องปัญญาสามารถฉลาดนัก
รูปงามนามประเสริฐเลิศวิไล	งามใจงามประพุดงามศักดิ์
งามสงี่ยมงามสง่าน่ารัก	พร้อมพักตร์บำเพ็ญเป็นคุณเอย

มนตร์จุมพิต

- ญ. หัวใจของฉัน หลับสนิท ด้วยมนต์จุมพิตของคุณ
 ช. วิญญาณที่เคยว้าวุ่น หยุตหนึ่งละมุน ด้วยความรัก
 ญ. เพราะสาธิตาเธอ วิวอน ฉันจึงต้องอ่อนใจนัก
 ช. วิวอนก็ด้วยความรัก สลักจิต สลักใจ
 ญ. จักรวาลรักเราเลิศล้ำ
 ช. ไม่มีคำสูง ผู้ดีไพร่
 ญ. เพราะทุกคนมีหัวใจ
 ช. ทั้งโมตรี้และศรัทธา
 คู่. หัวใจสองเราหลับสนิท ด้วยมนต์จุมพิต เต็มอุรา
 วิญญาณสงบนิทรา ล่องลอยสู่ฟ้าเวหาสวาทเอย

แม่ฟ้ายัง เวทนา

ไอ้ชีวิตของเรา	หงอยเหงานาเศร้าโศกตรม
ชอกช้าเหลือทน	ตรอมตรมอยู่ทุกเวลา
จะหวังใดก็สิ้น	ฟ้าดินไม่เวทนา
ยอดชู้ชู้ว่า	หนีหน้าไปเสียห่างไกล
เหม่อมองคนกา	โยฟ้าเศร้าโศกตรม
เมฆฝนเคล้าลม	ผสมโปรยทั่วไป
ฮามฟ้าร้องโครมครืน	ฟ้าสะอื้นหรืออย่างไร
เวทนาข้าฯ ไข้ไหม	จึงร้องไห้คร่ำครวญ

เมื่อคืนนี้

เมื่อคืนนี้ คนดีของพี่ไม่งอน น้องยังอ่อนนอกชิตชม
ให้พี่สุขสมวิญญา หวานล้ำเกินจะพรรณนา หวานที่เชอมอบมา
ช่างหวานซึ่งใจ

แต่เวลานี้ โยน้องหมางเมินไปแล้ว รู้ใจพี่บ้างหรือเปล่า
ว่าเจ็บปวดรวดร้าวเพียงใด พี่ลั้งหรือผิดอย่างไร น้องควรให้
อภิขอร่ามร่ามตัดไม้ตรี

คำโบราณว่าปราชญ์ ที่เก่งกาจก็ยิ่งพลาดอยู่ดี โห่ ตัวพี่
แค่นี้ จะไม่มีพั้งเลยเชียวหรือแก้วตา

เมื่อคืนนี้ คนดีของพี่น่ารัก พี่เองยังได้ประจักษ์ว่าน้อง
น่ารักทุกเวลา คืนนี้พี่ให้สัญญา เว้นดาวเดือนบนฟ้า นอกนั้น
พี่มอบให้เธอ

มรสุมสวาท

ไม่เคยจะรักใคร	หลงใครเท่านั้นองด้วยใจจริง
ช่างดีน่ารักสมเป็นยอดหญิง	น่ารักจริง ๆ สุดพรรณา
เกิดมาจากฟ้าหรือไร	ถึงงามจับใจชายทั่วหล้า
เปรียบเอชกับมวลหมู่ผกา	มันดอกฟ้าไม่เทียมกัน
เป็นคนต่างแดนพลัดมา	จึงหวังความเมตตาจากสวรรค์
หากสองเราต้องพรากจากกัน	ใจฉันคงร้องไห้
เผื่องอนเผื่อง้อครวญ	ขอเนิ่นนวลเมตตาปรับน้ำใจ
อย่าให้ฉันต้องเศร้าเพราะได้	พบ "มรสุมสวาทเออ"

แหม่นบุญพี่มี

บุญเอื้อ บุญไฉล	งามยิ่งอุบลแพรวพราววิบวา
อยู่บนทิพย์พิมาน	งามตระการ จากวิมานหลงมาเดินดิน
เพียงไฉล โฉมยุพิน	ฟ้าเฝอวิลคร่ำครวญหัวใจแค้น
มันสิ้นใจยังหมาบpong	บุญเอื้อ บุญถ้ามี
คงได้ไม่ตรีมาร่วมฤดีที่หวังประคอง	เป็นคู่สอง อยู่เคียงครองรักกันตลอดไป
ไม่ขอลาร้าง ห่างไกล	
อยู่เคียงขวัญใจเก็บเชอไว้นบนทรวงใน	จนตลอดชีวิตพี่เออ...

เมรัย - นารี

เมรัยคืนาร้างาม
 คัมภีร์นิคตติทรวงใน
 อาหารโอสถสารพัด
 สมองสุขปรนเปรอ
 เมรัยคืนารัทร
 คัมภีร์คัมเมรัย
 เขียว ๆ คัมภีร์คัมเปรม
 เมรัยนารีโสภา

รสไม่ทรมชุ่มทรวงใน
 นารีวิไลบำเวย
 สรรค์จัดมาเสนอ
 บำเรอจอมทวารชาญชัย
 จะขึ้นชูให้แจ่มใส
 รสใด ๆ ไม่โอสถ
 เกษมสุขรื่นเริงทรรษา
 คู่ชีวาของชายชาติวี

แม่ของลูก

ไอ้สุดบุษของค์เตีฮวของลูกเอย
 แม่คอยเป็นห่วงฮามลูกนิตรา
 ไอ้แม่จำแม่ลูกไม่ขอลืมคุณ
 ฝ้าพุ่มพิกุลดั่งหนึ่งดวงใจ
 พระคุณของแม่
 น้ำทิพย์จำขึ้นรินโรยละออง
 ไอ้สุดบุษของค์เตีฮวของลูกเอย
 ลูกขอทูนเทอดและฝ้าบูชา

พระคุณเหลือเอ๋ยพรรณา
 ลูกห่างลับตาไม่เฝ้าเป็นห่วงใย
 ที่ได้หนุนเกื้ออารีลูกไว้
 สูงเหลือบรินไรก็ไม่ให้ต้อง
 แม้แต่ฝ้าก็ยังเป็นรอง
 ไม่เห็นเท่ารักของมารดา
 พระคุณเหลือที่จะเอ๋ยพรรณา
 รักยิ่งชีวาของลูกเอย

เมียแก้ว

เมียเอ๊ย เมียแก้ว

เธอเป็นทั้งเมียและเพื่อน

เมียเอ๊ย เมียแก้ว

เธองามพร้อมไปทั้งกายและใจ

ยามใดที่ได้เจ็บบ้าง

คุณธรรมและความดี

เมียเอ๊ย เมียแก้ว

มีเธอเหมือนมีแก้วสารพัด

บุญของพี่จริงแล้วได้เธอเป็นขวัญเรือน

สูงค่ากว่าหญิงสวยเกลื่อนที่เห็นกันอยู่ทั่วไป

อันเพชรพลอยเพริดแพรวเทียบเธอยังแสนไกล

น้ำค่าที่เธอปราศรัยชื่นหัวใจว่าทิพย์วารี

เธอก็เฝ้าคอยพร่ำปลอบโยนให้หายทุกข์

หากจะมีหญิงอื่นเทียมกัน

เธอเป็นขวัญใจแล้วยากจนไม่สำคัญ

อันแก้วเจ็ดประการนั้นค่าของมันด้อยกว่าเธอ

แม่ทะเลยังระทม

แม่แต่ทะเลยังครวญคร่ำ

โอ้เราจะทำอันใด

กรรมเวรไม่แปรผัน

(ฮัม) แม้จันทร์กระจาง

โอ้ความหวังเหมือนสายลม

ทะเลก็ยังกำสรวล

ฟังคลื่นซัดร่ำดังเสียงโหยไห้

หมองโหมมิวายวันวัน

ตามทันให้เศร้าระทม

(ฮัม) แต่สองเราตรม

เหลือข่มให้ใจหายครวญ

เราคงครวญอยู่มิวาย...

มนต์แห่งอดีต

สุขมั่นในแดนอมร	สู่ฟ้าโดยพรตใจ
ความหลังยังยืนอิงสงเหมือนไกล	เนาในวิญญาน
กล่อมน้อมในดวงกมล	คั่งเฝ้าโดนมนตร์บันดาล
ความฝันอำไพสดใสไศปาน	ยังยืนแม้เรด่าง
สู่แดนฟ้าอาภาพราวพรรณ	จากความฝันดวงใจไหลหลง
มนตร์นั้นบันดาลให้ความหลังคง	พิมพ์ความทรงจำอยู่ในทรงอกเรา
หากมั่นวันคืนเปลี่ยนไป	จักพร้อมน้อมใจคลอเคล้า
ความหลังมั่นมนตร์คอยคลรักเรา	โปรดมาเหมือนคำรำพัน

เมื่อวานนี้

เมื่อวานนี้ เรายังดีกันอยู่	เหตุใดไม่รู้หลงเคื่องกัน
ฉันเองหัวใจได้แต่งงัน	เชอโกรชฉันด้วยเหตุใด
ผิดไปสักนิด แม้คิดอภัยหน่อ	อย่าเพ่งใจน้อยคอยดูใจ
สัญญาของเรานั้นว่าอย่างไร	ไม่อภัยเชียวหรือเชอ
โกรชกันนั้นมันง่ายจริงนา	สับตาแล้วก็พากันแก้
เห็นห่างดังไม่เคยเจอ	พียงน่าพรวดเพื่อแล้วก็ตัดไม้ตรี
ประโยชน์อะไร เห็นใจกันดีกว่า	อภัยเกิดหนาอย่างอนชี
หันมาอ้อมกันเสียหน่อคนดี	แล้วจะให้จูบนี้แก่เชอ

แม่ศรีเ.เอย

- หมู่ ช.ญ. สาวเอย งามตา แสนโสภา แม่มาจากไหน
 อ่าจรงจากไกล เห็นใจพี่ ที่เฝ้าหลงคอย
- ช. แม่ศรีเอย แม่ศรีสวยสะคราญ
 หลงเฝ้ามานาน พบกันขึ้นบานกระไร
 ลมร่ำเพย เชือกเอ็นแม่เอยทั่วไป
 โอ้แม่ศรีวิไล ขอแม่ขวัญใจคู่กันก่อนเอย
- หมู่ชาย.. ช่อมาลี งามตาของพี่คู่กันก่อนเอย
- ญ. พ่อศรีเอย พ่อศรีงามสง่า
 ลูกล้ำวาจา ลดเลี้ยวเกี้ยวพาราสี
 แสนระอา เจอะกันล้อมหน้าล้อมหลัง
 พวกเจ้าชู้ฉิ่ง ไม่อยากรับฟังวาจาพาที
- หมู่หญิง.. ช่ออัญชัญ ออ้อมารำพันวาจาพาที
- ช. แม่ศรีเอย แม่ศรีสวยสะพรั่ง
 สาวน้อยร้อชิ่ง ขอเชิญแม่พั่งน้ำคำ
 รักจับใจ โอ้อปลอยใจให้พี่ช้ำ
 โอ้แม่ศรีสวยล้ำ ชอกช้ำระกำเพราะรักเจ้าเอย
- หมู่ชาย.. ช่อดอกรัก หัวอกพี่หักเพราะรักเจ้าเอย
- ญ. พ่อศรีเอย พ่อศรีเมืองบน
 รักล้ำร่ำบน พี่หาหรือจะทนซ้ำใจ
 แหมพาที นึกแล้วไม่มีผิดไป
 ออ้อมาเพื่อพิไร เขาไม่เห็นใจตัวพี่ทรอกเอย
- หมู่หญิง.. ช่อผกา กลัวกินน้ำตาเพราะพี่เอย...

ภีรรมย์รัก

แสนเพลินอารมณ์มีรักแนบชมชื่นชู	พนอคลอคู่ไม่รู้แรมร้างราไกล
วันคืนชื่นรักเรื่อยไป (ฮัม)	อิงแอบแนบไว้คู่ฤดี
เหลียวมองแห่งใดตื่นตาตื่นใจได้ชม	แสงเดือนสายช่างน่าภิรมย์ชวนอี
สนรักอ้อมเอมเปรมปรีดี	มองไหนสดสีสุทธา
ปึกษาจำเรียงเคล้าคู่ส่งเสียงประสาน	ชุ่มชื่นเบิกบานนกเจ้าสำราญอุรา
โอดนกเจ้าเอ๋ยข้าฯ เองไม่เคยอิจฉา	ข้าฯ มีรักข้าฯ ชโลมอุราภิรมย์
รักเอ๋ยจงชื่นอย่าตรมชื่นชมระกำ	ขอจงดื่มคำอย่าให้ข้าฯ ารทม
รักเค็ชวข้าฯ หมายชื่นชม	อย่าเลื่อนลอยลมจากไป

ขอดครุณี

งามแท้แม่เอ๋ยช่างงาม	เชื่องามเกินหญิงอื่นที่เห็นให้ตื่นไป
เชื่องามด้วยคุณธรรมประจำใจ	สวจนคนทั่ว ๆ ไปเรียกว่าขอดครุณี
เปรี๊ยะเอ๋ย กับเดือนและดารา	โอ้อัจฉรา ดาราหนีเข้าเมฆ
ไม่แข่งกับขอดครุณี	ต่างรู้ดีว่าพ่ายเอ๋ย
งามล้ำเกินคำพรรณา	งามของเธอเรียกว่าเบญจกัลยาณี
ขอดหญิงค่าเกินเพชรบุรี	สวสเธอสามโลกไม่มีผู้ใดมาเทียมแก้วตา
โอ้อาสนคนใดไหนได้คู่บุญ	แนบหนุนและเรียงร้อยร่วมอุรา
จะสู้ยิ่งกว่าใครในพสุธา	สู้ทุกทิวาเพราะขอดครุณี

ยอดพิศवास

ยอดเอช ยอดพิศवास	ดวงใจของเขอสอาดยิ่งกว่าน้ำบริสุทธิ์
ใจสูงเกินหญิงใดในมวลมนุษย์	เหมือนบัวแอ้มบริสุทธิ์ลอยผุดเหนือธารา
ยอดเอช ยอดหญิงของพี่	ความดีมีประจักษ์เทิดทูนเทียบพระบูชา
พี่รักเธอรักเธอมากเกินกว่าฟ้า	รักฉันอรุณรักเธอยิ่งกว่าชีวี
เจ้าพระคุณเอ๋ย	ไม่เคยพบเห็นเห็นว่ามีใครงามจับใจเช่นนี้
หวานอย่างเส้รำ	เย็นอย่างโศกฤดี
ชวนพี่รักพี่อาลัย	ฝังใจอยู่ทุกคืนวัน
ยอดเอช ยอดพิศवास	ดวงใจพี่แทบขาดที่ชาตินี้มีกรรม
มองสาธตาเห็นใจว่าเรารักกัน	แต่ประเพณีนั้นมาพรากเราให้ต้องจากกัน

ยิ่งมองยิ่งเหมือน

ยิ่งมองยิ่งเหมือนเพื่อนหญิงที่เคยชอบพอ เราเคย
เคียงคู่พนอหอยออกฉ้อฐานมิตรร่วมใจ เธอมาร้างมาเฝ้าห่างไป
ทั้งตัวเรานี้ให้หม่นหมองระทม

ยิ่งมองยิ่งเหมือนเพื่อนรักของเราแต่ก่อน หัวใจ
ว่าไม่แนงอนให้เราสะท้อนใจตรม ลืมเสียที่ความชื่นชม
หันกลับมาชื่นชมภิรมย์สุขสมอร่า

ใจน้อยคอยระแวง ให้รักแคลงพิศสงสัย

โปรดหันมาเถิดหนา หันมาให้พี่ดีใจ

ยิ่งมองยิ่งเหมือนดาวเดือนนั้นทั้งฟ้ามา ดวงเดือน

มาเป็นพักตราดาวเป็นนัยนาวิไล เธองามล้ำหญิงทั่วไป

สมเป็นนางแก้วในประทับแห่งดวงใจเอ๋ย

ยอดรักคนจน

ไอ้ชีวิตเราแสนเศร้าดวงใจไร้คู่	เจียมตนทนอยู่ขาดคู่ชื่นชูชีวิตใกล้
ไว้รักสิ้นศักดิ์สมชาอระทม เดี่ยวดาย	ต้องแอบอาสในกมล
เหม่อมองนภาไร้ซึ่งดาราวิบเคลื่อนไหว	มองดาวก็เคลื่อนไหวมองเดือนก็ลอยลับวัน
รังสีสุริย์หมองมณต์ เหมือนตัวข้าหม่น	สุดที่ฝันทนวิญญา
แสนซ้ำจำทน คนยากอย่างนี้	ไม่เห็นจะมีใครที่เมตตา
ชาตินี้มีกรรมจึงซ้ำอะไร	ยังคิดยังพำน้ำตาาร่วง
เฝ้าคอยขวัญใจเมื่อไหร่จะมาชิดขึ้น	ฮามนอนสะอื้นฮามกินต้องกลืนฝืนทรวง
เคยมีก็เพียงรักหลง คิดแล้วยิ่งห่าง	หนักหน่วงห่างรักหนักหนา...

ยืมไม่ได้หรือ

ดวงใจเจ้าไปจากพี่	ด้วยประเพณีอกพี่จึงไว้คนนอน
พี่ช้ำขึ้นชมตรอมตรมอกสะท้อน	แล้วเจ้าโถมสุมรเจ้าร้าวรอนเพียงใด
ประเพณีพรากรน้องพี่ไป	พรากรแต่เพียงกายใช้ใจเราร้างลากัน
แต่แล้วไอ้เอ๋อโง่นเลยลืมสัมพันธ์	ได้เจอจะหน้ากันท่าเห่ทำหันจากตา
ดวงใจพรากรไปไกลหน้า	เจอจะกันชั่วเวลาแก้วตาไม่เห็นขึ้นชม
ก็เพียงแต่ยืมพักตร์พริ้มให้พี่นิยม	เลื่อนเอื้อคารมทำทักทำชมพรอดพริ้ง
วาจาแก้วตาเฉลยว่า	ไม่ต้องมากคำพี่จำไปฝันละเมอ
ยืมยืมเพียงน้อยพี่คอยเอาไปเพื่อ	ขอแต่เพียงเขोजยืมปรนเปรออย่าบิดเบือน

ยืมไว้จะดีกว่า

เกิดมาทุกคน	ชีวิตคนเป็นของมีค่า
วันรมย์กันดีกว่า	เสียเวลาระทมอยู่ไย
คืนวัน	เดี๋ยวมันก็ล่วงโรยไป
โศกตรมอยู่ไย	ยืมหัวมันไปให้ทุกข์อาายเรา
เกิดมาทั้งที	ทำไมมีหัวเราระมันเข้า
เรื่องตรมระทมเศร้า	ยืมเข้าเดี๋ยวมันก็ผ่านพ้น
กลัวไย	ยืมไปให้คลายหมองหม่น
ตัดทุกข์กังวล	ชาตินี้เป็นคนหัวเราสู้ไป

ใบ เถาไม้รักจีน

อ้อมเห็นแก่ตาและรักกันดี
 ว่าในโลกนี้มีของคู่กัน
 กลางวันก็มีสุริยัน กลางคืนก็มีพระจันทร์
 โลกสร้างสรรค์ไว้เหมาะสมหนักหนา
 เมื่อมีฟ้ากฟัวเวหาอำไพ
 ก็สร้างคู่ไว้คือมหาพารา
 เมื่อมีแมกไม้ระยับตา
 ก็มีหมู่แมลงนั้นมาเคล้าคู่ผสมภิรมย์สุขใจ
 มาคิดถึงเธอที่ฉันหมายมั่น
 ก็ให้งงจนเรื่อยไป
 เธอหมางเมินไม่มองจ้องเกลียดทำไม
 ให้ใจจิตฉันเฝ้าแต่กังวล
 ก็เห็นก็รู้ว่าหญิงกับชาย
 ต้องเป็นคู่หมายหลักกันไม่ผัน
 ถึงแม้ว่าฉันนั้นจน
 จะเฝ้ารักสักคน คงไม่กุศลผลบุญมากมาย...

ยอดฟ้าเวียงดอย

เรือนน้อยบนดอยเงียบสงัด	สร้างสรรค์จัดสารพัดงามตา
มวลหมู่ไม้ดอกคาซดา	บุปผาต่างพันธุ์
ผึ้งหมู่หม่อมรเริงร่อน	บนเวียงว่อนร่อนเร่เหิน
คลังเคล้ารสบุปผาสารพัน	กระแสนรสภิรมย์
นกเห็นเพลินลมเร่ร้องส่งเสียง	ไพเราะสำเนียงผสม
เจือยแจ้วระงม	เพราะพริ้งเพียงเพลงกล่อมใจ
ที่วัดสองครองเรือนน้อย	ยอดฟ้าเวียงดอยสพสุสดไส
ธรรมชาติอ้อมกล่อมรินเรใจ	สุขใดจะเปรียบปาน

ยอดเยาวมาลัย

งามเมื่อยามแสงไฟส่อง	งามเมื่อมองเงาของเธอ
งามดั่งศิลป์ซึ่งเลิศเลอ	ใครได้เจอตะลึงชม
ขาดเธอแล้วฉันคงไร้ค่า	หมดสิ้นศรัทธาภิรมย์
ไว้รักดังไว้คำนิยาม	ต้องตรอมตรมทุกนาที
งามรุ่งรางแสงทองงามเด่น	ลมเย็นพริ้วซอมาลี
ทานตะวันและไม้งามดี	งามเหล่านี้น่ายเธอ
ขาดเธอแล้วฉันคงสิ้นสุข	มีแต่ความทุกข์เสมอ
พริ้ววอนเหมือนคนละเมอ	ว่ารักเธอดังดวงใจ
งามเมื่อยามฮัมเชอระริน	พายุพัดขึ้นวันฤทัย
ชีวิตสูงล้ำนี้กระไร	สุขใจดังอยู่วิมาน
ขาดเธอแล้วฉันคงไร้ค่า	หมดสิ้นศรัทธาราวราน
เมตตาฉันเกิดดวงมาน	ด้วยวิญญานฉันรักเธอ

รอยรัก รอยร้าว

รอยรัก รอยร้าวเศร้าใจ	คิดหวานให้อาลัยรัก
คืนวันฝันไฟใจสลัก	ฝากความรักมั่นจริงใจ
รักเหลือเชื่อรักร้าวรอย	คิดเรื่องรื้อร้าวรานใจ
เลื่อนกลางทางเหวเร่รอนไกล	สุดไขว่คว้ามาชม
เริง หลงเริงรสสวาท	โอดนาคไม่สม
รักเลื่อนลอยตามลม	ร้าวระบมเจ็บปวดดวงใจ
รักเหลือเชื่อรักร้างรา	คงเหลือน้ำตาอาลัย
พิษรักร้อนรุ่มกลัดกลุ้มใจ	สุดอาลัยอาวรณ์

รอยร้าวในดวงใจ

รอรักสลักดวงใจ	ครวญคิดครวญใดเลี้ยวชาน
ตรึงตราอร่ามราญ	เบิกบานซาบซ่านชื่นชู
รอรักยังตรึงอารมณ์	เคยคิดเคยชมสมสู่
ใจลอยเหม่อลอยอดรู้	เคยเคืองคู่สมสู่ชูใจ
ดวงใจพะวงหลงคอย	รักฝังรอรบประทับทรวงใน
ยังเลี้ยวชานสะท่ายฤทัย	คร่ำครวญครวญใดฝันใฝ่อารมณ์
รอรักที่ปักดวงใจ	เดี๋ยวนี้ดังไฟสุมขอน
พิษรักปักใจร้าวรอน	เพราะมิวเกียงงอนไม่ยอมผ่อนปรน
ดวงใจไร้ความขึ้นบาน	พิษรักลาญเผาผลาญจำทน
ดังหนามออกชอกช้ำกมล	เจ็บซ้ำจำทนหมองหม่นคำคืนวัน
รอรักกลายเป็นรอยร้าว	เพราะรักถึงคราวสะบัด
อวรณ์ไฝรักผูกพัน	ไม่น่าจากกันเสียแรงมันใจ

รักข้ามขอบฟ้า

รักกันอยู่ขอบฟ้าเขาเขียว	เสมือนอยู่หอแห่งเดียวร่วมห้อง
ซึ้งกันบ่แลเหลียวตาต่อกันนา	เสมือนฟ้ามาห้องป่าไม้มายัง
รักกันอยู่ข้ามขอบฟ้า	ส่งใจมาแจ่มจีรัง
เขาเขียวป่าเปลี่ยวบัง	เสมือนห้องครองรักเดียว
ซึ้งกันผันผกตร์แล้ว	เนตรงามแผ้วถาแลเหลียว
โอ้อฟ้าป่าทิวเขียว	มาพรากให้ไกลจากกัน

รักเขาข้างเดียวเสียแล้ว

อกเฮย รักเขาข้างเดียว

เปล่าเปลี่ยวอกใครจะเหมือน

ยิ่งวัน เขายังแซ่เขื่อน

ราล้างเลือนบิดเบือนห่างไกล

ยิ่งรัก เหมือนยิ่งอกตรม

ชื่นชมสุดตรมดวงใจ

อชากชม ระทมหมองไหม้

ดูหรือใจช่างไม่น่าพา

บอกไม่รู้ครั้ง

ดูหรือเขาช่างไม่มีเมตตา

ข้านักดังรักของเราไร้ค่า

วิปโยคอรารักพาระกำใจ

อกเฮย รักเขาข้างเดียว

เปล่าเปลี่ยวสุดเหลียวหาใคร

ต้องตรม แล้วโทษใครได้

โทษหัวใจของเราเองเฮย

รักจริงหรือเปล่า

อยากจะรู้ รักจริงหรือเปล่า	จิตใจแสนเศร้า กลัวเขาหลงเล่น
ทุกข์ระทม ชมชื่นเข้าเย็น	กลัวรักจะเหมือนเช่นสายน้ำที่ไหลวน
เพศชาย ร้อยล้นทุกคน	พูดเวียนวน ให้เราหลงคำ
อยากจะรู้ รักเคยเจอหรือ	เจื้อยแจ้วหวานฉ่ำ คงกล้าคำลวง
หากว่ารู้ รักมันคงแน่	ไม่ผันแปร ให้เราเฝ้าหวัง
ทุกข์ใจ คงไกลจากทรวง	สุขใจไร้หวัง คงอยู่สรวนพินาน
เสียงรัก พร่ำพันพ่นผ่าน	ชื่นฉ่ำหวาน คงร้าวรานฤทัย
หากว่ารู้ รักจริงด้วยใจ	จะประคองรักไว้ ไม่ห่างทรวงเลย

รักซ้อนซ้อนรัก

ไอ้ตัวเรา	แสนเศร้าระทมอุรา
ก่อนอยู่เขาลำเนาหนา	เป็นไม้ป่าดงเอื้องไพร
สุขสมไปตามประสา	ของชาวป่าเมืองไกล
เพราะเชื่อชาวใต้	ถึงได้ทิ้งไพรจากมา
กลับเจ็บช้ำอุรา	เพราะรักมาซ้อนทรวง
ชื่อเกินไป	ถึงได้โดนเขาหลอกลวง
ว่าใจเดียวทั้งไม่มีห่วง	เขอชิงบ่วงล่อใจหญิง
เมื่อมาแล้วรักกลับซ้อน	ทำให้อ่อนใจจริง
เห็นอกลูกผู้หญิง	ฉันจึงต้องนั่งอั้นอุรา
ต้องดื่มน้ำตา	ได้สอทุกวัน....

รักต่างแดน

เป็นบุพเพสันนิวาสแท้เทียว	พบกันครึ่งเดียวก็เสียช้านกัย
ความรักในต่างแดนแสนพิไล	จิตใจหนุ่มสาวแสนจะอบอุ่น
ดาสดาเมื่อตระกองเกี้ยวสัมพันธ์	สองเรารักกันจิตใจหาวันละมุ่น
ในสองเรารดงอาบหยาดพิรุณ	มันกรุ่นอยู่ในดวงชีวา
ประเพณีทั้งหลายเราหลุดพ้น	มีรักคำล้นเป็นศาสนา
มีเราสองเท่านั้นในพสุธา	คืนฟ้าต่างแดนเป็นพยาน
เป็นบุพเพสันนิวาสแท้เทียว	พบกันครึ่งเดียวก็เหมือนรักอยู่ช้านาน
ความรักในต่างแดนช่างแสนหวาน	เฝ้าอาบดวงมาลัยไม่รู้ลืม

รักนิรันดร์

เราสองรักกันมันกว่า	ความใสแจ๋แห่งดวงสุริยัน
ด้วยแสงแห่งรักนั้น	พริ้งพราวผ่องพรรณทุกคืนวันกระจ่าง
ถึงแม้ฟ้าดินจะสิ้น	ความรักไม่ขาดวันเลื่อนกลาง
แจ่มใสไม่มีจิตจาง	รักแต่वलน้องนางอยู่ทุกลมหายใจ
ขอเห็นใจพี่บ้างไหมเออ	พี่นี้เก้อหลายครั้งน้องคงจำได้
ขอความรักที่ไร...	น้องเป็นเมินให้พี่อาอยู่ทุกครา
ถึงแม้ไม่พูดด้วยปาก	เพราะกระดากก็อย่าหลบตา
พี่ขอจูบน้องนา	เพื่อเป็นสัญญาว่ารักเรานั้นนิรันดร์...

รักแท้

ญ. ไกลแสนไกลส่งใจไปถึง

ช. ด้วยเราสองคนถึงแต่ความรักและความสัมพันธ์ที่มี

ญ. จะอยู่ไกลกันใจน้องไม่เคยหน่ายหนี

ช. รักปองของพี่ก็ไม่เคยผันผวนราวเริง ยิ่งซื่อตรงเรื่อยมา

ญ. เพราะพี่ไม่ลืมหน้าค่าตาทุกค่าน้องจึงพะวงจำมั่นอยู่ในสัญญา

(ดนตรี)....

ช. น้องงามด้วยใจ ทั้งกายก็งาม วาจากก็ตาม น้องงามไม่มีใครเหมือน

ญ. น้องอาจพ้อขอเสียที่หวานคำ หวานไม่นานก็เลือน

ช. รักน้องเหมือนชีวิต ไม่ติดปรวนและแปร

คู่. รักแท้แนใจเออ...

รักแท้

รักแท้นั้นไม่มีพรมแดน	สองแชนที่ฉันโอบเธอ
จึงเพื่อให้มันคงเสมอ	ว่าฉันรักเธอทุกทีวาระตรี
รักแท้นั้นไม่มีพรมแดน	สองแชนก็คือไมตรี
ที่จะสร้างแต่คุณความดี	ให้สองชีวีรักกันจนวันตาย
ขอเพียงให้เธอสุขจริต	ขอเพียงให้คิดถึงจุลทนาย
ว่าความรักนั้นเจิดฉินพรพราย	รักแล้วอย่าหน่ายอย่าห่างจากกัน
รักแท้นั้นไม่มีพรมแดน	สองแชนนี้คือสายสัมพันธ์
ให้กายใจเป็นสุขทุกวัน	เพราะฟ้าดินนั้นเห็นใจความรักเออ...

รักแท้

รักแท้รักแน่นอน	ไม่ต้องการสิ่งตอบแทน
ทรัพย์สินค่าหมิ่นแสน	ยังไม่มั่นค่าความรัก
รักแท้จากใจจริง	ทั้งชายหญิงนั้นห่วงหวั่น
ราคาหาชากนก	เพราะความรักเป็นของทิพย์
รักแท้ในใครทอด	ก็จักเกิดสุขลอสลับ
จุจาวพราวกระพริบ	ชากจะหยิบมาชมได้
รักแท้ในจะน่า	ความสูงต่ำรวมกันไป
จนมีผู้ดีไพร่	จะเข้าใจกันด้วยรัก
รักแท้แน่นอน	ไม่ร้าวรานให้อกหัก
ขอเพียงเข้าใจรัก	ให้แน่นหนักอีกสักนิด
หากรักด้วยใจปอง	รักเป็นต้องกระบวนปิด
รักควรจากดวงจิต	ค่อย ๆ คิดจะซาบซึ้ง
รักกันด้วยใจภักดี	นั้นเป็นหลักอันตราตรึง
จดจิตใจคนึง	สมรักซึ่งปรารมภ์มา
ขอคุณผู้มีรัก	จงตระหนักและศรัทธา
อภัยและเมตตา	นั้นแหละหนาแก่นรักเอ๋ย...

รักแรมไกล

(สัมผัส).....

.....

ใจหวานทวนคณิง รักตรึง หนึ่งในฤทัย

ผู้เดียวไซ้รู้ ห่วงใย เพราะไกลสุดตา

ไกลเท่าไกลถวิล ไร้สิ้น เหมือนดินไร้ฟ้า

หวั่นหวาในวิญญา รักไป ไคลคลั่งผูกพัน

รัก...มันนั้นดอกฟ้า ออกพสุชาว่าเหวชวิญ

แม้ตัวไกลกันจิตก็ยังผูกพัน ไม่ตรียังมันฟ้าดินนั้นแค่ใจ

ใจหวานทวนอวรณ์ ร้าวรอน ช้อนความร้อนใจ

อยู่แห่งใด ไม่เห็น หัวใจเฝ่ปอง

ไกลเท่าไกลนักหนา เหมือนว่า เผล้าคลอห่อหุ้ม

ร่วมหัวใจปรองดอง สองใจ เหมือนหนึ่งใจเดียว

(สัมผัส).....

.....

รักที่ต้องรอคอย

แสงจันทร์สาดใส่ฟ้าใจระกำไม่จ่าขึ้น ทวลคิดถึงคืนเคย

เพื่อพร้าเคยเคียงประครองนวลนาง เชอชมไม่ห่างยังจำ ต่างคนสุขล้ำ

ล้ำใจ

ครั้นมาคืนนี้แจ่มจันทร์แถมดวงลอยล่องฟ้า นื่องไม่เห็นมา

พี่ฝันเฝ่ยามจันทร์เด่นดวงฮวนตา แล้วนื่องไม่มาเคียงใจ สัญญาเฝ่

ไม่เพียรจำ

คงมีผู้ชมหวานชื่นอารมณ์สุขสมกว่า จึ่งลืมนักเลงเคยพำ
 ลืมคนรักเคยเชยชื่น เจ้าลืมนักเลงชื่นล้ำ พี่จึ่งระกำจิตใจ

แสงจันทร์สาดไฟใจระทมสุดขมตา ระกำอุราหวานให้
 ลมเย็นโบกโบยโศกมา จันทร์เพ็ญแจ่มตานวลโย แล้วน้องโงไม่คืนมา...

รักษนุช

รักษนุชสุดสายใจ

ชอน้องอ้ออายเหนียม

ฝนตกฝนหากตก

ลมพัดรับขวัญบน

ฝนตกไม้ท้าวฟ้า

ไม่เห็นในอกเรา

เรียมรำน้ำตาตก

แสงคณิงถึงสายใจ

ต้องฤทัยไม่เท่าเทียม

เกรียมจิตเจ้าเฝ้าทุกข์ทน

แก้วกับบอกล้อโกรธฝน

แก้วโกมลมานอนเนา

เย็นแหล่งหล้าในภูเขา

เพราะเพื่อนเกล้าเจ้าอยู่ไกล

ออกร้อนรุ่มตั้งสุมไฟ

เจ้าโอบสวาทนิราศสม

รักไม่มีพรมแดน

ฮอดรัก ฉันนี้ยังรักเธอ

รักเธอ รักเธออยู่เสมอทุกคืนวัน

ไม่มีใครจะอยู่ภายในใจฉัน

มันคงนิรันดร์เทียบทันเท่าเธอเลย

ฟ้าทะเลดินไม่สิ้นแสงทองส่องมา

ไฉ่ความรักและศรัทธาไม่จากแก้วตาหรรณเอย

รักของเราไม่มีพรมแดนใด ๆ กันเลย

จึงขอแต่เอยว่ารักเธออยู่ทุกวัน

(ดนตรีรับ).....

ฮอดรัก ฉันนี้ยังรักเธอ

เพราะเธอ เพราะเธอมีค่ายิ่งกว่าตัวฉัน

เธอเป็นเจ้าของความรักมัน

เคยช่วยชีวิตฉันให้สุขสันต์ขึ้นเชย

ฟ้าทะเลดินไม่สิ้นแสงทองส่องมา

ไฉ่ความรักและศรัทธาไม่จากแก้วตาหรรณเอย

รักของเราไม่มีพรมแดนใด ๆ กันเลย

จึงขอแต่เอยว่ารักเธออยู่ทุกวัน

รักแรกพบ

- ช. สาวอย่างคุณ โอ๊ยบุญ หนุนให้เจอ
 ญ. คำละเมอ ของชายนี้ แสบเปื้อจริง ๆ
 ช. รักอกใช้หลงละเมอ หรือเพื่อพรวดไป หลอกยอดหญิง
 ญ. แรกก็ว่าจะรักจริง แม้นนานไปก็ทอดทิ้ง ให้หญิงระทม
 ช. ผมไม่ใช่คนหลายใจ รักแล้วไม่ให้หญิงต้องตรม
 ญ. อยากจะเชื่อ กลัวหลงลม หลวมตัวให้ชม คงซ้ำฤทธิ์
 (ดนตรี)...

- ช. ผมชาติชาย ย่อมมี ธรรมะในใจ
 ญ. หวานเพียงใด ก็ให้ดวงใจ จันทวาดหวั่นกลัว
 ช. เชื่อเถอะ เชื่อผมนะคนดี แล้วดวงชีวิจะไม่หมองมัว
 ญ. ฟังเธออ่อนแล้วหัวใจ จันให้ระริว อ่อนไปตามวาจา
 คู่. นี่แหละที่เราเรียกกัน รักครั้งแรก ประสบพบพา
 เพียงครั้งแรกที่เห็นหน้า หัวใจก็พาให้กายร่วมกัน...

ระแวงรัก

- ช - คิดแล้วถึงระทมวิญจวน น้องเือนาวมาโกรธเคืองพี่ได้
 ญ - ชายแสนงอนเหมือนเขอนี้ฉันกลัวใจ แหมงอนอะไรเหมือนมิใช่ผู้ชาย
 ช - พี่งอนเพราะเธอขี้มให้ชายอื่น เมื่อคืนก็แกล้งทำท่าเห็นหน้าหน้า
 ญ - เออเนะ ชายใจร้ายคอยหวาดระแวง
 ช - เพราะรักเธอจึงคอยเฝ้าแต่ระแวง
 ญ - เอ๊ย ช้ออญช้อสองเรารักกันรักมันตลอดไป
 คู่ - เอ๊ย ช้อล่ำไยตราบดินฟ้ามอดมลายสองเราไม่หน่ายรักเออ

ร่ายจวนใจ

แบ่งรักกันไว้ในใจคนละครึ่ง

คนหนึ่งอยู่ไกลดวงใจอยู่นั้นทะนุหัว

ฟ้ากันไม่ได้ - ไฟกันไม่กลัว

ความรักไม่มัวใจรักไม่จางต่างชาติไม่ถือ

(ฮัม).....

เรามารักกันเป็นตัวอย่าง บุกเบิกหนทางให้โกรำลือ

ฟ้ากันไม่ได้เพราะความรักคือ

ความสุขเมื่อมือเราสองประคองรักกันร่ายจวนถึงใจ

รุ่งสุรีย์

เรืองแสงทองแล้ว

แจ้วเสียงสกุณา

อย่าเห็นช้า

พาดวี่ลับไป

ทีวี่นี้เราพราว

จากกันเหมือนพราวใจ

ไม่ห่างร้างแรมไกล

ใจครวญ

มันจาก

พราวไกล

ขออย่าให้

ใจเรวชวนรักตรม

อาลัยสวาทรักหน่วง

ดวงใจพี่ระทม

รักลาชเป็นลม

ฝันใจข่มจากจร

เรียมครวญ

บุญตา	ได้ยลโฉมหน้านางหนึ่ง
งามยิ่ง	หวานคิ่งรำพึงแต่โฉมพญู
เนตรคม	แหงนชมนภาเพียงครุ
แสงดาวหรรพรู้	เพราะอายเนตรพญู แสงหรรพรู้ลงพลัน
บุญใด	บันดาบพิกตร์ให้เจดณัน
ลาวัลย์	พริ้งพรวนแจ่มจันทร์อายนวลพิกตรา
เหตุใด	ถึงได้มาอยู่พสุธา
ควรเลอเลิศฟ้า	เป็นเทพธิดา แสนโสภานีมวล
เทวา	ม้านชลโฉมหน้ารัญจวน
คงครวญ	พระอิสวรคงลืมพระอุมา
ไอ้พญู	ม้านอยู่สวรรคชั้นฟ้า
อินทร์พรหมอมนา	คงป่วนอุรา ฝืนถึงหน้านงคราญ

เรื่องมันแล้วไปแล้ว

เรื่องมันแล้วไปแล้ว	วิมานแก้วได้พังทลาย
เคยได้เจ็บได้อาย	เพราะเธอหน้าอหมาสชายอื่นซึม
แต่เธอหันกลับมา	เชื่อว่ามาได้หรือว่าจะสุขสม
จะไม่เป็นลมลม	ให้ชื่นชมซ้ำสองหรือไ...
โบราณกล่าวว่า "มีกาขาว"	คำที่กล่าวซ้ำที่กลั่นนั้นเชื่อได้
จัดว่าหญิงจริงว่าอย่าไปเชื่อใจ	เชื่อไม่ได้ทุกคนทุกคน
เรื่องมันแล้วไปแล้ว	ควรรหาแนวแห่งความสุขสิ้น
จำจดไว้ในกมล	ว่าหญิงทุกคนเขาไม่รักใครจริง

รำพึง — รำพัน

ไร้นันทุกวันเฝ้ารำพึง
 หลงรักนวลนางหนึ่งงามสุดซึ่งตรึงใจ
 สวยเอ๋ย น่ารักยิ่งนางใด
 เลิศเลอโฉมไฉน เกินหญิงใดในหล้า
 เฝ้าเพื่อละเมอทุกเวลา
 หรือเธอเป็นนางฟ้าจำแลงร่างมาให้ชม
 สวยเอ๋ย เลอลักษณะน่านิยม
 ไร้อเราเหลือชมให้ใจเฝือก
 แสนรักนวลอนงค์
 ลุ่มหลงเฝ้าพะวงถึงนวลน้อง
 ใจเฝ้าเฝือก
 จนจิตหมองหม่นไหม้ชอกช้ำ

วาสนาของข้าฯ คงต่ำ

เฝ้าหลงเพื่อครวญคร่ำเข้าคำทุกเวลา

น้อยหรือไม่เห็นเวทนา

เพียงแต่ใบหน้าเธอไม่หันมามอง

รัก ริมแม่ปิง

ไอ้หนอแดนดินถิ่นธารน้ำเอ๋ย ลำน้ำแม่ปิงไหลหลั่งนำความรักทั้งรวงรัง
ลุ่มลงน้ำไหลเจิ่งมั่ง เหมือนมีมนต์ลึงเลศเลอ

ไอ้หนอสายธารแห่งความรักเอ๋ย ไยพราγκู่เชยฉั้นเพื่อโดนความรัก
ร้างบ่าเรอ ออกเอ๋ยช่างหมองหม่นเหม่อ แม่ปิงไหลเอ่อ ดุจธารน้ำตา

วังน้ำเหนือเขื่อน เค้าแสงเดือน มองแล้วให้เศร้าหนักหนา วังน้ำคือ
ธารน้ำตา ที่ร่วงหล่นมาจากใบหน้าชายที่สิ้นหวัง

ไอ้หนอแดนดินถิ่นธารน้ำเอ๋ย ลำน้ำแม่ปิงไหลหลั่งให้ไฟฟ้ามีพลัง
แต่ความรักเราผินพัง ลั่นความหวังไปชั่วชีวิตเอ๋ย

ระฆังทอง

จังหวัดวอลซ์

กล่อมเอช หัวใจ	ลอยล่องไป ยิ่งทิพย์นิมาน
ครองเรือนหอสำราญ	ทิพย์สถานพินิตทอง
กล่อมเอช เสียงระฆัง	แว่วหวานดัง เพลงทิพย์หวานก้อง
นอนเกิดนอนนอน้อง	ระฆังทองกล่อมให้ภิรมย์
วิญญาล่องลอยสมสู่	ชื่นชูแนบเนื้อชิดชม
เย็นละลิ่วแรงลม	สวาทประพรมเคล้าเสียงระฆัง
กล่อมเอช คู่วิวาท	ร้อยด้วยมาลา ผูกหอเวียงวัง
พรทิวทิศไหลหลั่ง	มนต์น้ำสังข์สร้างวังสวาทเอช

รัฐสวสวรรค์

รั้งพิภพนฉายฟ้า
 รั้งพลุ่งนภาประกายพราว
 มองเมินดูจเห็นดาว
 แสงสวรรค์วาวพราวพราวอำพันรุจี
 แมนเมืองเรืองรองล้วน
 แดนอมรมวลชื่นชีวี
 แลเปล่งเปลี่ยนรั้งชี
 เสริมสวรรค์ราวทิพย์วาริน
 สายรั้งสวรรค์
 บรรเจิดเจิดฉ้านชুবชีวัน
 สายรักริน
 ราวพิณขับน้องกล่อมใจ

รุ่งนรินทร์เด่น
 เหมือนบัลลังก์เพ็ญโฉมส่องอำไพ
 รักมันคู่ขวัญใจ
 คงตั้งฤทัยไว้ราคืน

รุ่งฤทัย

เคียวทองจากฟ้าลาไป	หทัยเหมือนเลื่อนตาม
หม่ดาวลับไกลในยาม	น้ำค้างพรายพร่างละออง
จงฟังขลุ่ยพริ้วลอลม	วิเวกวังพรหมทำนอง
คำคืนลับไปใจปอง	งามเรืองรองสุริยา
ฟ้าเมื่อยามที่ว่างามขึ้น	รินตาพรายพรณ
กล่อมชีวิตจากฝัน	ดวงตะวันปลุกนิทรา
ฤทัยรุ่งรักคงครวญ	อุทัยเมื่อหวลเยือนมา
ล่องใจแม้นดวงชวลา	ยามฝันนิทรารุ่งฤทัย

เรือนน้อยขิมธาร

ธารน้ำใส

ไหลหลังหินเรือพรางพร้าวทราย

แสงเดือนประกาย

พ่นน้ำระยับวิบวามตา

เรือนหลังน้อย

อยู่ริมธารละหานเกล็ดแก้ว

วาวแววแพรวพราว

เงาไม้ลมไหวพา

สองรักครองเรือน

เหมือนครองวิมานตระการตา

ธารทิพย์ธารา

หลังรสเสน่ห์หา รักชื่นใจ

เรือนน้อยทรู

มีรักคู่เคียงคลอพิไล

ฮิววนชวนใจ

ระรื่นสุขเรือนรักขิมธาร

เริงละลม

ฟ้าเผยม่านทอง	รังสีผ่องพราวพรณ
บัวแฉ่มรับตะวัน	บึงน้ำลัวร์ดขอบฟ้า
ร่มไม้ไทรปก	โพระดกจำนรรจา
พุ่มพฤกษ์พนา	อ้าละลม
ละลมไพศาล	บึงน้ำผ่านประโคม
บัวน้อยอ้อยอิ่งจม	สายลมจูบโศดพา
ไผ่เสียดสีกอ	เหมือนล้อเพลงรักกุมรา
ม่านทองเผยฟ้า	อ้า ละลม...

รำพึงชีวิต

รำพึงชีวิต
หมองจิตแลเหลือวเปลี่ยนเปล่าเศร้าใจ
อ้างว้างอกตรมหม่นไหม้
เหงาเหมือนนกน้อย ในกรงทอง
แรมร้างไร้คู่เคียงคอน
อาวรณ์โศกซ้ำหลังน้ำตานอง
แม้สุขในกรงทอง
ต้องคาแต่ใจไม่ชื่นชม
กรรมชาติสร้างสรรค์
ทุกสิ่งอันเหมาะสม
แม้ขาดคู่ดุดรอมตรม
ช่างระทมทุกข์หัวใจ
โศนิารพิมานสมบัติ
สารพัดเกล็ดแก้วเรื่องไร
อัมเอนปรีดิ์เปรมเพียงใด
หากขาดคู่ชมชื่นชมเออ

รำพึงสวาท

เกิดมาเป็นหญิง
 แท้จริงแสนลำบาก
 จำทนสู่ความยาก
 เหมือนน้ำท่วมปากลำบากใจทน
 ยากเย็นไหน
 ฝันใจซ่อนโศกหมองหม่น
 เจียมคำจำอดทน
 จำไว้ไม่บ่นต้องทนอดอันเรื่อยไป
 รักหนักอรุรา
 ทนเจียมใจมิกล้าเอ่ยความใน
 คิดไว้ในใจ
 เก็บซ่อนไว้เหมือนไฟที่ซ่อนอรุรา
 สุดเอ่ยถ้อยคำ
 เหลือซ้ำจึงหลั่งน้ำตา
 อากัปกัลปัญหา
 สุดเพชวาวจมน้ำตาหลังแทนถ้อยคำ

ราตรีกำศรวล

ดูดวงจันทร์วันเพ็ญเห็นงาม
 หม่นดาราแวววามล้อมเดือนเหมือนเพื่อนปลอบใจ
 ดาวสวยเคียงเดือนแลดูวิไล
 แต่ฉันเหตุนใดกลับไร้คู่ชม

หวังเรไรกังวลเสียงครวญ
 โอ้ราตรีกำสรวลเหมือนชวนวิโยคอกตรม
 ฟังเสียงเรไรยังเส้าระทม
 พาดันอกตรมขมขึ้นใจ
 รักที่มันหมาย
 มาหายห่างไป
 รักนิราศไกล
 ได้แต่รำพัน
 โอ้ราตรีกำสรวลกรีดไถว
 สิ้นสวาทขาดใจไร้ความภักย์สุขสันต์
 ดูสิรักกันยังเปลี่ยนไปได้
 โอ้รักจากไกลได้แต่ครวญ

วิมธารรัก

ญ. โอ้ธารรัก...	ประจักษ์หัวใจ
สองเราไม่รู้แห่งหน้าย	พาสุขใจมิวายมันคงมีคลายเพราะธารแห่งนี้
ช. ร่วมเรื่องรักปักใจไว้นาน	เพราะธารคอยเตือนใจพี่
ธารมันคงทปี่	อย่าให้รักมีวันแห้งเหือดไป
ญ. ยิ่งไหวหวั่นทุกครา	ลืบทาเชอคงเปลี่ยนใจ
ช. ชอบความแจ่มใส	ขอเสียที่อย่าคิดเอาเอง
คู่. ต่างจะรักปักใจไว้นาน	ท้องธารฟังคล้ายเสียงเพลง
ฟังวาทวิวิ้งเวง	โอ้ธารร้องเพลงอวยพรให้เราสุขใจ

รักแรกพบ

อันดวงเดือนที่ส่องแสงนวลเพียงพสุธา
แต่กลสาส่องรักถึงใจให้พี่ละนิง
เธอมีใจงามใครก็ตามต้องครวญรำถึง
พี่เป็นคนหนึ่งซึ่งในตัวเธอยิ่งกว่าชีวี

แรกพบก็รักจนสุดใจ
เหมือนบุญหนุนเกื้อกันมาสบตาผาดวงใจให้รักดี
ไม่เคยเห็นใครน่ารักเท่านี้
พี่ต้นฤดีขอมอบชีวีให้ยอดดวงใจ

ปวงเทวาที่อยู่บนพิมานทุกช่องชั้นฟ้า
โปรดจงเมตตรอิกทั้งอำนาจพร้อมช่วยนำให้
คลาใจให้น้องมาอิงแนบแอบดวงใจ
ทุก ๆ ซาติไปไม่ขอไกลห่างน้องพี่เอย

ลำเนาไพร

ฉันได้กอดเธอ ดังได้กอดโลก ไว้ในวงแขน
กาบใจหวิววาบ ซาบซ่านสุขแสน ดังอยู่แดนสรวง
ความทุกข์หม่นหมอง ที่เคยท่วมกัน คลายพ้นจากทรวง
ฉันคลาดแคล้วห่วง ห่วงทุกข์ทรมาน เพราะลำเนาไพร
เพราะลำเนาไพร สอนหัวใจ ให้เสียสละ
เพราะลำเนาไพร สอนให้มานะ อย่าหลงไหล
เพราะลำเนาไพร ให้ความรัก จนสุดหัวใจ
เพราะลำเนาไพร ความรักจึงคง คู่ฟ้าดิน

เรียวหารัก

อยู่เดียวเหลือวมอง	เหลือวปองมองหาคู่
ขาดคนชิดชู	คิดลู่พาให้เศร้าเหงาใจ
ก่อนเคยเห็นกัน	เห็นกันเคียงขวัญใกล้
กลับมาร้างไป	เหงาใจเธออยู่ไหนเราคอย
เขามาดังเทพบุตร	จุติมาเหมือนฝันอันเลื่อนลอย
สู่จิตใจดวงน้อย	ให้คอยครวญชวนเรียวหา
จูบเชอนั้นยัง	ฝังใจให้เสียชั่ว
สู่ดังเหมือนพา	ฉันทมาแดนสวรรค์วิมาน
ดอกไม้สายลม	หอมตามลมพริ้วผ่าน
สู่ใดไหนปาน	วิมานในแดนดินหรือนี่
อกเขอนิ่ง	ซบฝังอุ่นเหลือที่
สู่ใดไหนมี	เหมือนดังแดนสุขสวรรค์วิมาน
เสียงลมที่โหกสนั่น	ดังรำพันเสียงเพลงอันฉ่ำหวาน
เลือกฉัดอุ้นซาบซ่าน	สู่ปานฝันปล้นกลับพา
ตื่นตาเหลือวมอง	เหลือวมองไม่เห็นหน้า
กล้ำกลืนน้ำตา	รักเออมาให้อันเชยชม

รักสุขุมอก

ความรักรุ่ม	อกเอ๋ยฉันทลุ่มรักสุขุมในดวงใจ
ฝันแต่เธอเรือ่ชไป	ความรักดั่งทรวงในจิตใจพันพัน
ฮามไม่เห็นเธอ	มองหาจนเหม่อผลอลืมตัว
วาทวิวาใจเด่นราว	รักจนลืมตัวรุ่มเร้าอร่า

ความรักเธอ
เห็นแต่โฉมหน้า
ฮามเธอแค้นเขื่อน
หยาดเอื้มชวนเปรอปรน

ความรักเธอ
เห็นแต่เธอว่าไป
โอ...ความรักเธอ
กราบไหว้วอนทเวา

อกเลี่ยนเพื่อละเมอทุกเวลา
ฮวนฮัววิญญามาลอยเวียนวน
ยังฝังตาเตือนเหมือนต้องมนต์
จันจำพร่ำบ่นรักเร้ารุมใจ
คร่ำครวญหมายเซอฮ้อเลอแรมไกล
ลอสฮัมฮวนอยู่ใกล้พาใจหวาดผวา
ฮ้อฮ้อรู้เลือนเลอร้างแรมรา
ขอให้รักข้าฯ จงสนใจปอง...

รักคู่ฟ้า

ความรักที่ซึ้งตรงดวงจิต
รักโรธินมาจากหัวใจ
ความรักนี้เพื่อสุขชีวิต

ความรักที่ซึ้งตรงดวงจิต
รักเต็มไปดัวฮกรุณา
ความรักที่แท้คือการให้

ฉันรักเธอเช่นครั้งก่อน
รักเธอ และรักเธอ
ซึ่งไม่มีวันจะพานพบกัน
ทุกเวลามองสวรรค์
ฉันยังรักเธอรักเธอมัน

ความรักที่ซึ้งตรงดวงจิต
รักโรธินมาจากหัวใจ
ฉันนี้รักเธอยิ่งชีวิต

รักไม่มีพิษและมีภัย
ดังหยาดฝนจากนภาลยมาสู่แดนดิน
คือรักคู่ฟ้า

รักไม่มีพิษมีเมตตา
แบ่งให้กันได้ทุกเวลาด้วยน้ำใจ
ด้วยใจไมตรี

ไม่ทอดถอนทั้งแม่เพียงนาที่
เปรียบเสมอทิวารักราตรี
ก็ยังหวังทุกครา
ฝากความระลึกถึงไว้กับจันทร์

จันทร์ช่วยฮานใจ
รักไม่มีพิษและมีภัย
ดังหยาดฝนจากนภาลยมาสู่แดนดิน
รักเธอคู่ฟ้า...

รักคนที่เขารักเรา

รักคนที่เขารักเราดีกว่า

ไม่ต้องมาเสียเวลาของอนงค์

สามจะกินจะนอนเขาคงอดอันพอ

เฝ้าเคล้าคลออยู่เคียงไม่ห่างไกล

รักคนที่เขารักเราดีกว่า

ไม่ต้องมาพะวงจนหลงใหล

คนที่เรารักมักทำให้ข้าดวงใจ

หม่นก๊วยเซ็ดกลั้วไปจนตาย

รักคนที่เขารักเราดีกว่า

สุขุราดีกว่าเป็นไหน ๆ

มีแต่ความรื่นรมย์หมายชมภิรมย์กายใจ

สุขุทยตั้งใจเราปรารมภ์

เลิกเมินพินะ

เขาเมินไม่มองเราแล้ว

เหมือนแก้วแววฟ้าหลดมือ

เขาไม่เห็นจิตและใจว่าใครจะซื้อ

เท่าเราเลอหรือไร

เขาเมินไม่มองเราซ้ำ

ทั้งคำที่เคยพูดไว้

แม้ดินฟ้ากล่มมลายไม่ขอเปลี่ยนใจ

มอบรักให้พี่ครอง

น้องมีรักใหม่เพราะใจแค้น

รักจะแน่นเหนียวนั้นพี่ยังข้อง

แก่นรักเกิดจากใจภักดีใส่ใจปอง

ขอให้นวลน้องคิดดู

เลิกเมินกลับมองพินะ

แล้วจะรับขวัญขอตอบ

ขอมอบทั้งจิตกายใจให้แก่โฉมตรู

จุจทาชคู่บุญเฮย

รักของแม่

โอ้ ความรักไหนจะแสนซึ้งใจ เกียมรักแม่ได้
มีแต่อกย่นหละปราณี ฮามนอนแม่คอยพิศวา ให้ลูกนี้สุข
ไว้ทุกข์เมื่อยามนิทรา

เมื่อลูกยังเล็กจะซนแสนซน แม่ก็เฝ้าทน รอเพียง
ให้ลูกเติบโตมา คอยกลัวจะหายคลาดตา เข้าปลาคอยป้อน
ลูกอ่อนก็ทนทรมาณ

รักของแม่บริสุทธิ์ สว่างามผุดผ่องลมุลไม้อ่อนหวาน
รักของแม่ขึ้นบาน โชติศการตราบจนโลกมลาย

จะเติบโตจนเหมือนคนทั้งปวง แม่ยังคอยห่วง
ระวังห่วงลูกอยู่ไม่ว่า จะเป็นผู้หญิงหรือชาย แม่รักไม่หน่าย
รักแม่ประเสริฐเลิศเฮย

ล่องงวารี

ล่องเรือไปตามลำน้ำ ชุ่มชื่นน่าน้ำกายและใจ
ทิวทัศน์สองฝั่งเจดิวไล มีเรือน้อยใหญ่ลอสไปมา

โน่นเรือกลไฟ เรือโอเรือจ้าง นั้นเรือว่าง
ลอยกลางท้องธารา หมายผลู มะพร้าวจำปีจำปา เราท่อง
ธาราส่วนงาม

(ลูกคู่) ฮั๊วไฮ้ เขือบ ๆ เขือบ ๆ

ล่องเรือไปตามวารี ทุก ๆ นาที มีความสุขตาม
เสียงความรักลอสลม ถามหนุ่มสาวใจงาม จะล่องเรือไปไหน

ลาจนกว่าจะตายจากกัน

ขอลา ขอลา ขอลา...

ลาจนกว่าจะตายจากกัน

จบสิ้นจากกันไป

ชีวิตที่ทนมา

แม้จะอยู่อย่างมอดทน

ความหวังพี่คือเธอ

ความหวังมลายไป

ขอลา ขอลา ขอลา

ลาชั่ววินาที

ลาชั่ววินาที

.....

เพื่อสิ่งปรารถนาสัมฤทธิ์ผล

ก็ต้องทนรอไป

ชีวิตเพื่อแต่อาลัย

สิ้นดวงใจไร้ชีวัน

ลาจนกว่าจะตายจากกัน

จบสิ้นจากกันไป

ลาตวนชวนฝัน

เมื่อยามลมหนาว

หอมยิ่งสิ่งใด

เราสอง

ทุกทิวาราตรี

แจ่มจันทร์วันเพ็ญ

ผ่องนวลชวนใจ

คงดั่งความฝัน

เราสองเฝ้าซ่ม

เพลงหวานกังวานแว่ว

รักเจรีียง

หอมเฮยลาตวน ชวนชื่นใจ

ในยามราตรี

ชวนชื่น รื่นฤดี

ไม่มีไกล

แสงเย็นนวลไอ

ให้หลงพะวงซ่ม

ยามฉ่ำและเชอเรียงรื่นรมย์

จนโสมอายเอื้อง

แผ่วสำเนียง

จรงรื่น ชื่นฤทัย...

พี่รักเจ้าสาว

- ช. โอ้ว่าดีกว่าดิน กลางคืนค่า ขวัญใจของพี่เออ
 โอ้ว่าดีกว่าดิน กลางคืนค่า โอ้น้องพี่เออ
 เคยแนบแอบนวล พี่รักเจ้าสาว แม่คุณเอ๋ยเฝ้าปิ่นพาน
 หลงเพื่อคร่ำครวญ พลงเพื่อคร่ำครวญ ชวนเซอ
- ญ. โอ้ว่าดีกว่าดิน กลางคืนค่า ขวัญใจของน้องเออ
 โอ้ว่าดีกว่าดิน กลางคืนเคย โอ้ว่าพี่เอ๋ย
 ออย่าเลยแรมลา แกร็กมีแต่น้ำตาล โอ้ออกเอ๋ยพอนานมา
 กลายเป็นน้ำตา กลายเป็นน้ำตาเนืองนอง
- ช. สาวเออ แสนฉ่อน ออย่าอาวรณ์ ชบทรงหมอง
- ญ. แม้รักพี่เคลื่อนไหว เลื่อนลอยล่อง ออกน้องคงกลัดหนอง (ฮัม)
- ช. โอ้แม่นพแก้ว พี่รักเจ้านวลน้อง ครองรักกัน จนวันตาย

ลืมไม่ลง

ลืมไม่ลง	ด้วยรักยังคงฝังใน
เคยระรื่นชื่นใจ	ราร้างไปให้ช้า
ร้าวฤดี	ชีพมีแต่ความระกำ
กรรมและเวรหนุนนำ	ทุกคืนค่าโศกครวญ
หวั่นเจ้าครางระงม	ร้าวระทมเหมือนหัวใจเราป่วน
โอ้หวั่นกำสรวล	ฝังแล้วชวนเส้าฤทัย
ลืมไม่ลง	ด้วยรักยังคงฝังใน
เราจะทำไฉน	เรียกรักให้ กลับคืน

ล่องรักลำโขง

- ลูกคู่. ลำแม่โขงเอ๋ย สองเราเคยพลอดคำ เว้าสองเราพนอรักนั้น
สองเราบ่ร้างรากัน สาสธารลำโขงพยานรักเรา
- ช. โอ้สาวเอ๋ยฟังช้อยเอ๋อคำนะเจ้า อย่าห่างร้างรักเรา
ช้อยจะคอยพะนอเจ้ามีห่าง ช้อยเองบ่จิตจาง บ่ห่างจากกัน
รักช้อยนั้นตั้งธารน้ำโขง
- ญ. ฟังเจ้าคำข่มขู่จำใจ รักดังคชธารหลังไหล มีคลาหยา
เหือดแห้งฝั่ง ช้อยเกรงยามแล้งประดังฝั่งโขงยังแห้งเหือด
หายสิ้น นะเป็นนา (ลูกคู่)
- ญ. ยามรักยังข่มขู่จำใจรานะเจ้า รักเราก็ก็น้ำนอง
เฝ้าแต่แอบมองอุ้นประคองบ่รู้หน้าช ‘ ครั้งพอนานวันก็กลาย
เปรียบได้หน้าแล้ง ช้อยระวางจะต้องระทม
- ช. พ้อรำพันเจ้าหัวนสิ่งใด ขวัญเอ๋ยอย่าหัวนอย่าไหว
ขวัญใจช้อยอย่าระวาง รักช้อยบ่รู้หายแห้ง บ่รู้แห้งเลอนะเจ้า
นะเป็นนา...

เล็บมือนาง

เล็บมือนางงามดังเล็บมือน้อง

ใครเห็นต่างไฟปองเหลียวมองด้วยความสนใจ

เล็บมือนางเกิดอยู่กลางไพร

แต่สวยจึ้งใจทั้งหอมเย็นเป็นพจนิรันดร์

เล็บมือนางชวนให้ใฝ่ฝัน

แต่เธอคนเดียวเท่านั้น แม่เทพธิดาของพี่

แม่เป็นแสงแห่งความดี

ส่องนำชีวิตพี่ไฟไม่ตรี เหมือนเล็บมือนาง...

ล่องเจ้าพระยาคืนเพ็ญ

ล่องลำน้าเจ้าพระยาคืนเพ็ญ แจ่มจันทร์เด่นลอยกว้างกลางนภา

สาดแสงสวยยิ่งธารา

ละลอกเจ้าพระยาเป็นประกาย

หมู่ดาวพราวกระพริบ

ระอิบงามคูน้องนา

นงรามเมื่อฮามอาฮ

สวยงามให้ชมมีหน้าสลิมตาคล้ายเราฝันดี

ล่องลำน้าเจ้าพระยาคืนเพ็ญ

สายลมเย็นพัดขึ้นร่อนฤดี

ริมฝั่งน้ำถึงห้อยแสงริบหรี่

พาใจพี่ให้หิวครวญ

หากมีน้องอยู่เคียงคู่เกล้าคลอ

เฝ้าพนอเรียงสำราญ

แสงเจ้าถึงห้อยคงแจ่มนวล

เพราะน้องชู้ชวนให้พี่ชื่นชม

ลาที่มีใช้ลาก่อน

ลาที่มีใช้ลาก่อน	อย่าอาวรณ์ไม่หาสไปนาน
เพราะคืนวันผันผ่าน	อีกไม่นานคงพบกันใหม่
จำลาทั้งจำใจจาก	กลั้นใจพรากจงเห็นน้ำใจ
รักยังคงเคืองไกล	เมื่อจากไปหัวใจคร่ำครวญ
จากไปแล้ว	ขอดวงแก้วเฝ้านางนวล
จงอย่าด่วน	แปรปรวนดังสายธารา
ลาที่มีใช้ลาก่อน	จะรีบร้อนเร่งพลคืนมา
ชบยังทรงง้าวดา	แนบอุราไม่ห่างไปเลย

ลอยลำนพว้ารัก

เรือน้อยลอยลำนไปในสายธาร
 เชอฉันทพว้าพว้าพันคำหวานประโลมใจ
 เรือน้อยลอยลำนไปใน
 เจือยแจ้วจับใจพว้าไปแต่รักตึงตรา
 นวลแสงเพ็ญเด่นดวงเดือนส่อง
 เรือน้อยลอยลำนล่องตามท้องธารา
 พรวน้ำอ้อมรำตา
 แสงจันทร์เจิดจ้าส่องมาฝากฟ้านวลไอ
 เพลินใจหาใดเทียบเปรียบปาน
 เหมือนเรือเป็นวิมานซาบซ่านหัวใจ
 ลอยเรือรักเรือยไป
 พว้าพลอดพิไรแลกเปลี่ยนดวงใจฝากให้กัน
 เรือน้อยลอยลำนไปใจโศก
 ขามรักตรมวิโยคโศกล้ำเหลือประมาณ
 เคยพลอดพว้ากับสายธาร
 ขามรักแหลกลาญพว้าพันกับสายน้ำตา
 เคยครวญรักกันในเรื่องน้อย
 ครั้นขามรักเลื่อนลอยสุดสอยมา
 นั่งในทุกข์ตรมา
 ทนกินน้ำตาแทนนั่งนาวารักลำน้อย
 นวลแสงเพ็ญเด่นเดือนเคยส่อง
 มีเมฆมาปกป้องมัวหมองพาละห้อย
 ความรักพลันหลุดเลื่อนลอย
 ข้ำใจเหงาหลอยทนหลงคอยจนวันตาย

วนาลี

วนาลีคือวิมาน	สมานรักที่เราจักร่วมเรียงเคียงคู่ขวัญ
พี่รักเธอยิ่งนารักดวงตะวัน	รักยิ่งกระต่ายรักดวงจันทร์ในราตรี
โธ่แม่ยอดธิดาจิตวิษชุดาเอ๋ย	พี่ไม่เคยรักใคร่มากเท่านี้
เธอเสมือนราชินีแห่งวิมานวนาลี	แม่ยอดรักดวงใจของพี่เอ๋ย

วนาสวาท

- ช - ฉันคิดถึงเธอตั้งแต่หัวค่ำจนอุษาสาง (จนอุษาสาง)
 ด้วยเกิดความรักผูกพันที่กลางหว่างหทัย (หว่างหทัย)
 พอรู้ตัว ก็รักเธอ เต็มดวงใจ (เต็มดวงใจ)
 แม่ยอดพิศมัย แม่ยอดรักอาลัย แม่จอมขวัญชีวี
- ญ - ฉันคิดถึงเธอตั้งแต่หัวค่ำจนอุษาสาง (จนอุษาสาง)
 ด้วยเกิดความรักผูกพันที่กลางหว่างฤดี (หว่างฤดี)
- ช - ใจเราตรงกัน
- ญ - วิญญาณสัมพันธ์
- ช - เพราะวนาลี (เพราะวนาลี)
- คู่ - เราจะรักภักดีร้อยวิญญาณชีวีที่วนาลีเอ๋ย

वानลมจูบ

ไม่มีใครรู้ว่าฉันรักเธอรักยิ่งสิ่งใด
 เฝ้าเป็นห่วงใย ห่วงหวงจนเงาของร่างเธอ
 ห่วงหวงดวงตายิ่งกว่าฟ้าหวนดาวเสมอ
 หวงริมฝีปากเธอ ยิ่งทุกหลายห่วงกลีบของมัน
 อายากจะจูบก็ได้แต่ห่วง ก็ได้แต่ห่วง
 ไม่เคยลวงแม้ในความฝัน
 ฉันคนจนยากได้แต่รำพัน
 เฝ้าวอนลมนั้นให้ช่วยจูบแทน... ไม่มีใครให้ช่วยจูบแทน

แ่ววกริงกังสดาล

- ญ. แ่ววกริงกังสดาล ช่างไฟเราะหวานดังหนึ่งเพลงสวรรค์
 รับกล่อมโน้มโน้มใจพลัน สุขสันต์ให้รักเราฝันดี
 ช. โอ้กังสดาลเอ๋ย เสียงเพราละลอมรำเพยแผ่วมา เสียงเหมือน
 ดวงใจจะบอกพี่ว่า
 ญ. รักลั่นอุราอยู่ทุกราตรี
 ช. ความรักเราผูกพัน ร้อยเรียงมันคงซื่อตรงกันชั่วชีวิ
 ญ. ด้วยกริงกังสดาลนี้ คล้องชีวิภักดีแต่เธอเรื่อยไป
 ช. โอ้กังสดาลเอ๋ย เสียงเพราละลอมรำเพยแผ่วมา เสียงซึ่งจริง
 ดังเสียงเธอกระซิบว่า
 ญ. หนาวแล้วหนาวจริงน้องนี้หนาวใจ
 ช. รอให้คำห่อหุ้มคนดี อ้อมกอดพี่จะรัดให้ซึ้งทุกที
 ญ. หนาวจะคลายจากไป
 ช. โอ้กังสดาล เตือนใจให้นึกถึงเธอ

วาลิกาเศร้า

น้อยใจไม่สร้าง	บาปอะไรางให้เราน้ำระทม
เป็นง่อยตรอมตรม	ปวดใจซ้ำเหลือข่มระทมไม่บรรเทา
หญิงใดในโลก	ไม่มีใครโศกใจเหมือนดังเรา
ทำดีก็เหมือนเงา	ต้องสลายสูญเปล่าทุกคราวไม่เปลี่ยนแปลง
ความรักยิ่งจนใจ	เคยรักเคยชดใกล้แต่แล้วกลายเหมือนแกล้ง
ชาคามาทางเห็นหน้าแหว่ง	เหมือนดังแสงวีสลายดับไป
วาลิกาสูญสิ้น	น้ำตา ร่วงรินสุดทนความซ้ำใจ
ขอฝากให้เสียงครวญไป	เพื่อกราบขอน้ำใจชาวไทยทุกคนเออ

วิญญานรัก

ช. ฤทัยเพื่อครวญหมายขึ้นหมายชวนชูเชย หัวใจรักเออรักซ้ำๆ ขอเชยชูขึ้น
 หลงคอยทุกวันทุกคืน สะกดกล้ำกลืนเฝ้าฝันอารมณ์

ญ. ฤทัยรักครวญหมายขึ้นชวนจากไหน เพื่อพราณีไรวิญญานรักใครลอลม
 เพื่อครวญเหมือนดังระทม พาช้ำๆ ตรอมตรมดวงใจ

ช. วิญญานรักซ้ำๆ พราณาด้วยน้ำตาอาลัย

ญ. แว่วเพียงเสียงครวญจากใจ หวนให้รำพัน

ช. มั่นสูกุรักไปขอวอนเทพไทเทวา ขอหอมร้างราเพียงกายาพรางกัน

คู่. หัวใจและดวงวิญญาน สถิตย์วิมานรักเรา...

วิมานรัก

ญ. เห็นระรินอร่า	พันธุ์ไม้ป่าสดสีเรืองราย
รวอรินพรางพริ้วพระพาส	ชลอมกายทุกซัดคลาญคลาญไป
ช. ขึ้นชู้เหมือนนอญวิมาน	ขึ้นบานสพสุขแจ่มใส
ขึ้นทรวงรักแนบใจ	ขึ้นหทัยมีรักแนบซม
ญ. พันธุ์ไม้งามชู้ช่อ	ฝั่งคลอด้มรสภิรมย์
ช. ภมรชุ่มฉ่ำชื่นชม	พืชร่มย์รักคืบคืบ
ญ. ภมรเคล้าชมสนใจ	ราร้างไปดอกไม้ระกำ
ช. ไซ้ช่อช่างพ้อคำ	ครวญคร่ำระแวงสิ่งใด
ค. ทรายสั่นฟ้าดินสุญ	ขอทูนเทพรักคู่ใจ
อ้อมเอมปลื้มเปรมหทัย	แนบดวงใจไม่ร้างห่างกัน

วิมานหัวใจ

หัวใจของพินี่เร่ร้อน	พเนจรไม่มีที่อาศัย
ชมชานจนพบทราวมวิธ	ขออาศัยเป็นเรือนใจสักครา
เรือนใจเรือนนี้เป็นใจน	ขออาศัยจอดจิตนึกเถอะหนา
แม้จะแคบก็ไม่ว่า	ขอมีเพียงรักแท้นั้นกระไร
พินี่รักมันไม่ผันแปร	มีรักแท้รักแน่นอยู่กับใจ
จะชากจะแคนก็อยู่กันได้	ขอเพียงเชอมอบใจให้แน่เอย

ศรีปราชญ์

ข้าฤดีศรีปราชญ์เอ๋ย

สละชีพสังเวทความรัก

อาลัยด้วยใจทรวงนัก

ทวนรักจักเลือนเหมือนขลุ่ยล่องลม

คิดถึงสายสวาทเรียม

อกเกรียมใจของเรียมเหลือข่ม

น้ำตาแห่งความระทม

ท่วมถึงถิ่นพรหมท่วมทั้งยมโลกไกล

เสียงลมพื้ผวา

เสียงฟ้าคือข้าฯ สะอื้นอาลัย

เสียงนทคือพี่ร้องไห้

เสียงเรไรคือเสียงใจข้าฯ ร่ำพัน

ชรา นี้นี้เป็นพยาน

ข้าถูกประหารลาญใจทวน

ใครทำก่อกรรมช้านั้น

คาบนั้นจักพลันคืนสนองแน่เออ

วิมานแก้ว

ถึงจะยากจนคั่นแค้นแสนสาหัส

ถึงไร้สมบัติแต่ก็มีความรักมั่น

ถึงไร้ศักรามเป็นห้องหอพนอร่าพัน

สองเราไม่หวั่นเพราะมีกระท่อมเป็นวิมานแก้วใจ

วิมานเอย (ฮัม) วิมานแก้ว
 หลังคาเป็นแนว โท่วโล่ง เห็นฟ้าใส
 สยามค่าคืน เห็นดวงดาว พรราวอาไฟ
 จะฮากจน ก็สุขใจ ในวิมานแก้วเอย...

วอนรัก

- ช. ช่างสวยเหลือเกินแก้วตา หยาดน้ำมาหรืออย่างไร
 ญ. ช่างหวานน้ำคำพราไป หัวใจจะสวยไม่นาน
 ช. หยาดเฝ้านี่ หรือมีไต่ปาน น่องลอยมาจากสถานทิพย์วิมานอันใด
 ญ. เกรงลอยลมตามคำ
 ช. มิจริงดังพราหรือไร
 ญ. จะเพียรคอยดูใจ
 ช. หัวใจพี่ไม่แปรผัน
 ญ. ยอเหลือไปถึงราสได้สม
 ช. ชมพี่ชมน้องเจ้าเท่านั้น
 ญ. น่องคงจับได้ไฉน
 ช. โอ ฤทัยคิดหวานอันใด
 ญ. ลั่นลมคำคมช่างชื่นช่างล้ำชื่นใจ พอเบื้อไปใช้ลิ้นขอใหม่อีกเอย

แวมยุรา

ลี้ลาจุตังนางหงส์...	ไม่ว่าใครหลงเธอไม่สร้าง
นำรักไปทั่วสรรพางค์	นามของนวลนางคือแวมยุรา
รักนวลสงวนศักดิ์หงส์	ไม่เคยลุ่มหลงคำหวานช้ำมากหน้า
ใจกับปากตรงกัน	ชื่อตรงคงมั่นใจเดียวรักเดียว
แวมยุราชิดเหนียว	ศักดิ์หญิงสิ่งเดียวนั้นเป็นยอดบูชา
มั่นบุญพื้กับเขา	จะขอเป็นเงาตามหลังแวมยุรา
มันคงรักเธออยู่ทุกครา	แวมยุราได้โปรดเห็นใจ

เศรษฐีใจ

ยามดึกลมหนาว	พัดโบยโซซัดมา
ต้องตื่นพฤษภา	แกว่งไกวใบไหวสะท้าน
หม่มไม้ดอกผสม	ลมพาพัดผ่าน
ให้คิดจิตชาน	กลิ่นหอมหวานลอยลมระรื่น
โอ้รักเราเอ๋ย	รักเคยอยู่เป็นคู่ขึ้น
สลายคลายคืน	รักเป็นอื่นให้ขึ้นหม
รักที่หอมหวาน	ร้าวรานตามสายลม
ให้คิดจิตระทม	ลมนั้นไม่พารักคืน...

สไบแพรว

สไบน้องแทนกาย	หอมมิวายคล้ายกลิ่น
หอมกระถินกลิ่นปทุม	ดั่งไฟรมสุมทรวงห้วงหา
สไบเจ้าเอ๋ยแทนกาย	หอมมิวายคล้ายคำ
ทุกคำคืนกลิ่นน้ำตา	ปวดอุราเพราะเจ้าของสไบ
รักคนที่เขาไม่รักเรา	จึงต้องเฝ้าเกล้าแต่สไบ
แสนสุดระทมใจ	โอ้ สไบขอให้เจ้าเป็นพยาน
อกฉันนี้คงต้องร้าวราน	ทรมานทุกวันคืน
แม้ชีวิตจะขมขื่น	ข้าทนฝันอมรักเพียงสไบ

สวรรณคำเอื้อง

โดนสวรรณคำเอื้อง	ใคร ๆ ก็เอียงไม่ได้
ทำชอบก็เป็นผิดไป	คนรักที่เคยร่วมใจกลายเป็น
	ศัตรูเหมินหมาง
ศรรักสลักใจ (ฮัม)	หักคนทรวงในทั้งสองข้าง
มันเจ็บทั่วสรรพางค์	จะมีชายใดไหนบ้าง
	เจ็บปวดซึ่งใจอย่างฉฉ
ที่ว่า ความรักข้ามขอบฟ้า	
ที่ว่า ปลารักน้ำพรวดำพัน	
ที่ว่า อาทิตย์รักแสงจันทร์	
	ที่ว่า เหล่านั้น ไม่เห็นเป็นจริงสักครา
โดนสวรรณคำเอื้อง	อย่าไปเอียงเขาดีกว่า
จำทนรอวันข้างหน้า	เพราะนอกจากฟ้า
	ก็ยังมีฟ้าไม่สิ้นสุดเฮอ....

สร้อยฟ้า

สร้อยฟ้า เปรียบกับเพชรรุจี

มวลมณีต้องหมองสะท้อนอาส

เชื่องามเจดีย์นพพรธราษ

ฟ้าถึงอายแอบเดือนไม่ให้เห็นหน้า

สร้อยฟ้า ยอดกัลยาณิ

เป็นผู้ดีทั้งกายใจและวาจา

กตัญญู ไม่ลืมคุณของมารดา

หาหญิงใดจะงามพร้อมเหมือนเธอ

เธอเป็นคนมีสัจจะธรรม

ทุกคำที่กล่าวประพาดิตตามเสมอ

ไม่เป็นคนพูดพร่ำมจนเพ้อ

น่ารักเสมอ ๆ จริง ๆ นะสร้อยฟ้า

สร้อยฟ้า แม่จอมขวัญชีวี

ใครโชคดีได้เธอเป็นขวัญตา

มีบุญกว่าใครในปฐกา

ฟ้าจึงยอมให้ชมสร้อยฟ้าคนงาม

แสงแห่งความรัก

ญ. เหตุใดฟ้าราตรีที่เคยหมอง รังสีส่องอำพามาแต่ไหน

ช. นั่นคือแสงแห่งดาวพราวอำไพ ส่องดวงใจให้อร่ามด้วยความรัก

ญ. เหตุใดพานลานตาฟ้ากระเพื่อม จึงละเลื่อมและเห็นเป็นประกาย

ช. นั่นคือแสงแห่งดาวพราวซึ้งรัก ให้ความรักมาสมาซาบซ่านทรวง

สุดฟากฟ้า

สุดฟากฟ้า แสนไกล	ถ้ามันได้ รักกัน
สุดฟ้านั้น	นั้นนัก ฮามรักรำพึง
ยิ่งสายลม แสงเดือน	เดือนรักให้ คนึง
ยิ่งนึกถึง	ความหลัง และคำสัญญา
ถึงสิ้นดินและฟ้ามหาสมุทร	รักเราไม่สิ้นสุดแสนหา
จะอยู่ยง คู่เคียงดินและฟ้า	ด้วยศรัทธา สองเราคงมั่น
สุดฟากฟ้า แสนไกล	ถ้ามันได้ รักกัน
สุดฟ้านั้น	สิ้นแท้แท้ความรักเราเออ

สุดสายใจ

สุดสายใจพี่เออ	ไม่เคยคิดเลยว่าต้องตรม
น้องทนฝันข่ม	กล้ากลืนระทมเพราะรักพี่จริง
พี่ขอโทษนะ	พี่จะรับทัณฑ์ทุกสิ่ง
ขอตรรกอย่าประวิง	พี่พูดจริงจริงไม่ลวงหลอกเหมือนใครใคร
สุดสายใจพี่เออ	เงยพักตร์มองดูหัวใจ
สายตาพี่ไหว	กราบขอร้องน้องจงได้เมตตา
พี่ขอโทษซ้ำ	โปรดจำนาคำสัญญา
จะรักแต่แก้วตา	เป็นคู่ชีวาสุดสายใจพี่เออ

สายสมุทรสุดสวาท

สายสมุทร สุดสวาท	ใส่สะอาดนี้กระไร
สายชลไหลวนไป	ยังแห่งใดนา
คงไว้คู่เกล้า	จึงเฝ้าค้นหา
เรานี้ได้แต่เวทนา	ส่งสารสาธการาจนจับใจ
สายสมุทร เจ้าเอ๋ย	เราขอเอ่ยคำขานไข
มันเรานี้ช่วยได้	จะมอบใจให้เจ้าชม
คำคืนจะเคียงเกล้า	ระรื่นเร้ารสภิรมย์
เจ้าคงจะสุขสม	นะ สายสมุทรเอ๋ย

โศกภาพรณราย

ตะลึง จนตั้งวิญญา	เป็นบุญตาเทพธิดาหรือไร
โศกาม่องใส่	แลวิไลลาวัลย์เกินสุดสรรค์คำอ้าง
แจ่มจันทร์ที่ใครชมเชย	ยังอาสเลขเมื่อเจอนาง
พรายพริ้งพ่องส้าง	ทั้งสรรพางค์งามสมส่วน
งาม พริ้งพรณราย	พาใจช่ายให้คร่ำครวญ
หลงในเสน่ห์นวล	หวังชิดชมชื่นชวนมาไว้เป็นคู่
พี่คงไม่มีบุญถึง	จึงรำพึงเพื่อให้รู้
ขอออกผญ	จ้อเอ๋ยเอ็นดูพี่น้อ

สุขใจ

- ช. สุขใจจะเทียบเปรียบเหมือน
 สุขร่วมรักครองเรือนเคียงคู่ขวัญ
 รักฝังจิตซิดขึ้นคำคืนวัน
 พลอดรักรำพันมันไม่คลาย
- ญ. อ้อฮตลซาบซาบฉ่ำหวาน
 ช. แต่ความหวานจางกว่ารักมากมาย
- ญ. เชยชมอิมสดชื่นกาย
 คู่. ไม่จางหายคลายรสสัมพันธ์
- ช. ดวงใจเพื่อกับน้อง รักเราสองไม่แปรปรวนใจมัน
 บุญนำเราสองให้ครองคู่กัน ประสพสันต์สุขใจ
- ญ. หวันนักรักจะเลื่อนลอย
 ช. พี่จะคอยร้องเรียกรักสดใส
- ญ. คำรักอย่ากล่าวเพื่อหลอกลิ้นใจ
 แหม่ดวงใจไม่ร้างห่างกัน

สีกกระวาลาจาก

เอ๋ยสีกกระวาฟ้งเพราเสนาะเหลือ

มิรู้เปื้อนบทกลอนอาวณิหวัง

อันวาจาลาไปแต่ใจยัง

เป็นห่วงหลังเป็นห่วงหลังจำลาสุดอาลัย

เสียดายเอชเสียดายแสงเดือน

เสียดายว่าจะเลื่อนลาบแล้ว

ในใจมัวหมองไม่พองแผ้ว

ในใจนั้นไม่แคล้วคล้อยเงี้ยวหนา

ในใจเอชเห็นว่าคึกเห็นคึกเห็นคื่น

คึดคึดจะคื่นคึดคึดล้อย

จำจิตจำใจจากจำไกลไปเอช...

สัญญาหัวใจ

ช. โอ้ทานตะวันดอกฟ้า	จำลาแรมร้างห่างไกล
พี่ขอสัญญาหัวใจ	สลักไว้กลางวิญญาณ
ญ. ไม้ดอกดวงใจช้าน้อย	ศึกรบยังคอยข้างหน้า
ศิกโดยอย่าได้นำพา	พรช้ำดินฟ้าคุ้มกัน
ช. โอ้ทานตะวันเจ้าเอ๋ย	ช่วยเอ๋ยถ้อยคำไซ้ชาน
ให้รู้รักชั่วราพัน	ใจข้าหมายมั่นสัญญา

สววรรค์หาย

สววรรค์หาย	เพราะรักคล้าย	สายน้ำในธาร
เปลี่ยนทุกวันวาร	ไม่รักยืนนาน	ไม่มั่นคงแอบอิง
เลือกขึ้นวาระ	รักแท้จึงผละ	ไปจากความจริง
ชายก็โทษหญิง	ต่างไม่รักกันจริง	หญิงก็โทษชาย
ฮากคี่มีจน	คนเหมือนกัน	สววรรค์สวาท
อยู่ฟ้าเดียวกัน	ไม่เห็นประหลาด	ถ้ารักเจิดฉาย
ถึงกินก้อนเกลือ	ก็เหมือนของทิพย์	หากรักไม่คลาย
สววรรค์หาย	เพราะว่าใจ	ไม่รักกันจริง

เสียงจากฟ้า

ฟังเสียงแว่ว	กระซิบแผ่วลอยลงมาจากฟากฟ้า
ไพละระนักหนา	เตือนให้รู้ว่าอย่าลืมรักกัน
รักคือสิ่งยึดมั่น	คล้องให้สวรรค์ดินถวิลถึงกันไม่ว่า
คล้องให้หญิงชาย	ร่วมสัมพันธ์ชีวิ
ละอองรัก	แม้เพียงธุลี
แต่ค่าล้ำเพชรบุรี	ที่บัวขาวพราวแพรว
ฟังเสียงแว่ว	กระซิบแผ่วลอยลงมาจากฟากฟ้า
ไพละระนักหนา	เตือนให้เรารู้ว่า "อย่าลืมรักกัน"
รักคือสิ่งยึดมั่น	ให้ฉันและเธอลอยสู่สรวงสวรรค์เอย

สุริยา - ธารน้ำ

สุริยา รุ่งฟ้าปลั่ง	หนหาดั่งทองธารา
สายน้ำอำภา	แลเลื่อมริ้วริ้วกันไป
ส่องแสงแจ้งนทีธาร	เคียงคู่ปานมิตรร่วมใจ
อุษาอำไพ	พ่ายนางฟ้ายอดนารี
เงานางฟ้า	สุริยาเรืองศรี
เงาระพี	พิมพ์ภาพอาบอ้อมอร
สุริยาธารินทร์คู่	คือมิตรสู่โสมเพียงพร
ทวนหาอาวรณ์	คู่พี่หวั่น คู่ฟ้าสลาย

สายโลหิต

สายใจของพี่	ความรักสองเรานี้เกินฟ้าเกินดิน
ถึงแม้ชีพนี้จะสิ้น	ร่างกมฝังดินแต่รักเราคงมั่น
วิญญาณจะล่องลอยหา	จะลอยค้นคว้า เคียงแก้วตานรินคร
ลมที่รำเพยทุก ๆ วัน	ลมนั้นคือวิญญาณ ที่ชักมาเคล้าเคลียคลอ
ขอเพียงใจเจ้ามีเมตตาเงาพี่เท่านั้นเป็นพอ	ซึ่งแล้วมิ่งมิตรอย่าพล
พี่ทอสัญญาว่าทุกคำของพี่	จริงใจมันคงหนักหนา
มันคงเท่าฟ้าเท่าทิวารักราตรี	ใจไม่คลายจงรักภักดี
เพราะสองเรานี้มี "สายโลหิต" ร่วมกัน	

แสงจันทร์ - สายน้ำ

แสงจันทร์ สายน้ำ สามจันทร์ฉาย
 ละลอกพราว แพรพริ้ว รั้วไผ่
 พราวระยับ แสงเงิน มองเพลินใจ
 วาวรำไร พื้นน้ำ กล้าจันทร์นวล
 ล่องเรือ น้อยลอย ตามน้ำเรียบ
 สดเจียบ แว่วเพียง เสียงลมหวาน
 แผ่วพัดโชย ไรยเรื้อย เอื้อย ๆ ครวญ
 ฟังแล้วล้วน ชวนสงบ สดสุขใจ...

เสน่ห์สาวชาวเหนือ

งามแท้แม่เอ๋ยช่างงาม เื่องงามเกินหญิงอื่นที่เห็นให้ตื่นไป
 เทพสร้างสรรค์เธอหรือไร
 ถึงงามบาดจิตบาดใจไปทั่วสรรพางค์ เจ้างามเกินดาวที่เคลื่อนตา
 อังจันทร์ที่ทอแสงนวลกระจ่าง อับอายเมื่อเทียบนวลนาง
 ปากคิ้วคางเจ้าจับใจ เจ้างามจริงพริ้งนวลตาจับอร่ามพราว
 พรรณรายทั่วกายพริ้งจับใจ คงจะเป็นเทพธิดาเวียงเหนือของไทย
 จึงได้งามจับใจและจับตา บุญเรามีขอให้เธอหันหน้ามา
 เจริญฝากใจฝากรักกันเอ๋ย...

สูญรักสิ้นชีพ

แดนดินถิ่นรักเกิด	ก่อกำเนิดลีเหลนหา
ถิ่นนั้นหรือจักลา	แรมร้างห่างหักไป
สูญชีพสูญสิ้นพร้อม	ไม่ฝันหอมจากรักไป
รักร่วมพิลาลย์	หอมขาดใจบรรลือลาญ
โธ้อไธดา...	รักชาตินี้มีกรรมผลาญ
เทวาจึงบันดาล	ทรงประทานให้รักวาย
สองเราครองรักกัน	อย่าเสียขวัญมรณมลาย
หอมสิ้นชีวาวย	วางชีวาวยอยู่คู่กัน

สุดที่รัก

สุดที่รักเอช	คำนี้ผมเพิ่งเคยจะเอ่ยกับคุณ
โปรดได้เห็นใจการุณ	เพราะรักคุณท่วมท้น... อูรา
สุดที่รักเอช...	คำนี้ผมเพิ่งเคยจะเอ่ยออกมา
โปรดได้เห็นใจเมตตา	รักคุณดอกหนาจึงกล้าเผยวี่
คุณอย่ามัวพะวง	ใจผมมันคงแน่วไม่แปรปรวนล้างไมตรี
อันภูเขารือท่อนที่	กันรักนี้ ไม่มีวันกันได้
สุดที่รักเอช	คำนี้ผมมีเคยจะเอ่ยกับใคร
เพื่อคุณผมจึงมอบให้	ทั้งใจและวิญญาณรักที่ซื่อตรง
กับคุณผมจึงสยบ	เพราะพบกุลสตรี ที่ดี เช่นคุณ...

ส เวต เตอ ร์ สี แดง

เพราะรักเพราะหวังเท่าดวงใจ
จะมีเขากันทอผ้าบัง
แต่น้องของพี่
ไม่เคยเห็นใจปล่อยให้ละเมอ
แกล้งให้เข้าใจใช่ไหมแก้วตา
เปรียบดังแสงทองให้พี่ศรัทธา
คอยให้แก้วตามารับกลับไป
พี่คงรักเธอเท่าใจ
จะสิ้นใจก็ไม่ลืมน้องเลย...

จะไปไหนพี่คอยระวัง
ก็ไม่อาจยิ่งให้พี่ห่วงเธอ
ไม่เคยปรานีปล่อยพี่เพื่อแก้
จากไปเหลือเพียงส เวต เตอ ร์ สี แดง
ส เวต เตอ ร์ สี แดง
จะนานแสนนานเฝ้าคอยหา
ตราบฟ้า ตราบดินสลายสิ้นลง
พี่คงรักเธอเรื่อยไป

เสียดาย

เจ็บใจเพราะน้องมาปรวนแปร
เสียดายพิภพที่รับพิภพเมืองมัน
เสียดายชนงโง่งรับที่ยักขวน
เสียดายปรางช่างเป็นกระบวณมา
เสียดายโอรสผู้เอนคำให้กำหนด
เสียดายเต้าเคล้าคลึงอุราใน
ครั้งนี้ เสือรักก็ได้รู้
เป็นชายหมั่นช้ำยให้อายคน

สุดจักแก้ให้กลับคงเดิมมัน
เสียดายกรรมที่รับสหจนา
เสียดายเนตรนำชวนเสน่ห์หา
ให้ณาสาสุบรสรัญจนใจ
เสียดายรสอดรักกระหวัดไหว
เสียดายในน้ำใจทุกสิ่งอัน
เสียดายที่เพราะเชิงที่เจาจน
เหลือทน แล้วไอ้ หนอตัวเรา

สายเลือดกตัญญู

กตัญญูตา กตเวทีกุณ....

ในความเป็นคน

หากไร้กตัญญูกตเวทีกุณ

กตัญญู กตเวทีกุณ

เป็นคุณธรรมที่จำเริญ

สายเลือดกตัญญู...

เป็นบิดาและดวงใจ

คนมีความกตัญญู

เขาทำสาขาให้สูงล้ำ

จะรวบต้นไม้ขึ้นแห่งความดี

ก็เหมือนมี "คน" อยู่น้อยเหลือเกิน

เป็นของดีที่เราไม่ควรจะเมิน

เมื่อได้เชิญไว้เป็นศรัทธาใจ

ใครก็รู้กล่าวเป็นภาษิตไว้

เป็นมัลลย์แห่งความสุติธรรม

ควรเชิดชูและควรจดจำ

คุณธรรมระบือด้วยสายเลือดกตัญญู

สยบใจ

ฉันคงรักเธอรักไม่รู้เลือนลมหาย

ไม่ว่าเธอเหมือนนางดินหรือเทียบนางฟ้านางคราญ

ถึงกายของเธอร่วงโรยผันตามเวลา

จะเป็นก็แสนกับกลับไม่กันความรักอาลัย

รักของฉันนั้นแสนบริสุทธิ์

จากชั่วหัวใจเฝ้ารัก

ฉันคงรักเธอรักไม่รู้เลือนลมหาย

จะเป็นก็ชาติตามไปไม่เปลี่ยนใจรักนางคราญ

รักจนตราบสีผืนวาววอดเป็นเงาถ่าน

ใจฉันแนแนนรักเธอเรื่อยไป

ทิวาและราตรีกาลเปลี่ยนไปเท่าไร

ที่ฉันสยบใจอยู่แทบเท้าเธอ

ไม่แผ่จุดเพื่อบ่าเธอ

รักเธอเสมอ ตลอดกาล

รักเธอตราบสีผืนวาววอดเป็นเงาถ่าน

รักฉันแนแนนตราบฟ้ามลาย

เสียดสละรัก

ฉันรักเธอ	จึงยอมให้เธอ	ไปแต่งงาน
เพราะชีวิตหญิง	มิได้ผ่าน	จะเสียศรี
ฉันยังไม่พร้อม	แม้แสนจะรัก	ก็ต้องยอมพลี
เพื่อให้เธอมี	ศรีศักดิ์	สลักใจ

เพราะมีบุญน้อย	จำพลอยเสียดสละ	เธอทั้งน้ำตา
ขอเป็นชาติหน้า	จะเข้าวิวาท	กับเธอให้ได้
ชาตินี้รักเธอ	ชาตินี้รักเธอ	อย่างจริงจัง
ฉันจึงยอมให้	เธอไปแต่งงาน	สราญสุขเอย

สิบนิ้ว เท่ากัน

เหตุใดคนเรา พอรักทำเอาถึงเส่ร้างมล ดูช่างอัปจน
 พิกุลหนักหนา
 จะกลัวไปใย ความรักถมไปหาใหม่ดีกว่า ไม่เกินปัญญา
 เหลือบ่ากว่าแรง
 เทอดทูนแล้วยังเหินห่าง รักยังมาหน่ายมาแฉ่ง
 ช่างมันเป็นไร เราทิ้งมันไปเลิกไฝระวาง
 ปล่อยมันหน่ายแฉ่ง ฮือแย้งกันใจ ผู้ชายเต็มเมือง
 มัวแค้นมัวเคืองกันอยู่ทำไม
 แผ่นดินไม่ไว้ เท่าใบพุทรา ออย่าไปกังวล
 ชีตร้านจะทนรับฝากวิญญาณ
 มากมามานาน ล้วนน้ำผูกพัน เขาเองเขายังหาใหม่
 แล้วใยมาโศกศัลย์
 ไซ้โคกระบือ นับนิ้วสองมือก็สิบเท่ากัน ไม่ต้องจบบัลย์
 ไหวหวั่นทำไม...

สุดสายใจ

สุดสายใจพี่เอ๋ย	ไม่คิดเลยว่าน้องตรม
น้องทนฝืนข่ม	กล้ำกลืนระทมเพราะรักพี่จริง
พี่ขอโทษนะ	พี่จะรับทัณฑ์ทุกสิ่ง
ขอตรึงอ้าประวิง	พี่พูดจริง ๆ ไม่ลวงเหมือนใคร ๆ
สุดสายใจพี่เอ๋ย	โปรดเงยพักตร์มองดูหัวใจ
สายตาพี่ไหว	กราบขอร้องน้องจงได้เมตตา
พี่ขอโทษซ้ำ	โปรดจำนาคำสัญญา
จะรัก แค้นแก้วตา	เป็นคู่ชีวา สุดสายใจพี่เอ๋ย...

สวรรค์เป็นพยาน

ช. น้องนางเอ๋ย	งามดั่งนางฟ้ามาเยือน
งามเดือนใจพี่จริง	แม่สอดหญิงเอ๋ย
ญ. เอ๊ะใครหนอพรำพรำพัน	งามอย่างไรกันฉันไม่เชื่อเลย
ช. น้องนาง	งามอย่าอุมาเทวี
ในดวงฤดี	พี่ชื่นชม
ญ. อื่นของอะไร	ไม่เข้าใจพี่ประสงค์
ช. พี่ชัดตรง	สวรรค์เป็นพยาน
คู่เกิดนวล	ดวงใจพี่คร่ำครวญ
ใครปานรำพึงคนึงนาง	บันดาลรักเอ๋ย
ญ. เอ๊ะใคร ไปรักกับเธอ	มาทาละเมอ ฉันยังไม่เคย
ช. ทราบดี	ขอเล่าเพียงคำเดียว
ในเกลียวสัมพันธ์	คงมันไม่คลาย
ญ. แคลงใจจริง	รักทอดทิ้ง แหละผู้ชาย

ช. ใจพี่ไม่คลาย	มิแยกกลับภัย
ฟ้าเบ่งบน	จงดลบันดาลตั้งใจ
รักกันเกิดฮาใจ	แม่ฮอดหญิงเฮย
ญ. ข้าไว้	ที่มีกังวล
เร็วเกินจักทน	อย่าเพ่งหมายเลย
ช. ไซ้เอ๋ย	ลองเคยสักที
ในดวงฤดี	ฝันร้อนรน
คู่. ดวงใจเคลียคลอ	ความรักจักรอดล
พบคู่กลม	สวรรค์เป็นพยาน

หวานรัก

ญ. สุขใจเพียงใดพี่เฮย	ช. สุขยามเชยคู่ผู้สม
ญ. หวันเกรงเหลือเกินลิ้นลม	ช. จะปรารมภ์ให้ตรมอกโจน
ญ. ขอใหจริงเช่นนั้นะใจ เกรงจะเปลี่ยนไปเหลือเพียงลม	
ช. รักพี่หวานฉ่ำ คมด้าหวานไม่พาลขึ้นชม	
ญ. แกรรักกันช้านซึ่งใจ ทำจันใดก็หวาน ๗	
ช. ความรักพี่ดั่งน้ำตาล นานแสนนานไม่ขม ๗	
ญ. เกรงรักกลาย ใครรู้เอา เขารู้เข้าก็สม ๗	
ช. พี่มิคลาย กลายลิ้นลม จะขึ้นชมเฝ้ารัก ๗	
คู่. ขอเพียงใจรักดี รักกันอย่างเพียงใจปอง	

หาดสีทอง

หาดทรายสีทอง เรื่องรongsongของธรรมชาติ ช่างงามและสะอาด
เหมือนเงาผุดผาดของสาว ๆ

หาดทรายสาละม พริ้วพรมให้ทุกสิ่งพริ้วพราว ชวนใจให้นม่น้าว
ให้หนุ่มสาวมีคู่ชิดชม

ทุกชีวิตต้องมีคู่ โลกได้อยู่อย่างสุขสม มีทะเลมีสาละม มีคู่ชม
มีฉันและเธอ

หาดทรายสีทอง ต่างเรียกร้องให้รักกันอยู่เสมอ เรารักกันมัน
บำเรอ ฉันและเธอรักหาดสีทอง

หนึ่งในดวงใจ

หนึ่งในดวงใจคือเธอ รักเธออยู่ แหวะใจดูยังได้
แหวะใจดูก็จะพบรักยิ่งใหญ่ เก็บซ่อนไว้ในภายใน
เก็บมานานไม่เคยหวาน ซ้ำยังขึ้นสู่จ่ากล้ากลิ่นแต่ร้อนใจ
หากมีเธอร่วมเคียงหมอนหนุนนอนใกล้
เศรัก็หายในทันใด

(โธ...) ชีวิตเรา มีแต่เงาทอดนอน
เปลี่ยวเปล่าเหงาร้อน ทนทุกข์ทอดถอนอ่อนไหว
เฝ้าเพื่อและฝันคอยสวรรค์ยิ่งฝันยิ่งเศร้า
เขาไม่เข้าใจ

ฮามมองสบตา กลับเมื่อนี้ทำได้
แทบทนไม่ไหวนะเธอ แม่คุณเอ๊ย

หากรู้สึกรัก

หากฉันรู้ สักนิดว่าเธอรักฉัน	หากจะบอกกันสักนิดสักหน่อย
จิตใจฉันเคยเคยเลื่อนลอย	
ความโศกเศร้าสรวลคลาญจากไป	หากฉันรู้ สักนิดว่าเมตตาฉัน
แต่แรกเจอจะกันคงพันหมองไหม้	สุขสนองด้วยรักครองหทัย
ขึ้นจิตขึ้นใจรักร้อยเรียงวิญญา	
ฉันไม่กล้าบอกเธอก่อน	ความอายสะท้อนอุรา
จะรักก็บอกก่อนเถอะหนา	กระซิบเบา ๆ ก็จะเป็นพระคุณ
หากฉันรู้ สักนิดว่าเธอรักฉัน	ก็คงสุขสันต์ไม่ว่าไม่วุ่น
จุจุมวลไม้ได้ละออแห่งพิรุณ	เพียงจะมีบุญเพราะกระซิบรักจากเธอ...

หยาดฟ้ามาดิน

หยาดฟ้าลอยมา จากแดนพิมาน	สุดแสนงามสลดราญถึงนางสวรรค์
ฉายนิลนิยานาพรพรณ	แจ่มมั่นจันทร์ผ่องนวลโย
หากฟ้าประทานยังแดนดิน	จิตเรจักถวิลหาวันไหน
ฝันนวลนางดังราชินีวไล	สุดซึ้งตรึงในนิทรารมย์

หลับไม่ลง

คิดถึงความรักแล้วหลับไม่ลง
 เพราะสายน้ำยิ่งไหลกลับ
 แล้วรักขึ้นงงได้อย่างไร
 หัวใจพะวงอดคิดไม่ได้
 เลือกทางพริ้วพรมไปตามใจ
 ความรักจากปากหญิง
 ขามเขอรักใจก็คึกคัก
 คิดถึงความรักแล้วหลับไม่ลง
 หัวใจพะวงว่าชาตินี้จะเก้อ
 ถ้อยคำรับรักจากปากเธอ

จิตใจพะวงว่ารักจะเป็นอื่น
 อาทิตยยังดับในคำคืน
 คิดถึงความรักแล้วหลับไม่ลง
 เพราะความรักเหมือนสายลม
 แล้วจะเชื่อรักได้อย่างไรกัน
 บอกจริง ๆ ว่าชายทั้งโลกงงกัน
 สรวงสวรรค์ยังเอียงอาลัยต่อเธอ

 เพราะเราค้นค้นจนยาก
 คงทำให้เราเพื่อไปคนเดียว

หนึ่งนุช

หนึ่งนุชสุดโสภา
 คิ้วคางปรางผ่องใส
 หนึ่งนุชสุดโสภี
 ทั้งกายพรึงวาววาม
 ญ. ลา ๆ ๆ ๆ
 ญ. ลา ๆ ๆ ๆ
 หนึ่งนุชสุดโสภางค์
 ของชายไปทั่วสากล

งามชวนตาชวนใจ
 เลิศวิไลในศรีสยาม
 มีความดีเพียงความงาม
 จิตใจก็งามสมเป็นยอดหญิงไทย
 ช. ใครได้สนทนา
 ช. พาให้หลงจับใจ
 จอมสุรางค์เป็นยอดกมล
 งามเปี่ยมล้นเลิศในศรีสยาม

หรืออย่างไร

รักหญิงอยู่คนเดียว	สวย ชึ่งจับหัวใจ
ปากจิ้มลิ้ม พริ้มพิไล	เนตรมองใสแม้ดาวเคลื่อน
ก็ไม่เหมือนไม่มันเซอ	
งาม ชวนให้ละเมอ	ฉัน เพื่ออยู่ทุกวัน
ตาคอยมอง จ้องเป็นมัน	แต่เธอฉันไม่พูดจา
ได้แต่ยิ้ม อยู่ในหน้า	ไม่พูดจา น่ากลัวจะเป็นใบ้
หรือยังไร หรือยังง....	

หลานลืมเอาได้

ไม่เคยคิดเลยที่หลายจะลืมเอาได้	หลานรู้หรือไม่ว่าเอาเศร้าตรม
ความหวังของอาถลักกลายเป็นลม	อาศัยขึ้นชมอยู่ทุกเวลา
นี่หรือ รักอาผู้เดียวที่หลายเคยพรา	หลานลืมถ้อยคำที่เคยสัญญา
ลืมแม้หัวใจที่มอบให้อา	ถึงอยากรู้ว่าหลายมีใจ
หลอกให้อาหลงจนหัวปั่น	หลอกให้อาฝันจนแจ่มใส
แต่แล้วหลายมาเปลี่ยนแปรไป	ไม่กลัวบาปหรือไรหลานรัก
ไม่เคยคิดเลยที่หลายจะลืมเอาได้	หลานรู้หรือไม่ว่าเอาอกหัก
ไม่ผิดไหมหลักที่ปักเลน....	

หอมหัวใจ

ชื่นจิต	น้ำอมฤตจรงใจ
กลิ่นหอมนวล ป่วนหัวใจ	ไม่รู้ชา
ติดตรึง	หอมซาบซึ้งวิญญา
เทพข้าคง ส่งเจ้ามา	แทนใจ
เพียงเจ้าเป็นตัวแทน	หอมใดมันได้
พาให้ข้าหอมไป	ถึงหัวใจเจ้าของ
ข้าเฝ	หอมหัวใจใครปอง
หอมเจ้าคงรอง	หอมหัวใจ....

หลงทางรัก

หลงทางรักไปเลี่ยนานช้า	คิดขึ้นมาครั้งใดหัวใจเศร้า
หลงไปโดนรักลวงซึมเซา	เจ็บแล้วจึงเข้าใจว่ารักรา
รักเอสรักซ้อนที่ซ้อนเร้น	ขอให้ เป็นขวัญใจเหมือนดังว่า
รักลวงหรือรักเร่โรยลา	อย่าหลงมาให้เราสะเทือนใจ
คราวนี้รู้ดีว่าเธอแค้น	โทษสุดแสนที่จะอภัยได้
พี่กล้ามาสยบขับลงไป	ก็หวังในไมตรีของน้องนาง
หลงทางรักไปหัวใจสะท่อน	ขอขงอรยกโทษอย่าเห็นห่าง
สัญญาและสาบานไม่อำพราง	ไม่ขอหลงทาง ขอรักเธอแต่ผู้เดียว

หนึ่งในสยาม

ใครจะหนึ่งเพียงไหน ใครจะหนึ่งไม่ว่า ข้าก็หนึ่งสองข้า
 เพราะฟ้าปกาศิตมา ให้ข้าเป็นหนึ่งในสยาม
 หากสยามยังอยู่ถึงสิ้นของ ข้าก็เหมือนอยู่คงเป็นหนึ่งในความดีงาม
 หนึ่งในความกล้า เมื่อเกิดมาต้องสู้พญากับผู้คุกคาม หนึ่งในสยาม
 หนึ่งความซึ้งหวาน หนึ่งการนุมนวลทุกยาม. แต่ขอความรักนางหนึ่ง
 ที่คำนึงหวังปอง
 หนึ่งที่สองครองคู่อยู่ในสยาม ขวัญแห่งชีวิตจะอยู่คู่ชีวิตคนงาม
 เพื่อความสุขแท้ แน่ใจสุขซึ่ง หนึ่งในสยาม...

เห็นคุณแล้วอดรักไม่ได้

ยอดหญิง งามยิ่งคำชม	พบคุณแล้วพี่เหลือข้มให้ใจคนึงครวญ
บุญพาให้พี่มาเจอหน้า	อุราระทมปั่นป่วนเพราะนึมนวลน้องเลี้ยงอาส
เพียงใจคนเดียวของพี่นี้เอย	โปรดยออำเอยเมอให้ความหวังพี่มลาย
กรุณาอย่ารักทักทาย	ให้ใจพี่คลาขวายวุ่นครุ่นพะวงด้วยรอไมตรี
เมินหมางระคาบเคืองขุ่น	เพราะพี่นี้ว่าวุ่นไข่ใหม่แก้วตาเทพี
จงอภัยให้พี่ด้วยเกิดคนดี	ความรักรุ่มทวี่จนพี่นี้ราวลาญใจ
รำพึงด้วยกายและใจวิงวอน	โอ้โหมบึงอรแสงนอนอยู่ไย
คุณงาม ใครไหนตามใจ	พบคุณแม้เพียงไกล ๆ จะอดใจรักไว้มิได้เลย...

ห้วงหลังอาลัยบ้าน

จังหวัดสโลว์

โศกวิโยควิทยา	หวนคิดขึ้นมาอนิจจาใจหา
ต้องพลัดถิ่นแดนไกล	เปลี่ยนใจมองไหนอาตุรฤดี
บ้านพี่แสนสุขใจ	ต้องจากไกลมีบ้านก็เหมือนไม่มี

ทนระทมทุกข์ทวิ	หมดที่อวยเฮ้อเกอกล
ไอ้ร่มโพธิ์ทอง	คงเนืองนองหลังน้ำตาอาตุร
ลูกหิ้งใบบุญ	ทาสพระคุณจะมีผู้ใดไหนเท่า
ลูกร้างห่างไกล	ร่มไทรแล้วใครจะคอยคุ้มเกล้า
วอนทวยเทพเจ้า	ปิดเป่าคุ้มภัยร่มโพธิ์ลูกเออ...

ห้วงรักอาลัย

ยามคร่ำครวญกำสรวลโศก	ฉันทวิปโยคโศกถึงดวงใจ
ความอาตุรที่สิ้นสุธรักไป	ฉันทจึงหมองไหม้ห้วงอาลัยสุดฝัน
เชอจากไปให้แสนห่าง	น้ำตารินร่วงห่างทุกวันคืน
ความระทมเฝ้าแต่ตรมขมขื่น	ฝันใจกล้ำกลืนฉันทนอนสะอื้นคันทัน
ทำบุญตราใจฉันทตั้งใจน้องอุทิศ	ส่งกุศลผลจิตอุทิศจอมขวัญ
เป็นหนทางชักนำมาสู่แดนสวรรค์	ด้วยแรงรักมันผูกพันจากใจ
เชอจากไปไม่หวนกลับ	เหมือนดาวเดือนดับจากฟ้าอาไพ
ยามจะนอนให้เราร้อนถอนใจ	สองมือวอนไหวค์อยพบกันใหม่เมืองแมน

หอนแ พนแ พน ๕ พนย

นอนเกิดนอนวณ้องอ่าหนองไหม้	พื้นนอนใกล้เคียงคู้ยู่ข้าง ๆ
อ่าอ่าวารณนอนเกิดนอนอ่าระคาง	จนนอนอย่างสบายหลับให้เพลิน
หนนแขนพีแทนหมนอนนอนเกิดเจ้า	พีจะเฝ้าแนบนางไม่ห่างเหิน
อันโพธิ์กษมิให้ล้ำมากล้ำเกิน	หลับให้เพลินหายห่วงเกิดดวงใจ

ไทนเชอว่ารักพี

ก็ไทนเชอว่ารักพี	ไยถึงทำเช่นนี้เห็นดีแล้วหรือไร
เมินเลอเหมือนไม่มีน้ำใจ	ซ้ำยังกล้าเดินไปเที่ยวกับชายอื่น
ก็ไทนเชอบอกว่ารักพี	ไยถึงทำเช่นนี้พีระทมขมขื่น
กลัวใจเหลิงไปไม่กลับคืน	ทั้งพีซ่มสะอื้นระทมขมขื่นเคียวคาย
พีจนไซ้ไหมคนดี	น้องจึงทำกับพีแทบเสียดีคักข์ของชาย
พีคนใจเคียวรักใครรักมันจนตาย	น้องยังทำให้พีอาชแก่ชายด้วยกัน
ก็ไทนเชอว่ารักพี	ไยถึงทำเช่นนี้ ไอ้ตัวพีงงัน
ดวงใจน้องไม่คงมั่น	ถึงได้ไหวหวั่น เถาวัลย์ไม่เทียบใจเฮอ...

อภิธรรมย์

แสนเพลินวิญญาชุ่มชื่นอุราเริงใจ
 ลมพริ้วเย็นท้อไม้เอนไปมา
 ระยับตาเริงร้อน อึกหม่อมกรบินกราย
 เจอไม้ครวญกรขึ้นลานเคล้าชม
 สุริย์ลอสเลื่อนลับฟ้า
 มองผกาพาใจขึ้นบาน
 หลายพันธุ์มากมีชมหม่อมมาลีเพลินใจ
 สิ้นแสงระวีฟากฟ้ามีจันทร์รา

มวลดอกไม้คารดาชเกลื่อนตา
 หอมพันธุ์ผกาพาเร็นรมย์
 งามเลื่อมลายภมรกรายเล่นลม
 แสนเพลินอารมณ์โน้มใจสราญ
 แสงส่องเมฆาแดงฉาน
 ชูช่อกระการเกลื่อนตา
 ชูช่อไหวงามนิไลดาชดา
 ฉั้นจิงตันตาคงคืนวิงค์

อยากมารักเขาเอง

อยากมารักเขาทำไม
 ครั้นเมื่อเขาไม่ส่งสาร
 ชุ่นเคื่องโกรชแค้นกับใคร
 รักขึ้นขมตรมซัดเซียว

โถ...ต้องอกตรมขมฤดี
 คงโศกศัลย์สุดจะพรรณา
 ข้ำตรมขึ้นขมเหลือคณา
 อยากมารักเขาข้างเดียวทำไม

จ้าง วอน งอนจ้อก็เปล่า
 แล้วโทษใครทำให้ตรม
 แบกหน้ารักเขาชมชาน
 มิได้จ้าง มิได้ใช้

ผู้ใดใครใช้ใครวาน
 ใจจะพาลจนเดี้ยว
 ก็ไปรักเขาข้างเดียว
 รักข้างเดียวเต็มอุรา
 เหมือนดังไม่มีวิญญา
 หลังน้ำตาร้องร่ำไห้
 เทวหน้าไหนจะชัวชได้
 ปล่อยหัวใจโง่งม
 ตามมารักเขาโครม ๆ
 หลงโง่งมอยู่ได้
 ไหววกันไว้คราใด
 เพื่อนร่ำไป คนเดียว

อาณภาพรัก

คนเราเกิดมาล้วนโชคชะตาหม่นวน บ้างมีบ้างจนเคล้าระคนกันไป
 จะชั่วจะชั่วหรือดีทุกคนย่อมมีหัวใจ ไม่ว่าหญิงชายเหมือนกัน
 ที่ใครมีใครรักย่อมปะปนกันไป เมื่อยามถึงวัยรักสุขใจไหวหวั่น
 บ้างซารักหญิงไม่คลายบ้างหญิงรักชายผูกพัน บ้างร่วมรักกันตราตรึง
 ความรักไซ้ร้ ซ่านใจพาให้หวานร่าเริงรสซาบซึ้ง ฝังตรึงคึงคร่ำครวญป่วนอุรา
 หากรักสมใจแล้วมองสิ่งใดก็ขึ้น จิตใจหมั่นรักพาขึ้นวิญญา
 ทุกสิ่งกลับมีชีวิตเหมือนใครมาผลิตซ้ำ คำคิดต้นตอหาวิมาน...

อ้อมอกดิน

ญ. คนเรานี้จะหากจนแค่ไหน	หากมีน้ำใจรินไหลสู่กัน
ช. ก็ยังดีกว่าอยู่บนสวรรค์นั้น	อ้างว้างทุกวันเหมือนฉันไม่มีเธอ
ญ. ไม่ตรี ที่ทุกคนปรารถนา	บนท้องฟ้ามองหาไม้เจาะเจาะ
ช. จะมีได้ก็ในแผ่นดินนะเธอ	ฉันนี้มีเธอเพราะเป็นชาวดินธรรมดา
ญ. อ้อมอกดิน	ช. เราต่างถวิลด้วยใจปรารถนา
ญ. เรามุ่งไฉนจนเป็นศรัทธา	คู่. รักกันช่วยกันดีกว่าไม่มีเขา มีแต่เรา
ญ. คนเรานี้จะหากจนแค่ไหน	ช. หากมีหัวใจหนักแน่นไม่เบา
คู่. จะมีทุกซอกจับมือกันเข้า	อ้อมอกสองเราเป็นที่รองซบหน้าตา

อาลัยโฉม

มโหรีรีเรือมาเจือยแจ้ว	ให้แว่ว ๆ วาววับเพียงหลับไหล
ไอ้พระพรายชายพาสมาลัย	มาซาบในนาสาให้อาวรณ์
สิ้นอะไรไม่เหมือนชู้ที่ชู้ขึ้น	โฉมอื่นไม่เหมือนโฉมโฉมสมร
ฟังร้องรับขับลำนำกราวมอญ	ค่อยเคลื่อนคลายวาวร้อนฤทัยเอษ
ฟังคำโลโลล่าช่างฉ่ำเจือย	ระรี่เรือยรับส่งนำส่งสาร
คิดถึงแก้วแว้วฟ้าสคู่ตามาลัย	เจ้าเคยอ่านอักษรได้นอนฟัง
เสนาน้ำสำเนียงเสียงระริก	นิศพิศตร่มองเหลือทิ้งเนื้อหนัง
นวลระยับจับแสงประทีปประทัง	ดูเปล่งปลั่งปลื้มใจอาลัยเอษ...

อุทยานกุหลาบ

- ช. ไอ้ละหนอ หอมกลิ่นกุหลาบอบอวล รื่นร่าจวน เข้าวนชวนให้คอยฝันใฝ่
ใครเค็ดดม เปี่ยมองหมายแนบแอบแอบ สดชื่นมิ่งเชยชม แสนวันหนามคม
ได้เพียงวอนลมช่วยพา หอมกลิ่นหอมมา สะโลมอุราชั่ววัน
- ญ. ไอ้ละหนอ โฉนเฝ้าแต่เพียงรำพัน หากใฝ่ฝัน ไม้พันธุ์งามวิไลควรหรือไม่
เค็ดมาถึง ชาติกลัวแม้เพียงชวากหนาม พันธุ์ไม้งามหลดมือ ไม่เอื้อมแย่งชื่อ
พอไม้งามหลดมือขึ้นชมได้แต่ระทม ตรอมตรมอุรา

อุม่า เมืองดิน

แจ่มใจโลโลเกินจันทร์วันเพ็ญฟ้า
เพชรนิลนั้นพร่าวประไพ

อุม่าหรือไรวาใคร่เข้าโลมได้
เทพไท้ขึ้นให้ร่างมา

หากพรสวรรค์บันดาล
จักเรื่องเฟื่องฟ้าไกล
เมื่อยามพักตร์เบือนยังเตือนให้เราเพื่อ
แจ่มในรักเราเฝ้าจำ

อุม่าพ่องศรี मैंมีเปรียบปานเธอได้
ดังธนกามเทพปักแหล่งอุรา
หลกใจลุ่มหลงเพราะอรอนงค์เลอค่า
เป็นนิมิตรเลอเลิศประเสริฐเกินใคร
ประทานรักอันอ่ำไพ
คงหวานชื่นในทรวง
จิตใจเฝฝเลอละเมอแต่นวบคราวคร่ำ
พรรักเลอค่ากว่าชีพมลาย

ไออุ่นจากทรวงนาง

ไอ้ทรวงนางหอม
แนบอกอุ่นคราใด
ไกลกังวลหม่นหมอง
กรุ้มขึงใจพี่
พุ่มพวงโกสุม
เต่งตึงงามตา
กัลยาณีเจ้าพี่เอ๋ย
พี่รักจึงครวญ

น้อมใจพี่ฝันเฝ
หัวใจให้เปรมปรีดิ์
ด้วยทรวงหอมละมุนน้องนี้
หวานฤดีสุดสรรค์พรรณา
แม้ประทุมยังด้อยกว่า
หัวใจอุราคราแนบนวล
ยิ่งเฉลยพาให้ใจพี่ป่วน
ทรวงนวลหอมชื่นใจเอ๋ย

อภิธานศราวณ

ฤทธิศราวณ	อาลัยให้หวานรำพึง
โอรักเป็นพิษติดตึง	โศกซึ่งอาดูร
ฤดีตรม	ระทึกระทมทวี่พูน
รักเชอแน้นทูน	สิ้นสูญสลายลง
อารมณ์รุ่มร้อนเป็นทาส	เปล่งสวาทปลดปลง
แสงสุรีย์ชีวิตดับลง	ซากรักยังคงพิมพ์ใจ
ลุ่มราตรี	สลูปน้อยเป็นที่พิลาลย์
อภิมันทาสรักรานใจ	รำไห้อาวรณ์

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวมัชลา ศรีโมรา
เกิดวันที่	29 เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช 2498
สถานที่เกิด	อำเภอพญาไท กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 65 หมู่ 4 ตำบลแก่งเลี่ยน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71000
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ่อพลอยรัชดาภิเษก อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี 71160
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7 ปฏิบัติการสอนวิชาภาษาไทย หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานแผนงานโรงเรียน
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2518	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเทเวศรศึกษา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2522	ศศ.บ. (วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทจิตวิทยา) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2539	กศ.ม. (วิชาเอกภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร